Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Wied, Gustav.
Titel | Title:	Fra Land og By : samlede Fortællinger i Folkeudgave.
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	2. Opl.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1914
Fysiske størrelse | Physical extent:	2 bd. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130018143063

Gustav Wied

lg IV. [3309

Fra Land og By

1911

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

GUSTAV WIED

FRA LAND OG BY

ANDET BIND

GUSTAV WIED

FRA LAND OG BY

SAMLEDE FORTÆLLINGER
I FOLKEUDGAVE

ANDET BIND

ANDET OPLAG

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK
FORLAG - KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
MDCCCCXIV

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

MENNESKENES BØRN

(1894)

MENNESKENES BØRN

I

De sad højt oppe paa Skrænten i den lune Sommeraften under et Halvtag af bærfyldte Brombærranker og Tjørn. Som Rygstød havde de en mandshøj Sten, der ragede glat og flad frem af det gule Ler; og en afbleget, vejrbidt Fjæl, et gammelt Agebræt vist, laa hen over to mindre Stene og tjente dem til Sæde. Men de havde Udsigt over et tæt bladgrønt Krat af lavstammede Bøge- og Asketræer til Havet, der blaat og stort rullede sine mumlende Bølger frem over Stenene ved Skrænтens Fod.

Stedet var ensomt og stille og fjernt fra Dagens Arbejde og Larm. De havde fundet det paa deres Vandring langs Strandkanten, og nu sad de der, og han talte:

— Ja, héroppe skal Huset ligge! — — Det skal være hvidt som den skinnende Sne, og Taget skal være af Straa, og Roser og vild Vin skal slynge sig om Vinduer og Døre!

— Ja, sagde hun — og der skal være gamle, gamle, smaabitte grønne Ruder deri! og over Døren skal sidde Takkerne af Skovens allerstørste Hjort, og Svalerne skal bygge under Tagskægget, og paa Ladetagets Gavl skal Storken ha' sin Rede hver Sommer!

— Men her er ingen Enge eller Moser i Nærheden, indvendte han — her er ingen Føde til Storken.

— Den skal bo her alligevel! sagde hun afgjort — jeg vil sé den komme flyvende hjem om Aftenen, og jeg vil lé af Ungerne, naar de danser paa Tagrygningen og øver deres lange, ledeløse Ben og basker med Vingerne, og hvert Øjeblik er ved at gaa paa Næsen ned i Gaarden.

— Godt, saa ta'r vi en Stork! sagde han og kyssede hendes lille hvide Haand — men vi vil ingen Børn ha', det koster saameget; bare en stor, grøn Papegøje, der skal sidde

paa sin Pind i et Bur i Spisestuen og sige: godmorgen, gamle Borgere! naar vi kommer for at drikke vor Kaffe.

— Ja, en Papegøje vil vi ha', nikkede hun — men ogsaa ét lille bitte Barn!

— Jamen det skal saa kun da være et ganske lille! sagde han og klappede smilende hendes Haar.

— Ja—a, sagde hun — saadan et lille bitte et. Og hun viste Størrelsen med Fingrene.

Han kyssede hende og fortsatte:

— Og i Spisestuen skal der være grøntmalet Panél, alle Vægge rundt, højt, grøntmalet Panél med Hylde foroven, hvorpaa der staar gamle, underlige Krukker og Fade. Og Stolene skal være grønne med stive, udskaarne Rygge, bemalede med mørkerøde Blomster og Siv; og der skal staa gammelt Kobbertøj paa et grøntmalet Bord i Hjørnet.

— Og et stort, gammelt, grøntmalet Ur med Krukker! supplerede hun.

— Et Ur med Krukker, ja! og en gammel, gammel, firkantet, tykmavet Jærnovn med Adam og Eva og Syndefaldet og Farao, der drukner i det røde Hav!

— Og nu Dagligstuen? spurgte hun.

— Dagligstuen? ... den skal være paa tre Fag med Udsigt her ud over Træerne til Havet.

— Men saa faar vi jo hele Eftermiddagssolen.

— Der skal være Karnaper fyldte med Blomster og duftende Urter, dybe Karnaper, saaledes at Solen ikke kommer ind i Værelset, men kun kaster nogle lange, gyldne Striber hen over Gulv og Møbler. Midt paa Gulvet skal staa et aflangt Ibentræs Bord med svære drejede Kugleben; og lave polstrede Ibentræs Stole skal der være og et opstaaende Flygel i Hjørnet ud mod Entréen. Og paa Midterbordet skal staa en vældig bredbladet Palme paa en højfodet Skaal af mørkerød Terrakotta.

— Hvor skal mit Sybord staa?

— Dit Sybord? i den midterste Karnap, hvis Ruder skal være indfattede i Bly og malet som gamle, højtidelige Kirkeruder med Helgenbilleder og Indskrifter i dybblaa, højrøde og chromgule Farver. Og i Karmen skal vokse Bregner og Efeu, og der skal staa gule Iris og hvide Aakander i lange, slanke Vaser, og en blanksleben Kumme skal der staa med spillevende Guldfisk, der æder Brød af din Haand. Og Duer skal vi ha'! snehvide, søblaa og rustbrune Duer, der skal

sværme om Dig i Flok, naar Du staar paa Verandaens Trappe mellem Roser og Vin; og de skal sætte sig paa dit Hoved, paa dine Arme, paa dine Skuldre og æde Korn af din Haand og din Mund; og Du skal staa der klædt i hvidt med korte, opskaarne Ærmer og blegblaa Strømper og Sko, og om din Hals skal sno sig en Krans af røde Koraller!

Hun slyngede sine Arme om hans Nakke og lagde sit Hoved ind til hans Bryst og smilede lykkelig:

— Og nu Kabinettet? spurgte hun — og dit Arbejdsværelse?

— Kabinettet skal vende mod Øst, vedblev han — og der skal staa et mægtigt Kastanjetræ udenfor dets Vindue, et Træ med en Krone saa stor som en tusindaarig Ceder fra Libanons Bjærge. Og om Træets Fod skal være en Plæne af det grønneste, blødeste Græs; og der skal staa Borde og Stole af krumme, afbarkede Grene; og Hængekøjer skal der være og Kroket og Lawn Tennis for vore Gæster — — og en alenlang Kikkert, der kan drejes paa en Tap, at vi kan følge Skibene derude paa deres Fart over Havet.

— Men Møblerne i Kabinettet?

— Det skal Du bestemme, sagde han — det bliver jo dit Værelse.

— Nej, sagde hun — Du kan bedre.

— Hvide, nikkede han saa — ja, hvide med slanke, snirklede Ben og spinkle, gyldne Forsiringer! Og Betrækket skal være af lyseblaat, storblomstret Silke, fastgjort med matgule, rundhovede Søm; Væggene skal være betrukne med blege, Gyldenlæders Tapeter, og Gardiner og Portierer skal være af Farve og Stof som Møblernes Betræk. Og over det lange, firkantede Midterbord med den indskaarne, gyldenkantede Plade skal hænge en Krone af Glas med Prismer og Taarer og Stjerner taagede, blege og matte som blaafrosset Mælk.

— Og Kaminen?

— Kaminen? der skal ingen Kaminer være! ti Foraar og Sommer skal være varme og straalende af Lys og Sol; og Efteraar og Vinter tilbringer vi i vor Lejlighed i Hovedstaden!

— Nu mangler vi bare dit Arbejdsværelse, sagde hun — og saa Soveværelset.

— Jeg bor i Gavlen mod Vest med milevid Udsigt ind over Landet, hvor Bakker og Dale og Skove og Søer ligger

rødmende i Aftensolens Glød. Og der skal kun være ét stort, spidsbuet Vindue deroppe med tunge folderige Gardiner. Og Tæpper skal der være paa Gulvet af Bjørn og Ulv, og Egetræs Møbler rolige og alvorlige. Og Væggene skal være betrukne med vævede Tapeter af Riddere i Panser og Plade, og Fruer og Frøkener i Sindal og Maar; og der skal hænge Rustninger paa Væggene og Sværd og Skjolde. Og en Løndør skal der være, som glider bort, naar man trykker paa et rustent Søm bag Reolen!

— Uh, ha! sagde hun og gyste — og hvor fører den saa hen?

— Ned til en skummel, underjordisk Hvælving, hvor Borgens fordums Hersker har siddet indmuret i Hundrede Aar! — — — Eller den skal føre til det runde Taarnkammer, hvor Du hviler i den store, brede Egetræs Himmelseng! Du ligger og venter og lytter og stirrer ud i det dunkle Rum, hvor kun en liden Olielampe lyser paa Marmorbordet ved dit Hovede. Du har læst, men nu hviler Bogen foran Dig paa det hvide Lagen, og Du ligger med Armene bag din Nakke, og dit mørke Haar danner som en Ramme om dit Ansigt. Du længes og lytter og stirrer med store, drømmende Øjne ud for Dig. — — Da hører Du Løndøren glide til Side, og Du smiler og rejser Dig halvt paa din Albu og lytter igen. Og der høres Trin, sagte varsomme Trin, der kommer nærmere og nærmere. Hurtig lægger Du Bogen ud paa Bordet, kaster Dig tilbage paa Puden og lukker dine Øjne. En Dør bliver varsomt aabnet, et Ansigt bøjer sig frem over dit — og med et Skrig, der lyder som Jubel, slaar Du Armene om min Hals og trykker dine Læber mod mine. — —

— — — —

Saaledes pludrede de løs, de to, der sad i den lune Sommeraften under det skærmende Tag af duftende Brombær og Tjørn og saa' ud over de grønne, kuplede Træer til Havet, der rullede sine mumlende Bølger ind mod Skrænten Fod.

Men da Solen var sunken bag Bakkerne mod Vest, og Duggen tog paa at falde, da rejste han sig fra Bænken og sagde:

— Nu maa vi vist se at komme hjemad, din Moder venter jo paa os med Teen.

Og tavse og underlig trætte og flove i Hjernen vandrede

de langsomt af Sted ned gennem Skoven til Stationsbygningen.

Saa sagde hun pludselig, bedst som de gik:

— Bare vi skulde spise til Aften herude!

Han virrede nervøst med Hovedet:

— Du véd jo godt, kære, at — — —

— Ja, ja, skyndte hun sig at svare, idet hun trykkede sin Kind ind mod hans Arm — det var ogsaa bare saadan et tosset Indfald, jeg fik! vi har saamænd givet Penge nok ud i Dag.

Og de gik atter videre uden at tale.

Da de stod henne foran Billetkontoret, vendte han forlegen Ansigtet bort og spurgte:

— Ja vi kører vel paa tredje Klasse hjem?

— Ja—a, sagde hun ivrig — ja naturligvis! der er jo ikke ret mange med paa denne Tid; og vi sparer jo næsten en Krone.

FAMILIELIV

Det var, medens jeg endnu boede ude paa Vesterbro i Stuen i det lille Hus paa to Etager.

Paa Kvisten residerede „Olsen", der havde et Barn med en Urtekræmmer paa Amerikavej. Første Sal var ogsaa hendes, men den lejede hun ud. Vi havde fælles Gadedør og fælles Ringeapparat, og Olsen plejede altid at lukke de besøgende op. Paa den Tid jeg taler om, stod første Sal ledig.

En Dag ringede det; men Olsen kom ikke ned. Det ringede igen og igen, stærkere og stærkere. Jeg rejste mig og gik ud for at lukke op.

Paa Trappen til første Sal stod en mig aldeles ubekendt Kone og gav mig ved mystiske Fingerbevægelser tilkende, at jeg ikke maatte aabne Gadedøren. Hun var ligbleg, og Benene rystede under hende.

— Hvad er dette her for noget? spurgte jeg.

Men hun gentog blot sine Besværgelser og saa' bønfaldende ud.

Da jeg aldrig blander mig i andres Affærer, naar jeg kan blive fri for det, vilde jeg trække mig tilbage. Men i det samme saa' jeg udenfor Ruden over Gadedøren et stort rødt Ansigt med gult Overskæg og opspilede Øjne. Jeg blev staaende:

— Gaa bare ind! bad Konen paa Trappen.

Jeg gik ind. Og alt blev stille.

Lidt efter hørte jeg listende Trin, og Gadedøren blev forsigtig aabnet. Men Ansigtet maa have staaet paa Lur udenfor, ti paa én Gang opstod der Kamp i Entréen. Jeg hørte Fruentimmerskrigen og Mandfolkebrummen. Og pludselig fo'r Konen ned ad Kældertrappen og Ansigtet bag efter.

— Han myrder mig! han myrder mig! skreg hun nede i Kælderen. Og:

— Jesus! Jesus! lød Olsens Stemme sammesteds fra.

Nu fandt jeg, det var min Pligt at ile ud af Døren igen og ned i Kælderen.

Dér stod Olsen ved Vasken med den lille Urtekræmmer paa Armen og bævede som et Espeløv. Og den fremmede Kone sad paa Hug i en Krog, medens det røde Ansigt stod bøjet over hende i en truende Stilling og med den knyttede Højre hævet til Slag.

— Hvad gaar hér for sig? spurgte jeg.

— Den Tyvemær! sagde Ansigtet og vendte sig om mod mig — hun er rendt fra mig a' i Aftes, og hun har ta'et alle de bedste Møbler og et dejligt Maleri, som jeg ha'de faaet af min allerbedste Ven til min Fødselsdag!

— Det er den reneste Løgn! skreg Konen og rejste sig — Skilderiet var mit!

— Det er den anden Mand, hun render fra, fortsatte Ansigtet — det er den anden Mand, hun render fra! For sytten Aar siden stak hun a' fra den første, den Rakkermær!

— Det vidste Du jo, da Du tog mig! skreg Konen igen — det vidste Du jo! saa Du behøver ikke at stikke mig det i Næsen!

— Og Sølvtøjet har hun hugget! sagde Manden — vi skulde ha' hver to Sølvskeer, men hun er rendt med dem alle fire!

— Sølvtøjet var ogsaa mit! kom det fra Konen.

— Og saa har hun lagt i med Lassen! skreg Manden, og jeg troede, at hans Ansigt skulde revne.

— Det vidner jeg for Gud! raabte Konen — det vidner jeg for Gud! Men *Du* tog Fruentimmer op, naar jeg var borte!

— Hva' Satan rager alt det den fremmede Herre? spurgte Manden pludselig og saa' arrigt hen paa mig.

— Nej, det mener jeg ogsaa, sagde jeg — men saa gaa Deres Vej; De har ingenting hér at bestille!

— Hun skal levere mig Maleriet!

— Aldrig! sagde Konen.

— Og de to Sølvskeer!

— Aldrig! sagde Konen.

— Saa henter jeg Politiet!

— Værsgod! sagde Konen.

Olsen med Drengen var forlængst listet bort. Nu gik og-

saa Ansigtet op ad Trappen, og jeg efter. Da han stod i Gadedøren, raabte han ned i Kælderen:

— Nu henter jeg Politiet!

— Værsgod! sagde Konen — Skeerne fik jeg til vores Bryllup!

Manden gik, og jeg lukkede Døren efter ham.

Gennem Vinduet i min Stue saa' jeg ham gaa frem og tilbage foran Huset. Han skævede op mod første Sal og truede engang imellem med knyttet Haand ud i Luften.

Pludselig faldt det mig ind, at det kunde være interessant at faa ham for sig i Enrum. Jeg bankede derfor paa Ruden og vinkede; og han gik straks hen til Gadedøren.

— Hør, sagde jeg, da jeg havde lukket op for ham — kom lidt ind til mig og lad os snakke sammen om Tingene.

— Hun er det værste Asen! mumlede han og gik foran mig ind i Stuen.

Han satte sig paa en Stol ved Vinduet og beholdt Hatten paa. Men da han havde set sig lidt om i Værelset, tog han den hurtig af og lagde den ned paa Stolen ved Siden af sig.

— Sig mig nu, hvad der er i Vejen, begyndte jeg.

— Hun er rendt fra mig a', sagde Ansigtet — i Aftes da jeg kom hjem, var hun rendt med hele Kagen!

— Naa, sagde jeg — og hvorfor?

— Vi var enige om og skilles, og hun skulde ha' det halve, og jeg skulde ha' det halve. Papiret er i Orden. Og firehundrede Kroner har hun faaet. Men saa mens jeg var borte, stikker hun a' med hele Kagen! — — Har Herren ikke talt med hende før? spurgte han pludselig og saa' bister ud.

— Aldrig i mit Liv! sagde jeg.

— Har hun kanske lejet første Sal a' Herrens Kone?

— Jeg har ingen Kone.

— Var det da ikke Herrens Kone, hende dernede?

— Nej det var Olsen, sagde jeg.

— Olsen? gentog han. — Har hun en Dreng ved en Urtekræmmer paa Amerikavej?

— Det véd jeg ikke, sagde jeg — jeg blander mig aldrig i den Slags Ting!

— Jo det har hun, vedblev han — og hun er nok en Sort Bekendtere af min Kone.

— Men sig mig, min gode Mand, begyndte jeg igen —

hvad vil De egentlig? naar De er enig med Deres Kone om at skilles, hvad vil De hende saa?

— Jeg vil Fanden rive mig ha' Sølvskeerne! bruste han op.

— Rolig, rolig! sagde jeg — Men hun siger jo, at det er hendes.

— Det er Løgn, for vi skal dele! Og Maleriet er ogsaa mit, for det er malet af min allerbedste Ven! — — Det var for Resten ham, hun la'e i med; føjede han forklarende til.

— De talte før om Politiet? spurgte jeg.

— Ja, sagde han — jeg har været hos Assistenten, og han sa'e, at hvis hun ikke ga' sig, saa skulde jeg komme til ham.

— Naa, men saa er det jo bedst, De taler med Deres Kone.

— Hun vil jo ikke! Herren kan jo se, at hun er ikke til at komme nær.

— Nu skal jeg kalde paa hende, sagde jeg — men De maa ikke blive hidsig!

— Hidsig? gentog han — det ligger aldeles ikke for min Stemme, jeg er det roligste Menneske paa Jorden!

— Ja saa kom med mig, sagde jeg.

Og vi gik ud paa Trappegangen.

— Madam! raabte jeg ned i Kælderen — er De dernede? Deres Mand vil tale et Øjeblik med Dem.

Ansigtet stod bag ved mig og saa' frygteligt ud.

— Husk nu, sagde jeg til ham — bare ikke hidsig!

Madammen kom langsomt op ad Kældertrappen. Hun havde væbnet sig med Olsens lille Urtekræmmer, som hun holdt foran sig paa Armen som et Skjold. Næppe saa' Manden hende Ansigt til Ansigt, før han fôr forbi mig og løs paa hende.

— Kom med Sølvskeerne, din Tyvemær! raabte han.

— Om jeg saa skal pines til Verdens Ende, saa faar Du aldrig de Skeer! sagde Konen med rolig Værdighed.

— Jeg henter Politiet! skreg han.

— Jeg skal nok svare for mig! sagde hun.

— Kalder De det at være rolig? spurgte jeg Manden.

— Hvem Satan kan være rolig, naar man ser paa det Gespenst! sagde han — Vil Du udlevere Sølvskeerne, Sofie, eller vil Du ikke?

— Om Du saa sled mig fra hverandre i Stumper og Stykker, saa faar Du aldrig saameget som en Flis af de Skeer! bedyrede Konen.

— Godt! sagde han — godt!

Og ud fôr han af Gadedøren, som han smældede i efter sig.

Madammen og jeg stod en Stund tavse og saa' paa hinanden. Saa sagde hun:

— Nu vil jeg berette Herren mit hele Liv, at De kan dømme imellem vos.

Jeg sukkede dybt.

Hun stod med den lille Urtekræmmer paa Armen og støttede sig til Trappegelænderet. Jeg lænede mig med Ryggen mod Væggen. Og saa begyndte hun:

— Jeg rendte fra min første Mand, sagde hun — ja—a, det gjorde jeg osse! Men véd Herren, hvordan jeg fik ham? Min egen Fa'er piskede mig til ham, fordi jeg ikke længer maatte være hjemme. Men hva' der kommer sammen paa den Maade, det holder ikke længe. Og saa løb jeg fra ham, og jeg var kuns atten Aar. Det var i 1872, jeg kom hér til Byen. Og saa traf jeg Pe'ersen en Lørdag i Viktoriagade. Og han begyndte at lirke for mig. Jeg sagde ham, hvordan det hængte sammen med mig. Men han *vilde* nu ha' mig; og saa fik han mig.

— De blev gift med ham? spurgte jeg.

— Ja, paa en ret og lovformelig Maade, ja! — — Men ser Herren, der er tre Slags Kærlighed hér i Verden, vedblev hun — der er Kærlighed til Næsten og Pengekærligheden og saa den sanselige Kærlighed, og det er den Pe'ersen altid har haft. Og han kom mangen en Nat ikke hjem før om Formiddagen. Og saa engang ble' han liggende i Sengen og sa'e, at han ha'de Tarmslyng.

— Tarmslyng?

— Ja—a, sagde hun og nikkede — men det var Løgn, forstaar Herren, for han ha'de været hos Fruentimmer og var ble'en smittet. Og saa ble' jeg naturligvis ogsaa smittet og laa fire Uger paa fjerde Afdeling. Men da jeg saa kom ud, saa tænkte jeg, at det kunde være nok; og saa tog jeg hans Sparekassebog og hævede Pengene og rejste til Hamborg til min Kusine.

— Jamen, kære Kone, sagde jeg — det var jo — det var næsten Tyveri!

— Det véd jeg nok, men jeg gjorde det alligevel, for jeg var ked af hans Kommers!

— De kom dog tilbage igen, sagde jeg.

— Ja, for han hentede mig med en Betjent. Og saa lovede han, at han skulde holde sig i Skindet. Og saa flyttede jeg til ham. Men forleden Aften jeg kom fra Bulevarden med Lassen, saa ha'de han slæbt to Tøse med op i Lejligheden, og de sad og drak Kaffe og spiste Flødeboller. Goda' lille Madam Pe'ersen, sa'e de; vil De ha' en Kop Kaffe med, lille Madam Pe'ersen? sa'e de. Men jeg gik ud i Køkkenet og tog Gulvskruppen og jagede dem ud a' Lejligheden. Men saa smed han mig paa Gaden. Og saa — — og saa — —

— Og saa? spurgte jeg.

— Ja saa var 'et, at jeg gik hjem til Lassen.

— Naa saa var 'et, at De gik hjem til Lassen!

— Ja, hva' skulde jeg gøre? et Steds skulde jeg vel ligge!

— Ja—a, det skulde De vel! — — Men sig mig engang, hvordan hænger det sammen med det Billede og de Skeer?

— Dem faar han aldrig i Evighed!

— Men Politiet, lille Madam?

— Politiet! lo hun haanlig — jeg skal nok vide at svare for mig! En Mand har ikke Lov til at slæbe Fruentimmer med op i Lejligheden! Hjemmet er dog det helligste, man har.

— Jamen: Lassen?

— Det var udenfor Huset! sagde hun — det kan ingen krænke!

— Skal jeg give Dem et Raad, Madam? spurgte jeg — Lad De Deres Mand faa Maleriet og Skeerne, saa er den Sag klaret.

— Aldrig i Evighed! sagde hun — Saa skulde kanske Tøsene grine a' mig, naar jeg mødte dem paa Gaden!

Der kom en Vogn kørende og holdt foran Huset.

— Der har vi dem vist, sagde jeg.

Konen blev en Smule blegere:

— Lad dem komme! sagde hun.

Det ringede, og jeg lukkede op. Ansigtet traadte ind sammen med en Betjent. Udenfor holdt en Droske.

— Hør nu, lille Madam Petersen, sagde Betjenten — lad vos ordne den Sag i Mindelighed. Herregud — — —

— Aldrig faar han Skeerne! sagde Madammen med fast Stemme.

— Jaja, sagde Ansigtet forsonlig — lad mig saa bare faa Maleriet da.

— Maleriet? grinte Konen — ikke saalænge Gud lever!

— Det er malet af min allerbedste Ven, sagde Manden hidsig — og Du skal Fanden tordne mig ud med det!

— Vil De gaa op og ta' no'et Tøj paa Dem, Madam, befalede Betjenten — og saa nok af den Sludder!

— Gerne! sagde Madammen spidst — gerne!

Og saa forsvandt hun op ad Trappen med Urtekræmmeren.

Lidt efter kom hun ud af Døren deroppe, og jeg hørte hende laase den af efter sig og trække Nøglen ud. Derpaa steg hun ned iført brun Plydses Kaabe og skæv Hat med en flækket Papegøje over højre Øre.

— Alt det har jeg hængt paa hende! brummede Ansigtet og pegede paa Stadsen.

— Kom saa! sagde Betjenten.

— Om De saa piner Hjertet ud af Livet paa mig, saa gi'er jeg mig ikke! sagde Madammen og trak Traadhandsker paa.

Og alle tre gik de derpaa ud og satte sig i Drosken, og den rullede ned ad Gaden.

Men „Olsen" bøjede sig med Drengen paa Armen ud over Trappegelænderet paa første Sal og sagde ned til mig:

— Sikket Ægteskab! sagde hun — Gud Fader i Himlen sikket Ægteskab! Nej, saa priser jeg rigtignok den hellige Jomfrustand!

Og saa steg hun op paa Kvisten med Urtekræmmeren.

I HULVEJEN

Vi sad paa „Pilebakken", Godsinspektøren og jeg, og saa' ud over Markerne og Engene til Købstaden. Solen havde straalet i Uger og Maaneder fra Morgen til Aften og afsvedet Græs og Korn og brændt Jorden til Pulver og Aske.

Men i Dag var det Søndag, og Godsets Folk drev pyntede rundt i Skoven omkring os og sang og lo og talte højt, som Bønder har for Skik, naar de med rolig Samvittighed og Bugen fyldt med Helligdagsmad kan drive om uden Maal og Med og uden Tanke paa den Dag i Morgen. Solen hang nede bag Skoven mod Vest og kastede lange, gyldenrøde Striber skraat frem over Rugmarkens blege, hvidsvedne Vipper, der stod og nikkede og gyngede for den lette, friske Vind, der nu ved Aftentide gled ind fra Havet.

— Nu kan man da puste ud, sagde jeg — gid Solen aldrig vilde komme frem mere!

— Sæt Vorherre tog Dem paa Ordet! sagde Inspektøren. — Men kom nu med mig, saa skal jeg vise Dem noget.

Vi rejste os fra Bænken, og jeg vilde gaa ned ad Bakken, samme Vej vi var komne op.

— Nej hér! kaldte han — vi skal hér ind igennem!

Og vi gik ad en smal Sti, hvor vi maatte gaa krumbøjede og ligesom ro os frem med Arme og Hænder mellem Haslernes tynde Grene, der strakte sig ud fra begge Sider og næsten spærrede Passagen. Men der var friskt og køligt derinde.

— Hvad er det, jeg skal sé? spurgte jeg.

— Solen! sagde Inspektøren højtidelig — De slipper ikke saa nemt; De skal bringes til at gøre Bod for Deres Majestætsfornærmelse!

Og vi gik videre.

— Hér er det, vi skal ned!

Stien standsede brat, og en tre—fire Alen nede foran os saa' jeg en Vej, overskygget af sære, gamle, krogede Træer, hvis Grene højt oppe, hvor vi stod, slyngede sig ind i hinanden, som et Net af knudret Tovværk.

— Saa! tag fat hér i min Stok! — — Naa, De er da vel ikke bange? Hop bare til! — — Sér De, det gik!

Vi stod nede i en Hulvej. Der var halvmørkt dernede; et grønt, glasagtigt Halvmørke frembragt af det svindende Lys, der maatte bore sig frem gennem de tætte Bladkroner. Det var, som vi stod i en Tunnel, dækket af tommetykt, flaskegrønt Glas. Langs begge Vejens stejle, lodrette Sider snoede og vred sig frem af det okkergule Ler Træernes graabrune og askefarvede Rødder ud og ind mellem hverandre. De saa' ud som Slanger, der var stivnet i Døden, som Tusinder af sælsomme, armtykke Grene, der fordum havde slynget og bugtet sig om hinanden i Kamp for Livet, men som nu hang dér halvt ragende frem mellem Stene og Jord, stivnede, livløse, dræbte, stingede tildøde af hinandens giftsvangre Bid.

— Det er Godsets Stolthed! forklarede Inspektøren — Bønderne her omkring har tit og ofte gjort Forsøg paa at faa Vejen jævnet og banet og gjort bredere, for det er nemlig en offentlig Vej, og den *er* jo ikke rar ved Vintertide; men vi har jo hver Gang stridt imod, og endnu har den da faaet Lov at leve.

— Eller at ligge Lig! sagde jeg.

— Aa jo saagu, ogsaa det, ja! Men nu skal De sé, om et Øjeblik kommer der Liv i den!

Han vendte sig og pegede med sin Støttestav op mod den øverste Ende af Tunnelen:

— Sé dér op!

Jeg hævede Hovedet.

Det var, som hang der ned fra Træernes Grene et tyndt, gyldenrødt, sitrende Slør, der dækkede for Hulvejens øverste Indgang; det bævede og bølgede og rokkede til Siderne, og de nærmeste Rødder og Stene deroppe antog en rødbrun, rustagtig Farve og syntes at bevæge sig, at blive større, at svulme, at faa Liv, at kravle og krybe og aande og vride sig i levende Kamp.

— Nej sé dog! udbrød jeg uvilkaarlig.

Og den gode, tykke, halvhundredaarige Inspektør syn-

tes mig en hemmelighedsfuld Troldmand, der med sin knortede Tryllestav vakte det døde til Liv.

— Det bliver bedre endnu! sagde han og smilede tilfreds ved min Begejstring. — Sé nu: bliv Lys!

Og jeg saa' den nederste, blodrøde Runding af den synkende Sol titte frem under Træernes Kroner. Og jeg saa', at den hele Sol vilde glide ned foran Hulvejens Aabning og fylde den ganske Tunnel med sit Guld.

— Det er kun et Par Aftener om Aaret, at den gaar ned lige for Indkørselen deroppe, sagde Inspektøren — De maa være glad, at De netop kom her i Aften!

— Det er jeg skam ogsaa! sagde jeg.

Og dybere og dybere sank Solen. Lange, flimrende Straalebundter spillede ned over Træernes Stammer og Grene og jog Hulvejens Mørke foran sig ned mod os, der omtrent stod i dens Midte. Stene og Rødderne fik Farve og Liv: brune, røde og guldgule Slanger dukkede frem paa begge Sider af Vejen, efterhaanden som Lyset strakte sig længer og længer; de snoede og bugtede sig mellem hverandre og væltede deres skinnende Kroppe langs Tunnelens Vægge, som myldrede de frem af tusinde Huller.

— De er jo levende! sagde jeg.

— Ja, Gu' er de levende! nikkede Inspektøren.

Nu hang Solen rød og flammende som en uhyre, glødende Kugle deroppe under Vejens Portal.

— Vend Dem og sé! bød Troldmanden ved min Side.

Jeg vendte mig og saa' vore Skygger ligge langs Hulvejens Stene og Grus som to granhøje Kæmper.

— Sé nu!

Og Inspektøren gav sig til at bevæge Arme og Bén, til at nikke med Hovedet, bukke og slaa om sig med sin Stok. Og hans Skygge fôr rundt i den hule, lysende Tragt som Stumper og Stykker af mørke, flagrende Skyer, der snart strakte sig langs Jorden, snart vred sig imellem Trærøddernes Slanger og Grene, og snart smuttede bort mellem Blade og Grene højt oppe ...

Da lød der paa én Gang Sang og Musik ved Vejens nederste Ende. Og vi saa' et Tog af pyntede Karle og Piger svinge frem af Mørket dernede og komme op imod os. I Spidsen gik en lille halt Mand med en uhyre Straahat paa sit kuglerunde Hovede; i Hænderne havde han en Harmonika med Klokkespil, og han trak den flittig ud og ind og smi-

lede bredt og slog Takt med sit Hovede, medens han spillede en af disse drævende, lystig-rørende Almuesange om ulykkelig Kærlighed og Sorg og Tænders Gnidsel, den rige Mads og den fattige Mette. Og de unge Karle og Piger, der fulgte ham, kvad Ordene dertil. Men deres Ansigter lyste i Solens Straaler, og Øjnene smilede og Læberne lo.

— Det var Ret, Børn! nikkede Inspektøren, da Toget drog forbi.

Og Karle og Piger nikkede igen, og den halte Spillemand hev og klemte af alle Kræfter paa sit melankolske Instrument.

En høj, bredskuldret Karl i Skjorteærmer og hvide Lærredsbukser traadte hen til os.

— Tillader Hr. Inspektøren, at vi ta'er vos en lille Dans oppe paa Pilebakken?

— Jo, værsgod, Per! men klem ikke Pigerne formeget i denne Varme!

— Hæ, næi med Maade! Tak, Hr. Inspektør.

Og Per sprang tilbage til sin Ane og slog Armen om hendes Liv.

Og Toget drog videre, fremad med Lyset deroppe under Musik og Sang og Latter og skæmtende Tale.

Men da Skaren var forsvunden og den sidste Solstraale slukket, og Hulvejen igen laa skummel og øde med sine stivnede, livløse Slanger og Snoge, vendte jeg mig om mod den gode, tykke Inspektør, pegede op i Retning af Pilebakken og sagde med drøvelig Røst:

— Salige ere de karske i Sjælen, ti de have ingen Lægedom behov! Jeg vilde give mine tre Fingre og mine nye graastribede Bukser for at være som én af disse smaa!

— Sludder, Gu' vilde De ej! sagde Inspektøren og stak sin Arm ind under min. — Kom nu og lad os gaa hjem i Wigvamen og faa noget for Tanden.

ET BESØG

I Mandags laa jeg paa min Chaiselongue og sov. Klokken var omtrent to om Eftermiddagen.

Pludselig vaagner jeg ved at høre Døren gaa. Jeg slaar forvirret Øjnene op; og foran mig staar en høj, bredskuldret Mand med lyst Fuldskæg og ser paa mig med et inderlig sørgmodigt Ansigt.

— De sover til Middag? spørger han.

— Ja—a, siger jeg og rejser mig op paa Albuen.

— Saa kommer jeg igen siden — — —

— Nej, sagde jeg og tog Benene ned af Chaiselonguen — nej, nu er jeg vaagen! Værsgod at tage Plads! Er der noget, jeg — — —

— De er Forfatter? smiler han og sætter sig paa den mindste Stol i Lokalet.

— Jeg forsøger, — sagde jeg — jeg arbejder — — —

— Ingen Fiksfakserier! afbrød han mig og rynkede Panden — De bilder Dem dog ind at være noget meget stort!

— Med hvem har jeg den Ære at tale? spurgte jeg.

— Det er lige meget, sagde han — De bilder Dem ind at være en allerhelvedes Ka'l, hva'?

— Naa—aa, mente jeg — hver Fugl synger jo med sit Næb!

— Jamen De har sgu et forbandet skidt Næb, højstærede! sagde Manden — et rent, forbistret skidt Næb, vil jeg sige Dem!

— Sidder De ikke ubekvemt? forsøgte jeg — vil De ikke hellere ta' — — dér staar en Lænestol!

— Tak! sagde han og blev siddende. — Nej, men De har vist ikke levet, unge Mand, fortsatte han — slet ikke levet! Og man maa leve for at kunne skrive, ser De.

— Ja, sagde jeg sukkende — man maa skrive for at kunne leve.

— Har De nogensinde staaet i et utilladeligt Forhold til en Kvinde? spurgte han pludselig og fikserede mig skarpt.

— Næ, næ aldrig! sagde jeg forfærdet.

— Er De gift?

— Nej, heller ikke! sagde jeg.

— Og saa bilder saadan en Kastrat sig ind at være Forfatter, hæ!

— Naa, naa! sagde jeg.

— Det er godt, det er sgu meget godt! lo han ondskabsfuldt.

Men nu blev jeg vred:

— Jeg finder det i højeste Grad besynderligt, min Herre, sagde jeg — at De trænger Dem ind hér for at være ubehagelig! Hvordan Fanden er De for Resten kommet ind?

Hans Ansigt blev igen sørgmodigt som før, da han stod foran Chaiselonguen.

— De maa ikke blive vred, bad han — De maa ikke blive vred! (Han greb min Haand og trykkede den.) Jeg er saa underlig forpint, vedblev han. — Ingen har jeg at tale med, og ingen kommer jeg til. Og saa var det, jeg tænkte, at nu i Dag vilde jeg gaa op til Dem.

— Hvorfor netop til *mig*?

— Fordi De er en Mand, der kender Livet; fordi De er en Mand, der selv har levet i de hæsligste Forhold.

— Hvad er nu det, De siger igen! raabte jeg.

— Jeg véd det altsammen, nikkede han fortrolig — jeg véd det altsammen! Men jeg tier naturligvis. Hvad Glæde kunde jeg ogsaa have af at faa Dem i Tugthuset?

— Puh—h! sagde jeg — De begynder at forvirre mig!

— Har De set hende nøgen? spurgte han pludselig med hviskende Stemme — har hun ligget her paa denne Chaiselongue i dæmpet Lampelys? (Han støttede træt Hovedet i sin Haand.) Ja, sagde han — det var den Gang! Det var i Sommerens lyse Tid — — — (Han rynkede Øjenbrynene og saa' mørkt hen for sig):

Men nu pisker Efteraarets Regn mod Ruden
og trommer mod det kobberbehængte Tag,
en Ligmarch lig,
en Gravsang,
et kvalfuldt, monotont memento mori!

Han sank sammen paa Stolen og lukkede Øjnene. Jeg begyndte at ønske ham vel ude af Huset.

— Tror De ikke, at lidt frisk Luft vilde gøre Dem godt? spurgte jeg og lagde min Haand paa hans Skulder. — Skal vi ikke gaa en Tur sammen?

— Jeg viser mig ikke paa Gaden med min Kones Elsker! sagde han haardt og puffede min Haand bort.

— Deres Kone! men kære Mand, jeg kender jo hverken Dem eller Deres Kone!

— L. H.? spurgte han — L. H. med fire Prikker bag efter? Kender De ikke det Navn, hva', lille Ven?

— Nej, jeg forsikrer Dem!

— Ja, Deres Forsikringer gælder nu til Wandsbeck, min gode, for hun har selv fortalt mig det hele!

— Hun — — —

— Ja, netop hun! Men gudbevares, jeg respekterer Dem! man blamerer ikke den Kvinde, hvis Gunst man har nydt.

— Hør, min gode, sagde jeg irriteret — jeg kender ikke noget til Deres Historier! og nu maa jeg bede Dem gaa, da jeg skal til at tage fat paa mit Arbejde.

— Nu skal jeg gaa, ja, sagde han og rejste sig — nu skal jeg gaa! Men jeg har en Bøn til Dem.

— Naa?

Han trak et Stykke sammenlagt Papir op af Lommen og foldede det ud.

— Læs dette! sagde han.

Jeg tog Papiret og læste det igennem.

— Det er godt, hva'? spurgte han.

— Meget godt, sagde jeg — meget talentfuldt. Har *De* skrevet det?

— Ja, sagde han — det er det eneste, jeg nogensinde har skrevet, og jeg vil aldrig skrive mere.

— Det er ogsaa nok, sagde jeg.

— Vil De offentliggøre det, naar jeg er borte? spurgte han. — Det er min Bøn.

— Jeg skal gøre, hvad jeg kan. Men Navnene hér maa vi slette.

— Naa ja, nikkede han — men Forbogstaverne maa staa, Forbogstaverne maa blive der! Hun skal dog vide, at det er til hende; mit Farvel til hende, til mit Livs Drøm, til al min jordiske Lykke — —

— Ja, ja, ja! sagde jeg hurtig — Forbogstaverne skal jeg

nok lade blive staaende! — Manden stod et Øjeblik og saa' paa et Barneportræt, der hang paa min Væg.

— Det var den Gang! sagde han saa — men Fanden i Vold med det hele!

Da han stod nede i Gangdøren og havde sagt Farvel, vendte han Ansigtet om mod mig endnu en Gang og sagde:

— Dem bebrejder jeg intet, for det er et daarligt Mandfolk, der ikke tager, hvad der bydes ham.

Jeg lukkede Døren i Laas, gik ind og lagde mig paa min Chaiselongue og læste hans Manuskript igennem.

Og da jeg jo har lovet at offentliggøre det, følger det hér:

Til

L..... H.....

Han sad bag Gitterrudens rustne Stænger,
mens Solen brødes i de malte Glar.
Han sad med Haanden dybt i Haarets Mulm.
Øjet var mørkt. Hans Blik var mørkt.
Hans Skæg var lyst. Hans Næse uden Lyde.
Hans Mund var kranset af to ligblaa Læber.
— — —
Han tænkte.
— — —
Som døde Fluer laa hans stolte Tanker
paa Ligparade i hans Hjernes Hvælving!
— — —
Han græd:
én Taare, to, tre, fire, vel en Snes
randt af hans pergamentne Kinder ned.
Hvi disse Taarer?
Ak han græd, min Ven, han græd,
græd!
ti Livets Sommer drog hans Sjæl forbi.
— — —
Hver en Blomst var visnet,
Hver en Urt var død,
hver Spire dræbt,
og hvert et Aks var goldt!
Tilbage stod de nøgne gule Straa

som Udraabstegn bag Millioner Ak'er,
han havde udstødt, dette arme Kræ.
— — —
Nu pisked' Efteraarets Regn mod Ruden
og trommed paa det kobberhængte Tag
en Ligmarch lig,
en Gravsang,
et kvalfuldt, monotont memento mori.
— — —
O sig mig: skal man dø, før man har levet?
ti dette er ej Liv!
— — —
Hvad har jeg da forbrudt, hvad har jeg syndet,
at jeg skal æde Flæsk og gule Ærter,
naar al min Hu er Østers og Champagne?
— — —
Hans Hoved sank mod Karmens sprukne Sten.
Han rev en Blomst, en vissen, frem af Barmen
og kyled' den mod Gulvets skidne Fliser
og tramped' den til Støv.
Han lo: Løgn, Løgn, Løgn!
— — —
Og Murene gav Genlyd af hans Latter.
J... H...

Dette var Ordlyden af hans Manuskript, og jeg har aldrig set Manden siden.

EN „BOHÉME“

Det regnede saa velsignet mildt og lige ned, at jeg havde taget min støvede og vintertørre Palme og sat den ud paa Stenbroen udenfor Gangdøren.

Det var saadan en rigtig delikat Foraarsregn, der fyldte Luften med Duft af trøsket Træ og fugtigt Løv, af knoppede Blomster og spirende Græs og mørkebrun, dampende Muldjord.

Time efter Time havde det regnet; men ligemeget Vand var der at se paa Vejene og i Havens Gange, saa tørstig var Jorden.

Da Klokken blev syv, rejste jeg mig fra mit Skrivebord for at gaa ud og hente Planten, der nu havde staaet og gasset sig i dette friske, dryssende Styrtebad siden Middag. Jeg glædede mig ligefrem til at faa den ind igen, for at den kunde bringe noget af Regnens grødefulde Vellugt med sig ind i Stuen.

Jeg gik ind igennem Entreen og aabnede Døren til Trappegangen. Saa standsede jeg, ti ude paa Stentrinet foran Gangdøren sad en sær, sammensunken Skikkelse. Jeg kunde kun se dens Ryg, der dannede en Bue, og saa dens Hoved, der var bøjet forover ned mod Brystet. Paa Hovedet sad en lysebrun, falmet Kasket af grov Filt, og langs Kasketranden forneden stak der frem en Krans af hvide Haar, der hang helt ned over Frakkekraven.

Han sad vist og sov, den gamle Ka'l, ti Døren havde knirket, da jeg lukkede den op, men han havde ikke rørt sig.

Jeg listede mig tæt hen til ham og bøjede mig frem over hans Skuldre.

Jo—o, han sov!

Jeg kiggede ned paa ham:

Det var et gammelt, gammelt Ansigt, rynket og indfal-

dent, men med denne klare, lyse, skærtrødmende Teint, som man undertiden kan træffe hos barnlige og letlevende Mænd og Kvinder.

Han sad lidt paa skraa og støttede den ene Skulder til Dørkarmen. Benene var bøjet op mod Hagen, og han sad med Hænderne foldede under Knæene. Munden stod halvt aaben, en lille fin Mund med blege, smalle Læber; og han trak Vejret jævnt og trygt og roligt, som sad han hjemme i Kakkelovnskrogen i sin Bedstemoders Lænestol.

Jeg bestemte mig til at lade ham sove videre. Jeg syntes, jeg kunde se paa ham, at han sad og havde det saa rart og rigtig nød sin Søvn. Ikke just fordi han var træt og udaset, men fordi det ligefrem var ham en Fornøjelse at sidde i Regnvejr paa en Trappesten og sove med Hovedet op ad en Dørstolpe. Og saa var han jo ogsaa krøbet saa langt ind under Tagskægget, at kun hans Støvlesnuder ragede ud i Regnen.

Jeg vilde altsaa liste mig ind igen; men idet jeg bøjede mig tilbage fra ham, kom jeg til at puffe ham i Ryggen med mit ene Knæ.

Han vaagnede og vendte smilende Ansigtet op imod mig.

— Jeg har nok sovet? sagde han og gned sine Øjne. — Undskyld, hvis Herren skal ud, men nu skal jeg rejse mig!

— Tak, Tak! sagde jeg — det behøves ikke!

— Jamen jeg skal jo op alligevel, jeg har skam ikke Tid til at sidde hér og drive! — — Det bli'r nok det værste! vedblev han, idet han gjorde et forgæves Forsøg paa at rejse sig. — Aa, vil Herren ikke holde den? bad han saa og rakte op mod mig en Violin, der sad nede i en Bælg, syet af et hvidbroget Kalveskind. Jeg havde ikke lagt Mærke til den før, da han omhyggelig havde gemt den inde under sin Frakke.

Jeg tog Violinen, og den gamle kom paa Benene ved at hage sig fast i Dørkarmen og rejse sig paa den Maade.

— Maa jeg ikke hjælpe?

— Tak, smilede han — nu er jeg oppe!

Han havde nogle store, lyseblaa, klare Øjne, der saa' ud som det bare Solskin og Ubekymrethed — den Slags Øjne, som man finder hos glade, legende Børn.

Saa tog han et Par Skridt frem, og jeg saa' nu, at han ikke kunde flytte Fødderne mere end et godt Kvarter fra hinanden. Og saa var han saa „kalveknæet“, at der paa den ind-

vendige Side af Benklæderne oppe ved Knæene var paasyet to aflange Stykker Læder, der tjente som Slidepuder.

— Ja, jeg er jo noget daarlig til Bens! sagde han, da han bemærkede mit Blik. — Og jeg har gaaet hertil lige fra Koster, og nu er Benene vel osse blevet lidt stive af den vaade Trappe.

— Vil De ikke ind i Stuen? spurgte jeg — og sidde lidt ned i en Stol?

— Jo Tak! nikkede han, og hans Øjne lyste taknemmeligt — jo Tak, saa kan jeg jo osse faa tørret Vennen dér lidt af, om han skulde ha' ta'et Fugt af Regnen.

— Værs'god! sagde jeg og lukkede Døren op for Manden. — Vil De ta' Violinen? Jeg skal ha' hentet en Blomst ind, som staar derude.

Den gamle løftede langsomt det ene Ben op paa Trappestenen; derpaa tog han fat i Dørstolpen og trak det andet op bag efter.

— Trapper og saadan noget, sagde han — det er jo det vanskeligste for mig!

— Jeg kan ikke forstaa, at De har kunnet gaa de fem Fjerdingvej fra Koster.

— Aa, det er Smaating, naar det gaar ud ad den *lige* Vej!

Saa tog han Violinen fra mig og spurgte:

— Er det dér inde?

— Ja, sagde jeg — Værelset til højre.

Og han slæbte Fødderne over Dørtærskelen og gik ind.

Da jeg et Øjeblik efter kom ind med min Palme, sad han paa Chaiselonguen og havde taget Violinen ud af Bælgen og tørrede den af med et rødbroget Lommetørklæde.

— Den har vel ingen Skade lidt? spurgte jeg.

— Næ—i, den er bare bleven lidt vaad paa Halsen. Næ—æ—i, ham maa jeg sgu sørge for frem for mig sæl! vedblev han — for gik *han* hen og kom no'et til, saa kunde jeg nok li'saagodt sige adjøs med det samme! — — Det var ellers en rar Plante, De har dér!

— Ja—a, sagde jeg og stillede Planten hen paa Bordet foran Vinduet — og se, hvor frisk den er blevet af Regnen!

— Ja—a, nikkede han og tog et Stykke Harpiks op af Vestelommen og gav sig til at stryge Violinbuen med det — vi kryer jo allesammen til, naar vi kommer ud i Naturen.

Jeg satte mig nu paa Stolen ved Skrivebordet, saaledes at jeg havde den gamle lige overfor mig.

Han stak Violinen fast op mellem Bryst og Hage og gav sig til at afstemme Strængene. Det ene Ben havde han, Guderne maa vide hvordan! faaet slaaet op over det andet, og jeg kunde se hans hvide Uldstrømper mellem de noget korte Benklæder og Snøreskoene.

— Kender De noget til den ny Fuldmægtig inde hos Borgmesteren?

— Nej.

— Ja for den gamle, ham ha'de jeg det saa nemt med. Spil De bare væk, Konradsen! sagde han altid, saa snart han saa' mig; men de yngre er jo immer skrappere, straks de kommer i Stillingen.

— Skal De da ha' Tilladelse til at spille inde i Byen?

— Ja, bevares vel, det skal jeg rigtignok! og hos Sognefogderne paa Landet; men det lader jeg det gerne slæbe a' med.

Nu begyndte han at spille. Han slog Takt med Foden i Gulvet og bevægede Overkroppen rundt næsten i en Cirkel.

Det var Melodien til To Drosler sad paa Bøgekvist, han spillede. Han lukkede Øjnene og vuggede ganske lidt med Hovedet og satte mange sælsomme Tremulanter og Snirkler paa sit Spil.

Nu kunde jeg ret ta' ham i Øjesyn:

Han havde langt, blødt, hvidt Haar, der var strøget glat op over Issen og hang ham ned i Nakken. Panden var høj og uden Rynker, Næsen stor og noget krummet, og Øjenbryn og Øjenvipper var tætte og mørke, næsten sorte. Og nu, han spillede, kom der en fin Rødme paa hans Kinder og et lille betaget Smil om hans Læber.

Jeg vilde ønske, jeg havde haft en Tegner i Stuen, eller bare et Fotografiapparat.

— Tror De, jeg kan naa ud til Klinten i Morgen? spurgte han og holdt inde med Musikken.

— Der er tre Mil ud, sagde jeg og saa' ned paa hans Fødder.

— Ja—a, det er der jo! — — Næ—i, jeg maa nok ta' to Dage til det. Jeg skal jo ogsaa bierfidle lidt for Bønderne paa Vejen.

— Hvor er De egentlig fra? spurgte jeg.

— Jeg er fra Valby; dér bor jeg inde om Vinteren. Men

saasnart Søndermarken begynder at grønnes, saa maa jeg af Sted. Saa putter jeg Kristoffer i Posen, og saa stikker vi a'.

Han klappede Violinen, nikkede ned til den og gjorde nogle Strøg med Buen.

— Der er især ét Træ, som jeg holder mig til, — vedblev han — det staar lige i Hegnet mod Sydost ud mod Carlsbergvejen, og naar *det* begynder at titte grønt mellem de andre, saa faar jeg straks saadan en underlig Krivlen i Benene.

Han gjorde igen nogle Strøg over Strængene og slog nogle Takter med Foden. Og saa satte han pludselig i med en fejende Vals eller Hopsa, hvad det nu var. Han snublede tit i Takten og spillede falsk; men Ild var der i ham.

— Ja, nu er En jo lidt makulert baade foroven og forneden, begyndte han igen, da Dansen var spillet tilende — det er siden min Sygdom her forgangen Aar. Og Konen, jeg bor hos derinde i Valby, prækede og gjorde et Væsen for at faa mig til at blive hjemme. Men li'e meget hjalp det sgu! Kristoffer og jeg, vi er ikke saadan at holde paa, naar Viben han skryler i Engene!

Han satte igen Violinen op under Hagen og strøg nogle enkelte Toner ud. Nu vedblev han næsten uafbrudt at ledsage sin Tale med Brudstykker og Stumper af Viser og Danse.

— Mon gamle Madam Andersen har Spisehus deroppe endnu?

— Det véd jeg skam ikke.

— Ja for der plejer jeg og bo, naar jeg kommer hertil. Det er nu fem Aar siden, jeg var her sidst, og ha'de det ikke været for Klintens Skyld, saa tror jeg saamen, jeg ha'de ladet mig nøje med Fyn og Jylland iaar; for det er jo en svær Omvej, dette hér.

— Skal De da ogsaa til Fyn og Jylland?

— Ja, der er jo Sommermarked i Svendborg den niende i næste Maaned! Og saa gaar jeg over Odense til Frederits og saa videre nordpaa. Og saa plejer jeg at sejle med „Balder“ hjem fra Frederikshavn først i Oktober Maaned. — — Aa, jeg faar jo gerne Lov a' Kaptejnen at løbe gratis med, endte han — ellers gik jeg vel Vejen tilbage igen lidt tidligere.

— *Gaar* De altid?

— Nej, ak nej! jeg kører saamen li'saa tit med Bønderne! de kender mig jo paa alle de Steder, hvor jeg kommer.

— Kører De aldrig med Jærnbanen?

— Nej, det nymodens Krammeri skøtter jeg ikke om! Jeg har gjort det én Gang fra Odense til Nyborg, men saa kom vi ud a' Sporet med Lokometiven, og saa skal jeg vist ikke ha' mer a' det! — — Har De været i Skagen?

— Nej, desværre.

— Jo, for jeg har hørt, at der skal bo saa farlig med Malere og saadan no'et deroppe om Sommeren; og det er jo et velsignet Folkefærd til at gi' Penge ud, naar de har no'en. Kanske jeg skulde svippe dérop osse, nu jeg er i Gang med det?

— Ja—a, De kunde jo prøve.

— Véd Herren hva', sagde han saa pludselig og lagde Hovedet paa Siden og holdt op med at akkompagnere sig, og det var første Gang, jeg saa' en lille Sky i hans Øjne — det er nu alligevel skidt at blive gammel! for sæl om man holder Humøret, saa mærkes det dog altid i Lemmerne.

Jeg saa' uvilkaarlig ned paa hans stakkels elendige Ben.

— Ja—a, sagde jeg — men De er jo ikke saa gammel.

— Naa ikke det! jeg er to og hal'fjerds!

— Hvad er De?

— To og hal'fjerds, gentog han og smilede ved min Overraskelse.

— Det skulde man ikke se paa Dem!

— Nej, lo han fornøjet — og ha'de jeg ikke de forbistrede Ben, saa vilde jeg saamen osse sæl være kababel til at bande paa, at det var Løgn.

— To og halvfjerds?

— Ja, og i de sidste syv og fyrretyve Aar har jeg vandret hver eneste Sommer. Jeg døjede jo meget med min Familie til og begynde med, for *spillet*, det har jeg jo altid; men de vilde jo ha' mig til et Haandværk. Og saa blev jeg da osse Skræder paa den Kondesjon, at de skulde gi' mig Kristoffer til Arv og Eje — — for han har nemlig været Bedstefars før min Tid. Men da jeg havde faaet ham med Pose og det hele, saa stak jeg jo rigt'nok a' fra Mester og spillede til Dans og Maskerade i Ballen og Føniks, og hvor det kunde træffe sig. Men saa blev jeg jo osse ked a' det, og saa en Sommer begyndte jeg at vandre; og der er saamen ikke

den Krog i Danmarks Rige, uden jeg har bierfidlet i den, naar jeg da ikke lige netop regner Bornholm med.

— Men tænker De dog ikke snart paa at holde op? spurgte jeg.

— Ok jo, det tænker jeg smen paa hvert Efteraar, naar jeg kommer hjem med „Balder“! Men jeg véd sgu ikke, hvad det er, for hvert Foraar, naar Træerne staar og vøjter med de grønne Kviste, saa maa vi herud! — — Men nu er det vel bedst, at vi faar et Stykke! sagde han saa og satte Violinen i Stilling og spillede en Fædrelandssang: Danmarks dejligst Vang og Vænge.

— Véd Herren, hva' jeg tror? begyndte han saa igen — jeg tror, at no'en a' vi Mennesker, vi har saadan en Magt indeni vos, som vi ikke sæl kan gøre for; og den Magt maa vi lystre, ellers faar vi ingen Fred i Sjælen. Og hva' kan det nytte, at en anden én taer til Ordet og si'er: saadan og saadan skal Du være, og saadan og saadan skal Du gøre; gu'bevares, der er naturligvis dem, der kan bli'e det ene li'saagodt som det andet, men dem er det efter min Mening ikke mejet ved! og de kan jo sagtens si'e, at jeg skulde ha' ble'en siddende paa Skrædderbordet og tjent min Føde ved og lappe andre Folkses Bukser. Men la' dem om det, der har Blod til det, *jeg* formener dem det ikke! men saa forlanger jeg osse for min Del, at de skal la' mig gaa for den jeg er! — — Si'er Herren ikke det? sluttede han og saa' trohjertetspørgende over paa mig.

— Jo—o, naturligvis, sagde jeg — men de andre er dog paa en vis Maade de klogeste; de mener, at man gør bedst i at sikre sig lidt til sine gamle Dage.

— Ja, Herregud, saa la' *dem* om det, la' *dem* om det! sagde Spillemanden ivrig — men naar jeg nu finder Glæden ved at gaa rundt og spille „paa mine gamle Dage“, som Herren siger, og det er sgu dog Glæden, det kommer an paa!

— Jo—o, det er jo godt nok! sagde jeg — men naar De nu bliver syg og ikke kan vandre rundt og spille mere?

— Ja, se det er netop derfor, at jeg længes saa styrtende efter Sommeren! nikkede den gamle alvorlig — derfor er det jo netop, at det krivler og kravler i mig derhjemme i Valby, naar Træerne tøver med at bli'e grønne! for jeg har jo alle mine Venner herude paa Landet, ser De; og jeg er saa bange for, jeg skal ligge og dø fra dem derinde i min

Seng om Vinteren, for saa kan de jo ikke forstaa, hvor jeg og Kristoffer bli'er a'.

— Vilde De da heller dø herude, mens De travede rundt?

— Javel vilde jeg rigtignok naturligvis det! sagde den gamle — for derinde, hvor alle disse Skrædere og Skomagere sidder og syr og syr og er nær ved at nappe Fingrene a' hverandre, naar de skal klippe Traaden over, dér er smen ingen, der vilde ta'e sig nær, om saadan en Landstryger som jeg gik hen og kreperede! de vilde bare grave mig ned ude paa vestre Kirkegaard og saa la' mig ligge for den, jeg er! Men hérude i den fri Natur, nikkede han og smilede fortrøstningsfuldt, har jeg mangen en god Ven baade blandt de voksne og Børnene, som vilde la' falde et venligt Ord om mig og plante en lille Blomst paa min Grav af og til, naar Sommeren meldte sig, og gamle Konradsen og hans Kristoffer laa og bierfidlede tre Alen under Jorden! — — Naa, men nu maa vi ha' en rask én og slutte med! afbrød han sig selv og borede Violinen op under Hagen. — Jeg maa jo i Byen og finde Madam Andersens Logihus!

— Hvormeget maa De nu gi' for at bo der? spurgte jeg.

— Aa, en hal'tredsindstyve Øre med Morgenkaffe.

— Tillader De, at jeg betaler det for Dem?

— Ja, det véd Gu' jeg gør, saa slipper jo jeg! smilede han og strøg løs paa en susende Wienervals. Denne Gang *fløjtede* han Takten til.

Da han var færdig, stoppede han „Kristoffer“ ned i Kalveskindsbælgen og knappede for den. Saa stemmede han begge Hænder mod Chaiselonguen og rejste sig.

— De Ben, de Ben! sagde han — havde jeg ikke dem, saa kunde jeg sagtens klare mig et hal'hundrede Aar endnu! — Naa, det *gaar* jo alligevel, tilføjede han — saalænge det da ikke er værre.

Han satte Kasketten paa, stak Kristoffer under venstre Arm og rakte mig sin højre Haand:

— Farvel, sagde han — og Tak for den Krone! Nu kan jeg jo ligge hos Madammen to Gange, hi, hi! — — Mon det regner endnu?

— Nej; kan De ikke se Solen derude over Fjorden?

— Jo, jo! sagde han — Du skønne Sol over Dannevang!

— Naa, farvel, farvel!

— Farvel, sagde jeg — og Tak for Besøget! Kommer De denne Vej tilbage, saa kig ind.

— Nej, *det* gør jeg ikke!

— Naa, De gaar syd om?

— Ja, for jeg kommer aldrig to Gange det samme Aar!

Jeg fulgte ham ud gennem Entreen og ud paa Trappegangen til Gadedøren. Og han skurede sig ned ad Trappen paa sine arme vanføre Ben, hvis Knæ berørte hinanden, for hvert Skridt han tog.

Da han var kommet udenfor paa Vejen, vendte han sig og saa' ud over Fjorden, hvor Solen gik ned og lagde en gyldenrød Glans over Himmel og Hav og de enkelte lette Skyer, der sejlede af Sted højt oppe. Og langs den vaade Vej stod Træer og Hække med skinnende grønne Blade og Skud efter Regnen.

Den gamle trak Vejret dybt og indsugede begærligt den friske, fugtige Luft, der var krydret af Duften af knoppede Blomster og spirende Korn og brunsort, dampende Muldjord.

Saa vendte han Ansigtet om mod mig og sagde — — og hans store lyseblaa Øjne straalede:

— Véd Herren hva? sagde han — jeg *kan* sgu ikke forstaa, at ikke alle Guds Skabninger render rundt paa Landevejene i denne hér Tid!

DIGTEREN

JEG havde længe haft en Anelse om, at han var Digter; men nogen Vished havde jeg ikke faaet.

Saa møder jeg ham en Dag i Blæstvejr i flyvende Havelock og Bulehat ude ved Kommunehospitalet.

Jeg havde forholdt mig noget afvisende mod ham i den senere Tid; men følte nu, da jeg saa uformodet saa' ham, en pludselig Trang til at vise mig imødekommende.

Han vilde gaa mig forbi med en let Hilsen; men jeg strakte hjertelig Haanden ud imod ham og sagde varmt:

— Goddag, Hr. Mamsen!

— Goddag! goddag! sagde han, og jeg kunde se, at han blev behagelig overrasket.

— De er kommen ud at gaa? spurgte jeg.

— Tja, sagde han — man skal jo lufte sig engang imellem!

Og Havelocken posede ud omkring ham, saa han lignede en Ballonfigur under Fyldning. Langt Haar havde han og bare Hænder som en rigtig Digter, der haaner Modens Krav.

— Det blæser i Dag, sagde jeg.

— Ja, sagde han — intet Under at vi Danske er som vi er, vage og ubestemte Karakterer! den ene Dag skinner Solen med sydlandsk Glød, den næste farer Storm og Sne gennem Gaderne.

— Ja, sagde jeg bifaldende — Klimaet gør vistnok meget!

— Ser vi snart noget nyt fra Deres Haand? spurgte han.

— Nej, Mamsen, sagde jeg — Tiden er ikke til det! jeg har løst Borgerskab som Urtekræmmer.

Hr. Mamsen lo med en klingende Digterlatter. Han troede formodentlig, at det var en Aandrighed.

Der kom et Vindstød og lettede den højre Vinge paa hans

Havelock. Og jeg saa' en Bog i Kvart stikke under hans Arm.

— Hvad er det, De gaar med dér? spurgte jeg uforsigtig.

Han blev blodrød helt ned til „Naglen", som min gamle Tante Marie siger.

— Skal vi følges ad? spurgte jeg — jeg fryser. Hvad Vej skal De?

— Aa det gør saamen ligemeget!

— Saa gaa med herud ad, foreslog jeg.

Og vi gik ud ad Sølvtorvet til.

— Jeg har saalænge ønsket at faa en Samtale med Dem, begyndte Hr. Mamsen efter en Pause.

— Har De det?

— Ja, for ser De, jeg har skrevet en Smaating.

— Gud Fader! tænkte jeg — sa'e jeg det ikke nok! — — Jeg har længe anet det, sagde jeg højt — jeg har længe anet Digteren i Dem.

— Hi, hi! lo han smigret.

— Jeg skal komme op til Dem en Dag i næste Uge, sagde jeg — det skal være mig en Fornøjelse at komme op til Dem en Dag i næste Uge.

— Jamen — æ, æ jeg vilde gerne, at De skulde ha' læst det først.

— Saa send mig det.

— Jamen — æ, jeg har det paa mig.

— Naa saa De har det paa Dem? ja lad mig saa ligesaa godt faa det straks!

— Jeg haaber ikke, at — — —

— Nej paa ingen Maade! sagde jeg — paa ingen Maade! Det skal jo overstaas.

— Hi, hi! lo han lidt tvungent — altid vittig!

— Det er Galgenhumor, sagde jeg og fortrød bitterlig min Imødekommenhed. — Hvad er det, De har skrevet?

— Det er dette hér, sagde han og halede Bogen i Kvart frem under Havelocken.

— Hvad *er* det? spurgte jeg i Angest, thi efter Bogens hele ydre Habitus havde jeg Grund til at vente det værste.

— Det er en Tragedie.

— En Tra — — —

— En Tragedie, ja.

— Er den lang?

— Fem Akter.

— Tror De ikke, forsøgte jeg blidt — tror De ikke, kære Haakan P. Mamsen, at Tiden er mere for Lystspil?

— Tiden er tragisk! sagde han og saa' mørkt paa en forbikørende Ølvogn.

— Ja, sagde jeg — ja ganske vist, men ... Og desuden, jeg tror mig ikke kompetent til — —

— Nu fisker De, smilede han.

— Ved Gud, om jeg gør! sagde jeg — jeg fisker aldrig — — jeg kan ikke fordrage at fiske!

— Den er paa Vers! sagde han med Hovedet paa Skakke og begyndte at blade i Bogen.

Vinden hvirvlede en Sky af Støv og pulveriserede Hesteefterladenskaber op omkring os. Jeg lukkede Øjnene og spyttede. Men Digteren mærkede intet. Han bøjede sig ind mod mig og sagde med bevæget Røst:

— Her er et Sted, det skal De have straks, det tror jeg er lykkedes mig.

— Læs! sagde jeg hæst.

Og han læste:

Er Du min Datter? spørger jeg hver Luftning,
der bølger over Hedens brune Lyng.
Er Du min Datter? spørger jeg hvert Pust,
der hvisler mellem Skovens slanke Stammer,
og jager lig et livløst Aandedrag
henover Mark og Sti og Vej og Fjæld
igennem mulmsort Nat og sollys Dag —
er Du min Datter?

— Jeg véd det ikke, sagde jeg — men hvorfor spørger han om det?

— Jo, ser De: hun elsker Arnold, men Faderen vil paa Grund af gammelt Slægtshad gifte hende med Kristoffer.

— Naa saadan! men hvad siger Moderen?

— Hun er død for fem Aar siden. Men nu skal De høre! det er Datteren, der taler; hun er en fin og sart Kvindenatur:

Jeg sværger Dig ved Jordens Blomster smaa,
ved Nattens Stjerner og ved Maanens Lys,
at før jeg vandre vil som Tiggertøs
fra Dør til Dør, fra Sogn til Sogn, fra By til By,

før jeg min Kærlighed til ham fornægter,
før jeg udriver med unænsom Haand
den fine Urt, der i mit Hjerte slog
de dybe, lange, underfulde Rødder
og næres af vor Elskovs stille Lykke!

— Det er sgu godt! sagde jeg — kun synes jeg ikke, at hun skulde bruge Ordet „Tøs". Er hun ikke for sart til det?

— Det er Harmen, der lægger hende det paa Tungen, sagde Mamsen og citerede:

Thi Harm og Trods kan avle fæle Ord,
som Lykken aldrig fostred paa vor Tunge.

— Meget sandt, meget sandt Tror De paa Kvinden?

— Ubetinget! Men nu skal De høre! (Han bladede igen i Bogen.) Hér er et Møde mellem Arnold og Faderen.

— Hans?

— Nej hendes!

ARNOLD.

Jeg drog i Ledingsfærd mit Sværd fra Lænd,
og tusind Tyrker daled for min Fod.
Jeg gjorded om mig Munkekutten graa
og drog til Palæstinas hellige Tomter
at vie ind min Sjæl til Himlens Gud — —
Men evigt stod hun for mit indre Blik,
min liljehvide, gyldengule Brud!

— Storartet! sagde jeg, — hvor Satan faar De de Ord fra?

Digteren smilede henrykt og fortsatte:

BORGHERREN.

Din Fader røved mig din Moders Hjerte!
din Moder sveg sin Troskabs dyre Ed!
din Tante — — —

— Det er godt! sagde jeg — det er godt!

din Tante boled med min Onkel Moritz:

— Satan til Familieforhold! sagde jeg.

din Fætter Eginhardt min Søster sveg!
Men jeg en anden Hustru valgte mig.

— Det havde jeg ogsaa gjort, sagde jeg — ubetinget!

— Man forstaar Borgherrens Vrede? spurgte Digteren med et lyst Smil.

— Javel, javel! sagde jeg — det er netop det tragiske ved det.

— Men han burde ikke lade det gaa ud over Børnene — — —

— Nej, sagde jeg — nej! det er netop det komi — — eller det er netop — det er netop *det*, han ikke burde.

Hr. Mamsens Oplæsning var begyndt i en hviskende Tone; men alt som han blev greben af sit Værks ubestridelige Skønheder, jo højere læste han. Og alle disse frygtelige Ting om Familieforholdene havde han slynget ud med høj Røst, saa Folk vendte sig om efter os og troede rimeligvis, det var min Familie, han sigtede. Dette generede mig.

— Lad mig saa faa Bogen, sagde jeg for at slippe for mere.

— Der er et Par Steder, som jeg gerne vilde læse for Dem.

— Jamen — — —

— Det er ganske kort, men jeg synes, der er saa megen Kraft i, forklarede Digteren.

— Naa—aa, sagde jeg — det andet var heller ikke ueffent!

— Nej, ikke sandt, nej? Men nu skal De høre!

Vi stod paa Sølvtorvet, hvor et Utal af Sporvogne uophørlig krydsede hinanden. Disse evigt rullende Hjul og Hestenes ringende Klokker og kimende Bjælder var nok til at gøre en Smedesvend nervøs. Og saa sang desuden Vinden paa det melankolskeste i Telefontraadene. Jeg var nu saadan, at jeg rystede over min ganske Krop.

— Her er det, sagde Mamsen — nu skal De høre: Det er et Møde mellem Arnold og Kristoffer. Kristoffer er Stykkets Skurk. Scenen forestiller en vild Bjærgegn med opgaaende Maane!

— Kil paa! sagde jeg og hilste paa en forbigaaende Dame af min Omgangskreds.

Og Digteren læste:

ARNOLD

ene, i Tanker.

Landflygtig, jaget bort, forsmædet! —
Ak, gaves der blot Kvinder ej paa Jord! —

Da var jo rigtignok Manden meget ene,
men ogsaa stillet meget mere frit!
(synker hen.)

KRISTOFFER
kommer fra Baggrunden.

Hun vil ej? men *han* vil — — —
han, Faderen, han *vil*, men hun vil *ej!* —
Han vil, *han vil!* hvad har jeg saa at frygte?
Hun er vel ej den første Kvinde, som
der ikke haver villet men dog maattet! — —
Var Arnold blot afvejen! denne Dreng,
der kvinkelerer hende Øret fuldt
af kælne Elskovsvisers søde Honning!
(Opdager Arnold. Afsides:)
Naar man om Fanden taler, er han nær!
(Højt:)
Godt at jeg traf Jer, fromme Harehjerte!
Nu op, drag Sværd fra Lænd! og lad os prøve,
hvis Livstraad Nornen spandt af stærkest Silke!

ARNOLD
sagtmodig.

Jeg lagde Sværdet ned paa Herrens Grav.

KRISTOFFER
spottende.

Du Stankelben, Du valne Gærdestav,
Du Afkom af en Hare og et Faar!

ARNOLD
rejser sig.

Saaledes kaldte ingen mig før nu!

KRISTOFFER
med djævelsk Latter.

Ret saa! kom an! ved Helveds sorte Afgrund,
jeg jager dette Digt igennem Livet
og spidder fast Dig til hint Bøgetræ!
Og Skovens Fugle samles skal i Flok
Og flænse i dit tamme Lammehjerte!
(De drage Sværdet fra Balgen og slaas.)

— Shakespearsk! raabte jeg betaget — ligefrem Shakespearsk. Men nu maa jeg gaa, kære Mamsen, man venter mig!

Det stod tykt med Mennesker omkring os; men Mamsen mærkede intet.

— Der er bare én Ting til, sagde han — bare et Par Vers — — —

— Jeg *har* ikke Tid! sagde jeg og trippede.

— Hér er det! vedblev Digteren og holdt mig fast ved et Knaphul — Det er efter at Arnold er kommen lidt til Kræfter efter sine Saar. Faderen har givet sit Samtykke. Arnold og Leonore sidder paa Svalen og ser ud over Landskabet:

LEONORE.

Saa drømte jeg en sælsom Drøm, min Arnold. —
Jorden sig aabned, og af Dybet steg
en mangefarvet Snog med Skæl af Sølv.
Den rulled sig for mine Fødder hen;
og af dens Gab udvoksed højt mod Himlen
et herligt Rosentræ med tvende Knopper.

ARNOLD
mat.

En sælsom Drøm!

— Kære Mamsen, begyndte jeg igen — det er nydeligt, det ved Gud, det er; men — — —

— Nu er jeg færdig, sagde Mamsen — bare to Minutter!

Jeg saa' en Sporvogn komme nede i Farimagsgade. Jeg var meget nervøs og stod lige ved Siden af Sporet. Mamsen vilde naturligvis hverken se eller høre den. Skulde jeg lade ham køre over? Nej, nej naturligvis! Men — men — — —

Og Mamsen læste:

LEONORE.

Da lød en Røst som Klang af fjerne Harper:
Bryd Blomsten, Leonore! sagde den,
ti trofast Elskov lønner Himlen selv,
og er man én Gang død, er det for stedse!

— Jeg forstaar ikke rigtig? sagde jeg.

Sporvognen var nu ikke mere end et hundrede Alen borte. Og jeg fattede min Beslutning.

— Jo, ser De, forklarede Mamsen — det er saadan en Forudfølelse! Kristoffer staar bag Døren, og om et Øjeblik vil han styrte frem og dræbe dem begge. — — Det er forresten en af de bedste Scener!

— Lad os *saa* faa den! sagde jeg livlig til Digterens øjensynlige Overraskelse. Han lod sig imidlertid ikke distrahere, men tog fat:

KRISTOFFER
lister sig ind. Uset.

Om end min Sjæl skal i den sorte Gryde ...

— Nej, véd De hvad, Mamsen! afbrød jeg ham og trak ham bort fra Sporet — „i den sorte Gryde", det maa De sgu ikke sætte! „i den sorte Gryde"! Naa men videre!

Og Mamsen kørte paa:

Om end min Sjæl skal i den sorte Gryde,
og Helveds Pine skal i Evigheder
mig martre Dag og Nat med Svovl og Ild;
han bøde skal! og hér, midt for hans Øjne
jeg skænde vil det stolte Adelsblod,
der voved mig at trodse! Helvedskvaler
skal ramme hendes stolte Jomfrusjæl!

Nu holdt Sporvognen lige ved Siden af os. Og Passagerer steg ind. Men Digteren ænsede dem ikke:

ARNOLD
ømt.

End er jeg svag, men naar mig Gud forunder
igen min fulde Manddomskraft, da Leonore,
da leder jeg Dig til — — —

Sporvognen havde atter sat sig i Bevægelse. Og medens Mamsen endnu stod og læste, var jeg sprunget op bag paa den og kørte i skarpt Trav ud ad Østerbro til.

Jeg tog Hatten dybt af for Digteren, der stod maalløs og stirrede efter mig. Først kunde jeg læse i hans Ansigt, at han troede, jeg var bleven gal. Men senere gled der en Blanding af trekvart Foragt og en Fjerdedel Medlidenhed hen over det. Han hilste ikke igen, med lange Skridt og vajende Havelock skred han hen over Torvet og ned ad Sølvgade.

Og jeg ønsker ikke at møde ham.

CHRISTIANE

KISTEN stod ude i den lille Lo bag Huset; det var sidst i Juli Maaned, saa Forraadnelsen var indtraadt straks efter Døden.

— Vi kommer vist til at lægge Christiane om i Loen! havde Maren sagt. Rasmus mente det samme, og saa var Liget blevet anbragt dér omme paa et Par Fjæle, der laa fra Huggeblokken hen over Høvlebænken. Der blev sat en Hængelaas for Døren; og Forældrene gik til deres Arbejde.

De hjalp til med Rughøsten oppe paa Gaarden. Han mejede og hun bandt. Det gik flinkt nok fra Haanden. De havde Akkord, og Begravelsen vilde jo straks koste et Par Kroner ekstra.

Da Folkene sad paa Grøftekanten ude i Marken og spiste deres Mellemmad, gik Maren hen til Forvalteren.

— Hun vilde da gerne ha' noget Forskud baade for sig og for Rasmus.

— Nej, det kunde Forvalteren ikke indlade sig paa! De rendte allesammen hér og vilde ha' Forskud! Men han var ligesaa klog som et Menneske og indlod sig ikke paa de Dele. De skulde vel ud og smide Pengene væk til det Skidt og Fjas derude paa Fugleskydningen i Fredsskoven?

— Aa nej, det havde de nok ellers ikke tænkt paa.

— Hvad skulde de da bruge det Forskud til?

— Jo—o, det var til Christiane.

— De gjorde sgu bedre i at sende den lange Tøs paa Arbejde, end lade hende gaa og smøle Tiden væk derhjemme.

— Jamen hun ha'de da været saa svært klejn hele Sommeren, og Doktoren ha'de skrevet efter en farlig Bunke Medicin til hende. Og nu vilde de da saagerne, at hun kunde faa en proper Begravelse. Hun var jo deres eneste.

— Begravelse? var Christiane da død?

— Jo, det var hun. Vorherre ha'de saamen været saa naadig at løse op for hende i Gaar Morges, mens de var herude at høste; for da de kom hjem til Middag, laa Tøsen henne ved Døren i den bare Særk og var død.

— Lod de da den syge være ganske alene?

— Ja, hvad skulde de gøre? Føden skulde de vel ha'? og Marie Smeds ha'de jo lovet at kigge ind til Christiane. Men saa var det netop i Gaar, da hun var hentet op paa Gaarden til Vasken, at Ulykken skulde hænde.

Forvalteren kastede et sky Blik op paa den store, stærke Kone, der stod foran ham. Ikke en Mine i hendes brede Ansigt røbede, at hun følte noget ved, hvad hun stod og fortalte. Hovedet holdt hun en Smule bøjet, og Hænderne pillede tilsyneladende ligegyldigt ved Forklædebaandene.

— Du kan komme op hos mig, naar det ringer til Middag, Maren! sagde han saa og gik sin Vej.

— — — —

Og Maren fik Pengene, og Kisten blev lavet; og nu stod Christiane som sagt omme i Loen og ventede. Ti før Søndag kunde der jo ikke godt være Tale om at faa hende i Jorden.

Maren var hos Præsten, hun var hos Degnen og hun var hos Klokkeren. Og alle Steder kostede det Penge. Naa, det hørte sig jo saadan til, saa der var ikke noget at sige til det! Men haardt var det nu alligevel, for den Hvergarns Kjole, hun ha'de spekuleret paa til Vinter, den maatte da ryge.

Men da Rasmus saa oven i Købet spurgte hende, hvem der skulde indbydes til Begravelsesgildet, saa gav Maren ham Besked:

— Om han bildte sig ind, at hun kunde grave Skillingerne op af Kartoffelstykket derude? Det var lige even, hun kunde købe et Par Pund Svinekød til dem selv; og saa gik han hér og pratede om at byde til fremmede! De var Fattigfolk, var de, at han vidste det! og han fik værsgod selv køre Christiane op til Kirken. Han kunde bede Smeden om at laane hans Enspænder.

— — — —

Rasmus fik Vognen; og Lørdag Aften kørte han og Smeden af Sted med Kisten. De skulde saa med det samme hente det Læs Sylthø oppe i Kirkevænget.

— — — —

Og om Søndagen efter Tjenestetid blev saa Christiane begravet.

Der var ikke mange „Dikkedarer" paa Færde med det. Hun var Fattigfolks Barn, og mere end et Par Kroners Penge havde Præsten vel ikke faaet. Og dog talte han saa nydeligt om, hvor haardt Livet hernede paa Jorden mange Gange var at stride sig igennem; men naar vi bare vilde lære at bøje vor genstridige Ryg under Prøvelsernes Kors og med Taalmodighed bære, hvad Vorherre sendte os, saa kunde vi være evig forvissede om, at Lønnen skulde nok komme af sig selv oppe i Himmelen.

Rasmus sad og rokkede frem og tilbage i Stolen, mens han ivrig gned sig ned ad de graablaa Vadmelsbukser. Skraaen vendte han hvert Øjeblik. Den var saa underlig saftig i Dag, syntes han.

Og Maren snød Næsen den ene Gang højere end den anden. Tilsidst var der ikke en tør Plet at finde paa hele Lommetørklædet. Saa snød hun videre med Fingrene og tørrede sig langs ad Tommelen helt ned paa Haandleddet.

— — — —

Ude paa Kirkegaarden gik det i en Fart, da Præsten skulde til Byen at forrette en Vielse.

— — — —

Paa Vejen fra Kirken stak Maren Hovedet indenfor hos Smeden:

— Om han og Konen ikke ha'de Lyst til at gøre et lille Rend hen til dem saadan paa det Lav tolv — et? Hun ha'de faaet saadan et rigtig rart Stykke Svinemørbrad paa en to—tre Pund her forgangen hos Slagteren, da hun var ude at tale med Præsten.

— Tak, som byder! sagde Smeden. Og da han syntes, at Maren havde Ret til at vente endnu et Par Ord, fortsatte han:

— Det var da svært kontrarigt, at Christiane saadan skulde til 'et.

— Ja—a, sagde Maren langsomt — men det var nu saa Guds Vilje.

— Og den maa vi jo bøje vos for, supplerede Smeden.

Saa stod de et Par Minutter og sagde ikke et Ord.

— Ja, Farvel!

— Farvel, Maren!

Og saa travede Maren hjem til Mørbraden.

EN KANETUR

— Saa vælter De ham altsaa! sagde Godsejeren, han stod i Gaarddøren i klædeligt Formiddagstoilette: graa Benklæder og graa Jakke med lysebrunt Silkefor og Silkeopslag paa Krave og Ærmer. Han toede sine bløde, hvide Hænder indeni hinanden og gyste let i Rimtaagen, der masede sig som en Sky ind gennem Døraabningen.

— Naa Luna! sagde han — vil Du staa!

Og den fintbyggede, graablommede Blodshoppe foran Kanen fôr sammen og stod et Øjeblik uden at røre en Muskel. Men straks efter begyndte den atter at danse under Kanetæppet og at virre med Hovedet, hvor den højrøde „Svejfer" bevægede sig frem og tilbage og kildrede Dyret om Ørene.

— Luna!

Og Hesten stod igen stiv som en Statue.

Og ved Siden stod Kusken og holdt de mørkerøde Liner, der skinnede som Blodstriber mod den hvide Sne, som laa favnehøjt i Midten af Borggaarden; helt op til Urnen ovenpaa Springvandet. Og Tjeneren gik rundt omkring Kanen og stoppede det langhaarede Bjørneskindstæppe ned om Fødderne paa den tykke Maler, for hvem jeg skulde være Kusk.

— I er altsaa hér tilbage til Middag Klokken seks! sagde Godsejeren.

— Syv! sagde jeg.

— Naa, syv da, men heller ikke senere!

Jeg var iført Overfrakke og Rejsekappe, lodden Hue, uldne Vanter og lange Støvler; og det var kun med yderste Møje, at jeg formaaede at sætte mig op at ride paa Kuskesædet bag paa Kanen.

— Gi' mig saa Tømmerne, Kristjan!

Kusken rakte mig Tømmerne og Tjeneren gav mig Kanepisken. Luna stejlede og rystede sig saa Svejferen nikkede,

og Klokkerne kimede, og store, faste Snekager fløj op fra Dyrets Hove op mod Kanetæppet.

Jeg lagde hurtig Tømmerne til Rette, én paa hver Side af Malerens Hals. Saa slog jeg et mægtigt Knald med Pisken, og Hesten fôr frem. Og i susende Fart gik det ned gennem Borggaarden, ned mod Broen over Voldgraven.

— Husk saa at vælte ham! raabte Godsejeren efter os.

Og Kusk og Tjener grinede skummelt og pligtskyldigst.

Vi drejede om forbi Ladegaarden, hvor Istappene hang ned fra Kostaldstaget tre—fire Alen lange, og gulbrune af den smeltede Sne, der var sivet ned langs Straaene.

Saa drejede vi tilhøjre op ad Bakken og fulgte Vejen, der løber langs Skovbrynet. Træer og Buske stod hvidpudrede af Rimtaagen; og sét heroppe fra lignede Skoven med sine Slugter og Smaahøje, sine knudrede Ege og slanke Bøge en stor, stille Eventyrhave, hvor alt levende var stivnet under en mægtig Troldmands Tryllestav; hvor Dyr og Fugle var flygtet bort, og hvor Træer og Buske og Græs og Urter og de høje, svajende Siv langs Aaens Bredder i én eneste Nat var blevet at se til, som var det altsammen kunstfærdig opbygget af smaabitte blinkende Krystaller af mælkefarvet Glas.

— De skulde male det dér nede! sagde jeg og pegede med Pisken.

Maleren skudrede sig dybere ned i sit Bjørneskind, smøgende kraftigt paa sin Cigar og mumlede:

— Ja vent bare til det bliver Sommer!

— Hvor langt er der egentlig til Sæby? spurgte jeg lidt efter.

— Aa, en lille Mils Vej, vel.

— Er Vejen god?

— Næi; Forvalteren sagde, at den var ufremkommelig.

— Naa, ja saa vælter vi jo nok med Guds Hjælp.

— Det har ikke noget at sige, mumlede Maleren — naar bare han mælder mig det i Forvejen!

Jeg havde holdt Luna i Skridt, saalænge vi kørte op ad Bakken langs Skoven. Men saasnart vi var oppe over Bakkekammen og var drejet tilvenstre forbi Anne Halbergs Hus, gav jeg los paa Linerne og slog Knald med Pisken.

Hesten sprang frem, og det gav et Ryk i Kanen, saa jeg først gik bag over paa min Pind af et Sæde og dernæst frem

over, saa at mit Hoved lukkede helt ned paa Siden af Maleren.

— Vil De kysse? gryntede han og drejede Ansigtet halvt om mod mig.

— Nej Tak, sagde jeg — ellers Tak!

Nu gik det i strygende Fart hen ad Vejen, der strakte sig mellem flade Marker, hvor Sneen ikke havde kunnet fyge sammen i Dynger. Luna rejste Halsen og prustede og slog med Hovedet, saa den røde Hestehale oppe mellem Ørene paa den svajede fra den ene Side til den anden.

— Det er Fanden til Fart! sagde Maleren — hun tror vist ikke, hun skal længere end til Frederikshavn.

— Ja, saa tror hun sgu fejl! sagde jeg.

— Det gør hun! sagde Maleren.

Og vi fôr videre. Forbi nogle enkelte spredte Huse, der laa langs Vejen, og paa hvis Istappes Længde man kunde se, i hvilken Stuer der blev fyret til daglig; ti hvor der sjældent kom noget i Kakkelovnen, var Tappene kun et Par Tommer lange, medens de paa de mere velhavende Huse var en to—tre Alen.

— Hvad er det for en Bygning, som ligger dér? spurgte jeg.

— Det er en Forsamlingsbygning.

— Hvem forsamler sig dér?

— Folket! brummede Maleren — Folket i Sorg og Folket i Glæde, Folket, naar det skal grine, og Folket, naar det skal græde!

— Det var Ret! sagde jeg — nu kommer der nok Liv i Dem, gamle Jordaens! — — Og jeg gav mig til at karrésere Maleren bag Øret med Skaftet af Kanepisken.

— La' være! vrissede han — paa Deres Nærings .....

Mere fik Manden ikke sagt; thi i samme Øjeblik laa vi begge med Ansigtet begravet dybt nede i en Snedrive.

Jeg havde boret begge mine Arme lodret ned i Sneen og havde beholdt Tømmerne i Hænderne; men havde desværre ogsaa paa den vidunderligste Maade faaet snoet dem om Benene. Luna stejlede og halede i Linerne og fik mig halet halvt om paa Siden, saa at jeg fik Ansigtet fri.

— Stille Luna! vil Du staa, dit Bæst! skældte jeg, skønt Dyret jo var i sin gode Ret til at være urolig og rimeligvis ganske uskyldig i det forefaldne.

Jeg kiggede til Siden og saa' Maleren ligge som en uhyre

Byldt et Par Alen fra mig. Det var, som var han gaaet til Ro i en grønlandsk Sovepose.

— Jordaens, sagde jeg — hvordan har *De* det?

Posen vred og væltede sig og gjorde forgæves Anstrengelser for at komme om paa Ryggen. Endelig lykkedes det den at faa lettet sig lidt, og jeg saa' Malerens skæggede Ansigt, der missede Sneen ud af Øjnene, spyttede og hostede. Saa fik han ogsaa halet en Arm frem.

— Jeg har sgu plukket Anemoner! sagde han og viste en Tot vissent Græs, som hans Fingre krampagtig havde haget sig fast i nede under Sneen.

— Kan De ikke komme hen og hjælpe mig? bad jeg. — Det er mig aldeles umuligt at rejse mig ... Luna, vil Du staa!

— Er det kanské *mig*, der har væltet *Dem*? spurgte Maleren. — Og saa har jeg faaet min Cigar helt ned paa Drøvlen! brummede han og spyttede.

— Ja, den skal jeg nok ta' op! sagde jeg — kom bare hen og hjælp mig! ..... Luna, for ...!

Maleren rejste sig op paa Knæene. Han laa paa Bjørneskindet og havde Rejsetæppet over sig. Nu lignede han livagtig en Eskimo, en fed og noget forbitret Eskimo.

— Puhhh! blæste han, da han endelig var kommen paa Benene. Derpaa saa' han sig omkring med store ransagende Øjne, som om han ventede, at der skulde være foregaaet en eller anden Revolution i Landskabet.

Og saa satte han sig ganske sindig ned paa den væltede Kane.

— Hva' Fanden! sagde jeg ikke uden Forundring — er det Deres Mening at lade mig ligge hér og omkomme?

— Paa ingen Maade! sagde Maleren.

— Tør jeg spørge, hvad er da Deres ærede Hensigt?

— Naa—aa, har De kunnet vælte selv, saa er De vel ogsaa Mand for selv at kunne komme op igen.

— Gu' er jeg ej! sagde jeg harmfuld — jeg ligger jo hér med det ene Ben paa det utroligste viklet ind i det andet; og saa har jeg al den Masse Tøj paa!

— Ja, saa fryser De jo da ikke!

— Nu skal Fanden flytte og føre Dem, hvis De ikke kommer og hjælper mig! sagde jeg og vred paa Kroppen for at faa Benene fri. Men Liner og Frakker og Støvler og Ben havde i den Grad vrøvlet sig ind i hverandre, at jeg bare

sank dybere ned i Snedriven. — Luna vil Du staa, din Djævel! ... Kommer De saa?

Maleren rejste sig fra Kanen, gik hen ved Hovedet af Hesten og gav sig til at klappe den og stryge den beroligende ned over Halsen.

— Saa, saa, saa gamle Tøs! sagde han. — Kan Du se ham dér ligger? vedblev han saa og drejede Lunas Hoved om mod mig — véd Du, hvad han *ikke* er? han er paa ingen Maade tilfreds med det nuværende Ministerium!

— Bandit! sagde jeg og rakte Tunge.

— Naa, saa De er af *den* Slags! nikkede Maleren — det var saamænd da rart, at jeg endelig engang fik Indblik i Deres sande Karakter!

Derpaa knappede han langsomt et Par Frakker op og hentede et Cigarfutteral frem; tog en Cigar, puttede Futteralet i Lommen igen, skar Spidsen af Cigaren, fiskede en Æske Tændstikker op af en favnedyb Inderlomme, stak Cigaren i Munden, rev en Tændstik af, tændte omhyggelig, lod Æsken dumpe tilbage i Lommen, knappede begge Frakkerne og kom saa dumpende hen og stillede sig lige foran mig.

Jeg svedte af Raseri.

— Maa jeg dog ikke hjælpe Dem? spurgte han med et Smil som en nyslaaet Kammerjunker.

— Aa, gaa ad Helvede til! sagde jeg.

Men han bøjede sig hjertevindende ned over mig.

— Rør mig ikke! sagde jeg — rør mig ikke! jeg vil før ligge hér og dø til Verdens Ende!

— Men De maa sværge paa, at De intet ondt vil foretage Dem, naar De atter kommer paa Benene! vedblev han uforstyrrelig.

— Ja—a, sagde jeg — jeg ... jeg vil bare myrde Dem!

— Sværg saa!

— Hva' skal jeg sværge?

— Sværg ved alt, hvad der er Dem helligt!

— Der er sgunde no'et, der er mig helligt!

— Sværger De saa?

— Ja—a—a!

— At De intet som helst nederdrægtigt vil foretage Dem, være sig imod mig eller min Ære, Liv eller Gods?

— Ja—a—a—a!

— Kom saa da Lamseben! sagde han og tog fat med en Haand i hver af mine Skuldre og rejste mig.

— *Men skælde Dem ud* har jeg Lov til! sagde jeg, saasnart jeg følte fast Grund under Fødderne.

— Ja, det er da et Spørgsmaal! sagde Maleren — for ærekrænkende Betegnelser har De ikke Lov at bruge!

— Aa, gaa hjem og læg Dem, De ... Rakkerpukkel! De Hurtigmaler! De ... De Koprofag!

— Ja, det sidste véd jeg ikke, om jeg kan lade passere, sagde han — for det véd jeg ikke, hvad er.

— Bøløl! vrængede jeg, idet jeg paa en højst foragtelig Maade lod min Tungespids spille rundt mellem mine halvtaabne Læber.

— Ja, uartikulerede Lyde generer mig ikke! sagde Maleren overlegent — det var kun vore første Forældre, det gjorde Indtryk paa! ... Men skal vi nu ikke se at komme af Sted? Husk Vejen er ufremkommelig.

Luna stod og stampede i Sneen og tyggede paa Bidslet.

— Jo, rejs saa Kanen!

Maleren tog med én Haand fat i Kuskesædet bag paa og drejede Køretøjet op paa Mederne igen.

— Det er ogsaa en Nøddeskal at betro sit Liv og sin Berømmelse til! brummede han.

— Aa, Kanen er vel lige saa stor som Berømmelsen!

— Ond og dog saa henrivende! nikkede Maleren. — Maa jeg byde Dem min Arm?

— Hold Bøtte og skrup op! sagde jeg.

— Saagerne! sagde Maleren.

Og saa krøb han igen ned i Soveposen mellem Rejsetæppet og Bjørneskindet, medens jeg atter besteg Kuskesædet.

— Saa Luna! sagde jeg og knaldede — nu gaar 'en godt igen.

Og Luna sprang til, rev Kanen ud af Driven og ud paa Vejen; og fo'r i rask Fart videre.

Maleren sad og dampede som en Kalkovn og nynnede dertil en forslagen Melodi. Men pludselig vendte han sig om mod mig og spurgte:

— Var det med Vilje?

— Næi! sagde jeg — Gu' var det ej! for saa ha'de jeg vel nok reserveret mig selv en bedre Plads!

Vi var nu nede ved Landevejen; og da vi skulde dreje om Hjørnet, vilde Hesten naturligvis ind ad Frederikshavn til.

— Næ, næ, Luna! den gaar ikke! vi skal til Sæby i Dag, min Pige! sagde jeg og halede i højre Line.

Luna vrissede med Hovedet og dansede og kvistede med Halen under Kanetæppet for at udtrykke sin Misbilligelse. Men den maatte jo herom. Dog undlod den ikke at sende et Sideblik ned ad Frederikshavnsvejen, et Sideblik saa fuldt af smertelig Skuffelse og sugende Længsel, at jeg et Øjeblik frygtede for, at den skulde blive skeløjet for Resten af sine Dage.

— Naa! brummede Maleren og pegede frem ad Vejen, hvor vi skulde køre — den ser sgu livlig ud!

Jeg kiggede:

Paa begge Sider af Vejen laa der tre-fire Alen høje Snedriver, og Sporene imellem dem mundede snart ud i dybe Huller; og snart var der kun Hul paa den ene Side, medens det andet Spor løb op over en Drive Sne, der var stampet haard af Mennesker og Dyr og forvandlet til Is af skiftende Tø og Frost.

Jeg saa' det, og jeg vil ikke nægte, at mit Hjerte glædede sig ved dette Syn, ti Hævnen sad spændstig og krum som et Kattedyr og lurede derinde.

— Naa—aa, sagde jeg fortrøstningsfuldt — det er da ikke saa forfærdeligt! Kanen er jo smalsporet, saa vi kan vel køre udenom Hullerne.

Og jeg smurte paa Hesten.

Maleren sad med Hænderne stemmet imod Armene paa Kanesædet. Og snart fo'r han op og satte sig paa den ene Arm og snart ned igen og op paa den anden, alt eftersom Fartøjet rutchede ned i Hullerne til højre eller venstre. Og imellemstunder gik han forover og borede Næsen undersøgende ned i Bjørneskindet. Men der var ogsaa Tider, hvor han laa ret hyggeligt strakt lige ud paa Ryggen med Cigaren og Næsen lodret i Vejret; og det var, naar vi arbejdede os op fra et eller andet Dyb ad en Skraaning saa stejl som et Kirketaarn.

Jeg sad og dinglede paa mit Kuskesæde og holdt Balancen ved uophørlig at lade min Overkrop beskrive et Kegleomrids med Toppunkt et Sted nede i mit Mellemgulv og med Grundfladen i Plan med Pullen af min laadne Hue. Men hvad kan man ikke udholde med et Smil, naar Hævnen sidder i En! thi dette var i Sandhed som at køre henover Cordilleras des los Andes paa langs.

— Puhhh! stønnede Maleren, da vi igen fo'r med den ene Mede ned i et uransageligt Dyb og straks derpaa op

igen og med hele Kanen ned i en lodret Schacht, hvor vi blev siddende — Puhhh! dette hér er sgu akkurat som at køre over Cordilleras des los Andes!

— De kommer for sent! sagde jeg — det *har* jeg skrevet!

— Hva'?

— Naa, Luna! sagde jeg — op med vos! hyp gamle! holla! ... Un—naada!

Og jeg drev Hesten et Slag henover Siden med min Svøbe. Det hjalp; Dyret lagde sig frem i Selen og halede til! og vi var atter paa Jordens Overflade.

Nu kom der en lang Strækning pænt Føre, hvor Vejen var glat og bar for Driver, og hvor man til venstre havde Udsigt over nogle flade Enge og Marker til Kattegattet, der var islagt og tomt og øde helt ud til den graa Horisont. Og til højre, et Par Hundrede Alen fra Vejen, hævede Bangsbos vældige Bakker sig brat skraanende i Vejret.

Jeg holdt Luna lidt an og kørte langsommere.

— Hva' nu? brummede Maleren, der sad og syslede med en frisk Cigar, som han skulde have tændt. — Aa, bid mig den Spids a'! sagde han og rakte Cigaren bag over Skulderen op imod mig.

— Vil De rende og hoppe! sagde jeg og knipsede til hans Fingre, saa Cigaren fløj fra ham over i Grøften.

— Bæst! skældte han — De glemmer nok, at De har svoret paa hverken at være mig til Skade paa Ære, Liv eller Gods!

— Det var jo én af Godsejerens! sagde jeg.

— Hum! men jeg ha'de sgu da selv stjaalet den! brummede han.

Og saa tog han en ny Cigar frem af Futteralet, bed Spidsen af den og tændte.

Imidlertid sad jeg og saa' paa Landskabet omkring mig.

De snedækte Bakker til højre saa' i Taagen ud, som om de var en Forjættelse fra Himmelen med dens graahvide Snelag. Hist og hér stod en Busk eller et Træ og dannede en mørkere Oase i alt det hvide. Taagen var bleven tættere, og store løsrevne Flager sank langsomt ned fra Bakkekammen ned mod Marken; hævede sig og sank igen og tilhyllede Træerne og Buskene som med et stort, blødt, bevægeligt Florstæppe ... Midtvejs oppe paa Bakken laa et lille Hus med hvide Vægge og hvidt snedækket Tag. Jeg saa' en lille

sort Mand komme stavrende op mod det. Hvert Øjeblik løftede han Hovedet for at se, hvor langt han endnu havde tilbage. Nu stod han stille foran Hegnet omkring Haven. Nu gik han igennem Laagen og op imod Huset. Nu løftede han Armen for at lægge Haanden paa Klinken. Da dalede der fra Bakkens Top en stor, blød Taagedyne langsomt ned. Og et Øjeblik efter var Mand og Hus forsvundne.

— Kør langsomt, Kusk, vi kommer tidsnok hjem! citerede Maleren. — Kunde De ikke gi' Pegasen en lille Opmuntring? spurgte han saa — Husk paa, vi skal til Sæby og tilbage igen.

— Ja, navnlig tilbage igen! sagde jeg, samlede Tøjlerne og slog et Knald.

Og nu kørte vi af Sted, saa Sneklumperne fra Hestens Hove fløj op mod Kanetæppet, splintredes og føg ind igennem Maskerne og lagde sig som Pudder over Bjørneskindet og op ad Malerens Frakke.

— Med Sorgen og Glæde hold Maade! brummede han og børstede Sneen af sig. — Kunde man ikke i en snæver Vending kalde det et *Isskab?* spurgte han lidt efter og slog ud med Haanden i Retning af det tillagte Kattegat.

— Jo—o, sagde jeg — men det skulde da ogsaa være i en *mejet* snæver!

Nu var det gode Føre forbi, og vi kørte atter ind mellem to høje Snevolde, der havde dannet sig i Læ af to Tjørnehække, som groede paa begge Sider af Landevejen.

— Ok Gud! sagde Maleren.

Han sagde ikke andet, men han sukkede derved som en livstræt Flodhest og stemmede paany Hænderne mod Sædets Arme.

Og saa begyndte vi igen at fare ned i Afgrunde og op paa Bjærgtinder. Vi blev skvulpet og rystet og stødt og dunket, saa hver Knokkel i vor Krop blev lokket ud af sit medfødte Leje.

— Puhhh! sagde Maleren for tredje Gang.

— Ja—a—a! sagde jeg. Og vi nærede begge et stille Ønske om at vende Næsen hjemad; men ingen af os havde moralsk Mod nok til at iklæde dette Ønske Ord.

— Hvor langt er der egentlig til Sæby? spurgte jeg.

— Aa, en ti-tolv engelske Mil! sagde han.

Og saa kørte vi gudhengivent videre.

Vorherre skal vide, at jeg ikke paa nogen Maade længere

følte nogensomhelst Trang til Hævn, men drejede forsigtig af for alle Ujævnheder og holdt Tungen lige i Munden overfor Kløfter og Svælg.

— Vi kommer vist ikke hjem til Middag! forsøgte Maleren.

— Nej, det gør vi ikke! sagde jeg. — Men hvorfor vilde De absolut til Sæby?

— Det var jo Dem!

— Ja, for De sa'e, at der var saa kønt!

— Tja—a ...

— Og at Vejen var saa morsom.

— Jamen *det* er den sgu da osse!

Pause.

— Hvad mon dér er paa Færde oppe? spurgte jeg lidt efter og pegede med Pisken op ad Landevejen, hvor der syntes at staa en hel Mængde Mennesker, Heste og Vogne.

— Naa—aa, det er vel en eller anden heldig Sjæl, der har brækket Halsen! mente Maleren.

— Skynd sig lidt Luna! hypsa gamle! opmuntrede jeg Gangeren. Og vi dinglede af Sted over Bjærg og Dal, saa min Passager bed Spidsen af sit Ravrør. — Det er en Hest, der er falden! meldte jeg fra mit ophøjede Sæde — og der staar to Mænd forsamlede omkring den!

— Naa ...

— Og saa holder der nogle Vogne og spærrer Vejen!

— Aa Gud Fader ske Lov! sagde Maleren.

Nu var vi ikke mere end et halvt Hundrede Alen fra Vognene. Jeg saa' Hesten ligge i Sneen inde ved Vejkanten, og jeg saa' Mændene, en lille tyk én, og en lang tynd én, staa tankefuldt bøjet over Dyret.

Saa slog jeg et Knald, og vi kørte standsmæssigt op foran Gerningsstedet.

— Vi maa da af og hjælpe dem! sagde Maleren geskæftig.

— Ja, naturligvis! sagde jeg.

Og atter havde vi samme Tanke. Vi kunde se det paa hinandens Øjne, men vi holdt Munden tæt i.

En af Mændene, den lille tykke, kom hen til vor Kane. Han var blaarød i Ansigtet af Fedt og ondt Vejrlig, og han saa' saa alvorlig-bekymret ud, da han med en præsenterende Haandbevægelse bagud sagde:

— Det er en stakkels Mand, hans Hest er falden, og han har Kone og fem Børn hjemme, og han er sæl syg, si'er han!

— Kan De ikke faa den rejst? spurgte jeg.

— Næi! men hvis I vil hjælpe til kanské ... Men jeg tror, den dør.

— Naa—aa ....

— Jo—o, jeg tror sgu den dør!

— Naa—aa, sagde jeg igen i en potenseret beroligende Tone, idet jeg kravlede ned fra mit Sæde og trak et Par Frakker af — naa—aa, hvorfor skulde den dø?

Ogsaa Maleren lettede paa sig og steg frem under sin Dyrehud.

— I kan vist binde Hesten hér i Træet, sagde den tykke og pegede paa en lang Asparges af et aargammelt Piletræ, der stod nede ved Grøftekanten.

— Tror De, det holder?

— Ja—a; ellers knækker det vel.

Jeg gik hen og surrede de røde Liner om det graa Træ; medens Maleren satte Ild paa en frisk Cigar, og den tykke Bondemand gik rundt og klappede sine to smaa langhaarede Bæster, der stod med ludende Hoveder foran den tungtlæslede Vogn. Og lidt til Siden holdt den anden Vogn, et Enspænderkøretøj, det tilhørte Manden med den forulykkede Hest.

— Ja, saa er det vel bedst, vi ta'r fat! sagde jeg — for vi skal til Sæby og hjem igen inden Aften.

Maleren skulede om efter mig, og jeg saa' uhyre beslutsom ud. Ti jeg vilde ikke være den første til at gi' mig.

Og saa gik vi over paa den anden Side af Vejen, hvor Hesten laa.

Ejermanden stod ret op og ned foran den med bøjet Hoved og sørgmodigt hængende Arme.

— Han har Kone og fem Børn hjemme, repeterede den tykke — og det er hans eneste Hest; og han er sæl syg, si'er han, stakkels Mand; og nu ligger Bæstet hêr og dør fra ham!

Hesten laa paa Siden med de tre Ben strakt ud fra sig. Det fjerde Ben, det højre Bagben, var bøjet op under den, og det kunde slet ikke ses. Hovedet havde den lagt ned paa Sneen, og den aandede tungt med udspilede Næsebôr og døde, trætte Øjne.

— Han skulde køre a' Vejen, forklarede Bondemanden,

— og saa kommer han ned paa den glatte Skraaning, saa falder Hesten, og nu ligger den her og ka' paa ingen optænkelig Maade rejse sig ... Og Manden har fem Børn hjemme, og han er sæl syg, si'er han!

Maleren gik hen til Hestens Ejer og lagde sin Haand paa hans Arm:

— Nu skal vi nok hjælpe Dem! sagde han.

Manden vendte sig om imod os. Det var en høj mørkladen Fyr med Fuldskæg. Paa Hovedet havde han en stor Hætte, eller Kabuds, der var syt af Faareskind med det laadne vendende indad, og den gik ham ned over Ørene og langt ned i Nakken, ned over Frakkekraven. Han bøjede lidt genert Ansigtet til Siden, ti der trillede ham nogle store Taarer ned ad Kinderne.

— Nu skal vi nok hjælpe Dem! sagde jeg; for ogsaa jeg følte Trang til at sige et Trøstens Ord.

— Ja, det var, da jeg skulde køre a' Vejen, forklarede Kabudsmanden — saa kommer hun jo ned paa den glatte Skraaning, og saa falder hun, og nu ligger hun og kan ikke rejse sig igen.

— Skal vi saa ta' fat? spurgte den tykke — for jeg har fem Mil hjem!

Og vi gik alle hen omkring Hesten.

— Se, naar vi nu stikker et Reb ind under hende, foreslog den tykke — og én ta'r fat i Rompen og én i Hovedet og én i Rebet og én gi'er hende no'en Rap a' Pisken.

— Det kan jeg! sagde en lille tyndbenet Mandsperson, som pludselig stod midt iblandt os — det kan jeg!

Vi havde slet ikke set ham komme, saa optaget havde vi været af Dyret. Han saa' ud til at være en af disse letbenede Smaaskrædere, der ved Vintertide gaar paa Omgang hos Bønderne og bjærger Føden og en femogtyve Øre pr. Dag ved at lappe og stoppe.

Nu blev Rebet anbragt omkring Hesten. Det var den tykke Bondemand, der borede det ind under den gennem Sneen. Han og Maleren tog saa fat i det, jeg i Dyrets Hoved, Ejeren i „Rompen", og den lille Skræder stod parat med Pisken.

— Saa gaar en! sagde den tykke — Hivæ—æ, hop!

Og vi halede allesammen til, medens Skræderen piskede løs, saa Luna stejlede, og de to smaa langhaarede henne foran Vognen spidsede Øren.

Den syge Hest stak Forbenene frem, løftede Halsen og lettede paa Kroppen som for at rejse sig. Men saasnart vi slap Taget i den, faldt den tungt om paa Siden igen og lukkede Øjnene.

— Næi! pustede den tykke Bonde — dette hersens nytter sgunde! hun kreperer!

Kabudsmanden stod sønderknust med Hestehalen i Haanden. Saa slap han den og gik om foran Dyret. Hêr lagde han sig paa Knæ nedi Sneen, løftede dens Hovede op i sit Skød og strøg det varsomt ned over Kinden:

— Lille Hoppe, mumlede han — *lille* Hoppe! og tunge, klare Taarer løb ham ned i Skægget.

Vi stod alle meget alvorlige omkring ham, og særlig saa' Skræderen decideret melankolsk ud.

— Lad os prøve engang til! sagde jeg energisk — Men lad os saa lægge Dækkenet dêrhenne ind under Forbenene paa den; det har jeg sét, de gør inde i København, saa faar Dyret bedre Støtte.

— Ja—a, det kan vi jo gerne prøve, sagde den tykke Bondemand — men det kan sgunde nytte no'et, for hun er dødsdømt.

Men nu blev jeg arrig paa denne velnærede Bondemand; hvorfor gik han hele Tiden og talte om at dø og dø og dø! han kunde jo dog se, hvor nær det gik Kabudsmanden til Hjerte!

— Aa—aa, det er slet ikke sikkert, den dør! sagde jeg — jeg har saamænd set utallige Heste leve op igen!

— Og den ser jo slet ikke daarlig ud! supplerede Maleren — den er jo godt i Stand.

— Ja hun fejler ... s'men heller ... ingenting, forsikrede Ejeren — Hun har bare ... lidt Spat ... i det nærmer ... Bagben.

— Jaja! nikkede Dødsengelen halsstarrig — men skal hun ligge hêr ret længe, saa fryser hun simpelthen fordærvet!

Jeg gik nu hen og tog Dækkenet henne fra Enspændervognen. Det viste sig at være to opsprættede og paalangs igen sammensyede Sække.

Maleren løftede Hestens Forben, og Sækken blev lagt ind under den.

Saa tog vi fat paa ny og halede og sled. Men Dyret kom bare halvt op paa Siden; og da vi slap, faldt det tungt tilbage. Det huggede Hovedet ned i Sneen og stønnede: Æ—æøff!

sagde det, Tungen hang det ud af Munden, medens det bøjede Læberne tilbage og viste sine lange, gulhvide Tænder.

— Her skulde være noget mere Mandskab! sagde den lille Skræder og saa' hjælpeløs ud. — Der ligger en Smedje længere oppe, vedblev han og pegede ud ad Sæbyvejen — naar vi kunde faa fat i Folkene dêr, for de har no'en svære Kræfter.

— Vi kan jo køre derop? sagde Maleren henvendt til mig.

— Ja—a! sagde jeg og saa' stift paa ham — det er jo paa vor Vej!

Og jeg gik hen imod Kanen, hvor Luna hele Tiden havde staaet og danset urolig og ringet med Klokkerne.

Kabudsmanden var igen knælet ned foran sin Hest. Han havde trukket et Hjørne af Sækken ind under dens Hoved og laa saa og stirrede ned paa det og klappede det, medens han stille rokkede frem og tilbage fremmumlende sit kærtegnende, graadfyldte: Naa, lille Hoppe! aa Herregud lille Hoppe!

Pludselig vendte den tykke Bondemand sig om mod os, der var ved at krybe op i Kanen:

— Skal vi ikke være enige om aa gi' den stakkels Mand hver en Krone? spurgte han — det er hans eneste Hest og han har Kone og fem Børn hjemme, og han er sæl syg, si'er han; og jeg har sgunde Tid og vente længer, for jeg har fem Mil at køre med fuldt Læs; og Dyret hêr, det dør sgu!

Og han halede en umaadelig Skindpung op af Lommen og gav Kabudsmanden et Kronestykke! medens Maleren og jeg gav ham hver to Kroner.

— Tak, sagde han — mange Tak; men han saa' ikke op fra Hesten.

Skræderen holdt sig beskeden tilbage. Men pludselig fôr han med en tre-fire Fingre ned i Foret paa sin Vestelomme og fiskede et Par Femogtyveører frem. Dem overrakte han den hjemsøgte med et stift og hypnotisk Blik.

— Lad os saa komme af Sted til Smedjen! sagde jeg og løste de røde Tømmer fra det graa Piletræ. Og Maleren krøb op i Kanen og forsvandt i Soveposen.

— De skulde lægge noget over Hesten! raabte han til Kabudsmanden. — Og er der ikke lidt Halm i Vognen, De kan sprede ud over den?... Nu kan vi da gudskelov ikke naa

at komme til Sæby! sagde Maleren og gryntede velbehageligt, medens vi strøg af Sted op ad Vejen.

— Hvadfornoget? sagde jeg — jo vel skal vi til Sæby! ellers bliver vi til Grin for hele Europa!

— Jamen vi maa da tilbage og hjælpe Manden!

— Naa—aa, det behøves vist ikke. Nu kommer der jo Mandskab nok.

— Vi kan sgu da ikke la' ham ligge og omkomme dér midt paa Landevejen!

— Det er en *Hoppe!* sagde jeg.

— Hva'?

— Det er en *Hoppe*, gamle Jordaens! det er Hunkøn, det er *hende*, der ligger og dør.

— Ja, det véd jeg sgu nok!

— Jamen De sagde han ...

— Aa gaa ad Hedehusene til!

— Ja, det kan De sagtens sige! men man maa virkelig vide at skelne skarpt mellem Kønnene, min kære, ellers ...

— Vrøvl! brummede Maleren.

Og saa holdt vi foran Smedjen.

Lige ved Døren stod en Bredslæde forspændt med to svære Heste; og inde i Smedjen var der forsamlet en syvotte Mandfolk. De hang op ad Dørstolper og sad paa Ambolte og stod lænet op ad Vægge. Alle havde de halvtømte Bajerskflasker i Hænderne, og Ilden fra Essen kastede et brunrødt Skær over deres Ansigter og Hænder. Da de hørte Klokkeringningen og saa' Luna og Svejferen og Kanetæppet, satte et Par af dem Flaskerne fra sig og kom ud.

— Hør! sagde jeg og tog til Huen — kan ikke et Par Mand hjælpe os?

Nu kom Smeden frem med Skjorteærmerne smøget op over Albuerne og Ansigt og Hænder grumsede af Sod og Sved.

— Hør— sagde jeg igen — kunde De ikke komme med herop paa Vejen og hjælpe en stakkels Mand med at faa rejst sin Hest?

— Er den kanske faldet? spurgte Smeden.

— Ja, sagde jeg — og nu kan den ikke rejse sig igen.

Og aldeles uvilkaarlig tilføjede jeg:

— Og det er hans eneste Hest, og han har Kone og fem Børn hjemme, stakkels Mand, og han selv er syg, si'er han!

— Jo—o, sagde Smeden.

— I kan køre paa min Slæde, sagde en høj, svær Mand, der havde staaet henne i Døren — jeg skal den Vej alligevel ... Kører Herrerne osse tilbages?

Hverken Maleren eller jeg svarede.

— Naa? sagde jeg omsider og puffede ham i Ryggen med Piskeskaftet — Vil De til Sæby eller vil De ikke?

— Jeg?

— Ja De! Der skal jo være saa kønt! ... Men De maa skynde Dem lidt at ta' en Bestemmelse, for kommer vi først ind imellem de Bjærge dêr, kommer vi aldrig ud igen.

Maleren kastede et Blik op ad Vejen, hvor Driverne laa paa begge Sider saa højt, at de naaede lige op til Pilehovederne. Saa vendte han sig om og saa' mig stift ind i Ansigtet. Og saa sagde han:

— De vil jo lige saa nødig til Sæby som jeg!

— Ja, det véd jeg nok!

— Hvorfor kan De saa ikke ligesaa godt ta' en Bestemmelse?

— Fordi jeg vil ha', at De skal gi' Dem.

— Gi' mig?

— Ja!

— Jeg gi'er mig sgunde!

— Godt! saa kører vi til Sæby!

Og jeg drejede Luna midt ud paa Vejen.

— Nej, halløj! raabte Maleren og greb fat i Linerne.

— Gi'er De Dem saa? spurgte jeg.

— Næi!

— Vel! — — og jeg slog et Knald, saa Luna begyndte at danse paa Bagbenene.

Bønderne stod og saa' paa os. De forstod aabenbart ikke et Muk af det hele; rimeligvis troede de, vi var beskænkede.

Maleren vedblev at holde fast om Linerne, og Luna rykkede, saa Køretøjet gik baglæns. Pludselig mærkede jeg, at vi begyndte at hælde og sprang af. I samme Øjeblik væltede Kanen, og Maleren trillede ud paa Vejen, krampagtig omklamrende sin Bjørnehud.

— Nu gi'er jeg mig! sagde han og blev liggende paa Ryggen med alle fire Ben strakt ud fra sig.

En af Mændene kom løbende til og hjalp ham op.

— Herren sku' ha' ladt Kusken sæl om Tømmen! sagde han.

— Ja—a, det skulde jeg vist! sagde Maleren.

Saa blev han børstet af! Kanen blev bragt paa ret Køl og vendt, og lidt efter rutchede vi af Sted samme Vej, vi var kommet. Bagefter kørte Slæden med Mandskabet.

— Jordaens? begyndte jeg og prikkede Maleren i Ryggen — gamle Jordaens?

— Hum!

— Hvordan gaar 'et?

— Jo Tak!

— Vend Dem lidt om ...

— Hva' skal jeg?

— Ja vend Dem bare om ...

Maleren drejede Ansigtet om mod mig. Jeg nikkede mildt og venligt ned til ham og kneb det ene Øje sammen:

— Gamle? sagde jeg — hva', gamle? hvem var saa det, der ga—a sig?

— Gimmerjøde! mumlede Maleren og snurrede Hovedet bort igen.

Luna hoppede og sprang og dansede foran Kanen og travede af Sted, saa Slæden bag os kom langt agterud.

Da vi naaede hen til Enspænderkøretøjet, var den tykke Bondemand og hans Vogn borte, og den hypnotiske Skræder forsvundet med dem. Men Kabudsmanden laa endnu paa Knæ foran sin Hest og holdt dens Hoved i sit Skød. Han havde taget sin Frakke af og bredt den ud over Dyret sammen med Sækkene. Men hvad der rørte mig mest, var dog det, at han havde skrabet en halv Snes Halmstraa sammen henne fra sit Køretøj og anbragt dem langs hen med den Side af Hesten, der vendte ned mod Sneen. Det kunde jeg ha' indstillet ham til Ridder af Dannebrog for!

— Nu kommer der Hjælp! raabte jeg til Manden og vilde holde Luna an ...

Men Luna vilde videre, nu den var paa Vejen hjem.

— Aa Snak! — sagde jeg — vil Du staa din ...! Du maa dog virkelig se, om de faar din Søster paa Benene.

Men Hesten rystede paa Hovedet. Den brød sig nok Fanden om sin Søster.

— Ja, det er nu ligemeget, sagde jeg — men staa skal Du!

Og jeg slog et knitrende Knald med Pisken, idet jeg samtidig strammede Tøjlerne. Luna gik til Vejrs som en Daahjort, saa Klokkerne kimede, og Kanestængerne knagede.

— Naa? sagde jeg — *staar* Du saa!

Og Dyret stod from som et Lam og dikkede med Halen.

— De har dog en umaadelig Magt over Dyrene! sagde Maleren.

— Ja, og over Menneskene! nikkede jeg. — Vil De holde Linerne?

Maleren tog Tømmen ud af Haanden paa mig; og jeg kravlede ned.

— Er det Meningen, at jeg skal blive siddende hêr? spurgte han.

— Ja.

— Hvorlænge antager De ...?

— Aa, det varer vist ikke saa længe.

— Men hvis jeg nu kører fra Dem?

— Det gør De ikke.

— Naa ikke?

— Næi.

— Og hvorfor?

— Fordi De ikke tør, kære! ... De vilde simpelthen ende et Steds oppe i den botniske Bugt eller nede i det smalle Farvand mellem Rygen og Fastlandet, om De overtog Regeringen.

— Og De er simpelthen noget med det mere viskæftede, jeg har kendt! mumlede Maleren — De cand. phil.

— Ja, De savner jo som bekendt ethvert Spor af klassisk Dannelse, saa De kan naturligvis ...

— Bøh! sagde Maleren og stak sin brændende Cigar lige op i Næsen paa mig.

Og jeg fór væk.

Nu var Slæden naaet ned til os, og Mandskabet hoppede ud.

Smeden stillede sig hen foran den styrtede Hest og mønstrede den med Kendermine.

— Den ser jo mejet godt ud! nikkede han anerkendende — det er sgu ikke a' Mangel, at den ligger dêr!

Og alle de andre Mænd sagde ogsaa, at det ikke var af Mangel.

— Nej, hun fejler saamænd ingen Ting, sagde Kabudsmanden med sin sørgmodige Stemme — hun har bare Spat i det nærmer Bagben.

— Du kan ikke faa hende op? spurgte Smeden.

— Næi, sagde Manden — hun vil paa ingen Maade op.

Men nu er der da sendt én over paa Gaarden dérovre efter en Slurk Brændevin.

— Naa, ja det er sgu godt i alle Begivenheder! nikkede Smeden og gik hen til Slæden og tog en Visk Halm.

Hesten laa endnu bestandig fladt ned i Sneen med Benene strakt fra sig og med lukkede Øjne.

— La' vos gnide hende lidt, saa hun kan faa Varme i Kroppen! sagde Smeden og kom tilbage med Halmvisken, som han fordelte til nogle af de omstaaende.

Saa fjernede han Frakken og Sækkene, der laa over Dyret; og en tre—fire Mand gav sig til at gnide det paa Kroppen og Benene, mest paa Benene.

— Der er han med Brændevinen, sagde Kabudsmanden glad og pegede ud over den hvide Snemark, hvor et sort Menneske kom travende med en Flaske i Haanden.

— Har vi ikke et Reb til at stikke under hende? spurgte Smeden.

— Der sidder ét fra før, sagde jeg.

— Naa ... Tyl det saa i hende, vedblev han, da Mennesket var naaet hen til os med Brændevinsflasken. Det var en Sodavandsflaske, og den var fuld til Proppen.

— Ka' hun døje det hele? spurgte en af Mændene.

— Ellers ku' Du vel hjælpe hinde, Morten Strandskov? sagde en anden.

— Ja — ha! grinte Morten — jæ er en møjet villig Mandsperson!

Kabudsmanden tog nu Brændevinsflasken i venstre Haand; derpaa lagde han sin højre tværs over Dyrets Ansigt nede ved Mulen og borede Tommelfingeren fra den ene Side og de andre Fingre fra den anden ind mellem dens Læber. Hesten gabede og vred med Hovedet for at slippe fri, men Manden klemte det fast ind under sin Arm, tog Proppen af Flasken med Tænderne, vendte Bunden i Vejret paa den og lod Indholdet løbe ned i Dyrets Hals til sidste Draabe Derpaa rejste han sig og rakte tavs Flasken til den, der havde bragt den.

Vi stod allesammen andægtige og saa' paa Hesten, hvis Hoved igen var sunket ned paa Sneen.

— Nu værker det! udbrød saa Smeden pludselig.

Dyret aabnede langsomt Øjnene, prustede og saa' sig om. Og da det fik Øje paa nogle Halmstraa, der laa i Nærheden,

lettede det paa Hovedet og drejede paa Halsen, samlede Straaene op med Læberne og begyndte at gumle paa dem.

— Haa, haa! lo Smeden — hun vil sgu ha' Brød til Snapsen, den Filfresser!

— Nu *æder* hun! sagde Kabudsmanden, og gennem hans Øjne kunde man se lige ind i den syvende Himmel.

Hesten begyndte at klippe med Ørene og nikke og pruste og kviste med Halen. Den plirede gemytlig til os med Øjnene og smilede — eller det saa' da i alt Fald ud, som den smilede: den trak Mundvigene op og viste sine Tænder.

Derpaa begyndte den at sprælle med Benene og gøre Forsøg paa at rejse sig. Men *det* kunde den dog ikke.

— Det er dog alligevel svært saa en Snaps kan sætte Kulør i Mekanismen! sagde Morten Strandskov og saa' næsten misundelig ud.

— Ja, nu er det vist bedst vi ta'r fat! sagde Smeden.

Og Mændene fordelte sig hurtig paa begge Sider af Dyret, der stadig laa og smilte fornøjeligen og tyggede paa Halmen. Et Par Stykker tog fat i Rebet og et Par i Halen. Medens fire Mand satte sig paa Hug og stemmede Ryggen mod Hestens bortvendte Side.

— Saa begynder vi! sagde Smeden — hi—vææ—hoj! ... Nu kommer hun! nu kommer hun! ... En Gang til! ... hivæææ—hoo! ... Der *er* hun sgu!

Og virkelig stod Hesten pludselig oprejst midt iblandt os. Den stod paa tre Ben; det fjerde, som den havde ligget paa, og som var det med Spatten, holdt den krampagtig trukket op under sig.

Kabudsmanden stod med et stort Smil over hele Ansigtet og saa' fra den ene til den anden. Saa gik han hen og lagde Dyrets Mule op mod sin skæggede Kind. Og saa fik han Luft:

— Lille Hoppe, sagde han og strøg Dyret blødt over Mulen — er hun nu glad igen, lille Hoppe?

Smeden, der paa ny havde lavet sig en Halmvisk, stod og gned Varme i det spattede Ben.

— Skal vi saa prøve, om hun kan røre paa sig? spurgte han. — Men I maa ikke slippe!

Alle Mand satte Ryggene fast ind til Hestens Sider, og Ejeren tog den i Pandelokken og trak til.

— Naa! sagde Smeden — kan hun flytte sig! Og han gav Dyret et Dask med den flade Haand paa Laaret.

Jo, hun kunde flytte sig! Hun gik endogsaa helt midt ud paa Landevejen!

— Saa blev den Gedde kogt! nikkede Smeden. — Nu er 'et om hun kan klare for sig uden Stivere!

Mændene skubbede sig forsigtigt bort.

Jo, hun kunde ogsaa klare for sig i den Henseende. Hun stod sikkert nok paa de tre Ben; og det fjerde støttede hun koket med Taaspidsen mod Jorden. Hun lignede en ældre Danserinde, der lige har gjort en lidt anstrengende Pirouette.

Kabudsmanden slap Taget i hendes Pandelok og foldede andægtig Hænderne. Og Smeden og hans Bande stod omkring Parret stive og højtidelige, som om det hele Optrin skulde fotograferes.

Nu gik jeg hen til Luna og Maleren:

— Saa er det vel bedst, vi kommer af Sted? spurgte jeg.

— Det har sgu været bedst længe! mumlede Maleren, der for Resten laa meget hyggeligt i Posen og dampede paa sin syttende Cigar.

Kabudsmanden nærmede sig, men blev staaende i en firefem Skridts Afstand.

— Det er vel bedst, I faar de Kroner igen, sagde han og famlede med Fingrene i Bukselommen — for nu klarer Hoppen sig jo.

Jeg slog afværgende ud med Haanden, og Maleren tog Cigaren af Munden:

— Nej, vist ikke, min gode Mand! sagde han — Pengene skal De sgu beholde! ellers faar vi jo sorte Børn!

— Naa gør I det, sagde Manden og trak synlig lettet Haanden op af Lommen igen. — Men, saa vil jeg da si'e Jer saa mange Tak.

— Sæl Tak! Sæl Tak! sagde vi.

Han traadte nærmere hen til Kanen.

— Det var da et Stadsdyr, I har dér! sagde han — hun kunde da nok hoppe op igen, om hun faldt.

— Ja det kan De stole paa, sagde jeg — hun hopper sommetider over Telegrafstængerne!

— *Gør* hun! sagde Kabudsmanden „entrüstet" — ja der er jo uhyre Forskel paa Heste.

Nu kom ogsaa Smeden og hans Mandskab anstigende for at taksere Luna.

— Nej, nu er det vist bedst vi kører! sagde jeg og strammede Linerne. — Farvel Folkens!

— Farvel og Tak! nikkede Kabudsmanden.

Ogsaa Maleren sagde rimeligvis Farvel. Men det var der ingen, der hørte, ti Luna fo'r af Sted, som om der sad en antændt Fyrsvamp under Haleroden.

— Pas dog paa Hul-ullerne! stønnede min Passager. Men baade Hesten og jeg mente, at vi kunde lige saa godt springe som krybe i dem; og vi rystedes af Sted gennem Kløfter og over Tinder, saa hver Pille Kød paa vor Krop bævede som Aal i Gelé.

Da vi nærmede os Vejen, hvor vi skulde dreje ind over Markerne, sagde Maleren:

— Vi kan da ikke være bekendt at komme hjem allerede nu?

— Næ—i, sagde jeg — vi kører ind paa Hoffmann, og saa gi'er De Portvin.

Vejen fra Omdrejningen og ind til Frederikshavn var plan som et Logulv, og da jeg først havde faaet gjort Luna begribeligt, at vi ønskede at gæste denne By, gik det fort med klingende Klokker og bølgende Kanetæppe, saa at alle de Kvinder, vi mødte, hoppede ud i Sneen som Kakkerlaker, medens Mændene bandede og Børnene raabte Hurra.

Saaledes naaede vi Frederikshavn og drejede ind paa Hotel Hoffmann.

— Puh! sagde Maleren og satte sig tungt i en Sofa — jeg kan sgu ikke begribe, at Nansen syntes, det var yndigt at køre over Indlandsisen! ... Jensby! Portvin og et Schakbrædt!

— Naa, vi skal spille? spurgte jeg.

— Ja, nikkede han — vi maa ha' en Gudsdom. De har hele Tiden været saa kæphøj, og nu ønsker jeg at erfare, hvor dybt De egentlig stikker.

— Godt! sagde jeg — taber jeg, erklæres jeg for Idiot ... men De betaler alligevel Portvinen!

— Det er et Ord!

Og saa satte vi os til at spille ... og Maleren vandt.

— Hæ hæ! gnækkede han — det er nok ikke altsaa altid, at den klassiske Dannelse viser sig fyldestgørende?

— Nej, sagde jeg — ikke altsaa altid!

Og saa gik vi hen og satte os paa hver sin Side af det store Midterbord og gav os til at studere Aviserne og ryge en Cigar. Det vil sige, Maleren røg fire.

Og Klokken seks satte vi os igen i Kanen og rutchede hjemad.

Lige idet jeg holdt Luna lidt an for at dreje om ad Bivejen, kom et Enspænderkøretøj sindig rullende imod os.

— Der er sgu ham med Hoppen! sagde Maleren.

Jeg stoppede op, og Manden paa Køretøjet stoppede op.

— Naa, hvordan gaar det? spurgte jeg.

— Jo, ellers Tak! sagde Kabudsmanden fornøjet — nu gaar 'et da helt godt! Hun fik jo et bitte Fo'er oppe paa Gaarden en Times Tid, mens jeg ga' Kaffepunser til Selskabet, saa nu er vi helt Ka'l alle sammen! ... Ja—a, det er jo — — —

Men vi hørte ikke mere, ti Luna overtog pludselig selv Styret og svingede ind paa Vejen ind over Markerne.

— Hér var det, De laa for Døden! sagde Maleren lidt efter, da vi kørte forbi Stedet, hvor vi første Gang var væltet.

Jeg svarede ham naturligvis ikke.

— Hør véd De hvad? vedblev han — nu gaar der pludselig et Lys op for mig!

— Endelig! sagde jeg — og hvad er det for ét?

— Jo ser De, Grunden til, at De ikke kunde rejse Dem selv før er naturligvis, at De har Spat i Haserne ligesom Hoppen derude ... hæ, hæ!

Oppe ved Anne Halbergs Hus holdt jeg Luna i Skridtgang for at komme om Hjørnet og køre langsomt ned ad Bakkevejen ved Skoven.

— Kan De se? spurgte Maleren.

— Jo, det tænker jeg.

— Ja for ellers kan jeg da godt stryge en Tændstik!

— Det er dog mageløst, saa De er bleven vittig siden den Portvin! sagde jeg. — Skal vi køre lidt i Trav for at svale Dem?

— Ja værs'god! sagde Maleren næsvist.

Jeg løsnede paa Linerne, og Luna tog Fart igen og travede rask ned ad Bakken. Kanen slingrede og gled fra den ene Side af Vejen til den anden. Men Maleren tog det meget overlegent, han fløjtede endogsaa.

Pludselig slingrede vi over i en Snedrive, hvor vi blev siddende.

— Naada, Luna! sagde jeg — ta' bare fat!

Luna forsøgte, men kunde ikke.

— Aa Snak! sagde jeg. — Gu' kan Du saa! Og jeg gav den en lille Opmuntring med Pisken.

Hesten sprang frem.

I det samme sagde det: Knak i Kanen, og den ene Stang fløj ud til Siden.

— Sidder vi? spurgte Maleren.

— Ja betydelig! sagde jeg.

Og saa sad vi ganske stift og stille et Par Sekunder.

— Ja hér kan vi sgu da ikke blive siddende! udbrød saa Maleren arrig.

— Det lader dog næsten til det! sagde jeg.

— Skal De da ikke af og se efter, hvad der er i Vejen?

— Det véd jeg meget godt, sagde jeg — det er en Stang, der er knækket.

— Jamen, jamen ... jamen hvordan kommer vi saa hjem?

— Vi maa vel gaa.

— *Gaa?*

— Jo—o!

— Jamen skal De da ikke af og se efter, hvad der er i Vejen?

— Det véd jeg meget godt, gentog jeg akkurat i samme Tone som før — det er en Stang, der er knækket.

— Aa, De ... De Blæksprutte! brummede Maleren og krøb ud af sit Hylster.

— Det er saa yndigt at følges ad! sang jeg og kravlede bag efter.

Og saa spændte jeg Hesten fra og tog Kanetæppet af den.

— Det maa De bære, sagde jeg og kastede det hen til Maleren. — Og det er ogsaa bedst, at De ta'r Rejsetæppet og Bjørneskindet med; det er ikke værdt, at vi lader det blive liggende herude paa Vejen.

— Er der ellers ikke andre Smaating?

— Jo: De kan lægge Stængerne op i Kanen, saa kan Kristjan hente det hele.

— Ja, De er en herlig Spire! brummede Maleren. — De kan udstede Love og Anordninger, men styre Deres egne Affærer .....

— Farvel! afbrød jeg ham mildt og venligt — far *vel,* og *Tak* for i Aften!

Og jeg begyndte at „lege Hest" med Luna ned ad Vejen.

— Hov! raabte Maleren — hov! De maa sgu ta' mig med!

Han kom indhyllet som en Barselkvinde travende ned mod mig med Kanenet, Rejsetæppe og Bjørneskind over Hoved og Skuldre og hængende langt ned ad Ryggen.

— Holdt! skreg han — holdt dog!

— Ja, vil De saa lade være med at bruge Mund?

— Ja—a! stønnede han — jeg mortificerer Rub og Stub! jeg blæser paa Gudsdommen! ... De er det *intelligenteste* Menneske, jeg ... Aa Gud bevares vel i Himmerige, hvor jeg sveder!

— De kan ta' fat i Spændetampen bag i min Kappe! sagde jeg og holdt Hesten an, indtil han havde naaet os.

Maleren gjorde et vældigt Greb i Kappen. Og saa kørte vi videre i Tavshed.

Da vi var kommet forbi Mølledammen og Ladegaarden, slog jeg et Knald med min Svøbe, og Plankerne i Broen over Voldgraven gungrede hult under vore Hovslag, da vi fôr over den.

Og op gennem Borggaarden kørte vi, hvor Lyset faldt med et rødgult, godsligt Skær ud over den hvide Sne.

— Skal vi svinge rundt om Springvandet? spurgte jeg.

— Naturligvis! mumlede Maleren inde bag sine Forhæng — lad os bare ta' alting med!

Og saa svang vi rundt om Springvandet og op foran Døren, hvor Kusk og Tjener stod djævelsk grinende som om Formiddagen, da vi drog ud. Og dér sank vi tilintetgjorte ned paa hver sin Side af Stentrappen.

Men inde i den oplyste Entré stod Godsejeren i hjemlig Middagsdress: tætknappet Diplomatfrakke, graa Benklæder, nedfaldende Flipper og mørk Halsdug uden Naal. Han toede hyggeligt sine hvide, bløde Hænder inden i hinanden, mønstrede et Sekund den kaneløse Luna, nikkede derpaa ned til os og sagde med en uendelig Blidhed i Tone og Foredrag:

— Det var Ret, Børn! saadan skal det være. Jeg ser, I har gjort, hvad I kunde, for at komme i ordentlig Tid hjem.

AVISKONEN

Jeg har en gammel Veninde, der har gaaet med „Berlingske“ i seksogtredive Aar.

Aften og Morgen i Regn og Sne, i Kulde og Solskin, Sommer og Vinter triller hun af Sted i uhyre Lædersko og sort Straahat med Aviserne liggende paa Bunden af en invalid Barnevogn.

Vejret og Aarene har gnavet paa den gamles Legeme, paa hendes Sko, paa Straahatten og Barnevognen. Men hendes Humør har de ladet i Fred.

Jeg mødte hende i Aftes, og vi kom i Passiar sammen.

— Hvordan har Mo'er det? spurgte hun.

— Jo Tak.

— Lever Fa'er endnu?

— Ja, alt hvad han kan.

— Bo'r vi endnu paa Vodrofsvej?

— Nej, de gamle er flyttet paa Landet, og jeg bo'r alene nu.

— Falder 'et nunde lidt trist engang imellem?

— Næ, jeg holder nok af det! sagde jeg.

— Ja, sagde hun og nikkede — der løber jo immer no'et paa med de unge, som kunde remplesere de gamle!

Og saa blinkede hun aldeles guddommeligt med sine smaa vejrbidte Øjne:

— Smaapiger, hva'? sagde hun og stak mig skælmsk med Tommelfingeren i Siden.

Jeg kunde ha' kysset hende trods Snavset, som sad i Rynkerne rundt i hendes Ansigt ... midt paa de gamle, rimpede Læber, der af Alder var ganske hvide i Mundkrogene, kunde jeg ha' kysset hende. Men jeg gjorde det ikke. Jeg nøjedes med at trykke hendes Haand og give hende en Krone til Kaffebønner.

Og saa satte hun nynnende Vognen og Skoene i Gang igen og traskede videre. Hun skulde endnu rundt med femogtyve Berlingere, hvoraf de nitten skulde bringes op paa tredie og fjerde Sal ...

Jeg elsker denne gamle Mutter!

Og nu har jeg sat hende dette Mindesmærke.

I KUPÉEN

NEJ! sagde han og rystede energisk paa Hovedet — tro bare aldrig det! et Fruentimmer er li'som en toaars Plag: hun skal køres stramt fra Begyndelsen, ellers splintrer hun sgu baade Stænger og Forsmæk og det hele!

— Naa—aa, der er vel Forskel paa dem.

— Sgunte meget! aldrig meget! de er durkdrevne lige ud til Neglene allesammen. No'en viser Indholdet straks og lamenterer og skriger op og vender det hvide ud af Øjnene for et godt Ord. Men det er endda ikke de værste! de er sgunte de værste! næi, disse hersens Smaakyllinger, som i deres Tale og Gebærder er li'som Honning og sød Fløde, og som saa triveligt nok kan lægge Hovedet paa Siden og smidske med Øjnene som en kælen Spædekalv, se de er de værste! Aa Gu' bevares, hvor jeg har studeret dem! Ser De, unge Herre, naar man saadan render Land og Rige rundt og kigger ind baade ad Hoveddøren og Køkkendøren og Vandhusdøren med, ha'de jeg nær sagt, saa ser man meget mellem Morgen og Morgen, som andre Mennesker holder for Løgn, naar man fortæller dem det; og saa priser man sin Gud og Skaber, at man aldrig har været saa endegal, at man har knyttet sig til et Fruentimmer for no'en længere Tidsregning a' Gangen! — — Er De med Forlov gift kanské?

— Næi — — —

— Saa gør 'et ikke, si'er jeg, saa gør 'et aldrig!

— Naa—aa — — —

— Ja jeg si'er 'et bare en'éngang: gør 'et aldrig, si'er jeg! for ingen Mennesker véd, hvad de gaar ind til i Ægtestanden! ingen dødelig véd det! Hun kan være nok saa blødmulet og klejn, *før* Præsten har slaaet Korsets Tegn oppe ved Alteret, er hun først bleven alene med Gemalen, saa ta'er hun sgu Bælgvanterne a', og saa sidder Kløerne dér

nok saa nydelig paa Rad fem paa hver Finger, og saa regner jeg endda ikke *Tærne* med!

— Fem paa hver *Haand!* indvendte jeg.

— Fem paa hver Haand, ja naturligvis! Sa'e jeg fem paa hver *Finger?* ja man snakker jo sommetider over sig! — — Næ, men De maa nu ikke tro, unge Herre, at fordi De hører til de højere Klasser, at De a' den Grund slipper gesvindtere fra det end som vi andre! et Kvindfolk er et Kvindfolk, hva' enten hun saa skrider rundt i Silke eller Vammel! tro De paa det! Aa Gu' bevares ja, jeg har saamænd personlig kendt de fineste Herregaardsfruer, der lurendrejede deres Mand, saa Sveden rendte ned a' ham, og de kørte endda baade med Kusk og Tjener og fire Heste baade paa Besøgelse og i Kirke! Og hvis jeg maa tale rent ud uden at fornærme Dem, saa vil jeg frit hen være saa dristig at paastaa, at de fine er de *værste* paa det Omraade! for ser De, déroppe i de Klasser er der no'et de kalder „Kærlighed" og „Elskov" og saadan no'et med no'et paa, som vi simplere Folk ikke kender til nede hos vos; for naar vi ta'er en Kone, saa er 'et for at faa et Fruentimmer i Huset til at gøre dit og dat, som et Mandfolk ikke har Haandlav til! men naar *de* gifter dem, saa er 'et for at Kvinden, hun kan sidde paa Stas og brodere Morgensko og Tøfler og disse hersens Slomrepuder i Sofaerne. Men se det bli'er jo kedeligt i Længden, forstaar De, begribeligvis kan De nok tænke, for hvorfor Fanden skal ikke Fruentimmerne li'saagodt arbejde i deres Ansigts Sved som vi andre efter Syndefaldet? Og saa er 'et, at de henfalder til baade det ene og det andet og læser disse skidt Romaner, der gør dem spiltossede og faar dem til at ryge baade Cigarer og Cigaretter og holde Kapellaner li'som Præstekoner, naar den gamle ikke kan funsjonere mere! Næ—i, det er sgunte Smaafolk, der er de værste i det Kapitel, det kan De rolig sætte Fingren i Øjet paa; for de har jo ikke Tid, ser De, skal jeg sige Dem! og viser de osse imellemstunder *Tilbøjeligheder,* saa gi'er Manden dem simpelthen en Opmuntring, for Manden er sgu da Kvindens Hoved, som skrevet staar! og Fruentimmer og Børn og Hunde, de skal ha' deres Strabans engang imellem for at lyde Respekten!

Jeg sad stille lyttende paa Sædet ligeoverfor den lille snakkende Mand, som var kommen ind i Kupéen med sin Bissekræmmerkasse paa Ryggen og sin Støttekæp i Haan-

den. Vi var falden i Passiar sammen først om Vind og Vejr og Regn og Tørke; men saa havde han paa én Gang kastet sig over „Fruentimmerne", og jeg lod ham udvikle sig, ti man skal lære, saalænge man lever. Det var paa tredje Klasse, vi kørte, og Kupéen var fuld af rejsende, baade Mænd og Kvinder. Men han lod sig ikke genere; han talte højt og gestikulerede som en Mand, der er vant til at have Auditorium. Og han høstede da ogsaa baade Nik og svedne Smaagrin fra de mandlige Tilhørere omkring os. Kvinderne forholdt sig jo lidt mere kølige.

— De raader mig altsaa fra nogensinde at indlade mig paa Ægteskab? spurgte jeg.

— Ja—a—a! sagde han — det véd Gu', jeg gør! det kan De stole paa, Herre! for Ægteskabet det er akkurat li'som at sætte to Faar sammen i ét Tøjr: de river og slider i 'et, og det ene vil den ene Vej, og det andet vil den anden Vej, og saa ligger de og trimler rundt begge to og gisper og hvæser og stønner og lamenterer med Tungen en hal' Alen ude a' hver sin Hals!

— Naa—aa, jeg har da set Faar, der græssede meget pænt og fredeligt sammen.

— Saa—aa, har De det? Men saa har De vist osse kun set paa dem en lille Tid a' Gangen, for De kan være evig forvisset om, at binder man to levende Væsner sammen, saa vil der altid komme den Stund, hvor de helst vil gaa hver sin Vej, tro De paa det! Og *holder* de sammen, saa gaar 'et gerne i Strid og Splid fra Morgen til Aften og Morgen igen! Eller osse saa nydelig stille og roligt, at alle Mennesker, der kommer paa Besøj, si'er: næ—æ, hvor de to dog lever smukt og godt med hinanden, det er rigtig en hel Fornøjelse og se! — — Men det er Løgn og Bedrag, skal jeg sige Dem, unge Herre! for nu skal jeg sige Dem én Ting: *Han* har gi'et efter og finder sig i, at hun kører Hestene for Husfredens Skyld, ser De, for et Mandfolk er jo gennemgribende mere fredsommelig saadan end et Fruentimmer! der skal jo en ren Satan til at maale sig op med et Kvindfolk i Længden! de er sejglivede, er de, meget værre end som en Kat, der skal hænges! allerbedst som man tror, at man har faaet Krammet paa dem, saa si'er de: miau—u sprut fut! og saa har man Kløerne i Øjnene.

— Men kan dog ikke undertiden Manden være den værste? spurgte jeg.

— Nej vist ikke kan han ej! sagde Bissekræmmeren og slog afværgende ud med Haanden — det er altid Fruentimmerne, der skyder den første Kanon a'! Og jeg for min Part tror nu, at Vorherre har været i snavs Humør, da han lavede Eva af dette hér Ribben; eller osse har der været Benedder eller andet Skidteri i det! — — Ikkesandt Karlfolk her rundt omkring? appellerede han til Passagererne — har jeg ikke Ret?

— Gu' har Du saa, Espensen! sagde en stor, svær Bondemand og puffede svedent sin Kone i Siden — Du har sgu Ret! hva' Mutter? hæ, hæ!

— La' være Morten! jeg vil ikke ha' 'et! snerrede Konen.

Lokomotivet peb, og Toget bremsede.

— Ja nu er vi ved Grænge, sagde Bissekræmmeren og gav sig til at pusle med sin Kramkiste — og hér skal jeg a'; jeg skal a' Nystedkanten til. — — Farvel Folkens, og lad mig nu se, at I ligger Jer mine Ord paa Hjertet!

Da Manden var staaet ud, og Toget igen havde sat sig i Bevægelse, sagde den føre Bondemand henvendt til mig:

— Det er nu mærkelig med Lars Espensen, for man kan aldrig snakke ti Ord med ham, forinden, at han skal rakke ned paa Fruentimmerne!

— Ja—a, sagde jeg — hvad mon Grunden kan være?

— Det er sandelig den, sagde en lille, klarøjet og rødmusset Feriestudent, der sad klemt op i et Hjørne af Kupéen — og foran paa Maven holdt han en „Natsæk", der var broderet med røde Roser, hvide Liljer og blaa Forglemmigejer — Grunden er sandelig den, sagde han — at Hr. Espensen ikke *kender* Kvinden!

„EN DITLEVSEN"

... og havde vi ikke været fire Mennesker, der saa' ham med vore egne Øjne, sluttede Fortælleren — saa vilde jeg aldrig ha' talt om den Historie!

— Det var en rigtig Ditlevsen! sagde en lille, fed, lebendig Herre paa Sædet ligeoverfor — en rigtig Ditlevsen! og saa lo han.

— Hvad for En, siger De? spurgte Manden, der havde fortalt.

— En Ditlevsen!

— Og hvad er det for En?

— Ja nu skal Deherrer bare høre! ... Og det er sgu sandt! ... Det var den Aften, Laura var hos mig ...

— Hvad for en Laura? spurgte en anden.

— Ja, det er ligegyldigt! Hun hed nu Laura!

Vi sad ved Desserten: Krakmandler og en let Fruentimmervin, jeg husker ikke hvilken. Stuen var festlig oplyst. Der brændte to Lys foran Spejlet og tre i Lampetten under Loftet. Vi sad begge to i Sofaen og knækkede Mandler, hun til mig og jeg til hende. For hun var en rar Pige.

Saa banker det lige med ét paa Døren.

Laura standsede midt i en Latter. Hun havde forsøgt at faa to Krakmandler til at sidde fast i mine Næsebor. For hun var ogsaa en grinagtig Pige.

— Hys! sagde jeg — jeg er ikke hjemme!

— Nej! hviskede hun.

Og vi sad stille som Mus.

Det bankede igen.

— Hvem mon det kan være? hviskede Laura.

— Aa, det er jo ligemeget, sagde jeg — sid bare rolig.

Det bankede tredje Gang.

— Du kommer vist til at spørge, hvem det er; maaske...

— Nej! sagde jeg — lad ham bare banke! Nu sidder vi jo og har det saa rart.

Men saa begyndte det at dundre løs af alle Livsens Kræfter. Og Laura tog paa at fnise; for det skal jo Fruentimmerne.

— Aa lad nu være, Laura! sagde jeg — han kan jo høre det!

— Jeg kan ikke la' være, sagde hun — jeg *kan* ikke!

Og hun tog en Sofapude og pressede sit Ansigt ned i.

Men Væsenet derude maa alligevel ha' hørt os, for nu blev det rent galt. Det slog løs baade med Hænder og Fødder.

— Aa Gud! sagde Laura — han er fuld!

— Aa Snak, sagde jeg — han er gal ..... Men jeg maa vel ligesaagodt høre, hvem det er.

Og jeg rejste mig og gik hen til Døren:

— Hvem er det? spurgte jeg.

— Godaften! sagde en Stemme.

— Godaften! sagde jeg.

— Er det ikke Hr. Petersen? spurgte Stemmen.

— Jovel.

— Jeg skulde hilse og bede ...

— Ja Tak! sagde jeg. — Men vil De sige, at jeg er syg!

— Jeg skulde hilse og bede fra Ditlevsen ...

— Fra hva' for en Smed?

— Fra Ditlevsen!

— Ditlevsen?

— Ja! ... Ditlevsen i Warnemünde!

— Nu stiger den! sagde jeg og kunde ikke lade være med at smile, for Laura laa aldeles flad af Latter henne i Sofaen.

— Hør, sagde jeg og satte Munden til Nøglehullet — hvad er det for en Ditlevsen, De staar og snakker om?

— Det er ham fra Warnemünde!

Nu begyndte Laura at faa Krampe af Latter, for de Fruentimmer kan jo aldrig holde Maade.

— Hør, Laura, sagde jeg — Du maa sgu ikke! Manden derude bliver jo helt tosset! ... Hvor er den Ditlevsen? spurgte jeg.

— Han er henne paa „Trehjorter“.

— Naa. Men det er ikke mig! sagde jeg.

— Er De da ikke Hr. James Petersen?

— Jo.

— Jamen, saa er det Dem! ... Jeg skulde hilse og sige, om ikke De og Deres Søster vilde komme hen og spise til Aften.

— Mange Tak! sagde jeg — det er nydeligt af Hr. Ditlevsen, det véd Gud, det er; men—n ...

— Han sa'e, at han skulde absolut tale med Dem om noget vigtigt.

— Jamen, kære, sagde jeg — jeg kender pinedød ikke den Herre!

— Er De da ikke Hr. James Petersen?

— Jo i den almægtiges Navn! men ...

— Jamen saa er det Dem! lød det ufortrødent bag Døren.

— Du maa vist heller lukke op! hviskede Laura. — Jeg kan jo gemme mig.

— Hvor? om jeg tør spørge!

— Inde i Klædeskabet.

— Sludder! sagde jeg. — Og jeg sidder saagu' da heller ikke hér og æder Krakmandler alene ved fem Lys! ... Hvornaar er han kommen? spurgte jeg henvendt til Døren.

— Han er kommet med Gedsertoget i Aften. Det var noget om Deres Broder.

— Om min Broder! ... Lad nu være og sid dér og grin, Laura! jeg kan ikke forstaa, hvad Mennesket siger! ... Min Broder?

— Ja. Deres Broder fra Tyskland. Han er nok med.

— Hvad er det, De siger, Mand! er han med?

— Ja; men det sagde Ditlevsen, at jeg ikke maatte sige.

— Hør, Laura, jeg maa derhen! ... Vil De hilse Hr. Ditlevsen og sige, at jeg skal straks komme!

— Jovel ... Godnat!

— Godnat!

— — — —

— Har Du en Broder i Tyskland? spurgte Laura, da Manden var gaaet.

— Javel har jeg saa. Men jeg kan ikke forstaa ... Jeg havde Brev fra ham fra Libau i Onsdags ... Naamen jeg maa jo hen paa Trehjorter! Du kan godt blive her saalænge.

— Nej, det tør jeg ikke! jeg tør ikke være her alene! Sæt din Broder var kommen no'et til!

— Kommen til? hvad er det for noget Snak! hvad skulde

han være kommet til? sagde jeg, for sommetider kan jeg ogsaa blive arrig paa de Fruentimmer, naar de kommer med deres Vrøvl. — Naa, ja, saa maa Du tage dit Overtøj paa, saa følges vi ned ad Gaden.

— Det var kedeligt; nu ha'de vi det saa rart! sukkede Laura.

— Ja—a, sagde jeg — men skynd Dig bare lidt.

Vi tog nu begge Tøjet paa, og Laura puttede en Haandfuld Krakmandler i Lommen og pustede Lysene ud.

Og saa gik vi.

Nede paa Hjørnet skiltes vi, og jeg skyndte mig af Sted til Hotellet. Da jeg kom derhen, bad jeg Portneren vise mig op paa Ditlevsens Værelse.

— Nummer tretten paa anden Sal! sagde han.

Jeg løb op ad Trappen og bankede paa. Ingen svarede. Jeg bankede paa igen. Ikke en Lyd. Jeg aabnede Døren. Der var mørkt.

— Den Herre er gaaet ud! sagde en Stemme ved Siden af mig. Det var en af Hotelpigerne.

— Er han gaaet ud?

— Ja for et Øjeblik siden. Mødte Herren ham ikke paa Trappen?

— Næi, jeg gjorde ikke ... Hedder han Ditlevsen?

— Det véd jeg ikke, det staar nede paa Tavlen.

Jeg ned igen.

Ganske rigtig, der stod Nr. 13, Ditlevsen, Warnemünde.

— Er Ditlevsen gaaet? spurgte jeg Portieren.

— Det véd jeg ikke; men nu skal jeg spørge Carlsen.

Og dermed forsvandt han i et Hul under Trappen.

— Jo, sagde han, da han et Øjeblik efter dukkede frem igen. — Hr. Ditlevsen er lige i dette Øjeblik gaaet ud med en anden Herre; og han har lagt den Besked, at han gik hen til James Petersen. Mødte De ham ikke herudenfor?

— Næ, sagde jeg — Gu' gjorde jeg ikke nej!

Og saa ilede jeg hjem. Men der var ingen ... Jeg tændte Lampen og satte mig til at vente. Men der kom ingen. Jeg spiste alle Krakmandlerne og drak Vinen. Men der kom fremdeles ingen. Klokken blev elleve og den blev tolv. Men der kom endnu bestandig fremdeles ingen.

Saa gik jeg i min Seng, arrig paa hele Verden.

Om Natten drømte jeg, at der kom et Skib fra Warne-

münde sejlende op ad Trapperne; og som Gallionsfigur stod Laura med Fiskehale og spiste Krakmandler.

Og da jeg næste Morgen kom op paa Hotellet Klokken otte, sagde man mig, at Ditlevsen var rejst med Dampskibet Klokken seks til St. Petersborg ...

— Og siden den Historie er det, at jeg altid kalder saadan en Geschichte, som ingen Djævel kan hitte ud af, for en Ditlevsen! endte den lille, fede, lebendige Herre sin Beretning og kluklo, saa hans Øjne blev ganske borte i Kød.

OMVENDELSE

Huset stod øde og tomt med mørke Skodder for alle Vinduer. Haven laa forsømt med Ukrudt og Græs paa alle Gange, og Blomster og Buske groede, som bedst de kunde; ti hun var død, og han var rejst bort for at glemme.

— — — —

Aften efter Aften havde de siddet i den lille Sofa i Kabinettet, medens Stilheden sænkede sig ned over den mørke ensomme Sidevej, hvor de smaa hyggelige Villaer laa som Bikuber i Ly af Træer og Hække.

Nu og da lød en Fodgængers knirkende Trin i Vejens Grus. Men de hørte det ikke, de to derinde, de vedblev at tale. Han berettede og hun lyttede og faldt imellemstunder ind med et Spørgsmaal. Gardinerne havde de trukket for, og henne i Kaminen opførte Ilden sin sælsomme mystiske Leg.

— — — —

Han fortalte hende om Livet derude i den store Verden. Fortalte hende om de nye Tanker, de nye Følelser og Stemninger, der som en befriende og lutrende Strøm skyllede hen over Lande og Folk og uden Skaansel væltede og sønderbrød alt, hvad der skulde væltes og sønderbrydes. Ti skiftende Tider fordrer skiftende Livssyn, sagde han.

Først var hun bleven bange, og som et mørkerædt Barn havde hun gemt sig ind ved hans Bryst og med hviskende Stemme bedt ham sige, at det var ikke sandt alt det, han fortalte.

Han havde da taget hende i sine Arme og kysset hende til Ro. Og gennem det, at hun saa hjælpeløs og barnetryg havde klynget sig til ham, lærte han at forstaa, at han maatte fare varsomt frem, om hans Værk skulde lykkes.

— — — —

Hun var opdraget i et gammeldags Hjem, hvor man i Ly

af Traditionernes Mur hverken havde haft Evne eller Vilje til blot at se et Gran af Berettigelse i de Spørgsmaal, Tidens fremskredne Aander satte under Debat. Man havde stemplet ethvert fornyende Pust ude fra som „Socialisme" og „Fritænkeri"; havde stænget Døren, spigret Vinduerne til og levet i Troen paa de gode gamle Tankers ene saliggørende Kraft.

I saadanne Omgivelser havde han fundet hende. Hans kraftige, energiske Sjæl havde følt sig uimodstaaelig draget mod denne sarte Natur, dette voksne Barn med de barneklare, søgende Øjne.

Og hun blev hans.

— — — —

Hun hengav sig til ham med hele sit frygtsomme Hjertes forkuede Trang til at elske og leve. Hun bad ham under en Strøm af Taarer at tage hende bort fra dette Hjem, som nu var blevet hende et Fængsel.

Og de blev gifte, og hun blev fremmed for sit Barndomshjem.

— — — Straks de var flyttet ud i den lille Villa, begyndte hans Kritik ubarmhjertig at ransage det, hun sit Liv igennem havde levet paa.

Hun maatte, hun skulde for alt i Verden faa Øjnene op! Det andet førte kun ud i Fordummelse og Sløvhed.

Og hans Hjerte vaandede sig af Sorg, da han fornam den Rædsel, med hvilken hun saa' sine Barndoms og Ungdoms Guder forvandlede til Støv og Grus. Dog elskede han hende for højt til med Vold at ville paatvinge hende et Tankesæt, der syntes at ligge hende saa fjernt og at være hende saa fremmed. Og han tav og besluttede at vente.

— — — —

Men nu var det, som hun instinktmæssig anede, hvad der foregik i ham! anede den Smerte, hendes Modstand voldte. Og med et kærligt Barns hele dybtfølte Anger over en formodet Brøde, bad hun ham om Tilgivelse og Overbærenhed: Det var hende saa nyt, saa uhørt nyt, alt det, han meldte om! Men han skulde blot vise lidt Taalmodighed, saa skulde hun nok lære at forstaa ham!

— — — —

Og han begyndte paa ny i de stille Timer, naar Mørket faldt paa og Skæret fra Kaminen dansede sin Lygtemandsdans, at tale til hende om, hvad der fyldte hans Sjæl med

Begejstring og Tro. Rolig og nøgtern tog han fat i Frygt for at støde hende fra sig. Men senere, da Emnet ligesom tog Magten over ham, flød Ordene djærvt og veltalende fra hans Læber. Og ivrigere og ivrigere lyttede hun til, og hyppigere og hyppigere spurgte hun. Det var, som om hun stræbte at bringe sin Evne til at forstaa ham i Højde med sin Vilje til at tækkes ham. Og lidt efter lidt lykkedes det hende at hilde baade sig selv og ham i en fast Tro paa, at det gamle i hende var dødet for bestandig, medens det ny kraftigt spirede frem til Blomstring og Liv.

Men saa var det, hun en Nat blev betænkelig syg.

Lægen sagde, at det var Nervesvækkelse, medfødte Dispositioner, som nu gjorde deres Ret gældende.

Hun lo og mente, at han overdrev.

Men snart grebes hun af en stadig voksende Uro. Intet Øjeblik turde hun være ene, og naar Manden kom hjem, traf han hende opløst i Taarer: Han maatte ikke forlade hende! hun plagedes af de forfærdeligste Syner, sagde hun; men naar bare han sad ved hendes Seng, bare inde i Værelset, var hun rolig. Han blev, og hun laa stille hen med hans Haand i sin.

— — — —

Saa en Dag kom hendes Moder for at sé til hende. Og han saa', hvorledes den syges Kinder farvedes af en fin Rødme — hvorledes Glæden lyste op i hende. Og medens Moder og Datter sagte talte sammen, forlod han ubemærket Værelset.

— — — —

Hun blev svagere og svagere. Det var Dødens Vej: Lægen behøvede ikke at sige ham det, han saa' det klart selv. — — Og alt som Sygdommen skred frem, greb Ængstelsen hende mere og mere. Hendes feberhede Øjne fulgte ham spørgende og forventningsfulde: Vilde han dog ikke tale til hende om det eneste, hun længtes efter og higede imod?

Og han saa' hendes Kval, han led med hende; men han turde ikke tale; at ikke ogsaa Skuffelsen skulde komme og sammen med Sorgen knuge ham til Jorden.

— — — —

Men en Aften, da Moderen var gaaet, og han sad ene ved hendes Seng, brød *det* frem, der saalænge havde pint og plaget hende, der havde tæret paa hendes svindende Livskraft og kastet de mørke Skygger ind i hendes Sjæl.

Hun var begyndt at tvivle om, hvad han havde lært hende!

Hendes Moders milde Ord om Kristendommens Trøst, om et Gensyn hinsides Graven og om Guds kærlige Faderfavn, der stod hvert angrende Hjerte aaben, havde kastet et forsonende Skær over Dødstanken. Ti hun vidste, at hun skulde dø! Men det var ikke saa meget det, der voldte hende denne pinende Angest, naar bare — og hun bad og tryglede som i dybeste Sjælevé — naar bare han vilde tilstaa, at han ikke var sikker i sin Sag, at han havde taget fejl i det andet, han havde sagt, han troede paa som den eneste uafviselige Sandhed!

— — — —

Nu var det altsaa kommet, det, han havde ventet og frygtet! Og han følte sig lænkebunden af en lammende Raadløshed, der fik ham til at vaande sig som den syge ved hans Side.

Skulde han sige Sandheden? Sige hende, at han aldrig hverken kunde eller vilde tilbagekalde en Tøddel af, hvad han havde sagt i hine uforglemmelige Timer? At det, som nu var skét med hende, kun var en naturlig og lovbunden Følge af Sygdommens Gang og den Lære, hun Barndommen og Ungdommen igennem havde indsuget; og at hun tryg og rolig kunde nære de Haab og give sig de Længsler i Vold, hendes eget Hjerte ansaa for den rette Lægedom mod Dødens og Adskillelsens Bitterhed. Men hvad ham selv angik ...

Han bøjede Hovedet:

Dér laa hun, han elskede højere end alt i Verden, og ventede paa blot ét eneste Ord fra ham for stille og fattet, som Tusinder før hende, at gaa den store og ubekendte Død imøde! Havde han Ret til netop nu med ubarmhjertig Haand at støde hende ud i Tvivl og Fortvivlelse? Og hvad vilde vindes derved? Det kom jo dog til syvende og sidst ikke an paa, hvorledes man døde, men hvorledes man havde levet. Og hun havde ærlig kæmpet i sin Tid; hvad kunde hun gøre for, at nu da Livet svandt, svandt Kræfterne og Evnerne med det? Nej, hun skulde faa dø i Fred. Hér var der ikke længere Tale om ham, men om hende; hér, hvor det gjaldt om at dysse en dødspint Sjæl til Ro.

— — — —

Og han bøjede sig ned over hende, trykkede sin varme, livsfriske Mund mod hendes feberglødende Læber og tilhvi-

skede hende de Ord, som hun Dag efter Dag havde ligget og ventet paa med al en febersygs fanatiske Fastholden ved en enkelt Tanke.

Længe sad han ved hendes Leje, og Ord efter Ord, Sætning efter Sætning maatte han gendrive og fornægte hele det Syn paa Liv og Død, som han gennem Strid og Kamp, gennem Tvivl og Sejr havde brugt Aar for at naa.

Men først da han tog hende i sine Arme og med en Stemme, der skælvede i den dybeste Bevægelse, sagde hende, at han, som hun, fuldt og fast troede og haabede paa et saligt Gensyn og et evigt Liv efter Døden, først da fik hendes stakkels forpinte Hjerte Ro; og med et lykkeligt Smil om de blege indfaldne Læber sank hun mat og kraftløs tilbage paa Puden.

Natten igennem vaagede han ved hendes Seng. Og i de stille, ensomme Timer, medens han sad og lyttede til den syges stønnende Aandedrag, gennemgik han Punkt for Punkt sin hele Handlemaade overfor hende, fra først de saas, til nu, de skiltes. Og det stod lysende klart for hans Tanke, at aldrig hverken kunde eller burde han have handlet anderledes!

Og da Morgenen kom, og hun med en sidste Tvivl i de dødsslørede Øjne bad ham om sammen med hende at nyde Sakramentet, da lod han uden Vaklen Præsten kalde, og med hans velsignende Haand paa sit Hoved knælede han rolig og besluttet ved sin døende Hustrus Leje.

— — — — —

Men Dagen efter Begravelsen rejste han bort. Og fra Udlandet tilskrev han Præsten et Brev, hvori der blandt andet stod:

„. . og selv om jeg nu ogsaa ved min Hustrus Sygdom og Død var bleven Kristen, hvad beviste saa det?“

(1887.)

AF ET BREV

... Naa, men til Sagen!

At Vilhelm Larsen skød sig i Fjor i Oktober Maaned, det véd Du.

Du véd ogsaa, at han og jeg paa den Tid boede ude i en af de smaa Arbejderboliger ved Søerne. Jeg havde Værelset til Gaden, og han havde det til Gaarden.

En Søndag, jeg var taget i Skoven fra Morgenstunden af og først kom hjem henad Midnat, havde han skudt sig.

Han laa afklædt i Sengen med Dynen trukket op over Hovedet. Og Revolveren holdt han klemt inde mellem Fingrene paa den højre Haand.

Vor Værtinde, der boede paa første Sal, havde fundet ham, da hun Klokken otte kom ned med Aftensmaden.

En Læge var bleven hentet og havde konstateret, at Vilhelm var død af et Revolverskud i højre Tinding. Kuglen var trængt ind tværs gennem Hjernemassen og havde sat sig fast i Hovedskallen lidt ovenfor venstre Øre. Døden maatte være paafulgt øjeblikkelig.

Alle den afdødes Breve og Papirer var brændt. Man fandt de forkullede Rester i Kakkelovnen.

I hans Portemonnæ laa fireogtresindstyve Kroner og femogfyrretyve Øre, næsten hele den Gage, han et Par Dage i Forvejen havde hævet paa Kontoret.

Paa hans Skrivebord laa et Brev med Udskrift til hans Broder i Jylland. Heri forklarede Vilhelm, at hans Læge havde sagt ham, at der var ikke Spor af Haab om, at han kunde blive helbredet for den Sygdom, han led af. Derfor havde han besluttet hellere nu straks at gøre Ende paa sit Liv end i Aaringer at slæbe sig igennem en Tilværelse, der kun kunde blive en Byrde for ham selv og andre — mest for ham selv.

Det kunde altsaa anses for hævet over enhver Tvivl, at her forelaa et Selvmord.

Kun var der den lille Omstændighed, at vor Værtinde troede at kende Vaabenet, han havde benyttet, og paastod at det tilhørte mig.

Du husker, at Bladene tog fat paa Historien, at Familien forlangte en Undersøgelse, og at jeg kom i Forhør og vedkendte mig Revolveren. Men da jeg ved forskellige Vidners Udsagn godtgjorde, at jeg var taget med Morgentoget til Klampenborg $9,_{20}$ og først var vendt hjem om Aftenen med Toget $11,_{35}$, slog man fast, at Vilhelm maatte have taget Revolveren inde i mit Værelse, hvor den altid laa ladt paa et Bord henne ved Vinduet. Og at han derpaa havde klædt sig af, var gaaet i Seng og havde skudt sig. Men først havde han trukket Dynen op over sig for at dæmpe Lyden af Knaldet.

Alt dette saa' jo ogsaa yderst rimeligt ud. Og det vil derfor baade forbavse og forfærde Dig, naar Du hører, at det ikke destomindre er mig, der har dræbt ham.

Dermed forholder det sig saaledes:

Nogen Tid efter at Lægen havde afgivet sit Skøn over Vilhelms Sygdom, kom jeg en Aften hjem fra Teatret. Vilhelm kaldte paa mig inde fra sit Værelse, og jeg gik derind. Spritkedlen stod paa Bordet og kogte, og vi lavede os hver en Toddy, tændte vore Piber og satte os til at passiare som saa ofte før. Jeg fortalte ham om Stykket, jeg havde set og om Skuespillerne. Og han talte om sin Bog, der nu var rentrykt og skulde udkomme i næste Uge. Det var da godt, man fik *den* færdig! sagde han.

Pludselig saa' han stift hen paa mig: Sig mig, Niels, spurgte han saa — havde Du Mod til at ekspedere Dig selv ud af Verden, hvis Situationen stillede sig saaledes for Dig, at det vilde blive Dig en Vederstyggelighed at leve?

Han havde i det sidste halve Aars Tid atter og atter kredset om dette Emne, saa jeg var begyndt at slaa det hen i Spøg. Og den Aften husker jeg, at jeg svarede: Jeg véd saamænd ikke min Dreng! Lad Tilfældet foreligge!

Men Vilhelm vilde ikke lade sig nøje med den Besked. Han blev ivrig og trængte ind paa mig og sagde, at en forstandig Mand aldeles ikke havde noget Valg her! Saasnart Livet stillede sig om blot den mindste Smule kontrarigt for ham, skulde han „kappe Ankertouget og sejle væk"! — —

Og jeg kan huske, at han fremførte Udtalelser af Markus Aurelius og Seneca, der bekræftede denne Opfattelse.

Jeg forsøgte imidlertid endnu at spøge og sagde: Jamen kære Ven, saa kap væk da!

Vilhelm sad en Stund og saa' ned i Gulvet. Saa løftede han Hovedet og sagde: Dersom der nu kom en Mand til Dig og forklarede: Fremtiden stiller sig saadan for mig, at den kun vil blive mig til Byrde og Pine. Jeg kan ikke arbejde mere og ikke forsvare mig mere; og jeg vil falde i Hænderne paa mine Fjender, der med Djævelens Vold og Magt vil omvende mig til Kristendommen. Jeg har derfor intet andet at gøre end hurtigst mulig at blive Livet kvit. Men nu stiller Sagen sig saaledes, at jeg ikke har Mod eller Kraft nok til at besørge Forretningen alene. Vil *Du* hjælpe mig? — — Hvad vilde Du svare?

— Jeg vilde svare ham, sagde jeg efter et Øjebliks Betænkningstid — jeg vilde svare ham, at dersom han beviste mig Nødvendigheden af dette Skridt, og dersom han virkelig var af en saadan Beskaffenhed, at han ikke selv turde eller kunde dræbe sig, saa vilde jeg hjælpe ham. Forudsat, at jeg fik den fuldeste Garanti for, at der ingen Ubehageligheder vilde flyde deraf for mig.

Vilhelm sad igen et Par Minutter og stirrede ned for sig. Saa sagde han stille og ligesom lidt forlegen: *Jeg er en Mand af en saadan Beskaffenhed,* Niels! ... Jeg er bange for de sidste Øjeblikke, de sidste forfærdelige Sekunder. — — Jeg har anstillet en Generalprøve, men det gik ikke; jeg rystede paa Haanden. Og lemlæste mig selv har jeg ingen Lyst til! Saa hvis Du ikke vil hjælpe mig, maa jeg se at finde en anden ... Jeg har været hos Doktoren, ser Du! Jeg har nemlig i de sidste Par Maaneder følt Kræfterne svinde mere og mere, og derfor vilde jeg ha' fuld Klarhed paa Tingene. Jeg ha'de jo nok en Anelse, men jeg vilde ha' Vished. Du véd, at tre af mine Søskende er død af samme Sygdom, som jeg lider af, og omtrent i samme Alder, som jeg nu er i. — — Derfor gik jeg til Doktoren. Og da han havde undersøgt mig — det varede næsten en Time — bad jeg ham om ren Besked. Og den fik jeg: Dersom jeg straks vilde lægge mig til Sengs, sagde han, og underkaste mig den omhyggeligste Pleje, vilde jeg maaske kunne leve et Aarstid eller to endnu. Men jeg vilde blive mere og mere hjælpeløs, et rent Bytte for mine Omgivelser. Og tilsidst vilde jeg dø

som et lallende Barn, der ikke engang har Evne til at røgte sin egen Renlighed ..... Det er især denne gradvise Døen-hen, der er *mig* saa modbydelig at tænke paa! vedblev han og virrede nervøst med Hovedet. — Dér gaar den kære Familie og hænger over én og klynker og klager og smaaskændes om dit og dat og har ikke Forstand nok til at indse, at man helst vil dø i Fred! — Jeg saa' det jo med min Broder! Og maaske faar de én til at plapre deres Bønner og Salmevers efter. Og saa toner Pastoren op i sort og hvidt, og man har ikke længere Kraft nok til at spytte hans Vin og Kage ud! ... Og omsider dør man i sin „Barnetro", og den sørgende pater familias (der i Parentes har ladet én livsforsikre, da der jo er Tuberkler i Familien paa mødrene Side!) denne dybtsørgende Fader planter en Gravsten og prenter i Guld: *Herren gav, Herren tog, Herrens Navn være lovet!* ... Uh, ha!

Her tav han. Og der blev saa stille i Stuen, at man kunde høre et Ur dikke inde hos Familien ved Siden af.

Lidt efter talte han igen: Niels, sagde han og saa' bønligt hen paa mig — *vil* og *kan* Du hjælpe mig?

Jeg svarede ham ikke med Ord; men jeg nikkede. En Gang og to Gange nikkede jeg bekræftende.

Og han bøjede sig frem imod mig og trykkede min Haand. Og saa gav vi os til at lægge en Plan og ordne det fornødne:

Jeg skulde tage i Skoven den næste Dag straks fra Morgenstunden af og sørge for, at én eller to af vore fælles bekendte fik det at vide. Imidlertid skulde Vilhelm skrive et Brev til sin Broder og aflægge et sidste Besøg hos en Dame, han kendte ude paa Ørstedsvejen. Klokken fem skulde han atter være hjemme. Og der skulde han saa drikke alt, hvad der var tilbage i Flasken af de Sovedraaber, han plejede at tage en Skefuld af hver Aften ... Kl. 6,[15], naar Tusmørket begyndte, skulde jeg tage tilbage med Toget fra Klampenborg. Jeg skulde løse første Klasses Billet for at undgaa at træffe sammen med nogen. Og saa skulde jeg gaa langs Søerne hjem til Huset og liste mig ind. Revolveren vilde han lægge i Vindueskarmen bag Gardinet. Den skulde jeg tage, og tre Gange skulde jeg nævne hans Navn halvhøjt for at forvisse mig om, at han sov. Derpaa skulde jeg lægge ham Dynen over Hovedet, at ingen skulde høre Knaldet. Og saa skulde jeg sætte Revolverens Munding ind til en af hans Tindinger og trykke af. Derpaa skulde jeg give ham Vaabe-

net i den højre Haand og klemme hans Fingre sammen om det. Og saa skulde jeg atter liste mig bort og køre tilbage til Skoven og ikke komme hjem før Klokken var henad Midnat ... Naar Sagen blev ordnet paa den Maade, mente vi begge, at ingen Mistanke vilde falde paa mig.

Vi sad endnu en Times Tid og talte sammen. Og Klokken mellem et og to sagde vi Godnat til hinanden og gik til Sengs.

Jeg laa længe vaagen. Jeg hørte Uret dikke og slaa inde hos Familien ved Siden af; og jeg hørte Vilhelm pusle. Men omsider faldt jeg dog i Søvn.

Og den næste Dag holdt jeg, hvad jeg havde lovet.

Og jeg fortryder det ikke! Sig det til dem allesammen derhjemme: *jeg fortryder det ikke!*

— —

SÆLHUNDEN

(EN MOLBOHISTORIE)

DET var den Sommer, jeg boede ude ved Kattegattet en Milsvej fra Ebeltoft.

Jeg havde lige lukket Vinduet op og stod i Underbenklæder og Skjorte og strakte mig velbehagelig og indaandede den friske Morgenluft, der kom strygende frem over den smalle Forstrand ind fra Havet. Jeg havde sovet saa velsignet om Natten lige fra tolv til otte en halv, bare med Afbrydelsen Klokken fem, hvor jeg altid vaagner og drikker et Glas Vand ... Og saa havde jeg drømt saa yndigt om Kvinder og Kærlighed og alt, hvad dertil hører. Og nu skinnede Solen og blinkede hen over Vandet; og der var smaa hvide Toppe paa Bølgerne og store hvide Strandmaager i Luften.

Det hele var friskt og dejligt og indbydende; og jeg gabede igen og strakte mig og smilede veltilpas og glædede mig til Dagen.

Saa drejede der pludselig om Hjørnet af mit Hus en Mand i Skjorteærmer, med bart Hoved og paa Strømpefødder. Han løb, alt hvad han orkede ned over Græsmarken, ned mod Gaarden, hvor jeg indtog mine Maaltider, medens jeg derimod sov og arbejdede oppe i den ensomme, ubeboede Villa, der laa et halvt Hundrede Alen fra Vandet.

Jeg kendte godt Manden, han hed Kresten og var Formand for Arbejderne omme i Kalkbruddet.

Lige idet jeg saa' ham løbe forbi, sagde jeg til mig selv: I Dag er det herligt Vejr. Solen skinner, Fuglene synger, Græsset gror, Himlen er blaa, og Du er staaet op i Perlehumør, saa det vilde akkurat være et passende Tidspunkt for en Kalkbakke til at styrte sammen og begrave fire stræbsomme og spillevende Familiefædre!

Og jeg hastede i Klæderne og fôr ud af Huset og af Sted ned imod Gaarden efter Kresten.

Da jeg naaede ind i Entréen, strøg han mig igen forbi for udgaaende og havde nær væltet mig over Dørtærskelen.

— Hvad er der paa Færde?

— Det er en Sælhund, sagde han pæonrød og svedende.

— *Hva'* er det? gentog jeg.

Men han var allerede ude af Gaarden og sprang af Sted ned ad Vejen i sine Strømpefødder, som skulde han efter Jordemoder.

Inde i Kontoret sad min Vært Proprietæren ved Skrivebordet og gjorde sit Kalkregnskab op, ti det var Lørdag.

— Hvad er der i Vejen? sagde jeg — hvad stikker Kresten?

— Det er en Sælhund.

— En Sælhund? ... Har den bidt ham?

— Bidt ham? De véd vist ikke, hvad en Sælhund er?

— Jo, det ved Gud, jeg véd! sagde jeg — jeg har været Huslærer i Naturhistorie!

— Hvordan Fanden vilde De saa ha', at den skulde komme til at bide ham?

— Ja, det véd jeg ikke; der sker jo saameget underligt! ... Hvad vilde han da med den Sælhund?

— Hvad han vilde? han vilde naturligvis skyde den.

— Skyde den?

— Ja, skyde den med en Bøsse!

— Javel, ja ... ja det forstaar jeg godt! De behøver ikke at raabe saa højt ... Kalkbakken er altsaa ikke styrtet sammen?

Proprietæren drejede sig om paa Stolen og mønstrede mig opmærksomt:

— Hør, sagde han saa — det er vist snarere Dem, der er bidt af et eller andet?

— Aldeles ikke! sagde jeg — aldeles ikke! tværtimod! jeg har tilbragt en sjælden velsignet Nat! Men saa kommer Manden hér susende forbi Villaen paa Hosesokker og med bart Hoved, og man læser jo saameget i Aviserne.

— Næi, det er saamænd ikke andet end en Sælhund.

— Jamen saa sig mig da, bad jeg bønlig — *hvad* er der med den Sælhund?

— Den — ligger — nede — i Vandet — ved Kalkbruddet, — og — nu — vil — Kresten — skyde den! forklarede Proprietæren indtrængende og slog en flad Haand ned i sit ene Laar for hvert Ord, han talte.

— Men han har jo ingen Bøsse!

— Nej, — han — har — ingen — Bøsse — nej! vedblev min Vært paa den samme irriterende Maade — og han — kom hér — op — for — at — laane — én, men — jeg — har — ingen *Patroner!*

— Naa, sagde jeg — saa — skyder — han — den — altsaa — *ikke!*

— Jo Gu' min Sæl og Salighed skyder han den, Mand!

— Jamen han har jo ingen Bøsse! sagde jeg grædefærdig.

— Menneske, sagde Proprietæren og lagde medynksfuld sin Haand paa min Skulder — der gives da flere Bøsser i Verden end min! ikke?

— Jo!

— Ja; og nu er han løbet til Skovgaardene efter én.

— Til Skovgaardene? det er jo over en Fjerdingvej borte.

— Ja, sandelig er det saa! men han er løbet alligevel.

— Til Skovgaardene?

— Til Skovgaardene!

— Venter da Sælhunden paa ham?

— Gu' venter Sælhunden!

— Hvor er det, De siger, den ligger? spurgte jeg ivrig.

— Almægtige Himmel! sagde Proprietæren og foldede Hænderne — skal vi nu til at begynde forfra igen?

— Nej, sagde jeg — nej! jeg véd det godt! Nu løber jeg! Og saa løb jeg.

— Vil De ikke ha' Deres Kaffe først? raabte han efter mig.

— Næi, sagde jeg — det er der ikke Tid til.

Jeg løb tilbage over Marken og ned til min Villa, hvor jeg forsynede mig med en Revolver og en Solskærm for dog ikke at møde aldeles ubevæbnet. Derpaa gik Vejen langs Strandbredden til Kalkbruddet.

Dérnede var der ikke et Menneske at se. Skovle, Hakker og Løftestænger laa planløst henkastede mellem hverandre. Et Par Træsko stod hist og et Par andre hér. Og henne under Bakken holdt en halvfyldt „Tipvogn" ensom og forladt paa Skinnerne. Det saa' ud, som om det ganske Mandskab havde taget Flugten, grebet af umaadelig Rædsel. Kun *Bakken* stod der sine hundrede og femogtyve imponerende Fod høj og med sine skiftende Lag af Grus, Ler, Kampe- og Kalksten. Og den saa' solid og kraftig nok ud til at kunne holde Stand til Verdens Ende og et Par Sekunder endnu.

Men af Sælhund var der ikke Spor at øjne.

Jeg vendte mig og saa' ud over Havet: Helt inde ved Bredden var det mørkebrunt, længere ude grønt, saa brunt igen og længst ude blaat. Der sejlede nogle Skibe for fulde Sejl langt borte, og nærmere ved Land laa et Par Fiskerbaade og satte Garn ud. Bølgerne slog skvulpende mod Strandbreddens Sten, og Solen skinnede, og Maager og Terner kredsede i store Buer over mit Hoved.

Men i Vandet var der heller ingen Sælhund at se.

Saa begyndte jeg at fortryde det hele. Jeg stak Revolveren i Lommen og Solskærmen under Armen og tænkte paa, at det var en Skam, at jeg ikke havde drukket Kaffen deroppe paa Gaarden; ti jeg tog paa at blive flov indvendig, nu Begejstringen og Spændingen havde sat sig.

Men jeg gik alligevel længere hen langs Kysten, bort fra den ny Kalkbakke hen mod den gamle. Paa Vejen stødte jeg igen paa et Par Træsko, og en tyve-tredive Skridt fra dem laa et Par graa Uldgarnshoser med hvide Borter: Det er altsaa denne Vej, Hæren er draget! tænkte jeg og følte mig paa ny oplivet; trak Revolveren frem af Lommen, foldede Solskærmen ud og gik videre.

Og lige idet jeg stak Hovedet op over en Slags Vold eller Dæmning, som er dannet af Stenene og Gruset, der „tippes" væk fra Bakken, fik jeg Øje paa Sælhunden!

Den laa og solede sig paa en Sten et halvthundrede Alen fra Land.

Da den hørte mig komme, drejede den Hovedet om mod mig og missede arrogant med Øjnene.

Jeg stak Revolveren frem mod Dyret, lod dens Fornikling spille i Sollyset og sagde:

— Kan Du bide Spids paa den, gamle Dreng? saa kan Du blive Naalemager i Ebeltoft!

Men Ka'len vendte haanlig Hovedet bort, strakte sig velbehagelig og gabede. Og saa laa den igen stille og lod Vandet skvulpe hen over sig.

Jeg blev forbitret! ti der var jo ikke Tale om, at jeg kunde kvikke Fyren op med min Revolver paa den Afstand. Jeg kiggede rundt for at se, om der ikke et eller andet Sted skulde sidde en behjertet Mand skjult, som jeg kunde faa til at vade ud med mig paa Ryggen, for at jeg kunde skyde. Men der var ikke Skimt af Mennesker at opdage.

Sælhunden laa ligefrem og gjorde Nar af mig derude; og

jeg syntes, at jeg kunde se paa den, at den morede sig kostelig. Den rullede sin pølsede Krop fra den ene Side til den anden, bøjede Bagpoterne og den lille, stumpede Hale frem over Ryggen, gabede og snøftede og stødte Luften velbehageligt ud gennem Næseborene. Og engang imellem vai det, som om den spyttede efter mig.

Det ærgrede mig frygteligt at skulle staa hér rolig og finde mig i dens Unoder, og jeg begyndte stærkt at tænke paa at klæde mig af og gaa i Vandet for at tugte den.

Da hørte jeg pludselig en sagte Raslen af Stenene borte paa Skrænten. Og inden jeg fik vendt mig, falder der et Skud ... to, tre, fire — Masser af Skud! og i det samme myldrer det med Mennesker ned paa Strandkanten. I Spidsen løb Kresten stadig paa Hosesokker og med bart Hoved; og efter ham traver de andre Kalkbrydere og hele Skovgaardens vaabenføre Mandskab.

Sælhunden er borte af Stenen; men man ser den ligge og vride sig i Vandskorpen.

— Ud efter ham! ud efter ham! brøles der i Kor.

— Nu gaar han til Bunds! — — Fanden ta' mig! Fanden ta' mig! er der En, der staar og skriger. — — Kresten, Kresten, skynd Dig!

Og resolut kaster Kresten Geværet til sin Nabo og styrter ud i Havet med Bukser paa og Skjorte og Vest og Strømpefødder og det hele.

— Det er lidt til højre! skriger En.

— Det er lidt til venstre! raaber en anden.

Og Kresten staar og danser Polskpas ude mellem Stenene i Vand til Brystet.

— Her er han sgu! melder han saa — han ligger hernede paa Bunden!

— Ned med Dig, Kresten!

— Jamen ...

— Ned med Dig! Gu' skal Du ned! Ta' Dig bare en Gammel!

Og Kresten forsvinder under Bølgerne.

Lidt efter dukker han op igen.

— Han er levendes! melder han — han vil bide!

Og Vandet driver Manden ned over Ansigtet som stride Taarer.

— Du maa paa' en igen! raabes der til ham — Du maa

Søren Jensemig paa 'en igen, bitte Kresten! Ta' ham i Rumpen! Vi kan datte gaa glift a' Fisken!

Kresten forsvinder atter. Vandet bobler og danner Ringe dér, hvor han er dukket ned. Men et Par Sekunder efter rejser han sig, og dennegang har han Dyret med. Han holder det triumferende i Bagpoterne, og det vrider og vender sig for at slippe løs.

Hæren paa Fastlandet udstøder et Hurra, medens Kresten sejersstolt vader op og slænger „Fisken" foran sig paa Strandbredden.

— Pøw—w! siger han saa og giver en halv Pægel Saltvand fra sig — den var sgu lige dybsindig nok!

— Ble' Du wodd? er der en deltagende Sjæl der spørger.

— Næi! griner Kresten og ligner selv en Sælhund, saa tæt har Vandet slikket ham Haaret ind til Hovedet og Klæderne til Kroppen.

De staar allesammen og ser paa den rigtige Sælhund, der ligger ved deres Fødder. Den spiller med Øjnene og viser Tænder og synes at lure paa en Lejlighed til at slippe fra dem igen. Man kan slet ikke opdage, hvor den er truffet. De puffer til den med Bøssepiberne og undersøger den og taler om, at de maa vist give den et „Naadeskud".

Saa er der pludselig En, der siger:

— Men dit Ur, Kresten?

— Ja dødogpine! siger Kresten og haler Uret op af Vestelommen og holder det op for Øret.

— Det pikker da! siger han beroligende og helder Vandet ud af Kassen.

— Og Pengene! udbryder pludselig én af Kalkbryderne.

— Hva' for Penge?

— Vor Dagløn, Du fik i Morges.

— Gud Faderlil! siger saa Kresten og jager Haanden ned i den venstre Bukselomme og piller frem tre dyngvaade Tikronesedler, der er blevet sprøde af Væden som gammelt Klatpapir.

— Det er s'gu no'et Svineri! siger en anden af Arbejderne og tager forsigtig Sedlerne mellem to Fingre — hva' Fanden vilde Du ogsaa ude i Vandet, dit Kvaj!

— Det var jo Jer, der jagede mig derud! mente Kresten.

— Jagede ud! Du kunde jo ha' lad't være!

— Dyret skulde da op!

— Aa, den skidt Fisk! det ha'de sgu været ligemeget, om vi ha'de faaet den eller ej! sagde den anden og sparkede foragteligt til Sælhunden, der stadig laa og spillede med Øjnene. — Disse hér Karreklude bli'er sgu aldrig til Mønt mer!

— Nej, det er det, jeg immer har sagt, tog en tredje Kalkbryder til Orde (en stor, svær Mand med et rødt, skinnende Ansigt og vældige Lemmer) — vi vil sgunde ha' Kresten til Formand længer, for han tænker aldrig hverken paa det ene eller det andet!

— Næi, sagde en fjerde — vi kan jo ikke saadan skudsætte vor Dagløn for hans Hundekunsters Skyld!

— Det raadne Kre'tur! sagde Nummer tre igen og spyttede ned paa Sælhunden.

Og pludselig bøjede han sig og greb den om Bagpoterne, svingede den et Par Gange rundt i Luften og slyngede den derpaa en halv Snes Alen ud i Vandet.

— Nu kan Kresten jo hente ham, om han lyster! sagde han — for nu har han da ikke no'et a' vores andres, som han kan spolere ved sine Snuspensorier!

Og saa vinked han med Hovedet af Kammeraterne. Og de fulgte ham alle hen ad Kalkbakken til, langsomt, tavse og med bøjede Hoveder.

Mandskabet fra Skovgaardene stod et Øjeblik tvivlraadige og saa' efter dem. Men saa lagde de ganske stille Skyderne over Skuldrene og listede af Sted den modsatte Vej.

Og nu var kun Kresten og jeg alene tilbage paa Valpladsen. Han stod med sit Ur i Haanden og jeg med min Revolver og min Solskærm.

Og da jeg lidt flov og nedtrykt skævede ud over Havet, syntes jeg ganske bestemt, at jeg saa' Sælhunden stikke Hovedet op af Vandet og grine af os.

BØRN

Jeg gik min Morgentur. Klokken var halv ni, og det var bidende koldt.

To smaa Børn, en Dreng og en Pige, tullede af Sted foran mig ved Siden af hinanden.

Han frøs i sit tynde, hullede Tøj. Hans Ansigt var blaat af Kulde, og hans Hænder rystede.

Hun var mere velhavende: Et stort, rødbrunt uldent Sjal var bundet hende fra Hovedet ned om Livet. Og saa havde hun Muffe, og dybt ind i den havde hun boret Armene helt op til Albuerne.

— Fryser Du? spurgte hun.

— Ja, lød det fra Drengen.

Hun saa' paa sin Muffe, kastede et Blik paa hans røde Hænder og kiggede saa atter til Muffen.

— Vil Du laane den? sagde hun saa. — Men Du maa ikke tabe den, for det er Mo'ers!

Han tog Muffen uden at sige et Ord; og hun stak sine Arme ind under Sjalet.

En Stund efter spurgte hun:

— Skal vi lege Fa'er og Mo'er i Eftermiddag?

— Nej, sagde han bestemt — det vil jeg ikke lege mere!

— Hvorfor?

— Nej, for jeg skal altid være Fa'er, og det vil jeg ikke. For naar jeg saa bli'er stor, skal jeg ligge paa Gulvet hele Natten, naar Mo'er har faaet Brændevin og ligger og synger og banker paa Væggen henne i den store Seng. Nej, *det* vil jeg ikke lege mere!

Hun gik lidt og tænkte. Saa trak hun pludselig Armene frem af Sjalet:

— Jamen Du maa gerne være Mo'er! sagde hun saa og tog ham om Halsen og kyssede ham .....

Jeg gad træffe disse Børn, naar tyve Vintre er gaaet.

I DRIFT

Han laa saa lang han var paa Ryggen i Forstævnen af den lille, fladbundede, spidssnudede Baad og lod sig drive med Strømmen ned ad Aaen.

Baaden drejede og svajede og løb snart med Stævnen foran, og snart slingrede den rundt og kørte baglæns.

Han laa og stirrede op i Luften og røg paa sin Cigar, medens Vandet klukkede og nynnede mod Baadens Sider og mumlede mellem Sivene og Rørene langs Bredden. Himlen var blaa med enkelte hvidgraa Skyer. Det var en Formiddag i August, og Solen stegte og bagte, saa at der ligefrem trillede smaa sorte Svedperler ned ad Fartøjets tjærede Træværk.

Han laa og tænkte paa „Damen" fra i Gaar. Det var næppe nok, han vidste, hvad hun hed: Helvig eller Helweg, eller saadan noget! Straks han var kommen kørende, havde han set hende staa paa Trappen mellem de andre Gæster; en femten — tyve Mennesker stod der: Værten og Værtinden, Børn og Gæster. Han havde kendt dem alle paa et Par Stykker nær; hende og saa nogle Herrer, han heller ikke havde været sammen med før.

Beskrive hende? ja—a, det kunde han vel nok: Hun var for det første noget af det magreste, han nogen Sinde havde set! Men det var alligevel ikke saa meget det, der gjorde, at man nødvendigvis øjeblikkelig maatte lægge Mærke til hende. Det var hendes Mund: en meget blodrød Flænge med nogle lange, sultne, uregelmæssige Rovdyrtænder bag ved ... Og saa var der hendes Øjne: dybe, graagrønne, længselsfulde og *borende*. Naar hun saa' paa En, var det bestandig, som om hun vilde ind i det dybeste i En, ind til det inderste Aflukke, til Sjælens Pulterkammer, hvor man gemmer under Laas og Lukke alle de Splinter, Stumper og

Rester af gamle Lidenskaber, Drifter og Begæringer, som man har taget i Arv fra sine Fædre og Mødre op igennem Tiderne ... Det var som om hun engang grundig var blevet taget ved Næsen, fordi hun var for lettroende, og nu bestandig var paa sin Post, for at Historien ikke skulde gentage sig ..... Og dog var det ogsaa, som om hun netop længtes efter at give sig disse Begær og disse Drifter i Vold, fordi hun troede derved at finde Hvile ...

Hæ, „Sjælens Pulterkammer"; ganske grinagtigt, at han laa hér og var saa optaget af denne Fru Helvig eller Helweg!

Bums! der masede Stævnen, hvori han laa, helt op paa Bredden ind mellem en Klynge blomstrende Hjortetrøst og Burrer og Tidsler, saa det regnede ned over ham med Frødun, Edderkopper og Ørentviste.

Han rejste sig hurtig over Ende og rystede sig. Saa saa' han sig om: Aaen gjorde en Drejning hér, og Vandet havde derved faaet stærkere Fart, saa Prammens lange Snabel var drejet paa Land. Og nu stod Fartøjet fast og vuggedes frem og tilbage i Strømmen.

Han tog én af Aarerne og stødte fra. Baaden svajede rundt og gled derpaa af Sted med Agterstavnen forrest, saaledes at han havde Udsigt til et stort Stykke af Aaen foran sig lige ned til, hvor den gjorde sin næste Svingning.

Det var net, dette her: Strømmen kunde vel være et Par Favne bred, og paa begge Sider af den, længst nede ved Vandet, stod der lange, strunke Rør, stive og alvorlige, bare nikkende afmaalt med Hovederne, naar der kom et Vindpust. Og saa stod der højere oppe tætte Klynger og Rækker af Hjortetrøst med sine store, lyserøde, opadvendte Blomsterkvaster, der saa' saa tykhovede og godmodige ud ved Siden af Sivenes slanke Fornemhed. Et Sted var Brinken ganske nøgen, og midt i det gule, lerede Sand var der en dyb, sort, cirkelrund Aabning; en Rævegrav vel. Saa kom der Ellebuske med krogede og forvredne Grene og graagrønt, urolig Løv, der hang og virrede tæt nede over Vandet. Og Vandet selv gled af Sted i fuldt klart Sollys, grumsetgrønt, mælkeagtigt, næsten opalfarvet — som Absint omtrent, naar den staar mikset i Glasset foran En paa Bordet! ...

Absint, ja! saadan noget havde ogsaa denne Helwegs Øjne lignet, da hun sad i Lampelyset med Øjenlaagene halvt sænkede.

— Hvem er den Dame egentlig? havde han hviskende spurgt Værtinden.

— Det er den ny Præstefrue.

— Er hendes Mand ikke med?

— Ih jo, men Gud, det er jo ham, der sidder dérinde i Hjørnet af Sofaen!

— Ham!

En lille, sygelig, glatraget Mand med kroget, altfor stor Næse, matblaa Øjne med tykke posede Laag, askeblondt Haar i svedige Tjavser og et sirupssødt Smil om de lange, blegblaa Læber!

— At hun ikke har kvalt ham!

— Hvad si'er De?

— Hun ser saa sørgmodig ud.

— Gud—d, hvor kan De sige det? hun har tre dejlige Børn!

— Hvor gammel er hun?

— Enogtyve.

— Og *han*?

— Det véd jeg saamænd ikke. Men tænk, hvor yndigt; han har forberedt hende til Konfirmationen!

— — — —

Manden i Baaden huggede sin flade Haand ned i sit Laar:

... Land og Rige skulde hun vandre rundt med Zigøjnere og Natmænd og alskens hjemløst Pak! nøgne skulde hendes Fødder være, nøgne og brune af Sol og Vejr; og nøgen hendes Hals og Barm. Paa Hovedet skulde hun bære en Krone af Flitter og Perler; og Silke og Purpur i lange flagrende Laser skulde dække hendes Lemmer!

Sine Nætter skulde hun vaage igennem i Grøfternes Græs og Markernes Stakke med den Mand, der i Dag fandt Naade for hendes Øjne. Hendes magre Lemmer skulde slynge sig om ham som en hungrig Hunds om sit Bytte. Fra Favn til Favn skulde hun gaa; og hun skulde ikke kende Navnene paa sine Børns Fædre!

Alt det staar der at læse i hendes grønne Øjne og paa hendes blodige Flænge af en Mund ...

Og nu er hun konfirmeret, taget til ægte og besvangret ... eller rimeligere: besvangret, konfirmeret og taget til ægte af velærværdige Hr. Pastor Helvig eller Helweg til Bønstrup pr. Korsbjerg.

Dette er at snyde hende for hendes Livs Indhold.

Give Guderne, at hun maa rende af Marken med Baronens Kusk!

Amen!

— Hvad Fanden er det De bestiller, Mand! Holder De Høstpræken for Karusserne?

Fyren i Baaden skvættede til og rejste sig over Ende. Fartøjet laa stille, holdt tilbage af en kroget Ellegren, der havde haget sig fast i Kanten af Baaden. Og oppe paa Bredden stod Proprietæren, hos hvem han havde lejet sig ind for Sommeren. Han stod i hvidt Lærredstøj og Straahat, med Hænderne i Lommen og Stokken hængende i sit krumme Haandtag om Armen.

— Ja, naar det endda havde været Dem, hun havde faaet! sagde Manden i Baaden.

— Hva' ... hva' si'er De? Præker De for Karusserne? gentog Proprietæren og viste sine hvide Tænder i det solbrændte Ansigt.

— Nej, næ—æ ... jeg driver bare for Strømmen!

— Naa, saa De driver bare for Strømmen? Da hørte jeg Dem sgu da bruge Mund, saa det var en ren Fornøjelse!

— Ja, jeg taler undertiden i Søvne.

— Hum! ... Vil De med ud til Rugen?

— Nej, jeg skal op med Baaden.

— Naa ... Vi spiser Klokken halv tolv i Dag.

— Godt, jeg skal ikke manquere!

— Er De vaagen nu?

— Lysvaagen ja!

— Paa Gensyn!

— Tak iligemaade!

Saa løsnede han Grenen og fik Skuden vendt. Og med krummet Ryg og bøjet Hoved roede han med tunge Aaretag langsomt tilbage ad den Vej, han var kommen.

EN SITUATION

HAN gik ind i tredje Klasses Ventesal. Paa en Dør til venstre stod der med store Bogstaver malet: *Postcontoir*. Han bankede paa; ingen svarede. Han bankede igen; heller ikke en Lyd. Saa lukkede han Døren op og traadte ind:

Der var ingen derinde. Baade Postmesteren og Fuldmægtigen maatte være ude paa Perronen, hvor et Tog var ved at afgaa. Han kiggede ud af Vinduet, men saa' kun Stationskarlen og en Mand af Togpersonalet slæbe af Sted med en rødmalet Kommode, der skulde ind i Godsvognen; og bag efter dem gik en Pige eller Kone, formodentlig Kommodens Ejerinde, og vogtede paa hver af Mændenes Bevægelser, som om hun var dødelig angst for, at de skulde molestere hendes kostbare Ejendom. En ældre Bondemand stod ret op og ned paa Asfalten derude under Halvtaget; han havde en Træpibe i Munden og dampede sindig af den og sendte med regelmæssige Mellemrum store Røgskyer ud af den samme skæve Mundvig, hvori Piben hang. Og Togføreren gik hurtig langs Bjælken paa den yderste Kant af Trottoiret og eftersaa de rejsendes Billetter og lukkede Vogndørene.

Manden inde paa Postkontoret virrede arrigt med Hovedet:

— Mon ikke den Postmester snart kunde faa i Sinde at vise sig, at man kunde faa afsendt det Telegram! ... Saadan var de søde Embedsmænd! Driverter, der fik Løn for at ærgre det Publikum, de var sat til at betjene! ... Og her rendte oven i Købet baade „Chefen" og Fuldmægtigen deres Vej fra Kontoret og lod alting ligge og flyde, lod Skabe og Skuffer staa paa vid Gab. Der kunde jo let komme En, der ha'de Lyst og Tilbøjelighed til at stjæle ... Se nu dérhenne for Eksempel i den halvaabne Skuffe i Fulmægtigens Pult,

der laa Penge og Frimærker imellem hinanden, Sølvpenge og Tikronesedler og hele Frimærkeark hulter til bulter. Bare der vilde komme en eller anden fattig Djævel og fylde sine slunkne Lommer, saa kunde Deherrer ha' det saa godt ... Hæ, ja han trængte jo selv til Penge, men det var alligevel for lidt at løbe nogen Risiko for!

Han traadte længere ind i Kontoret og saa' sig om:

— Det var nok Mesters eget Skrivebord, det dérhenne i Hjørnet; det kunde man se paa Stolen, en gammel mahognitræs Armstol med en falmet, broderet Pude til at sidde paa. Og saa var der et Kludetæppe til Fødderne. Fuldmægtigen havde bare en Rørstol og intet Fodtæppe .... Hvad var det, der laa paa Klatpapiret derhenne paa Bordet? Et Brev med fem Segl. Hvorfor mon det ikke var kommet med Toget? ..... Det var nok et Pengebrev. Sikke nogle morsomme Segl: et Skjold, der blev holdt af en Bjørn og et Vildsvin, og paa Skjoldet var der fire Felter med noget Krimskrams i hvert Felt. Og saa var der en adelig Krone over det hele ..... Det var et svært tykt Brev det! der var vist mange Penge i!

Han strakte Haanden ud for at vende Brevet, men snappede den ligesaa hurtig til sig igen — og saa' sky hen mod Vinduet.

Der var sletingen Mennesker at se derude; bare et Par tredje Klasses Waggoner med lukkede Døre og optrukne Vinduer.

Han vendte sig og saa' hen mod Gangruden, hvorigennem der solgtes Billetter. Den var helt skjult af et falmet grønt Gardin.

Atter strakte han Haanden ud efter Brevet. Og denne Gang tog han det: Det var i Grunden nogle kønne Segl!

Han vendte Brevet: Fem ... *Femtusinde* Kroner! ..... Femtusinde Kroner, Landmandsbanken, København K ... Femtusinde Kroner! Han blev ganske hed i Hovedet, medens der samtidig løb ham en kold Gysen ned langs Ryggen.

I det samme hørte han Togførerens Fløjten og Togets Piben; og han saa' Vognene langsomt sætte sig i Bevægelse forbi Vinduet. Det gav først et lille Ryk i de to, han kunde se, og saa gled de af Sted og trak de andre efter sig.

Han gjorde hurtig omkring og gik ud af Postkontoret, ind gennem Ventesalen og ud paa Perronen. Men først havde

han puttet Brevet ind under sin Vest ind mellem Bukselinningen og Skjorten.

Postmesteren og Fuldmægtigen stod og snakkede og lo sammen med et Par Herrer foran Døren til anden Klasses Ventesal. Han gik hen til dem og hilste høfligt:

— Jeg vilde gerne ha' afsendt et Telegram! sagde han. Og han saa' Toget forsvinde bag en Drejning af Banelinjen og hørte nogle Svaler flyve kvidrende om i Luften over Halvtaget.

— Ja nu skal vi være der, nikkede Postmesteren og bød Farvel til Herrerne. Og lidt efter kom baade han og Fuldmægtigen; og saa fulgtes de alle tre hen ad Perronen.

— Har De været inde paa Kontoret, Hr. Wilkens? spurgte Postmesteren.

Den fremmede løftede Hovedet og saa' ham ind i Ansigtet:

— Ja, sagde han — jeg kiggede derind, men der var ingen.

— Nej, vi er jo altid ude at titte paa Toget, smilede Postmesteren — vi har jo ingen andre Fornøjelser her paa Landet ... Værs'god!

De traadte alle tre ind paa Kontoret, og Fuldmægtigen lukkede Døren efter sig.

— Her er Blanketter ... værs'god, vil De sætte Dem hér ved mit Bord!

— Tak!

— De bo'r stadigvæk paa Strandgaarden?

— Ja—a, der er kønt.

— Ja, der maa skam være rart for en Maler; der er jo baade Skov og Vand.

— Ja.

— Har De faaet det store Billede færdigt?

— Nej, det gaar ikke saa hurtigt!

— Nej, naturligvis, nej! Belysningen er jo ikke altid ens ... De er da vel ikke gaaende hertil?

— Næi, det var dog for langt! Her var Vogn til Købmanden, og saa kørte jeg med.

— Bliver De her i Vinter, nej?

— Næ, jeg tænker paa at ta' til Paris, hvis jeg kan faa nogle Penge.

— De kan jo bare sælge et Par af Deres Malerier.

— Ja—a, det kan jeg jo! ... Naa, men det var det Telegram!

Og Maleren bøjede sig frem over Bordet, tog et Penneskaft og skrev:

Dr. Wilkens,
Odense.

Du maa endelig laane mig hundrede Kroner. Send dem pr. omgaaende.

Oscar.

Postmesteren stod lige bag hans Stol og gennemsaa' en Liste. Saa gik han hen ved Siden af Bordet og gav sig til at søge mellem en Bunke Papirer, der laa under en stor usleben Flintkile.

Maleren lod, som han skrev og skrev, skønt han forlængst var færdig med Telegrammet. Han talte Ordene og lod, som han rettede og talte igen. Han løftede ikke Øjnene fra Papiret; store, blanke Svedperler piplede frem paa hans Pande, og hans Hænder skælvede nervøst.

Endelig gik Postmesteren hen til Fuldmægtigens Pult og sagde:

— Har De ikke set Listen over Forsendelserne fra Løkken, Carlsen.

— Den maa ligge hér i Bunken, sagde Fuldmægtigen.

Maleren drejede Hovedet en Smule og saa' om efter dem; de stod begge med Ryggen ud mod Stuen. Saa lagde han hurtig Penneskaftet fra sig, og med den højre Haand trak han frem under Vesten Brevet med Pengene og lagde det, som han havde taget det, med de fem Segl opefter.

Saa lukkede han Øjnene et Sekund eller to og strøg sig med Haanden over Panden. Derpaa rejste han sig støjende fra Bordet og sagde:

— Værs'god, Hr. Postmester!

Postmesteren kom tilbage til ham, tog Telegrammet og talte Ordene:

— Det er halvtredsindstyve Øre!

— Der kan De se, hvordan vi Kunstnere har det, smilede Maleren — laane, laane og altid laane!

— Ja, vi andre har det saagu ikke meget bedre! mente Postmesteren.

Saa fik han pludselig Øje paa Pengebrevet, der laa og skinnede midt paa hans Bord.

— Død og Pine, Carlsen; hér ligger jo Baronens Brev!

— Det kan jo komme med Firetoget, Hr. Postmester.

— Ja, det er sandt ja; saa gør det jo ikke saa nøje! nikkede Postmesteren. Det Brev skulde De sgu ha' praktireret ned i en Brystlomme, Hr. Wilkens, sagde han saa — saa ha'de de kunnet spare Deres Telegram!

— Jeg ha'de skam taget det, sagde Maleren rolig — og gemt det herinde (han løftede Vesten op og viste Stedet); men saa blev jeg bange for, at det skulde blive opdaget.

— Naa, ha'de De det? hæ, hæ! ... Næ, saagu' var det ikke nej blevet opdaget! Jeg troede jo, at jeg ha'de sendt det af Sted; og for det andet var det aldrig faldet mig ind at mistænke Dem!

— Saa var det jo kedeligt nok, at jeg ikke beholdt det da! men jeg skal huske det til næste Gang.

— Ja, hæ, hæ! gør det! ... Vil De ikke med over i Kroen og drikke en Bajer?

— Næ Tak, Vognen holder herude, og vi skal skynde os hjem.

— Naa, som De vil! Farvel, farvel!

— Farvel! sagde Maleren; og da han gik forbi Fuldmægtigens Pult, hilste han høfligt; og Hr. Carlsen rejste sig op og bukkede.

RUSKVEJR

Det var en Aften, jeg gik fra Byen. Jeg havde været paa Posthuset med Breve; det regnede og sneede og blæste, og Telefontraadene over mit Hoved sang deres sære melankolske Sange.

Jeg vadede midt ad Gaden i den smæltende Sne, der klinede sig til mine Støvler, trængte ind gennem Læderet og fik mine Fødder til at fryse. Ikke et Menneske mødte jeg, ikke en Hund engang. Da jeg gik over Torvet, kastede jeg et Blik op til den oplyste Urskive paa Raadstuetaarnet: Klokken var et Kvarter over ti. Alle Butikkerne var mørke og lukkede, kun i Apoteket og ovre hos Barberen var der Lys; og fra enkelte Huse faldt Lampeskæret mat ud gennem de nedrullede Gardiner. Luften var tyk og graasort, og store, klamme Sneflager slog mig hvert Øjeblik ind i Ansigtet, smæltede og løb ned ad mine Kinder ned langs Halsen og under Flippen, ned paa Bryst og Ryg. Jeg gyste og gik stærkere til for at komme hjem i min varme oplyste Stue i Villaen ovre paa den anden Side af Havnen, hvor jeg boede.

Nede ved Toldbodbygningen stod en Lygte og brændte i Hjørnet mellem Molen og „Havnebroen". Her susede Vinden ind fra Fjorden og kastede Regnen og Sneen i store, langstrakte Rusk frem over Brændestablerne paa Tømmerpladsen og ind mod det gamle, undersætsige Kampestenspakhus, hvis Skodder dirrede under de svære Stød, og hvis Stormkroge daskede ind mod Muren med næsten regelmæssige Mellemrum.

Jeg trak Frakkekraven højere op om Ørene og kiggede ud paa Broen, hvis Planker var fidtede af Væden, og hvis Jærnrækværk glinsede i Skæret fra den ensomme Lygte.

Under Lygten ved Brohovedet stod en lille seks—syv Aars Dreng med Hænderne boret ned i Bukselommerne.

Han stod og trampede med Fødderne i Snepløret for at holde Varmen. Han havde intet Overtøj paa, kun en Kasket, der sad ham ned i Nakken, og saa Træsko paa Fødderne.

Idet jeg passerede ham, sagde han: „Go'da—a'! og satte af Sted i Smaatrav ved Siden af mig. Han holdt sig tæt ind til mig paa Læsiden, saaledes at jeg skærmede ham for Vindstødene; ti Vinden havde frit Spillerum hêr: den strøg paa tværs ind over Broen og raslede med Jærnlænkerne henne ved Klapperne.

Der var ingen Lygte tændt paa selve Broen, og naar jeg saa' ned paa Drengen, kunde jeg kun se ham som en sort Klump, der trillede af Sted ved Siden af mig.

Jeg ventede, han skulde tale; men han travede bare væk med Hænderne i Lommen og Hovedet bøjet lidt forover. Han saa' saa energisk ud, den lille Fyr, saa beslutsom. Skade, at jeg ikke kunde se hans Ansigt!

— Saa Du er kommet ud at spadsere i det Vejr? begyndte jeg.

— Ja—a.

— Hvor har Du været henne?

— Jeg har vaaren oppe paa Apoteket.

— Saa—aa? er der nogen syge hjemme?

— Ja, min Bro'er og min lille Søster.

— Hvad fejler de?

— Min Bro'er har Halssygen og min Søster har Skarlagensfeber.

— Det var da slemt! Du er da vel ikke syg?

— Nej; men Mo'er si'er, jeg bli'er det nok.

— Jamen, Du skulde heller ikke løbe ud i saadan et Vejr.

— Mo'er fik ingen Penge før iaften; det er jo Lørdag.

— Fryser Du ikke?

— Næ, for jeg har Halm i Træskoene.

Den lille saa' ikke op, naar han talte; han bare travede af Sted og stirrede ned i Jorden.

— Hvad bestiller din Mo'er? vedblev jeg.

— Hun syer Sække til Købmand Møller.

— Og din Fa'er?

— Han er død.

— Saa—aa ...

— Ja; men Mo'er si'er, det var godt, for han kunde ikke leve alligevel.

— Hvad fejlede han da?

— Han ha'de Slim paa Lungerne; men Købmand Møller gi'er Mo'er fem Kroner om Maaneden alligevel, og det er jo meget mere end som til Huslejen.

— Hvor mange Værelser har I da? spurgte jeg.

— Vi har naturligvis ét! sagde Drengen forundret — og saa Køkken sammen med Madam Bastian.

— Og hvor ligger I saa om Natten?

— Søren Peter ligger hos Mo'er, og jeg ligger hos Sofie i Slagbænken, for jeg *har* jo haft Skarlagensfeber.

Der kom et Vindpust og puffede mig over mod Drengen. Og jeg kunde høre, at han smaalo af min svinglende Bevægelse.

— Det er svært, saa det blæser! sagde han — men det er da godt for Fattigfolk, at det tø'r! — — Mon *de* er bundfrosne? sagde han saa og nikkede hen mod én af de utændte Lygter paa Dæmningen, der danner en Fortsættelse af Havnebroen. — Du skulde sé sikken Aal, Hans Jensen stangede igaar ude ved Lindholmen! pludrede han løs — den var li'saa tyk som en Arm! Ka' Du stange Aal?

— Det kan jeg vel nok.

— Hva' har Du ellers vaaren til Byen efter? har Du osse vaaren paa Apoteket?

— Næi, jeg har været inde med et Brev paa Posthuset.

— Hvem var det Brev til? var det til din Mo'er?

— Nej, det var til min Kæreste.

— Hvor bôr hun?

— Hun bôr ovre i Jylland.

— Og hvor bôr Du? spurgte den lille videre.

— Jeg bôr derhenne i det røde Hus ved Fabriken.

— Naa dêr. — — Ska' *Du* med til Marked til Sommers?

— Ja—a, det tænker jeg da. Ska' *Du?*

— Næi, ikke før til næste Aar igen, for jeg har ingen Bukser.

— Kunde Du ikke ha' Lyst til at komme hen og besøge mig?

— Næ—i.

— Naa ikke det! og hvorfor ikke?

— Næi, for jeg har ingen Tøj, si'er Mo'er.

— Jamen Du kunde maaske faa noget henne hos mig.

— Har Du da Tøj og sælle?

— Næ—i, det har jeg just ikke, men jeg har jo nok noget alligevel.

— Jamen det skal Du jo sæl bruge.

— Ja—a, men jeg har *meget!* sagde jeg.

— Naa, ja saa kan ka'ske' Søren Peter osse faa et Par Bukser hos Dig, for han har heller ingen.

— Det kunde jo nok være, ja.

— Fa'vel! sagde han saa pludselig og standsede — og Tak for Følgeskab! sagde han.

— Farvel, farvel! sagde jeg — saa hêr skal Du ned ad?

— Ja—a — — — Og han begyndte allerede at sætte i Luntetrav.

— Hør! raabte jeg — vil Du ha' en Tiøre?

— Ja—a, Tak!

Jeg tog min Pengepung op og gav ham Tiøren.

— Tak! sagde han og travede af Sted.

Men pludselig gjorde han Holdt igen og vendte sig om mod mig:

— Saa kan jeg jo faa de fire? spurgte han — og Sofie og Søren Peter hver tre?

— Javel saa! raabte jeg tilbage.

Og saa klaprede Gutten ind i Sneen og Mørket.

ET EKSPERIMENT

Hun havde bedt mig om mit Fotografi, og jeg havde lovet hende det og havde ogsaa været oppe hos Fotografen.

En Aften otte Dage senere besøgte hun mig atter, og jeg fulgte hende hjem; Klokken kunde vel være omkring elleve. Det var stjerneklart og maanelyst, og vi gik Arm i Arm og spøgte og lo. Saa blev der med ét en Standsning i Samtalen. Det var langs Peblingesøen, vi gik. Hun saa' ud paa Svanerne, der svømmede rundt i Maaneskinnet og trak et langt flimrende Kølvand efter sig. Pludselig drejede hun sig om imod mig.

— Jeg bli'er svimmel! sagde hun.

Uvilkaarlig trykkede jeg hendes Arm fastere i min. Hun lænede sig ind til mig og trak Vejret dybt. Men lidt efter lo hun:

— Det er vist det Vand derude, sagde hun. — Og saa har jeg ikke været rigtig rask i Dag. Men nu er det ovre. — — Det er sandt, Gustav, udbrød hun saa — faar jeg snart det Portræt?

Jeg véd ikke, hvordan det faldt mig ind, men jeg svarede:

— Hvilket Portræt?

— Det, Du lovede mig i Tirsdags.

— I Tirsdags, kære? vedblev jeg i samme Tone — næ—æ!

— Herren erindrer maaske ikke engang mit Besøg?

— Jo naturligvis, dit lille Vrøvl, men ...

— Aa, lad nu være med at skabe Dig! sagde hun og lo højt.

— Jeg forsikrer Dig, gentog jeg — jeg har ikke lovet Dig noget Portræt. Jeg kan ikke fordrage at lade mig fotografere.

— Og Du lovede endda, at Du vilde gaa op til Fotografen Dagen efter!

— Marie, sagde jeg — Marie, se, Marie: Og jeg bankede mig paa Panden med Pegefingeren.

— Nej, slet ikke, lo hun igen — slet ikke! For jeg husker ogsaa godt hans Navn: det var Riise, Riise paa Amagertorv!

— Næ! sagde jeg og lod, som om jeg ledte i min Hukommelse — næ!

Men nu blev hun ivrig og standsede:

— Vi sad jo henne i den lille grønne Sofa i Hjørnet! sagde hun.

— Ja, det husker jeg godt; men vi talte ikke et Ord om Portrætter.

— Aa jo vist gjorde vi saa!

— Men kære, søde, lille Du, hvad er det for noget Snak!

— Henne i den grønne Sofa, gentog hun langsomt og med Eftertryk paa hvert Ord, idet hun samtidig slog Takt i Luften med sin Parasol — Du laa med Hovedet i mit Skød og legede med Viften.

— Marie, sagde jeg — Du maa ha' drømt.

— Og jeg gav Dig et Kys, vedblev hun.

— Du har givet mig saamange Kys, min Pige.

— Kan Du da ikke huske, Menneske, at det skulde være et Brystbillede, og Du skulde ha' din gule Jakke paa?

— Nej.

— Og Du skulde ha' Øjnene lige i Kassen.

— Nej, nej, *nej!* sagde jeg igen.

— Nu bli'er jeg vred, Gustav! sagde hun og trak sin Arm ud af min.

— Jamen, kære, jeg kan da virkelig ikke indrømme — —

— Lad os ikke tale mere om det! afbrød hun mig. — Naar Du ikke vil give mig det, saa — — Men jeg synes rigtignok, at det er meget underligt af Dig!

Vi gik et Par Minutter ved Siden af hinanden uden at tale. Jeg kunde mærke, at mine Ord havde gjort Indtryk paa hende. Hun var fornærmet, men der var ogsaa begyndt at stige en Tvivl op i hende om, hvem af os, der havde Ret.

Saa vilde jeg igen tage hendes Arm, men hun rev den til sig og fjernede sig nogle Skridt.

— Marie, begyndte jeg — hvis Du saa gerne vil ha' mit

Portræt, skal jeg nok lade mig fotografere, skønt jeg ikke holder af det.

— Gud, Du skal saamænd ingen Ulejlighed gøre Dig!

— Naa, jaja da. — — Kommer Du i Teatret i Morgen?

— Det er Mo'ers Aften, sagde hun mut.

— Jamen Du mente jo — — —

Vi var netop naaet hen til en Lygte. Saa greb hun mig pludselig med den ene Haand under Hagen, ligesom om hun vilde kvæle mig. Men hun tvang blot mit Hovede bag over op mod Lyset og saa' mig stivt ind i Øjnene. Jeg udholdt rolig hendes Blik.

— Lyver Du virkelig ikke? spurgte hun.

— Kære lille Ven, sagde jeg — herregud, slaa nu de Tanker hen! Man kan jo saa ofte drømme noget, véd Du, som man ikke straks husker; og naar det saa senere dukker frem, tror man, at det er en Oplevelse!

— Og Du slog mig paa Kinden med Viften, sagde hun og stirrede ud i Luften, som om hun fortsatte en Tankegang; og jeg kunde se paa hendes Øjne, at hendes Hjerne arbejdede for at genkalde sig alle Aftenens Smaabegivenheder saa tydeligt som mulig. — Og saa lagde Du Viften bort og tændte en Cigaret, én af mine!

Jeg forbavsedes over, at hun kunde huske alle disse Enkeltheder. Situationen begyndte mere og mere at interessere mig, og jeg tænkte slet ikke paa, at mit Eksperiment rimeligvis voldte hende Lidelse.

— Marie, begyndte jeg igen — synes Du ikke, vi skulde lade være at tale mere om dette her? Du gaar jo bare dér og hidser Dig selv op.

— Jamen det er din Skyld! sagde hun haardt.

— Hvad er min Skyld?

— Hvorfor nægter Du det? Hvis Du ikke har Raad til at lade Dig fotografere, saa sig det; men gaa ikke dér og — — Jeg kan ikke li' det, jeg kan ikke taale det! Du véd, jeg er ikke rigtig rask i Dag.

— I Morgen gaar jeg op til Fotografen, sagde jeg afgjort — og saa er den Potte ude.

— Tak, sagde hun glad og greb min Haand. Tak, Gustav! jeg vidste det jo nok!

— Hvad vidste Du?

— At Du havde lovet mig dit Fotografi.

— Ja *nu* har jeg lovet Dig det!

— Men ogsaa i Tirsdags? spurgte hun hurtig — ogsaa i Tirsdags? Jeg forsikrer Dig for, at hvis Du ikke siger ja, saa — — —

— Saa kommer Du maaske ikke paa din Moders Plads i Morgen? afbrød jeg hende.

— Sig, at Du sa'e det i Tirsdags? bad hun bønligt.

— Hør, Marie! jeg tror virkelig ikke, at Du er rigtig i Hovedet!

— Nej, nej, det kan gerne være! sagde hun og lagde sin Kind ned mod min Skulder — men sig bare, at Du sa'e det i Tirsdags!

— Og hvorfor? spurgte jeg — hvorfor?

— Jo, Du, for det er saa underligt oppe i mit Hoved; der er noget, der siger ja; og der er noget, der siger nej!

Hun saa' virkelig meget nervøs og lidende ud, som hun gik dér med Hovedet lænet mod min Skulder. Men skønt jeg følte Lyst til at kysse hende og berolige hende, lod jeg dog, som jeg blev ærgerlig og sagde:

— Ja, jeg kan jo gerne gi' Dig Ret, hvis det er det, Du vil!

— Har Du da virkelig ikke lovet mig det? spurgte hun forvirret og saa' mig ængstelig ind i Øjnene.

— Nej, kære, jeg forsikrer Dig!

— Jamen, stammede hun — jamen, hvor kan —

— Jo Du har! sagde hun saa pludselig — jo Du har! og hendes Ansigt lyste af Glæde. Hun havde øjensynlig fundet et særdeles slaaende Bevis. — Jo Du har! for Du sa'e, at Du først vilde klippes; og Du *er* klippet! ikke sandt? ikke sandt? gentog hun hoverende.

— Jo, det er jeg.

— Og hvorfor mon? hva', hva'? raabte hun næsten ondskabsfuldt.

— Rimeligvis fordi jeg trængte til det, svarede jeg rolig.

Hun saa' hurtig op paa mig; men da ikke en Mine i mit Ansigt fortrak sig, sagde hun grædefærdig:

— Du lyver, Gustav, Du lyver, Du lyver!

Jeg begyndte at faa Medlidenhed med hende; men jeg kunde ikke modstaa Lysten til at føre Eksperimentet videre. Sagen var den, at jeg i Grunden ikke mere var videre forelsket i hende.

— Sikken underlig Sky deroppe! sagde jeg og pegede op mod Maanen.

Hun standsede. Derpaa sagde hun rolig og med en saa urokkelig Overbevisning i Stemmen, at jeg uvilkaarlig studsede:

— Jeg véd nu, at jeg har Ret, Gustav, det véd jeg! og jeg kan ikke forstaa, hvorfor Du er bleven saa ond.

Jeg blev ærgerlig, og denne Gang virkelig ærgerlig over, at hun dog til sidst skulde gaa af med Sejren. Men jeg indsaa, at Modsigelse ikke længere vilde gøre Virkning, og derfor sagde jeg overlegent henkastet:

— Ja, vel har Du Ret!

— Hæ, sagde hun — hæ! Hun sagde ikke andet, og det lød som mellem Graad og Latter. Saa blev hun tavs og gik en Stund og saa' ned i Jorden.

Men paa én Gang kastede hun sig ind til mig og lagde begge Armene om min Hals og sagde grædende:

— Du maa ikke mere! Du *maa* ikke mere, Gustav! jeg kan ikke taale det i mit Hoved, hører Du!

Nu blev jeg angst. Dette Udbrud kom mig saa aldeles uventet; og jeg lagde desuden Mærke til, at Folk standsede, idet de gik os forbi. Jeg slog helt om og sagde mildt:

— Kære lille Ven, saa, saa! det var jo Spøg det hele, begriber Du nok! Og jeg strøg hende blødt ned over Kinden.

Men hun rettede sig i Vejret med et Ryk:

— Næ, næ, næ, ikke saadan! sagde hun.

— Hvad mener Du? spurgte jeg forundret.

— Du skal slet ikke tale mig efter Munden!

— Jeg taler Dig ikke efter Munden.

— Jo Du gør! for Du tror, at jeg ikke er rigtig i Hovedet; og det er jeg maaske heller ikke — — aa, hvor det er underligt! sagde hun saa pludselig og pressede den ene Haand fast mod Nakken.

— Skulde Du være gaaet for vidt? tænkte jeg — de Kvindfolk er jo noget skørhovedet — — Marie, sagde jeg derpaa og lagde min Arm om hendes Liv — ja, det er min Skyld, Marie. Jeg har villet drive lidt Spøg med Dig, og det er stygt gjort af mig, det véd jeg godt.

Men hun hørte slet ikke, hvad jeg sagde. Hun gik og saa' ned i Jorden, og jeg maatte støtte hende. Det var, som hun paa én Gang var blevet umaadelig træt.

— Er vi ikke snart hjemme? spurgte hun uden at se op.

— Vil Du ikke sidde lidt ned? hér er en Bænk, sagde jeg.

— Nej, ikke sidde ned, mumlede hun — saa falder jeg straks i Søvn. For jeg skal sige Dig, Gustav, jeg er ikke rigtig rask.

Vi var nu naaet frem til Hjørnet af den Gade, hvor hun boede. Hun standsede akkurat ud for det Træ, hvor vi altid plejede at sige Farvel til hinanden.

— Marie, sagde jeg — Marie! Og jeg kunde ikke frigøre mig for den Tanke, at hun spillede lidt Komedie.

— Ja, sagde hun irriteret — Du behøver ikke at raabe saa højt!

— Lille Marie, Du forstaar vel nok, at det var Spøg det hele?

Men hun stod foran mig uden at høre, hvad jeg sagde.

Huset laa lige paa Hjørnet. Det var et af de smaa „Lotterihuse" med Have foran ude ved Østerbro.

— Gaa nu! sagde hun utaalmodig — der er Lys, Fa'er sidder og venter.

— Jamen skal jeg ikke — — — begyndte jeg.

— Jeg kan godt selv, det plejer jeg jo altid.

— God Nat da, min lille! sagde jeg saa — vi ses altsaa i Morgen Aften?

— God Nat, mumlede hun og vendte sig for at gaa.

— Skal jeg ikke ha' et Kys? spurgte jeg sentimental.

— Jo, det er sandt! sagde hun og vendte sig om mod mig og kyssede mig. Hendes Læber var ganske kolde.

Og atter fik jeg Medlidenhed med hende; det vil sige, den Medlidenhed, som det ene Menneske kan faa med det andet, ikke mere.

— Marie, hviskede jeg — kom til Dig selv, Barn!

Men hun svarede ikke. Hun stod blot og stirrede ned i Fliserne.

— Nu er det bedst, Du gaar! sagde jeg saa.

Og hun gik. Da hun var kommen om Hjørnet, listede jeg mig efter hende. Hun gik langsomt, meget langsomt, med bøjet Hoved og slæbende Skridt. Og jeg saa' hende gaa forbi det Hus, hvor hun boede, og forbi det næste med. Ved det tredje standsede hun, aabnede Laagen og gik ind i Haven.

Jeg løb derhen. Hun stod allerede oppe ved Døren og puslede ved Laasen.

— Marie! kaldte jeg hviskende — Du gaar forkert!

Men hun hørte mig ikke. Jeg gik helt hen til hende og greb fat i hendes Haand.

— Marie, gentog jeg — Du gaar forkert.

— Jeg kan nok ikke lukke op? sagde hun og smilede aandsfraværende.

Jeg drog hende med mig ud af Haven, hen ad Vejen og hen til Huset, hvor hun skulde ind. Hun fulgte mig viljeløs. Jeg tog Nøglen ud af hendes Haand, aabnede Døren og skød hende lempelig ind i Forstuen. Saa gav jeg hende Nøglen tilbage og trykkede hendes Fingre fast om den.

— God Nat! hviskede jeg.

Men hun stod uden at høre og uden at svare.

Saa gik jeg ud og trak Døren haardt til efter mig; jeg hørte Laasen smække.

Et Kvarters Tid vel stod jeg ovre paa den anden Side af Gaden. Jeg saa' Lyset inde bag Gardinerne bevæge sig ud paa Trappegangen og tilbage igen ind i Stuen. Lidt efter forsvandt det.

En Stund endnu blev jeg staaende og lænede mig mod Genbohavens Stakit. Saa gik jeg hjem.

Jeg var underlig til Mode; men det, man kalder Samvittighedsnag, følte jeg egentlig ikke. Tværtimod, pludselig fôr den Tanke mig gennem Hjernen:

— Gud véd, om hun ikke sidder og morer sig over Dig oppe paa sit Værelse!

HELLIGAFTEN

Jeg holdt af, naar jeg i Sommer kom til Købstaden med min Vært om Lørdageftermiddagene, at sætte mig ind i Gæstgivergaardens store, lyse Køkken, hvor Kobbertøj og Fade, Tallerkener og Blikforme hang og skinnede, polerede og nyvaskede langs Væggene som Udstillingsgenstandene i et Musæum. Jeg sad gerne oppe paa det lange, hvidskurede Fyrretræsbord ligefor Døren ud til Gangen, der fører fra Porten op gennem Huset til Gæstestuen.

Rundt om mig færdes Værtinden og hendes Piger ud og ind, tager Tallerkener og Fade ned fra „Tinrækken", vasker Kopper, skyller Glas, skærer Ost og Kød af, smører Smørrebrød, skænker Kaffe og trækker Øl op. Hvert Øjeblik aabnes Vægklappen ind til Skænkestuen, og Opvartningsjomfruens Ansigt viser sig, og hun rekvirerer: to Stykker Smørrebrød, tre Stykker Smørrebrød, fire Stykker Smørrebrød, to Te, en halv Kaffe, en Bajer, en Sodavand med Kognak o. s. v. Og man hører Landmændenes Latter og Tale derinde bag Væggen; ti Lørdagen er Landmændenes Dag, „Gaarden" er deres om Lørdagen, og Byens Borgere, Købmænd og Haandværkere kommer og gør deres Opvartning, slaar en Handel eller blot en Passiar af med dem.

— — — —

Der rasler en Vogn ind i Porten og holder for Gangdøren. Hotelkarlen tager mod Tømmerne, og Proprietæren springer ned, buldrer op gennem Gangen, nikker ind gennem den aabne Køkkendør til Værtinden og forsvinder i Gæstestuen, hvor han modtages med Nik og Haandtryk af sine Kolleger, der byder Goddag med et Spørgsmaal, om han vil drikke en Bajer eller en Te med.

Saa sætter han sig ved det store runde gulmalede Midterbord under Hængelampen og lytter et Minut til Samtalen for derpaa at give sit Besyv med.

En lille rødskægget Købmand pikker ham et Øjeblik efter paa Skulderen, blinker og misser og napper ham i Frakkeopslaget. Og saa trækker de sig hen i en Krog, hvor de hviskende handler, tinger og prutter. Proprietæren vil ikke gaa ind paa Betingelserne, slaar ud med Haanden og sætter sig atter hen til Bordet, medens han dog stadig holder et vaagent Øje med Købmanden, der staar tankefuld op ad en Dørstolpe.

— Er der nogen, der véd, om Lars Sønniksen blev af med sin blakkede Ko her forgangen til Slagter Mortensen?

— Jo!

— Hva' fik han?

— Halvfems.

— Det var Satan lynemig godt! Og hva' forlangte han?

— Hundrede og ti.

Der forlanges altid mere, end man har tænkt sig at sælge for; det er „til at slaa af paa".

Købmanden banker igen Proprietæren paa Skulderen, og de trækker sig atter hen i Hjørnet.

Nu bliver de højrøstede, og Proprietæren slaar i det nærmeste Bord, saa Flasker og Glas ryger sammen. Købmanden tysser paa ham og skuler omkring til de andre. Saa gør han et nyt Bud, der syntes mere antageligt, ti Proprietæren dæmper Stemmen, og Forhandlingerne begynder paa ny.

— *De* har jo faaet Mikkel Rasmussens hvide Hoppe? siger en bredskuldret, undersætsig Forpagter til en lille, spinkel, glatraget Bondemand med Hareskaar — hva' ga' De?

— Trehundrede, siger den glatragede med et ængsteligt, afventende Blik.

— *Trehundrede!* De er en Stud, Petersen!

— Jamen hun er med Føl.

— Hun er Fa'en ikke med Føl mer end som De og jeg! Fik De hende paa Vilkaar?

— Næ—æ — — —

— De er sgu bleven slemt luret, Simon Petersen.

— Jamen, hun *er* med Føl!

— Saa—aa? Da vil jeg paatage mig at æde det Føl i Skildpadde, Far!

Og Forpagteren vender sig til sin Nabo paa den anden Side og klinker med ham, medens Bondemanden ser sig slukøret omkring og klør sig mismodig i Nakken.

— — — —

Flere og flere Gæster kommer til, og Stuen fyldes med Dunst og Damp af Øl og Tobak og Rom og Kognak og svedgennemtrukne Klæder.

Vægklappen ud til Køkkenet aabnes og lukkes uophørlig. Undertiden ses der et skægget Mandfolkeansigt i Aabningen istedetfor Jomfruens. Det er en eller anden husvant Gæst, der selv indkræver sit Forbrug og lader falde en liden Skæmt til Værtinden:

— Naa, hvordan skær 'en, Fru Hansen? kan De stadigvæk ligge i Sengen foruden Stok?

— *Faar* jeg snart det Smørrebrød, lille Frue? eller skal De kanske høste Rugen først?

— Hør, Frue, det skulde da vel aldrig være gamle Tøjrepæle, De har givet mig i Stedet for Radiser?

Pludselig bliver der stille i Lokalet, og alles Øjne drejer sig hen mod Døren, hvor der staar en bukkende Handelsrejsende med Silkehatten i Haanden og Prøvekassen under Armen.

— Er Hr. Købmand Sørensen ikke hér?

— Nej!

— De sagde ovre i Butiken at — — —

— Nej!

— Der er vel ingen af d'Herrer, der — — —

— *Nej!* brøler en tredje.

— Saa beder jeg meget undskylde! bukker den Handelsrejsende og forsvinder skyndsomst.

— Vi har ikke Spor af Brug for Probenreutersnuder herinde om Lørdagen! sender den svære Forpagter højlydt efter ham.

— — — —

Der træder en ny Gæst ind. Det er Inspektør Andersen fra Lyngmosegaard.

— Der er Fanden gale mig Andersen! Det var Ret, Andersen! De er en Staska'l, Andersen! Saa De er ogsaa kommen til Bys i Dag, Andersen! Sæt Dem hér hen, Andersen, og faa en Genstand med!

— Jeg kan sgu ikke; jeg skal baade hist og hér og rundt i Byen.

— Aa skidt, Andersen, det er jo Helligdag i Morgen! En Sodavand med Mening, hva'?

— Naa, ja, lad gaa da!

Og Andersen satte sig, og der rekvireredes Sodavand og Kognak Bordet rundt.

Udenfor paa Gaden rumler Vognene uophørlig forbi, Enspændere og Tospændere med Mænd, Kvinder og Børn. Det er Smaabønderne og Husmændene, der kører ned til deres Købmænd og sætter Bæsterne paa Stald dér. De har en Favnfuld Grøntfoder eller en Sæk Hakkelse liggende bag i Vognen; og Mellemmaden til sig selv har de, indsvøbt i Avispapir, i Skødefrakkens Baglomme. De fortærer Maden inde i Butiken, siddende paa den lange Træbænk henne under Vinduerne, eller paa en Sæk Kunstgødning, en Pakke Klipfisk eller en Fjerding grøn Sæbe. Der skænkes da gerne en gratis Snaps til dem; og naar Maaltidet er endt, trakterer Købmanden med en Cigar skummel som Natten og rivende som spansk Peber.

— — — —

Mange af Landboerne har deres Koner og Børn med, og disse ses da i Smaahobe at drage op og ned ad Hovedgaden; og naar de skal købe et Bændel eller en halv Alen Sirts til en Hue, myldrer hele Klumpen ind i den paagældende Butik; og alle skal de se paa Bændlerne og afgive deres Skøn om Huetøjet, medens Købersken prutter, tinger og vrager, som Kvinder have for Skik, hvad enten de saa nævnes Komtesser eller Bønderkoner.

Er de saa færdige og har faaet Varerne indpakket og afpruttet Ekspedienten en Øre eller to, myldrer de igen ud paa Gaden og begynder deres Vandring op og ned, standser udenfor Vinduer og Udhængsskabe og udpeger sig beundrende Hatte, Parasoler, Brocher, Ringe og Kæder, som de imidlertid sjælden eller aldrig køber paa en gemén Lørdag; ti det er kun paa Markedsdage og ved Avktioner, at Bønderfolk give deres Penge ud til „Gøgl og Skidt og Dikkedarer", men saa kan de undertiden ogsaa anskaffe sig det umuligste.

Saa siger pludselig en lækkersulten Kone:

— Ja, vi skal vel hen og ha' de Basser?

Spørgsmaalet bliver modtaget med brede Smil og skæmtefulde Albuestød af de andre Kvinder. Og hele Banden søger hen til den nærmeste Bager, hvor der føles paa Wienerbrød og jages med Fingre i Boller, vælges og vrages og byttes, indtil man har plukket sig de Stykker sammen, der finder mest Naade for hvers Øjne.

Og naar man saa har forsynet sig, vandrer man ned ad

Gaden gumlende af hver sin „Basse". Og de mere velhavende bærer forsigtig og omsorgsfuld foran sig paa den fladt udstrakte Haand en Ladning Wienerbrød indsvøbt i en Avis. Det er til Søndagskaffen; og det er fornemmeligst for den Sags Skyld, at Madammen er kørt med til Byen, ti „Bysbrød" til Kaffetaaren om Søndageftermiddagen er meget nær det „vildeste", der kan præsteres i Retning af Traktemente.

— — — —

Henne hos Købmanden finder man saa Fatter, som oftest i en lidt hævet og menneskekærlig Stemning. Han har i Beværtningen ved Siden af truffet Søren Mikkelsen og Per Klemmensen og Rasmus Graabæk, og de har givet „smaa sorte" paa Omgang alle fire; og de snakker og ler og dasker hinanden rundt paa Lemmerne, og Helligaftensglæden skinner dem i Øjnene, mens de alkærlige dikker Butiksdrengen i Siden med Tommelfingrene.

Mutter smiler stramt ved at se dem, men benytter ikke desto mindre Situationen til at faa skrevet endnu et halvt Pund Kaffe og et Par Stænger Cikorie i Kontrabogen.

Omsider spændtes der saa for. Og man stiger til Vogns under kælne Galanterier fra Mandens Side. Han kniber Madammen og Døtrene i Læggene og klapper dem skæmtefuldt paa Bagen, medens de staar krumbøjet oppe paa Hjulegerne for at vinde op i Agestolen. Men endelig kommer man da i Orden: Fatter sidder med Drengene paa det forreste Sæde. Hatten har han bag ad Nakken, og Piben dingler ham i den ene Mundvig; rød er han i Ansigtet, og han snakker og gestikulerer og vil absolut handle om Pisk med Per Klemmensen, der staar i sit lovlige Ærinde henne i et Hjørne af Gaarden og vender Ryggen til det hele. — — Og Mutter og Tøserne sidder paa det bagerste Sæde stive i Pudsen og dydig forargede over, „at *han* saadan kan skave sig".

Endelig ruller man flot ud gennem Porten og ned gennem Byen, medens Pigebørnene udstøder et angstfuldt: Jesses Kos! hvergang Vognen er ved at slingre over mod en Trappe eller karambolere med en Lygtepæl.

— *Fatter* dog! varskor Madammen og dunker ham i Ryggen.

Men Fatter sidder bare og smaagriner og nynner og hilser med Pisken til Vinduer og Døre.

Saa vender han sig paa én Gang om til Konen og siger med brede Gestus og en lidt snøvlende Stemme:

— Jeg vil uvilkaarlig sige Dig én Ting, Krestine ... Dig og saa Børnene: at paa en Helligaften skal der være Glæde over det hele ... *ren* Glæde over det hele, Krestine! for det er lige ud a' Skriftens Bud og Befalinger, sér Du! og jeg vil sige en Snaps eller to ... eller jeg vil sige *tre*, det har ikke no'et at sige! for har jeg danderet Jer frem paa Kloden, Krestine, i saamange Herrens Tider lykkelig og vel, saa ska' jeg Fanden sprutteme nok dandere Jer fuldkommen lyksalig til Enden ..... Krestine!

Og derpaa slaar han et Knald, saa de to tykmavede brune Hopper danser hen over Stenbroen som Daahjorte.

DET SVAGE KØN

HER er Paulsens Værelse, sagde Inspektøren. — Værs'-god, vil Herren og Fruen træde ind!

Han aabnede Døren, og de to Besøgende tittede først forsigtig ind i Værelset og traadte saa over Tærskelen, hun først og saa hendes Mand og til Slut Inspektøren.

Herren og Fruen var hvidhaarede. Han var tarvelig, næsten sjofelt paaklædt, og optraadte tavs, bukkende og høfligfaaret. Hun var udstyret med en presset Fløjelskaabe, Hat med Fjer og Blomster, Silkeparaply og Handsker. Hans Ansigt var askegraat og stift med lange, afblegede Wiskers. Hun var buttet og rødmosset og bevægelig.

De standsede lige indenfor Døren, og Fruen saa' sig nysgerrig omkring:

Værelset var møbleret med tunge, massive, gammeldags Møbler. Henne i et Hjørne laa Paulsen i en mægtig Mahognitræs-Seng med mange Dyner og sov. Hans store krogede Næse ragede højt frem over hans indfaldne Kinder, hvor graa Skægstubbe saa' ud som Smuds. Hans Haar hang ham ned i Panden, svedig og i Tjavser; og hans Mund stod halvt aaben, saa man kunde se hans tandløse Gummer.

— Hvor han dog har tabt sig, Fatter! sagde den gamle Frue og trak sin Mand i Frakkeærmet.

— Ja—a, han har skam tabt sig, Mo'er.

— Han har ellers haft det rigtig godt hele Tiden, medens han har været her, forklarede Inspektøren. — Men saa var det, at han for et Par Uger siden fik ondt i Brystet.

— Ja hans Formynder skrev, at han var meget daarlig. — — Er han ellers tilfreds?

— Ja, han er saamen den gladeste af alle Patienterne! Og saa blev han jo saa henrykt, da jeg udnævnte ham til Inspektør over de andre, der arbejdede nede i Haven.

— Det vil jeg tro, ja! — — Er det hans egne Møbler?

— Alle sammen, ja; han bragte dem med sig.

— Har han nu en Fortegnelse over dem?

— Ja—a, den fik jeg.

— Det er rigtig rare Møbler, Fatter!

— Ja, det er skam nette Møbler, Mo'er.

— Har de allesammen hver sit Værelse? Det var stadigvæk den gamle Frue, der førte Ordet. Manden stod stiv og stille et Par Skridt bag hende med sin rødsvedne, sorte Filthat i begge Hænder foran sig paa Maven!

— Nej, det har de ikke; der er nogle, der ligger paa Fællesstue to og to; de betaler ottehundrede; Enestuerne betaler tolv.

— Det maa være underlig for Dem altid at gaa imellem saadan nogle ... saadan nogle ... blandt Mennesker, der ikke er saadan rigtig i Hovedet?

— Aa, vi er jo vant til det.

— Ja—a, det gør naturligvis meget! — — Har din Fætter altid været saadan Idiot, Fatter?

— Næi, han fik det efter Mæslinger, da han var syv Aar.

— Aa, Herregud, stakkels Mand, og nu er han otteoghalvfjerds! — — Tror De, han kan kende os, Hr. Inspektør? for nu er det snart seks Aar siden, han besøgte os fra Rødby med sin salig Søster.

— Nu kan vi jo prøve, sagde Inspektøren og traadte hen til Sengen. — Paulsen! Paulsen! her er nogen, der vil hilse paa Dem!

Den syge aabnede Øjnene og saa' sig sløvt omkring. Men saa rejste han sig over Ende fuldstændig vaagen.

— Ska' jæ ha' Ma'? spurgte han.

— Nej, her er nogen, der vil besøge Dem.

— Er det de to dér? Hvem er det?

— Ja gæt engang, Paulsen! sagde Inspektøren venlig — hvem tror De, det er?

— Det véd jæ ikke no'et om, det kender jæ ikke no'et til! sagde den syge og rokkede forlegent frem og tilbage paa Hovedet.

— Jovist saa, Paulsen! tænk Dem om! Det er jo Deres Fætter og hans Kone, der er kommet for at hilse paa Dem.

— Min Fætter? gentog Paulsen — min Fætter?

— Ja vist saa, Deres Fætter og hans Kone!

— Min Fætter Kris'jan?

— Aa, Herregud, udbrød den gamle Frue — nu kender han Dig! hils paa ham, Fatter!

De gik begge nærmere hen til Sengen, og Manden sagde:

— Goddag, hvordan har Du det, Jakob?

Og Konen sagde:

— Kender Du ikke ogsaa mig, lille søde Jakob?

— Jo, Du er min Fætters Kone.

— Aa Herregud, ja det er jeg saamen! Hvordan har Du det, lille Jakob? Din Formynder skrev, at Du var syg, og saa vilde vi da ud og se til Dig. Var det ikke pænt af os?

— Det har varet no'et læ'e, inden I kom!

— Det har det, søde Jakob, men vi bo'r jo saa langt borte.

— Jæ tror Dig ikke, min Fætters Kone!

— Herregud, han tror mig ikke! jo det ved Gud vi gør; vi bo'r s'men helt ude paa Østerbro! — — Se hér, hvad jeg har til Dig! vedblev hun og trak et halvt Pund Chokolade op af Lommen.

Den syge saa' lækkersulten paa Pakken, men rørte den ikke.

— Er det fordi I ska' arve mig? spurgte han saa.

— Men kære lille Jakob ...

— Jo, jæ kender Jer, jæ kender Jer! det har jæ studeret! lo Idioten og viste sine Gummer.

Den gamle Frue blev lidt nervøs og skottede hen til Inspektøren.

— Han taler vist i Vildelse? sagde hun. — Værs'god, søde Jakob, vedblev hun og rakte igen Chokoladen hen mod Fætteren — det er til Dig!

— Jæ ta'er 'et ikke, min Fætters Kone, jæ ta'er 'et ikke! jæ holder mejet a' Suggerla'e; men jæ ta'er 'et ikke!

Den gamle Frue bed sig i Læben, og det saa' ud, som hun vilde give et heftigt Svar, men saa vendte hun sig mild og kærlig om mod sin Mand og sagde:

— Tal lidt til ham, Fatter.

— Du er nok blevet Inspektør, Fætter Jakob? begyndte Manden.

Men Jakob afbrød ham. Han strakte én af sine magre Hænder ud og klappede Fætteren paa Armen:

— Du er god nok, Fætter Kri'sjan! sagde han — Dig kan jeg godt lide. Men hun dér lukkede mig inde, da I ha'de fremmede! — Ka' Du huske det, min Fætters Kone? Du

lukkede mig inde paa Pulterkammeret, da I ha'de fremmede.

Den gamle Dame rødmede helt op til sine hvide Haar, og der lyste et Glimt op i hendes Øjne, der tydede paa, at havde Inspektøren ikke været til Stede, skulde hun nok have lært Fyren i Sengen mores. Men nu stod hun lidt tvivlraadig og pillede ved Kvasterne paa sin Fløjelskaabe. Og ved hendes Side stod Manden og gemte Ansigtet bort i pinlig Forlegenhed.

Men om Fætter Jakobs smalle, blodløse Læber spillede et ondskabsfuldt Smil; han blinkede polisk ud for sig, rokkede med Hovedet og vedblev:

— Jæ véd nok a' I ska' arve mig, det véd jæ nok! det sa'e mi' Søster før hun døde: Nu ska' Du paa Idioten, Jakob, og naar Du dør, saa ska' Fætter Kris'jan arve Dig! ... *Men jæ lever læ'e endnu,* min Fætters Kone! *jæ lever læ'e endnu!* gentog han med et klukkende Grin.

Saa blev der stille i Værelset. To Fluer summede oppe under Loftet, og nede fra Haven kom en Lyd som af en Rive, der blev trukket hen over Gruset.

Den syge sad stiv og strunk i sin Seng og skævede mistroisk rundt paa de andre; mistroisk, men dog med et stille triumferende Smil om Læberne. Det var, som nød han en Hævn, han længe havde ruget over.

— Ska' jæ si' Dig no'et, Fætter Kris'jan, tog han saa fat igen med en vigtig Mine — ska' jæ si' Dig no'et? Hun har osse lukket Dig inde paa Pulterkammeret; det sa' mi' Søster, hi hi! hun har osse lukket Dig inde paa Pulterkammeret! Sikke no'et Tøj, Du har paa, og se, hvor fin hun er! Du ska' ikke sætte Næsen for højt i Vejret, min Fætters Kone! Du ska' ikke sætte Næsen for højt i Vejret, for saa ka' det let regne i 'en, hi hi! for saa ka' det let regne i 'en!

Den gamle Herre var ved at synke i Jorden af Skam og Forlegenhed. Han stod og trippede, og hans Fingre spillede krampagtig langs Hatteskyggen. Men han sagde Ingenting, han kunde ikke faa et Ord frem; men han sendte sin Kone et Øjekast, der tydede paa, at han ventede, at Hjælpen skulde komme fra hende.

Og pludselig traadte ogsaa den gamle Dame helt hen til Sengen. Hendes Ansigtsmuskler dirrede, og hendes Øjne lynede. Men hun strøg mildt og venligt det svedige Haar bort fra den syges Pande og sagde:

— Se nu snart at blive rask igen, søde Jakob; jeg hører, at Du er blevet udnævnt til Inspektør nede i Haven, og de kan vist ikke undvære Dig dernede.

Jakob saa' op paa hende, og der lyste ligesom Beundring i hans Øjne:

— Du er haard i Filten, min Fætters Kone! sagde han — Du er haard i Filten, Du gi'er Dig ikke!

Men nu havde Fruen fuldstændig genvundet sin Selvbeherskelse. Hun klappede den syge paa Armen og vedblev:

— Og saa kommer Du nok ogsaa snart ud til os paa Østerbro? Vi har en lille Have, som jeg vil spørge Dig til Raads om. Du maa blive der en hel Dag, Fatter kan hente Dig og bringe Dig hjem igen. Maa han ikke nok det? spurgte hun, henvendt til Inspektøren, der under den sidste Del af Besøget havde staaet og set ud af Vinduet. — Vi vil saa gerne se ham hos os; og Familie er dog Familie; ikke sandt, Fatter, vi har saa tit talt om at faa din kære Fætter lidt ud til os? Og nu vil min Mand og jeg sige Dem Farvel og Tak for Deres Venlighed. Det har rigtig gjort os godt at se, hvor rart den kære Jakob har det herude, og hvor glad han er ved at være her! ... Farvel, søde Jakob! saa kommer Du? og hér lægger jeg Chokoladen, som den gode Inspektør nok lader koge til Dig, naar Du har Lyst til en lille Kop! ... Sig nu Farvel, Fatter, nu maa vi skam skynde os, at vi kan være hjemme til Middag ...

Saaledes kørte hun Fanden et Øre af, den gæve Dannekvinde; hvorpaa hun tog sin kære Mand under Armen og trak ud af Værelset med ham.

Men da hun var kommen ned ad Trapperne og ud paa Gaden, lænede hun sig op ad Muren og sagde:

— Puh—h! den Tur gør vi sandelig ikke saa snart om igen! men det behøves jo heller ikke, nu har vi jo gjort vor Pligt ligeoverfor Familien.

Og saa sendte hun Fatter hen efter en Droske.

MENNESKENES BØRN

II

Hans Hus laa lige op til Vejen. Til højre for det var Skov, og til venstre og bag det var Skov. Og lige foran det ovre paa den anden Side af Vejen strakte Herregaardens Have sig med sit Hegn af Tjørn og Liguster, sine vældige bredbladede Kastanjer inde paa Plænerne og sin Park af Eg og Bøg, der nede ved den gamle Pavillon fortsatte sig over i Skoven.

Huset var hans eget. Han havde købt det for en ti-femten Aar siden af Jægermesteren, dog paa den Betingelse, at det efter hans Død skulde falde tilbage til Gaarden, medens Arvingerne saa igen skulde have Købesummen betalt.

Først mente Jægermesteren, at han ligesaagodt kunde tage det i Fæste, men det vilde Anders saa nødig. Nu havde han i femogtredive Aar gaaet og lagt den ene Skilling oven paa den anden for engang i Tiden at kunne komme til at sige: *mit* Hus og *min* Have og *min* Mark; og saa skulde det ende med, at han bare skulde sidde der som Fæster! Næi, vilde Jægermesteren ikke sælge ham Huset, saa vilde Anders hellere blive ved at bo oppe i Krattet i Skovløberboligen og passe sin Dont, til han styrtede!

Og saa var det, at den gamle Jægermester havde nikket og sagt ja. Og Anders havde taget sin Afsked som Skovfoged og flyttede med Konen op i Havehuset, som det kaldtes, og købte sig en Hest ved Navn Lotte og en Ko og en Gris og begyndte at blive Agerdyrker; ti der hørte syv Tønder Land Jord til Huset.

Men han blev dog alligevel ved at kaldes Skov-Anders. Og det Navn satte han nok særdeles Pris paa; for hvis nogen i Betragtning af hans nye Stilling begyndte at titulere ham Anders Jensen, saa bad han dem straks holde inde med

Skydningen: han var pensioneret Skovfoged, sagde han; og som saadan lige saa fuldt værdig til at bevare Titulaturen som han, den gamle Pastor inspiritus inde i Købstaden!

Anders' Areal laa jo unægtelig noget splittet: to en halv Tønde Land havde han lige bag ved Huset foruden Haven, der var paa et Par Skæpper. Saa havde han fire Tønder mellem Storskoven og Krattet. Og saa en halv Tønde Engjord spidset og vinklet ind mellem de andre Lodsejeres nede ved Aaen.

Men denne Splittelse af Jordene, som mange andre maaske vilde klage over, fordi den forøgede Arbejdet, tog Anders let paa. Ja, han var endda ikke fri for i sit stille Sind at betragte den som et Tegn paa Stordrift. Og naar han og Marie kom kørende med et Læs Rug omme fra Skovstykket, eller med et Læs Sylthø nede fra Engen, saa knejsede han med Hovedet og skød Hatten bag ad Nakken som selve Sognefogden, naar han kørte Hvede hjem. Og Lotte prustede og svansede med Bagkroppen ligesom Frøkenens egen Ridehest, naar den kom for Stadskareten.

Selve Huset var kun lille. Det var Bindingsværk og hvidkalket med brune Stolper og grønne Vinduer og Døre, og saa Straatag. Der var kun én Opholdsstue i det; men saa var der Forstue og Køkken. Ved den østre Gavl var der en Sidebygning med aabent Vognskur og Stald til Koen og Hesten. Grisen stod for sig selv i en Skyne, et lille bitte, lukket Hus, der var lavet af Risbrænde og Halm mellem nedrammede Pæle og med et fladt Tag, hvorpaa der laa nogle flade Kampesten, at ikke hele Stadsen skulde blæse væk.

Men det blev holdt saa overmaade pynteligt alt sammen. Udenfor var det Anders, der gik og tættede og malede og lugede Græs væk inde i Gaarden og vaskede Vognen og striglede baade Koen og Hesten og kørte paa en Trillebør Gødning fra Stalden om i den lille indhegnede Møddingsplads bag Svinestien. Og forinden var det hans Kone, der skrubbede og skurede og skyllede, saa Gulvet og de fyrretræs Møbler skinnede, som om de lige var blevet færdige fra Snedkerens Haand. Og ude i Køkkenet stod Fade og Tallerkener ordnede i Tinrækken, de store paa den øverste Hylde og de smaa paa den nederste, og Gryder og Kasseroller straalede, som om de aldrig blev brugt.

— — — —

Det vil sige, saadan *havde* det været.

Men saa for fem Aar siden døde først Jægermesteren, og præcis et halvt Aar efter gik ogsaa Anders' Kone hen og „tog Billetten", og fra den Stund af at regne blev Anders saa underlig ligegyldig med det hele. Han passede naturligvis Bedriften, saaede og høstede og tærskede og solgte sit Korn; men alt, hvad der kunde henregnes til Puslerier, det tog han sig ikke mere af. Kalken faldt af Væggene, og Græsset groede i Gaarden, og Taget saa' forrevet og laset ud; og der voksede endogsaa baade Tidsler og Fandens Mælkebøtter deroppe. Koen striglede han ikke længere og næppe nok Hesten.

Der var kun én Ting, der blev ordentlig passet, nemlig Haven. Og det var endda ikke saa meget Anders, der besørgede den, som Gartneren inde fra Gaarden. Det vil sige Anders hjalp naturligvis til, gravede og gødede og saadan noget; men det var da Gartneren, der sagde, naar Kartoflerne skulde lægges, Kaalen plantes og Ærterne rises.

Han hed Lars, Gartneren, og havde været paa Gaarden næsten ligesaa længe som Skov-Anders.

Han var en høj, mager Mand med tæt, graasprængt Haar og et langt, sort Skæg, der naaede ham ned paa Brystet. Han havde været urimelig køn i sin Ungdom, sagde de ældre Koner paa Egnen; og han var skam ogsaa en smuk Mand endnu. Men han var jo godt oppe i Halvtredserne, og saa havde hans lidt vel store krumme Næse antaget saadan en underlig vinblaa Farve ligesom Druerne ovre i Drivhuset om Efteraaret.

Og man sagde, at han og Anders holdt sammen, fordi de begge satte Pris paa Øl, Rom og andre flydende Delikatesser. Men det var kun noget, man mumlede om, ti ingen havde nogen Sinde set dem drukne, ja ikke engang beskænkede.

Men der var ogsaa andre Ting vedrørende Lars, de gamle Koner tiskede om, naar de sad over deres Kaffekopper om Søndag Eftermiddagene. Ti baade Ane Høys og Dorthe Rørbæks og Clarisse Slentens havde tjent sammen med ham oppe paa Gaarden for en tyve-tredive Aar tilbage. Men der havde ikke været Tale om, at han havde set til den Side, hvor de stod; og ingen af dem havde dog været saadan til at kimse af! Næi, men han havde haft sine Øjne højere til Vejrs, ha'de han! og hvis de vilde fortælle, hvad de ha'de observeret nede i Skoven og i Parken og inde i den gamle

Pavillon, naar Jægermesteren var i Byen eller ovre hos Naboerne, saa ... Men Gud bevare *deres* Mund, for nu laa den gamle jo i sin Grav, og *hun* og Datteren var inde i København den meste Tid af Aaret, saa det var vel glemt, og Pestinak-Lars gjorde s'men ikke en Sjæl Fortræd længer, det sølle Skrog. Han var værst mod sig selv, var han, at han ikke kunde la' de Smaasnapse staa for det, de var; for vel var Brændevin og Rom en vis Vej, naar én var daarlig i sin Mave, eller Brystet var galt paa én; men saadan hver gudsskabte Dag baade Sommer og Vinter, næi!

Saaledes talte de gamle Kvinder paa gamle Kvinders Vis.

Man kaldte ham Pestinak-Lars paa Grund af hans Haandtering. Og det var Clarisse Slentens, der havde givet ham Navnet en Aften for femogtyve Aar siden paa et Skovbal, da han gik rundt med Hænderne i Lommen paa Stumpjakken ligesom en anden Junker og ikke vilde danse med Pigerne.

— — — —

Da Jægermesteren døde, var der megen Snak paa Egnen om, hvad Enken nu vilde gøre. Om hun vilde sælge, eller hun vilde blive. Men hun gjorde ingen af Delene. Hun fik en Fætter af sig til at bestyre Gaarden og rejste selv til Hovedstaden med Datteren, der den Gang var fjorten et halvt Aar.

Men saa var der det, der fik Folk til at stikke Hovederne sammen og blinke og sige, at nu var den jo tydelig nok: Haven og Parken skulde Fætteren ikke have den mindste Smule at sige over, dêr skulde Lars regere. Han fik et Par Heste til sin Raadighed, og Mandskab til at hjælpe sig skulde han selv sørge for. Og saa skulde han aflægge Regnskab for Fruen, naar hun om Sommeren opholdt sig paa Gaarden.

Fætteren, fortalte man, havde gjort alt, hvad der stod i hans Magt, for at hindre en saadan Ordning; men Fruen havde staaet ved sit, og dêrved var det blevet. Hun havde først haft en Samtale med Pestinak-Lars inde paa Jægermesterens Kontor, og baade Jomfruen og Stuepigen svoer paa, at de havde hørt hende true og græde og bede derinde. Og to Dage efter var hun rejst bort med Datteren. Men Lars havde faaet skriftlig Sikkerhed for, at han skulde blive paa Gaarden, saalænge han levede, og passe Haven saalænge han havde Kræfter dertil. Det Løfte havde hun givet sin afdøde Mand, stod der.

Og det var paalideligt nok, det med Papiret, for Lars

havde flere Gange vist det baade til Skov-Anders og til Bestyreren og til Degnen oppe fra Uglemose.

Naa, det hele viste sig jo ogsaa at kunne gaa udmærket. Bestyreren passede sit, og Gartneren sit, og de lagde ikke hinanden et Halmstraa i Vejen. Til at begynde med havde der jo nok været et Par smaa Trakasserier fra Fætterens Side, men Lars havde ganske sindig gjort, hvad han vilde alligevel. Og da han inderst inde var et stille og fredsommeligt Menneske, der ikke gjorde en Kat Fortræd, naar den da ikke lige netop rev ham, saa blev Forholdet imellem dem snart jævnt og godt, og de talte sammen og røg en Pibe sammen; og Bestyreren kunde ikke andet end rose Lars i sine Rapporter til Fruen: De siger jo nok, at han holder af at tage sig en Snaps, skrev han, men det spores ikke i hans Arbejde, det er propert og godt, og Haven og Drivhusene ser ud, som de er blæste.

— — — —

Men saa var der den gamle Pavillon nede i Skellet mellem Parken og Skoven.

Det andet Foraar, Fruen skulde komme, fik Bestyreren Ordre til at rive den ned. Og en Morgen, Lars gik sin Runde i Haven, mødte han ham dernede og fik Besked af ham om, hvad der var i Gære. Først blev Gartneren helt hvid i sit Ansigt og stod ret op uden at sige et Ord. Men saa fôr Blodet ham til Hovedet og han gik den anden helt ind paa Livet.

— Det vover De ikke! sagde han.

Bestyreren traadte forskrækket et Skridt tilbage.

— Er De gal, Mand!

— Den staar paa *min* Grund! sagde Pestinak-Lars, den staar her i Haven!

— Deres Grund! Jamen, naar Fruen vil ha' den ned!

— Har De Papirer for det! spurgte Lars.

— Ja Gu' har jeg Papirer for det! sagde Bestyreren vred — jeg fik Brev igaar.

— Lad mig se?

— Hør nu, Christensen, sagde Bestyreren rolig — jeg véd ikke med hvad Ret De optræder hêr som den kommanderende, og det kan ogsaa være mig det samme! Men jeg vil blot sige Dem, at jeg holder mig til mine Ordrer, og i Morgen Klokken syv la'r jeg Rasmus Terkildsen og Kresten

Tækkemand begynde paa at rive det gamle Skrammel ned, hvad enten De saa piber eller galer!

— Aa, gør det ikke, Hr. Bestyrer, gør det ikke! sagde Pestinak-Lars i en helt anden Tone, og hans Stemme og hans Holdning bad saa mindelig for ham — gør det ikke! sagde han — jeg véd godt, at De er i Deres gode Ret, og jeg be'r Dem om Forladelse for det, jeg sagde før, men ...

— Jamen Herregud, naar nu Fruen skriver det til mig!

— Ja—a, ja—a ... sagde Lars raadvild — men Fruen ... men De kan jo vente til paa Torsdag, saa vil jeg skrive til Fruen, og *vil* hun saa ha' den ned, saa ...

— Hør nu, Christensen, sagde Bestyreren igen, og denne Gang smilede han — vær dog ikke no'et Barn! Er det fordi Pavillonen staar paa „Deres Grund", som De siger, saa kan *De* sgu godt faa Lov til at vælte den!

— Nej, sagde Lars og saa' ned i Jorden — det er ikke det, det er slet ikke derfor! men ... ja ... men hvis De bare vil vente til Torsdag, saa ... *Nu* har jeg gaaet og puslet om *den,* saalænge jeg har været her paa Gaarden, vedblev han — og jeg har siddet derinde og leget med den lille Frøken paa mine Knæ, og ...

— Jaja, sagde Bestyreren godmodigt — jaja, Christensen! det haster jo heller ikke; vi kan jo godt vente et Par Dage. — — Naa, Godmorgen! jeg skal videre fort!

— Tak, Hr. Bestyrer! sagde Gartneren og greb hans Haand — Tak skal De ha'! sagde han, og han havde Taarer i Øjnene. Bestyreren gengældte hans Haandtryk, men rystede paa Hovedet og syntes, at Pestinak-Lars var et underligt Stykke Mandfolk; men det maatte vel skyldes dette Smaasnapseri!

Og Lars gik hjem og skrev til sin Frue. Og allerede om Onsdagen kom der Besked til Fætteren, at Pavillonen skulde skaanes. Det var et Telegram, saa slap hun for at skrive:

Herregud, saa lad den blive staaende, stod der, gamle Lars er jo vant til at faa sin Vilje.

Annette Kirshner.

Og saa blev Pavillonen staaende.

Men da Historien rygtedes omkring i Sognet, som alle Historier gør, sagde man, at det lod til, at Pestinak-Lars havde mere at sige over Gaarden, end selve Fruen. Og Ane

Høys og Dorthe Rørbæks og Clarisse Slentens blinkede endnu heftigere over deres Kaffekopper om Søndag Eftermiddagene.

Og dog var Sagen kun simpelthen den, at Jægermesteren, der var blevet Enkemand, da han var halvtredsindstyve Aar, havde giftet sig igen, da han var tres, med en ung Pige, som i flere Aar havde været Mejerske dèr paa Gaarden, og hun var fireogtyve Aar, da Brylluppet stod.

Og saa var der *det:* at de fem første Aar af deres Ægteskab havde været barnløse; men at der saa en skønne Dag var blevet født en lille Pige.

— — — —

Den gamle Pavillon laa, som sagt, lige i Skellet mellem Parken og Skoven. Det var en ottekantet Bindingsværks-Bygning med tre høje, buede Vinduer med Jærnsprosser og et hættelignende, spidst opløbende Tag. Den laa paa en lille Jordhøj, med Trætrappe op til Indgangsdøren, en perlefarvet Fløjdør med Ruder. Højens temmelig bratte Nedfald var beplantet med Roser, Jasminer og Ribis og andre lave Buskvækster, der i Blomstringstiden opfyldte Luften omkring den med en døvende Vellugt og et Sur af Bier og Fluer og en Flagren af hvide og brogede Sommerfugle, der undertiden næsten kunde blive for meget af det gode. Langs op ad Murene snoede sig vild Vin, Klematis og Slyngroser, der fuldstændig dækkede det hvide Kalkpuds og krøb helt op paa Taget, hvor det dannede en tæt sammenfiltret Pude af Stængler og Blade.

Højen laa paa en aaben Plads, og sad man inde i Pavillonen, naar Solen var naaet op over den og stegte og bagte, medens Insekterne summede og brummede omkring én, saa var det akkurat, som om man sad midt i en glohed, kogende Konkylie. Og selv ved Aftenstid, naar Solen var gaaet ned, blev Varmen hængende derinde under Loftet, og saa tog Myggene fat og dansede og summede én om Ørene; og store søvnige Nattesværmere kom daskende ind gennem de aabentstaaende Døre og slog én i Ansigtet med deres pudrede Vinger. Og Ørentviste og Tusindben og Edderkopper kom kravlende frem fra Sprækker og Hjørner og pilede hen over éns Hænder eller sænkede sig ned paa éns Hals, saa man skreg ved det.

Og det var rimeligvis alt dette, Jægermesterinden ikke kunde lide ved den gamle Bygning.

Men saadan bare at sé paa, tog jo Pavillonen sig særdeles virkningsfuld ud med sine Blomster og sine Blade og sine buede Kirkevinduer. Og kiggede man ind gennem Dørene og saa' de morsomme skævbenede Rokokostole omkring det hvidlakerede Bord og den store Empirsofa op ad Væggen i Baggrunden og det falmede, storblomstrede Tapet og Glaslygterne i Loftet, saa syntes det hele en levende Illustration til en eller anden gammel Æventyrbog.

— — — —

Naturligvis var Pestinak-Lars den ledende Aand i alt, hvad der vedrørte Haven; men han lod dog fornemmeligt Arbejdet udføre af andre. Han sagde, hvorledes det skulde gøres og gik selv fra og til for at se, om man parerede Ordre. Kun i Drivhusene tillod han ingen at røre et Blad — ikke bare at bære en skaaret Urtepotte ud engang! Og den gamle Pavillon! dêr gravede og gødede han endogsaa egenhændig omkring Blomster og Urter, rev og skuffede Gangene omkring den og snittede, beskar og bandt op Roserne, Vinen og Klematisen. Ja, om det saa var Gulvet inde i Pavillonen, var der dem, der paastod, at de havde set ham ligge paa Knæ og vaske det! Men det var vel nok Løgn, det, ti Pestinak-Lars holdt skam paa sin Værdighed.

Dog én Ting var sikkert og vist: Pavillonen og dens allernærmeste Omgivelser stod for Lars som Gaardens Navle, og om den drejede alle hans Tanker sig baade Sommer og Vinter. Og maaske særlig om Vinteren, naar Herskabet var rejst og han gik som Enehersker rundt mellem de rimpudrede Træer og halmdækkede Roser.

— — — —

Det var i Begyndelsen af Juni Maaned. Næste Dag skulde Fruen og Frøknen komme med Eftermiddagstoget fra København. I Hovedbygningen havde man vasket, skrubbet og skuret, banket Møbler og hængt Gardiner op. Gaardspladsen var luget og fejet, Hundehuset tjæret og Flagstangen malet.

Pestinak-Lars havde de sidste otte Dage været paa Færde fra fem Morgen til syv Aften. Og i Haven og Parken var der ikke et vissent Blad at finde, eller en udgaaet Gren at øjne. Plænerne var slaaet, Gangene revet, og Blomster var plantet ud i Grupper. Og nede omkring Pavillonen stod Roser og Jasminer opbundne og duftende, og Vin og Klematis hang i lange, svajende Ranker ned for Vinduer og Døre, hvis

vejrbidte Ruder var polerede, saa de skinnede i alle Regnbuens Farver.

Om det saa var Skov-Anders, saa var han blevet smittet af den almindelige Festtravlhed, og havde til den Ende forskaffet sig en halv Tønde Kalk oppe fra Købmanden for at give sine blakkede Mure en ensfarvet Overhaling. Men Kalken stod da endnu ulæsket i sin Tønde ovre i Vognskuret.

Det var Fyraften, Uret ovre paa Ladebygningen havde slaaet syv, og Folkene var gaaet hjem.

I Indgangsdøren til Gartnerboligen, der laa nede mellem Drivhusene, stod Pestinak-Lars og støttede sig med begge Hænder til en omvendt Rive og saa' ud over Haven. Og man kunde læse paa hans Aasyn, at han fandt, at alt var saare godt.

— Naa, Christensen, kommer De saa ind og faar den Nad're, spurgte Skov-Anders, der sad lille, gammel og sammensunken inde i Stuen i Sofaen under Spejlet.

Lars satte Riven fra sig op mod Muren udenfor Døren og gik ind gennem den stenlagte Forstue ind i Værelset, men først byttede han dog Træskoene om med et Par nedtraadte Knapsko og lagde Hatten op paa Knagerækken, hvorpaa der allerede hang forskellige Reb og Snore og Plantestokke og Basttrevler til at binde Blomster op med.

Stuen var kun lille med to Fag lave, smaarudede Vinduer ud mod Haven og en Dør ind til Sovekammeret og saa Forstuedøren. Lejligheden var jo kun beregnet til en ugift, der enten gik op og spiste i Hovedbygningen eller ogsaa, som Lars nu havde faaet det indrettet, fik Maden bragt ned. Der var ikke mange Møbler derinde. Kun den lille, højryggede, stenhaarde Sofa henne under Spejlet, et gammelt Mahognitræs-Bord og tre Stole. Paa Væggen, der var beklædt med forrevet, gulgraat Tapet, hang der intet. Og der var ingen Gardiner for Vinduerne. Men saa var der naturligvis en Kakkelovn. Og henne i Vindueskarmen stod der en Kardus Tobak, og et Par Piber med Porcelænshoveder var anbragt paa Gulvet i Hjørnet ud mod Forstuen.

— Er der Mad nok? spurgte Lars og tog en Stol og satte sig ved Bordet lige overfor Anders — jeg sa'e da til hende, at De kom.

— Jo—o, sagde Anders — det er der! ... Med Forlov?

— Værs'god!

Og Anders lagde for med en Rullepølsemad, der stod

øverst i Stabelen. Brødet var skaaret i trekantede Smaastykker, der var stillet ovenpaa hverandre paa en meget sindrig Maade, omtrent som man bygger Brændestabler. Der var Rullepølse og Spegepølse og Flæskesteg og salt Kød, og saa var der Ost. Hele Bygningen var anbragt paa et hvidt Fad, der stod paa en nøgen Bakke. Og ved Siden af Fadet stod en Flaske Hvidtøl og to Glas, og en Karaffe med Brændevin og to andre Glas, to Snapseglas. Karaffen var Larses egen; han havde tidligere faaet Brændevin serveret i Flasken, men nu vilde han ha' det i en Karaffe. Han havde i det hele faaet saamange løjerlige Idéer paa det sidste.

Nu tog ogsaa Gartneren et Stykke Mad og gav sig til at spise i Tavshed. De sad begge og stirrede frem for sig og tyggede; og naar de var færdige med det ene Stykke, tog de øjeblikkelig fat paa det næste. Anders sagde hver Gang: Med Forlov? Og Lars sagde hver Gang: Værs'god!

— Vil De skænke, Christensen? spurgte Anders pludselig og nikkede op mod Brændevinskaraffen. Han sad saa sammensunken, at kun Hovedet naaede op over Bordkanten.

Gartneren tog Karaffen og skænkede, og bag efter tog han Ølflasken og skænkede.

— Singot! sagde han saa og løftede Snapseglasset.

— Tak! sagde Anders.

Og saa drak de. Og bag efter drak de Øl, og Anders sagde: Ahh! Men Lars sagde ingenting. Saa spiste de igen, og nu var der kun fem Stykker Mad tilbage paa Fadet.

— Ska' vi prøve en lille en til? spurgte Anders.

— Ja—a, sagde Lars, og skænkede en ny Snaps. — Singot!

— Tak!

Og de drak.

— Med Forlov? sagde Anders og tog et Stykke Ostemad.

— Værs'god.

Nu var der tre Stykker tilbage. Og da de igen havde forsynet sig, stod der kun et enligt Stykke med salt Kød midt paa Fadet.

— Ja, vi skal vel ha' en Dram til? spurgte Gartneren.

— Ja—a, hæ! sagde Anders.

— Singot!

— Tak!

Og saa blev der ogsaa skænket Øl op, og de drak.

— Velbekomme! sagde saa Anders og gav sig i Lag med at rense sine Tandstumper med Tungen.

— Der staar et Stykke endnu, skal De ikke ha' det? spurgte Lars.

— Næi Tak ...

— Jo, vist saa, vel skal De spise det! Det er da ikke værdt at levne.

— Ja—a, sagde Anders og kløede sig i Kindskægget — ja ka' jo godt spise det, men jeg ka' jo osse godt la' vaarre!

— Næi, vist skal De spise det!

Og saa langede Anders Haanden ud og tog Saltkødet.

— Tak! sagde han saa, da han var færdig.

— Sæl Tak! sagde Gartneren.

Klokken var bleven otte. Det var saa stille udenfor, at man kunde høre Urets Slag ovre fra Ladebygningen.

— ... seks, syv *otte!* talte Anders højt — nu er hun allerede *otte!* ... Hva' Tid er det, de kommer i Morgen?

— Klokken fire, sagde Lars og rejste sig — De kan vel saa være her Klokken fem.

Anders havde trukket en lille Pibe op af sin Brystlomme, en lille, kortrøret Træpibe med lang Slange og Kvaster ved Mundspidsen. Og Lars gik hen i Hjørnet og tog en af Piberne, som stod dêr.

— Her er Tobak! sagde han og pegede paa Kardusen i Vinduet.

— Tak ellers, nikkede Anders og tændte, — men hun er da stoppet til den første Omgang.

Og da Lars ogsaa havde tændt, kom han tilbage og satte sig paa sin Plads.

Og saa sad de længe dampende uden at sige et Ord.

Men pludselig rejste Gartneren sig igen.

— Ja vi skal vel ha' det Bæger? sagde han.

— Ja—a, nikkede Anders — det er vel Meningen.

Og saa gik Lars med Piben i Munden ind i Sovekammeret, hvor man hørte ham aabne et Skab og klirre med Flasker.

Anders sad tilbage og dampede og tittede sig omkring: op og ned ad Væggene og hen paa Kakkelovnen og ud af Vinduerne, hvorigennem han kunde overse en Del af Haven. Toppen af det store Kastanjetræ midt ude paa Plænen skinnede i fuldt Lys; Stammen og Grene var ganske rødbrune,

og Bladene straalede klare og lysegrønne; men den nederste Del af Træet laa i en diset Halvskygge; ti Solen var ved at gaa ned og havde allerede skjult sig omme bag Staldbygningerne.

Anders gabede: Aa, jaja! sagde han; og saa strakte han mekanisk Haanden ud og pillede nogle Brødkrummer og Kødsmuler op fra Fadet og puttede dem i Munden.

— Jeg fik da'nne kalket mit Hus, Christensen! sagde han, da Lars kom tilbage fra Sovekammeret med en optrukket Flaske i Haanden.

— Det skulde De dog se at faa gjort, sagde Lars — det trænger svært.

— Ja—a ... aa—aa Gu' ja, gabede den gamle og strakte sig velbehageligt ved Synet af Flasken — men jeg faar sgu aldrig Stunder til saadenno'et!

— Jo—o, om Søndagen, mente Gartneren.

— Ja—a, om Søndagen ... aa—aark, jajaja!

Anders blev ved at gabe. Det var saadan en underlig, kildrende Vellystfornemmelse, der betog ham, en Forudnydelse af den hyggelige Time, han havde i Vente, naar nu Lars havde skænket i Glassene og de første Par Slurke var nede under Vesten.

— Nu ska' jeg rydde Bakken a' Vejen, sagde han og satte geskæftig Ølflasken og Brændevinskaraffen og Glassene op paa Fadet.

— Næi, Glassene skal vi jo beholde! sagde Gartneren.

— Det er sgu da aa sandt! nikkede Anders og tog begge Ølglassene og holdt dem op for Lyset og kiggede igennem dem. Og da der var lidt Øl tilbage i dem, tjattede han det hen ad Gulvet ved at slaa frem i Luften med dem.

— Saa! sagde han og skubbede Bakken saa langt bort fra sig som muligt — saa! ... Værs'go'! sagde han og skød det ene Glas over til Kammeraten.

Lars tog Proppen af Flasken og skænkede i Glassene. Han skænkede dem trekvart fulde. Anders' Øjne fulgte troligt alle hans Bevægelser, og han lagde Hovedet lidt paa Siden, medens der samtidig om hans Mund lejrede sig et stille, lyksaligt Smil, da Flasken tog paa at klukke polisk under Opskænkningen.

— Skaal! sagde Lars og smagte paa Mosten. Det var Rom.

— Skaal! nikkede Anders — Skaal Christensen ... Ah-h!

sagde han og satte Glasset fra sig — jeg synes sgu, hun kradser eumanerlig i Aften!

— Naa—aa, det er vist bare den første Mundfuld.

— Ja—a, det er det vel.

Og saa sank de atter hen i Tavshed. De rejste sig af og til og gik ud i Døren for at komme af med Vandet eller for at blæse Pibehovederne ud! og saa stoppede de paa ny af Kardusen henne i Vindueskarmen. Og hvert Øjeblik sagde de „Skaal" og nikkede og drak. Og naar den ene havde tømt sit Glas, skænkede den anden i.

Det blev mørkere og mørkere. Solen var gaaet ned, og gennem Vinduerne kunde man næppe skelne Træerne ude i Haven fra hinanden; de stod med utydelige og udviskede Konturer og dannede én stor langstrakt Silhuet, der tegnede sig med store Spidser og Takker mod den skinnende staalblaa Himmel. Af og til gik der et stille Brus gennem Trætoppene, og Bladene paa de høje Popler henne ved Laagen raslede svagt. Men saa var *det* forbi, og saa hørte man kun en Fugl pippe og en Hund gø langt borte.

Pestinak-Lars tog Flasken og skænkede i begge Glassene.

— Jeg synes, her bli'er saa beklumret inde, sagde han.

— Ja—a, sagde Anders — det er vel Tobakken.

Nu sagde de ikke mere „Skaal" til hinanden, naar der skulde drikkes; de stødte bare den øverste Kant af Glassene sammen og drak saa i Tavshed.

— Hør, Christensen, begyndte saa Anders pludselig — der falder mig sgu no'et ind!

— Ø?

— Jo, jeg traf her forgangen Søren Buchtrup oppe hos Købmanden, da jeg var oppe og hente Kalken; og han ha'de faaet Brev fra sin Søn ovre i Brasilien med no'en Frø a' en Plante; og nu vilde han gerne spørre Dem til Raads, om hva' De mener, a' det er.

— Saa—aa?

— Ja, og han ha'de Frø'ene med sig i Vestelommen, og de lignede sgu Agurkekerner.

— Saa var 'et vel Agurkekerner.

— Ja, det sa'e Rasmus Slentrup osse; men Søren mente nej. For hvorfor skulde saa Sønnen skikke ham dem saa langvejs fra?

— Næi?

— Det er hellesens en svær Glæde, Søren har a' den Søn! vedblev Skov-Anders.

— Saa—aa?

— Ja for se nu har han jo faaet Plads paa en Blantasje og har ikke mindre end som trehundrede Folk under sig hver Dag. Det hører der sgu Ho'ede til!

— Skal Kæresten saa rejse over til ham?

— Ok Gu' nej, véd Di'nne det? Det er forbi! Hun er jo gaaet hen og er ble'en frugtsommelig ved Jens Peter Munkholm!

— Hum!

— Jo—o, hun er saamen; og nu skal de giftes her til August.

— Ja—a, der er jo osse Fruentimmer nok foruden hende! sagde Gartneren og stødte sit Glas mod Anders'.

— Tak, sagde denne og drak. — Ja—a, sagde han saa, idet han satte Glasset fra sig — nu bli'er det vel hereftertids et Stød ovre hos mig, a' vi samles?

— Nej! sagde Lars haardt og slog sin flade Haand ned i Bordpladen — nu si'er vi Stop!

— Men ko'sbevares! gentog den gamle forskrækket og hoppede til i Sofaen.

Det kom saa uventet, dette her Udbrud, ti i Stuen var der efterhaanden bleven saa mørkt, at de to Mænd ikke kunde se hinandens Ansigter. Og Anders havde siddet i Sofaen og haft det rarere og rarere for hver Mundfuld han drak; og han troede naturligvis, at det gik Gartneren ligesaadan.

— Men Jøsses Ko's, Christensen, forsøgte han igen — hva' er der løs?

— I skal ikke komme til mig med Jeres brasilianske Agurkekerner! brummede Gartneren.

— Jamen Herregu', Christensen, sagde Anders sagtmodigen — er det no'et, a' ta' Jer saa nær? I mente jo sæl, a' det var Agurker.

— Jeg mente ingenting! sagde Lars vredt — men jeg troede, at I og jeg var altfor fine Venner til, at den Slags Basseruller kunde opføres imellem vos!

— Jamen Herregu', Christensen, gentog den gamle med Taarer i Røsten — det er vi jo da ri'nok osse! I har s'men vaaren mig en fuldtro Ven, siden Marie gik hen og døde; og ha'de jeg ikke ha't Jer i Baggrunden, saa véd jeg s'men ikke, hvordan det skulde ha' klaret sig for mig!

— Saa skulde De ikke gøre Dem gemén med at rende Søren Buchtrups Ærinder, Anders Skovfoged! sagde Lars lidt forsonligere.

— Jamen Søren ha'de da ri'ti' or'entlig Agurkerne i Vestelommen! riposterede Anders.

— Kan De da ikke forstaa, at det hele var en Skose til mig, fordi Musene aad mine i Fjor?

— Næ—i, det har jeg sgu'nde tænkt over, sagde Anders og rev sig i Nakken. — Tror De *det* var Meningen? Hi, hi, den Satan!

— Og det griner De a'? brusede Pestinak-Lars op.

— Næj! sagde den gamle forfærdet og huggede Kæberne sammen, saa der fløj Ild af Tandstumperne — jeg griner sgu'nde!

Og saa tav de begge en Stund igen og dampede løs paa Piberne.

Uret ovre paa Laden slog halv ti. Og pludselig begyndte en Nattergal at fløjte i et Træ tæt udenfor Huset, og en anden svarede ovre fra Skoven.

— Det er dog alligevel mest Plaser, naar det er Sommer! forsøgte Anders indledende.

— Aa ja, sagde Lars — Tiden gaar jo bedre.

— Ja det har De sgu Ret i, Christensen! nikkede den gamle — saadan Vinterdage, naar Solen hun putter sig ved Firtiden, kan det sgu være spydsk nok at faa Ende paa Timerne! ... Skaal!

— Skaal! sagde Gartneren og klinkede.

— I Gaar var Clarisse Slentens indenfor og spurgte, om hun ikke kunde faa Arbejde med aa hjælpe mig i Høsten, sagde Anders, der var bleven mildt bevæget ved den andens Forsonlighed og derfor snakkede løs for hurtigst mulig at komme helt paa den anden Side af de brasilianske Agurker. — Hva' mener De, Christensen? hun har jo arbejdet her i Haven i mange Aar.

— Hvorfor vil De ikke ha' Ane Høys ligesom i Fjor? spurgte Lars og skænkede paa ny i Glassene. Det var det sidste, der var i Flasken, hvilket han akcentuerede ved at slaa Proppen haardt i.

— Næi, for hun er en So til sit Arbejde, sagde Anders — hun kan aldrig blive færdig.

— Jo—o, hva' det angaar — sagde Gartneren — saa er

Clarisse s'men flink nok. Men De skal se hende lidt efter paa Fingrene, for der hænger let no'et ved dem.

— Rapser hun?

— Ja—a, det kan jeg ikke sige hende saadan fri for, men hun er jo et Jærn til at udrette no'et.

— Saa De har mærket, a' hun rapser? gentog den gamle.

— Ja, det var her forledent Aar — vedblev Pestinak-Lars med sin rolige og sindige Stemme — hun hjalp til at pille Frugt ned; saa mærkede jeg jo nok, at det svandt i Dyngerne og kunde forstaa, det var Fruentimmerne, der transporterede dem væk; det var altid de største, der blev borte ...

— Det er en vis Vej! nikkede Anders.

— Og saa si'er jeg det jo til dem en Fyraften. Dorthe og Maren si'er jo ganske rolig, at de ha'de ingen Æbler ta'et; men Clarisse ta'er paa Vej og skriger op om, at hun vil melde mig til Herredsfogden, og at hun tog de andre Koner til Vidne paa min Mund, og saa vidste jeg jo Besked.

— Ja, det er sgu sikkert nok, det! nikkede Anders igen.

— Ja, og saa sa'e jeg jo til hende, at hvis hun ikke kom frem med Æblerne godvillig, saa klædte jeg hende a' til Særken, for sæl a' hitte dem.

— Naa! sagde Skov-Anders oprømt, han var saa sjæleglad over, at Pestinak-Lars havde faaet Munden paa Gled.

— Men Clarisse hun bandte og skældte og endevendte sine Lommer og Madkurv for at vise mig, at hun ha'de ingen Æbler taget. Men jeg blev jo staaende ved mit, at hvis hun ikke gik til Bekendelse, saa vilde jeg selv undersøge hende.

— Naa! sagde den gamle igen.

— Jo, saa begyndte hun da endelig a' græde og forsikre, at jeg maatte ikke gøre hende evig ulykkelig og saadanno'et; og hvis jeg vilde gaa lidt ind i Drivhuset, saa skulde hun komme frem med Æblerne. Men jeg lod mig jo ikke dopere ... (Nej det er en vis Vej! nikkede Anders) ... saa jeg sa'e til de andre Koner, at nu kunde de gaa hjem; men Clarisse skulde følge med herind i Stuen. Hun hylede og græd jo, men med maatte hun ... (Ja vel saa, hi!) ... Og da vi saa var kommen herind, saa si'er jeg: Nu gaar jeg her udenfor, saa kan Du imidlertid lette Dig for Æblerne.

— Hi hi! grinte den gamle og tog en Mundfuld af sit Glas. Han glemte rent at klinke med Lars.

— Og lidt efter kom jo Clarisse listende ud i Døren, fortsatte Gartneren — og si'er, at nu er hun færdig. Og da jeg saa kommer ind i Stuen, ligger der femten af de allerstørste Æbler baade Gravstener og Flaskeæbler her paa Bordet.

— Femten! udbrød Skov-Anders — men hvor Fanden kunde Konen ha' alle dem paa sig.

— Ja det spurgte jeg hende jo osse om, men hun vilde ikke ud med Sproget.

— Jamen et *Steds* maa hun sgu ha' ha't dem, Christensen!

— Ja naturligvis! nikkede Lars rolig — og jeg fik da osse senere hen at vide hvor.

— Naa! spurgte den gamle utaalmodig og rejste sig halvt op i Sofaen, for at komme nærmere hen til Gartneren.

— Jo, hun ha'de s'men haft dem i sine Bukser.

— I sine Bukser, men hvor Satan var der *Plads?*

— Jo—o, Fruentimmerne har jo Susebukser paa, Anders Skovfoged.

— Hæ, hæ! lo den gamle — ja de Kvindfolk er s'men mange Gange meget mer udspekulerte end som vi andre!

Næ—æ! saa tror jeg sgu'nde, jeg vil ha' hende!

— Ja der er ikke noget i Vejen for, at hun er flink nok til sit Arbejde; og naar man passer paa hende ...

Ja—a ... næ—i ... ja jeg ka' jo tænke over det! sagde Anders tvivlraadig — Høet ka' jeg jo sæl klarere ... Naa, Skaal, Christensen! nu maa jeg nok se at trindse hjem efter!

– Skaal! sagde Lars.

Og saa tømte de Glassene.

— Næi, De skal ikke hjem endnu! sagde saa Gartneren — De har jo ikke no'et a' haste efter.

Næi, det har jeg jo ikke, men ...

— Der staar en Flaske til inde i Skabet, vedblev Pestinak-Lars ligesom mod sin Vilje.

— Naa gør der det, ... Ja—a, saa ...

Gartneren rejste sig og gik igen ind i Sovekammeret. Og Anders gik hen til Vinduet for at stoppe sin Pibe; denne Gang blæste han den ud midt paa Gulvet og hældte Sausen bag efter.

— Skal vi sætte vos udenfor? spurgte Lars, da han kom

tilbage med Flasken, som han havde trukket op inde i det andet Værelse.

— Ja—a, nikkede Anders — her er jo no'et beklumret.

— Stop Piben først, Anders Skovfoged.

— Tak, det er da besørret.

— Vil *De* ta' Glassene?

— Jovel!

Lars satte Flasken fra sig i Vinduet, stoppede sin Pibe, tog igen Flasken og gik ud. I Forstuen satte han Hatten paa. Anders stod allerede udenfor med Glassene.

— Riven skulde ogsaa gerne med, sagde Lars.

— Hvor ska' vi hen?

— Aa, jeg tænker vi gaar ned til Pavillonen.

— Hvorfor ska' *hun* med? spurgte Skov-Anders og tog Riven.

— Fordi hun *skal!* sagde Lars.

Og saa gik de, hen forbi Drivhuset og op ad Parken. De gik med ludende Hoveder og lidt usikre Skridt. Nu, de var ude i Luften, kunde de ligesom mærke, at de havde drukket de Par Glas. Det vil sige, det var Skov-Anders, der troede at kunne mærke det paa Gartneren, for Anders gik bagest, og han syntes, at han var klar nok.

— Der er sgu Maanen! sagde han pludselig og pegede op efter med Riven — nu faar vi sgu Oplysning.

Men Lars sagde ingenting; han marscherede videre med Flasken under Armen og drejede nu om forbi de tre store Graner, der stod paa Grænsen mellem Have og Park og kastede tre vældige kegledannede Skygger hen over Plænerne, helt op imod Hovedbygningen. Anders drejede bag efter med sin Rive og sine Glas.

Og dér laa Pavillonen lige foran dem midt paa den aabne Plads. Maanen var endnu ikke naaet saa højt op, at hele Bygningen laa i dens Lys; kun enkelte Straaler, der borede sig frem mellem Grenene og Bladene paa de høje Træer henne i Skoven, spillede ind gennem Ruderne. Dørene stod aabne, og man kunde se Maanestraalerne vugge sig frem og tilbage henover Møbler og Vægge som lange, sølvglinsende Spindelvævstraade.

Pestinak-Lars satte Flasken fra sig paa det øverste Trappetrin.

— Vi bli'er herude, sagde han.

— Javel saa! bekræftede Skov-Anders og stillede Glas-

sene ved Siden af Flasken. Men Riven stod han endnu med i sin Haand.

— Kom hér med *den!* sagde Lars og tog den fra ham.

— Jeg *ka'* nu ikke faa i mit Ho'ede, sagde Anders i en bekymret Tone — hvorfor Fa'en jeg har slæbt den Rive med, Christensen!

Gartneren stillede Riven fra sig op imod en Busk. Og saa gik han tæt hen til Anders og sagde:

— Jeg vil nu bare ganske rolig underrette Dem om, Skovfoged, at jeg taaler ikke Deres Ondskabsfuldheder! De er jo svirende er De!

— Men Herre ... begyndte den gamle befippet.

— Og fordi De nu er Deres egen Mand, vedblev Gartneren og holdt den anden fat i Frakkeopslaget — og jeg kun i en tjenende Stilling, saa kan jeg dog paa mange Maader kanske baade sige Sparto og Sparfire til Dem paa mange Maader, forstaar De?

— Jamen Herre ...

— Nej ti nu stille! nikkede Lars rolig — og lad mig stille Dem et Spørgsmaal fuldt og sandt ud: hva' ha'de De kanske været uden mig, Anders Skovfoged!

— Næi, det er sandt, men Herregu' ...

— Hva' ha'de De været uden *mig?* spør' jeg!

— Næi vist ikke nej, men ...

— Skal jeg sige Dem det? spurgte Gartneren og flyttede sin Haand op paa Anders' Skulder.

— Ja ...

— Maa jeg sige Dem det?

— Ja værs ...

— Og De bli'er ikke vred for det?

— Næi, vel gør jeg ...

— De ha'de været en *Svinepels,* Anders Skovfoged! nikkede Lars og gav den anden et Stød, saa han tumlede to-tre Skridt tilbage. — Og saa snakker vi ikke mere om *det!* sluttede Gartneren derpaa og vendte sig højtidelig bort fra Kammeraten.

Anders stod ret op og ned og klippede nervøst med Øjnene og skulede hen efter Gartneren, der vendte Ryggen til ham og stod bøjet over Pavillontrappen og klirrede med Flasken og Glassene.

— Jamen, Christensen ... begyndte han saa.

Den anden drejede Ansigtet om imod ham:

— Vi taler ikke en Kende mer om *det*, Anders Skovfoged! sagde han. Og saa satte han sig paa det nederste Trappetrin og gav sig til at tænde sin Pibe.

Anders blev staaende et Par Minutter endnu og klippede med Øjnene. Saa gik han stille hen og satte sig ved Siden af ham.

Og nu sad de en Stund tavse og smøgede, medens Maanen langsomt hævede sig op over Trætoppene og Skyggerne paa Plænen blev kortere og kortere.

Paa én Gang lød der Stemmer ude fra Vejen, en Mands og en Kvindes. De nærmede sig ikke, de var der pludselig, som om ogsaa de længe havde været tavse. Der blev ikke talt højt, det var kun en utydelig Hvisken og Mumlen og saa noget, der lignede Klagen, og derpaa en brummende Tyssen. Og saa blev alt stille igen.

Men de to Venner havde intet hørt; de sad i dybe Tanker og stirrede ud over Haven.

— Ja vi skal vel smage paa den nye Flaske? sagde saa Pestinak-Lars og langede op efter Glasset.

— Ja—a, sagde Anders og tog ligeledes sit.

— Skaal!

— Skaal!

Lars bøjede sig tilbage og hentede Flasken ned ved Siden af sig og skænkede igen.

— Sig mig saa, Christensen, forsøgte Anders med Læmpe, idet han paa en særdeles grundig Maade stoppede Tobakken fast i Pibehovedet med Langfingren — saa samles vi vel herefter ovre hos mig?

— Jeg drikker ikke saalænge *de* er her! det véd De jo godt! sagde Gartneren.

— Jamen ...

— Jeg drikker ikke en Draabe, saalænge de er her! gentog Lars og huggede den knyttede Haand ned i Trappen. — Det er sgu tilstrækkeligt, at man er et Udskud de ni Maaneder af Aaret!

— Ja—a ... sagde den anden tankefuldt.

Gartneren vendte sig om imod ham:

— Tror De kanske, at jeg drikker for min Fornøjelses Skyld?

Den gamle rettede sig op:

— Jeg kan nu ikke lide, Christensen, sagde han sygt — a' De immerhen snakker om a' *drikke* og a' *drikke!* Der er

sgu ingen a' vos, der drikker! fordi vi ta'er vos et Glas og en Passiar imellem om Aftenen, det er sgu da ikke no'et aa lave Konkylier over.

Han var virkelig indigneret, Anders, det kunde man kende paa, at han nu tømte sit Glas uden at klinke med Pestinak-Lars, der havde stillet Piben fra sig og sad med Albuerne støttet imod Knæene og med Hovedet i Hænderne.

Skov-Anders listede Flasken hen til sig og skænkede i Glasset.

— Skaal! sagde han saa.

Gartneren løftede Hovedet og saa' forundret paa ham, som om han for et Øjeblik havde glemt, at der sad nogen ved hans Side. Saa greb ogsaa han sit Glas og nikkede:

— Skaal! Anders, Skaal! og skidt med det hele!

Og da de havde drukket, rakte han Glasset frem igen og sagde:

— Skænk!

— Jovel! sagde Anders geskæftig.

— Tror De, den lille Frøken er vokset noget siden ifjor? spurgte saa Pestinak-Lars pludselig.

— Naa—aa, de vokse jo ikke i den Alder, mente Anders — men hun har vel lagt sig ud.

— Hvor gammel er det vel hun kan være? vedblev Lars og skævede prøvende hen til den anden.

— Aa—aa jeg véd sgu'nne! en atten nitten vel.

— De har jo aldrig haft Børn, Anders Skovfoged?

— Nej, sagde den gamle sørgmodig — det faldt nu ikke saadan til! Marie hun jamrede sig saamen nok for ét; men naar der ingen *skal* komme, saa kommer der ingen.

— Om De nu ha'de haft en Søn eller en Datter! sagde Lars og blinkede næsten ondskabsfuldt.

— Ja saa sad vi ikke her og drak!

— Haahaa! det er sgu ikke sikkert!

— Jo—o, det er sikkert nok! for saa ha'de hele Komersen faaet en anden Lyd, Gartner Christensen, det kan De være vis om! Men naar ma' hverken har Kone eller Børn aa stræve for, saa er der ikke no'et, der holder igen, ser De, for ...

— De snakker! afbrød Pestinak-Lars — men hva' skal saa en anden sige? De har dog været gift engang og har baade ha't Glæde og Fornøjelse af Deres Kone, mens hun levede; men hva' har jeg?

— Næi, sandt nok! nikkede den gamle; — men De har jo osse paa en Maade Tiden for Dem, Christensen.

— Hæ ja! men har De no'en Mening om, hva' det er for en Tid? tror De, at jeg no'ensinde sætter Flasken ind i Skabet og slaar Tolden i for evig?

— Næi ...

— Nej, det kan De rolig bande paa! vedblev Gartneren ophidset, — har man først begyndt at plante i det Bed, saa holder man sgu ikke op, før man sæl graves ned i Jorden! ... I gaar allesammen og tror, at jeg har mine kronede Dage hér paa Gaarden! nikkede han — hæ! og saa rinder der dog ikke en Dag til Ende, uden at jeg ønsker mig godt og vel borte herfra!

— Jamen I kunde jo da osse nemt faa Jer en anden Plads, Christensen, saa dygtig I er, sagde Anders blidt.

— De kunde vove paa det! truede Lars — de kunde vove paa at jage mig herfra!

— Jamen det er der jo *heller* ingen, der snakker om, Gartner Christensen! jage Dem herfra! hvorfor Fa'en sku' de jage Dem herfra?

— Jojo jojo! jeg kender dem! baade hendes Broder derovre paa Falster og Fætteren hér! ok, jo, jeg kender dem! de vilde s'men ofre en Femdalerseddel, den Dag jeg vendte hele Herligheden Ryggen!

Og Lars drejede sig hastig om mod sin Kammerat, lagde sin Haand paa hans Skulder og saa' ham ind i Ansigtet:

— I er mig en fuldtro Ven, Anders Skovfoged! sagde han.

— Det er jeg, Christensen! Lige siden Marie hun lukkede sine Øjne i evigt Blund, har jeg itte ha't anden Støtte ved min Side!

Pestinak-Lars saa' paa Vennen som i en Slags religiøs Betagelse. Saa vendte han Ansigtet om mod Pavillonen, som nu stod fuldt belyst af Maanen, der var kommet op over Trætoppene. Den skinnede ind gennem de aabentstaaende Døre, og Bordet og Stolene og Sofaen derinde traadte utydeligt frem i det hvide, rolige Lys. Og gennem de buede Vinduer kunde man se Rankerne af den vilde Vin hænge ned, mørke, stive og ubevægelige, som om de vare støbte af Jærn eller udskaarne af Træ.

Lars tog sit Glas og drak af det. Saa satte han det fra sig igen og sagde langsomt:

— Forbandet er den Grund, vi sidder paa, Anders Skovfoged!

Anders drejede paa Hovedet og klippede med Øjnene, men sagde ingenting.

Saa lagde Gartneren igen sin Haand paa hans Arm og vedblev:

— Der er ikke en Menneskesjæl paa Jorden, der véd, hva' Livet kan bringe a' godt og ondt, forinden han ligger stiv og strakt mellem fire Planker!

Den gamle blussede et Øjeblik op og nikkede ivrigt:

— Nej, det er sgu vist og sandt! sagde han — det er sgu vist og sandt! En gaar hernede i Blinde og famler og leder, som skrevet staar, og véd aldrig en eneste Stund eller Time, hva' Ende det ta'er!

Efter disse kraftige Udtalelser sank de begge længe hen i Tavshed.

De sad krumbøjede, stive og ubevægelige og stirrede ned i Jorden. Imellem drak de af deres Glas, men uden at hilse paa hinanden. Rusen var ved at faa Magten over dem. Anders var blevet søvnig og lukkede Øjnene, medens Varmen tog paa at prikke ham over hele Kroppen. Hatten havde han forlængst taget af, den laa paa Trappen ved Siden af ham, og han sank mere og mere sammen, med Hagen bøjet helt ned over Brystet. Men pludselig skød han i Vejret som en Kikkert, vrissede med Hovedet, spilede Øjnene op og mumlede:

— Hva' ... hva' si'er De? hva' er 'et for en Grund, De si'er vi sitter paa, Lars Christensen?

Gartneren løftede langsomt Ansigtet op mod ham:

— Skal jeg si'e Dem no'et, Anders Skovfoged? sagde han — De er drukken er De! Og det er jeg med! Men derfor er Livet li'e sørgeligt!

— Ja—a, det er det, mumlede den gamle — det er det! det er en evig Sandhed!

— Men vi er no'en Svin! vedblev Lars og slog ud med Haanden — baade De og jeg ... *baade* De og jeg, vi er no'en Svin!

— Aa, Gu' hjælpe vos alle tretten! sukkede Anders sønderknust.

Og nu blev Gartneren paa én Gang ganske overvældet af Sorg og Selvforagt. Han skjulte sit Ansigt i Hænderne og stønnede højt.

Anders saa' paa ham med et sløvt, melodisk Blik, og gav sig til at klappe ham:

— Herregu', lille Christensen, trøstede han — Herregu' lille Gartner Christensen ... der er jo saa mange, der drikker ... og jeg anklager dem saamen ikke!

— Anders Skovfoged? mumlede Lars.

— Ja ...

— Anders Skovfoged?

— Ja!

— Véd Du slet ikke no'et om det?

— Om hva' for no'et?

— Om mig og Fruen?

— Jo—o, jeg har jo nok hørt ... jeg har jo nok hørt ymte.

— Er Du min Ven, Anders?

— Ja, det er jeg, Lars, det er jeg! ... li'e til min sidste salige Blund er jeg det!

— Anders Skovfoged?

— Ja ...

— Det er mig, der er Fa'er til den lille Annette.

— Ja, de si'er jo saadan, men Beviserne?

— Kan De saa forstaa, vedblev Lars — at det sømmer sig kun daarligt for mig at sidde her og drikke til Pægls med Dem?

— Ja—a ...

— Men jeg gør det nu paa Trods, Anders Skovfoged, for hva' Glæde har man a' et Barn, der ikke maa vedkendes En?

— Næi, det er en vis Vej.

— Véd De, hva' jeg somme Tider tror? vedblev Gartneren, han sad igen med Albuerne støttet mod Knæene og Hovedet i Hænderne og syntes nu ganske uberørt af Rusen — jeg tror mange Gange, a' Fruentimmerne er skabte a' li'som hel anden Materie end som vi andre!

— Saa—aa? sagde Anders aandsfraværende og blinkede som en Ugle. Han begyndte atter at blive søvnig.

— For vi andre kan jo nok være ondskabsfulde og saadan no'et, lød det fra Lars — men det er ikke no'et i Sammenstilling med, som naar et Fruentimmer først ta'er paa at vise, hva' hun indeholder.

— Næi, nikkede den gamle og vaagnede lidt op — men

Marie ka' Du sgu ikke si'e no'et paa, Christensen, for hun var ... det ve' Gu' hun var ... baade Dag og Nat!

— Ja vel saa, indrømmede Lars — der er Forskel paa dem, det véd jeg godt! men hun hér listede omkring mig som en Kat, og hvor jeg satte min Fod, saa stod hun der og snakkede sødt til mig og saa' paa mig med no'en Øjne, der mange Gange fik mig til at se ned for min Fod; for hun var jo da Frue.

— Ja—a, men Jægermesteren var jo no'et gammel! undskyldte Anders.

— Det var han, ja; og var der ingen Børn kommet, saa ha'de hun jo ikke arvet det hele. Men det var saamen osse ligemeget; hvor jeg viste mig her i Haven, saa passede hun mig op, baade ovre i Drivhusene og her ved Pavillonen ... — Ja Fruentimmerne ka' sgu stundom være forlejne nok! mente Anders — Men rørte Du hende da aldrig?

— Jo—o, nikkede Gartneren — saa var det jo det Efteraar, at Jægermesteren laa syg, at jeg en Eftermiddag gik hernede og rev Blade sammen. Jeg ha'de smidt Frakken, for det var da varmt nok. Saa kommer hun jo spadserende inde fra Skoven med Polluks, og da hun ser mig, gaar hun lige hen og stiller sig ved Siden a' mig: De har det nok med Varme, Lavs, spør' hun saa; og jeg si'er begribeligvis ja, for varmt var 'et. Og saa ser hun igen paa mig med disse hersens Øjne og lægger sin ene Haand paa min Arm helt oppe paa det tykke: Er De da ikke bange for at bli'e forkølet? si'er hun saa. Jeg ryster bare paa Hovedet. Nej, De er jo osse en rigtig Kraftka'l! si'er hun og trykker sine Fingre ind i min Arm, saa det næsten gjorde ondt. Men saa kunde jeg ikke styre mig længer! vedblev Lars og hans Stemme rystede — jeg smider Riven og slaar begge mine Arme omkring hende og kyssede hende.

— Naa, naa! sagde den gamle, der nu var lysvaagen — Skreg hun saa?

— Næi, hun saa' bare forskrækket omkring sig, og saa sa'e hun: Pas dog paa, Mand! og jeg stod og bævrede over hele Kroppen. Men saa kom hun hen til mig igen, helt hen, og sa'e ganske rolig: Vil De komme hér ned i Pavillonen i Aften Klokken ti, jeg vil gerne tale med Dem? ... Og saa gik hun og Polluks op ad Hovedbygningen til.

— Hi! blinkede Anders og tog en Slurk af sit Glas — mødtes I saa? spurgte han og drejede Hovedet og saa' op-

mærksomt op og ned ad den gamle Pavillon, som om det var første Gang han tog den i Øjesyn.

— Ja—a, vi mødtes her baade den Aften og mange Gange siden efter.

— Hi, hi! gnækkede den gamle igen. — Men det er sgu da ellers ikke saadan no'et aa være trist i Koløren over, Christensen, for det er jo da en Fornøjelse, saa længe det staar paa.

— Ja—a, sagde Gartneren — og jeg bryder mig Fanden osse om Fruen! hun kan være for mig, hva' hun være vil! Men det er haardt nok, Anders Skovfoged, naar Ens egen Datter ikke maa vedkendes En.

— Sandt nok! nikkede Anders — men det vilde jo da bli'e en evig Skændsel for alle Parter.

— Og saa vilde hun ha' mig til at rejse til Amerika! lo Pestinak-Lars haanlig — dengang hun mærkede, at hun var bleven frugtsommelig ved mig, saa vilde hun ha' mig til at rejse til Amerika!

— *Før* den gamle døde?

— Ja—a, ligestraks! hun skulde nok gi' mig rigelig med Penge, sa'e hun.

— Det var dog Satans! bandede Anders og rystede indigneret paa Hovedet — har En dog kendt Mage! Hun vilde altsaa kun ha' det Barn?

— Det var det, det hele gik ud paa, ja, for at hun kunde beholde Gaarden og Pengene.

— Næi, jeg tror Dem sgu ikke, Christensen! sagde den gamle afgjort.

— Hva' gør De ikke?

— Næi, gentog han — jeg tror Dem sgu ikke! For ingen Mennesker kan være saadan til Sinds, som De dér beretter!

— Ok, ok, lo Lars — De snakker, Anders Jensen! Fruentimmerne er s'men meget værre, end som no'en kan tænke sig!

— Ja, er det sandt, sagde Anders og saa' harmglødende ud for sig — saa er osse Fruen den værste udspekulerte Taske, *jeg* har kendt!

— Det er hun! bekræftede Gartneren — saa mild og naadig hun ellers tér sig.

— Men De har li'godt Krammet paa hende! Se nu her med Pavilongen!

— Fa'en med den! mumlede Lars — det er den, der har voldet hele min Urin!

— Aa, I ha'de sgu nok hittet et andet Sted at gaa hen! — mente Anders. — Men hvorfor vilde hun nu absolut ha' den væk?

— Det er da forklarligt nok, synes jeg!

— Ja—a, det er det vel.

— Og saa er der osse det, vedblev Pestinak-Lars — at naarsomhest hun kommer ned her i Haven, saa sørger jeg altid for at ha' lidt og pusle med hér omkring.

— Hi, hi! og det skær hende i Øjnene.

— Forstaar sig!

— Begriveligvis ja, hæ!

— Og saa lokker jeg immer den lille Annette herned for at se paa Roserne.

— Hæ, naa, ja, hun er jo osse Jer egen Datter!

— Ja—a, sukkede Pestinak-Lars og tog paa at blive sentimental igen — og mange Gange naar hun staar her og snakker mildt og venligt til mig, Anders Skovfoged, er jeg ved at si'e hende, hvordan det hele forholder sig.

— Jamen det ska' I sgu'nne gøre, Christensen, sagde den gamle angst.

— Jamen I forstaar mig da?

— Ja—a, jeg forstaar Jer godt nok ... men I ska' sgu'nne gøre det alligevel!

— Næi vist saa, jeg gør det jo heller ikke, og jeg er jo heller ikke værdig dertil! men i Fjor, da tog jeg hendes Haand og kyssede den, jeg kunde ikke la' det være for aldrig det! og saa saa' jeg paa hende og sa'e: min lille Annette!

— Naada!

— Ja hun blev begriveligvis saa bange, at hun løb sin Vej. Og saa Dagen efter kommer Fruen og melder mig, at hvis jeg prøvede paa saadan no'en Hundekunster tiere, saa skulde jeg blive jaget fra Gaarden den samme Dag, for der var ikke én, der vilde tro paa mine Historier, sa'e hun, da alle og enhver vidste at ...

— Vidste a' hva'? spurgte Anders, da den anden stoppede op.

— Vidste, at jeg *drak!* sagde Lars haardt.

— Sa'e hun *det?*

— Jamen det er jo osse sandt, Anders Skovfoged! det er

jo osse sandt! der er jo ikke den Aften, jeg gaar ædru i min Seng.

— Naa—aa, nu overdriver De, Gartner Christensen! Vi er jo da ikke sammen hver Aften.

— Jamen — jeg drikker osse naar jeg er alene! mumlede Gartneren og saa' ned — det véd I ikke no'et om, men jeg sidder hver eneste Aften derinde og drikker.

— Hva' er det, I si'er! udbrød Skov-Anders forfærdet, og den sidste Rest af Rusen ligesom rislede af ham.

— Det er sandt hvert eneste Ord! nikkede Pestinak-Lars klagende. — Og det er mig, der har faaet Jer til at drikke. Anders Skovfoged, det er mig, der er en Svinepels, og jeg kan ikke holde op, jeg kan ikke lade være! Forleden ha'de jeg smidt Nøglen til Skabet ned i Brønden for at blive fri for den; saalænge det var lys Dag, og jeg gik mellem de andre og arbejdede, saa var jeg helt stolt over, hva' jeg ha'de gjort. Men da jeg saa kom hjem i Stuen og ha'de spist min Aftensmad, begyndte det a' slide og trække i mig, og jeg rev Tøjet a' mig og gik til Sengs; men jeg maatte ligge og slaas baade med det ene og med det andet, og tilsidst kunde jeg ikke staa imod længer; og saa krøb jeg ud a' Sengen og hen til Skabet, og saa ... og saa *brækkede jeg Laasen op med et Stemmejærn* ... og saa brækkede jeg Laasen op med et Stemmejærn! klagede Gartneren og rokkede hjælpeløst frem og tilbage med Overkroppen.

Skov-Anders havde rettet sig mere og mere i Sædet, medens Vennen aflagde sit triste Skriftemaal. Og nu sad han stiv og rank paa Trinet ved Siden af ham. Hans lille sammenskrumpede Ansigt var blevet ganske blegt, og Sveden sprak ham ud rundt paa Legemet. Han kiggede paa skævs hen paa Pestinak-Lars, der sad krumbøjet med Ryggen i en stor Bue og med Ansigtet begravet i sine Hænder; og pludselig huggede han til den halvfyldte Romflaske, saa den trimlede bag ud mellem Trinene ned paa Jorden.

— Fa'en osse med det Drikkeri! mumlede han dystert hen for sig. Saa rejste han sig paa en Gang med et energisk Sæt, vrissede med Hovedet og klippede med Øjnene og sagde:

— Saa sandt jeg staar hér som en Synder for Gu', Christensen, saa sætter jeg aldrig min Mund mere til et Glas, naar det da ikke li'e netop er for Tørst!

Lars løftede Hovedet og saa' paa ham.

— Og mener I det *nytter*? spurgte han.

— Javel mener jeg, det nytter! nikkede Anders overjordisk. — Og rejs I Jer osse op, Gartner Christensen, og lov Jer sæl det samme i denne hellige Stund!

— Det har jeg gjort saa tit, mumlede Gartneren — men jeg er forloren!

— Aa, vis vas, Gu' er I ikke nej! sagde den lille Skovfoged inspireret — I har lovet Jer *sæl* det, og det nytter kanske ikke! men nu ka' I love *mig* det en Gang, Christensen, nu ka' I love mig det en Gang!

Pestinak-Lars rejste sig langsomt:

— Og tror I, det nytter? spurgte han med et svagt Haab i Stemmen.

— Det *skal* nytte! sagde Gamlingen og slog tre Fingre i Vejret.

— Og hver Dag vil I minde mig om det? vedblev Gartneren og greb Vennens Haand.

— Hver eneste livfødte Dag! bekræftede Anders og trykkede.

— Gud i Himlen lønne Jer for *det*, Anders Skovfoged!

— Sæl Tak! sagde Anders. — Og nu ska' det hele faa en anden Gænge, Gartner Christensen! nikkede han. — Se først river vi nu Pavilongen ned ...

— Jamen næi ...

— Det er mig, der raa'er, Christensen! sagde Anders og slog ud med Haanden — det gamle Skrammel har saamen voldt Jer Fortræd nok! ... Og saa hvidter jeg mit Hus og repererer Tagene og maler Dørene, saa alting ka' bli'e ordentlig og rekommanderlig, som da Marie levede.

— Og naar vi sidder sammen om Aftenerne, saa drikker vi Hvidtøl! sagde Pestinak-Lars, grebet af den almindelige Begejstring.

— Hvidtøl og en Bajer imellem, Christensen! for ma' ska' ikke skride til Yderligheder!

— Og saa vil den Tid komme, da jeg ikke behøver at skamme mig for den lille Annette!

— Den Tid vil komme, da I ikke behøver at skamme Jer for et Menneske paa *Jorden*, Gartner Christensen! sagde Anders beaandet. — Og gi' mig saa Jer Haand paa, a' I sæl vil kæmpe som en Mandsperson, naar Fristeren melder sig!

— Saa sandt jeg staar hér som en Synder for Gud, sagde Lars højtidelig og rakte Vennen sin Haand — saa vil jeg

gøre, hva' der staar i et dødeligt Menneskes Magt for at staa imod, naar Fristeren kalder!

— *Det* drikker vi paa, sagde Anders i Ekstase, — *det* drikker vi paa! der er endnu en lille Slørk tilbages i Glassene ... Skaal, Gartner Christensen!

— Skaal, Anders Skovfoged, Skaal! og Gud lønne Jer for Jer store Venskabs Skyld, sagde Pestinak-Lars dybt bevæget og slog Armene om sin Frelsermand.

LYSTIGE HISTORIER

(1896)

SPADER ES

— Kender De Ordet „Prip?"

— Nej, sagde jeg.

— Vil De saa være saa venlig at ta' Plads!

Og vi satte os ved „Berninas" Hjørnevindue, det, der vender ud mod Vimmelskaftet og Badstuestræde.

Min Ven Bent bankede i Bordet med Svovlstikkeetuiet.

Hans kom springende med et imødekommende Smil og en Serviet.

— To Absint au lait! forlangte Bent.

— Absint aa ...? spurgte Hans med runde Øjne.

— *Aa,* lait, gentog Bent — og ingen Vrøvl.

Hans bukkede og fjernede sig.

Men førend han bestilte det forlangte, havde han en hemmelig Konference med sine Overordnede Carl og Casper inde i Buffetværelset.

— Prip, prip ... prip, prip! sagde Bent langsomt og taktfast som et gammelt Stueur.

Han smilede dertil fornøjet og nikkede underforstaaende. Jeg havde ikke set Bent i syv lange Maaneder, da jeg havde ligget paa Landet ude i Provinsen. Men jeg kendte hans Underligheder, saa jeg sagde ingenting.

Vi sad og kiggede ud paa Gaden. Der kørte Omnibusser og Drosker forbi. Og der gik Herrer og Damer og Børn og Mænd og Koner og Hunde.

— Menneskene er grinagtige! nikkede Bent. — Men i Grunden ganske skikkelige.

— Uhyre! sagde jeg. — Jeg holder meget af dem.

Og saa kiggede vi ud paa Gaden igen.

Lidt efter begyndte Bent at smaale.

— Jeg gik før ned gennem Østergade, sagde han saa, — og foran mig sejlede en prægtig Grossererfrue med alle

Klude oppe. Hun pustede og stønnede og svedte og standsede foran hvert Vindue med Damebeklædningsgenstande. Hun var saa varm, at Atmosfæren om hende bølgede ligesom Luften over et Fyrfad med Gløder ... Ude paa Asfalten kom en Handskemagerdreng fløjtende. Han bar en Bunke hvidgarvede Skind over Armen. Han faar Øje paa den svære Frue og kigger paa hende. Jeg kunde tydelig læse i hans Øjne, at han tænkte: Det var Satan til Kutter! ... Pludselig gærer der en Ide op i ham; og et lille, stille Grin fødes og dør paa hans Ansigt. Han sætter det ene Ben op paa Fortovet og puffer til Fruen med Albuen. Hun krummer Hals som en Svaneøgle og ser ned paa ham foragteligt, forbitret. Men med en olympisk Ro, som om han og Fruen var de eneste to Væsener, der befolkede Kloden, stikker han hende Skindene tæt op under Næsen og siger: Fjorten fede Navleskind, lille Dame! Og saa fløjter han: hy, hy, toleby, toleby! som en Stær og vandrer videre ... Fruen segner mat tilbage mod et massivt Trappegelænder og mumler astmatisk noget som: Storartet! ... Gadedrenge! ... Bedre Folk ikke gaa i Fred! — — Men jeg fik fat i Drengen og gav ham en Femogtyveøre, endte Bent — For det er sgu den Slags smaa Arguments, der forsoner En med Tilværelsen!

Jeg svarede ikke. Thi dels syntes jeg, at Drengen snarest havde fortjent en Lussing; og dels vidste jeg jo, at Bent bare talte for at faa Luft.

Nu kom Hans med Absinten, og Carl og Casper tonede op i Horisonten for at overvære „Miksningen".

— Smager det virkelig godt? tillod Hans sig at spørge i en bekymret Tone.

— Tror De ellers jeg drak det? sagde Bent. — Forsvind Skygge!

Hans forsvandt. Og der hørtes en undrende Mumlen fra Buffetværelset.

— Har De smagt dette før? spurgte Bent mig.

— Aldrig!

— Det skulde De vænne Dem til at drikke!

— Ja, jeg drikker ogsaa en Absint engang imellem.

— Jamen ikke i Mælk? ... Absint pur eller mikset med Vand gør En bitter og ufordragelig! ... Næmen i Mælk! Man bliver saa inderlig forsonlig, saa menneskevenlig stemt! Alt det bedste i En kommer ovenpaa! Man faar Lune, man ... man smiler, man forliger sig med Eksistensen, man bli-

ver overbærende mod sig selv og andre, og det trænger vi alle til! ... Skaal!

Vi klinkede og drak.

— Det smager godt, hva'?

— Ja—a ...

— Bli'r De nu her i Byen?

— Nej, jeg ta'r paa Landet igen.

— Og saa siger det saa dejlig prip! nikkede Bent drømmende. — Kan De mærke det?

— Hvor siger det prip? spurgte jeg.

— Heroppe bagved Trommehinderne ... inde i Hovedet! sagde han og nærmede begge Pegefingrene til Ørene — Hør! vedblev han — prip, prip! ... prip, prip! ... Der gaar Fanden gale mig Hertel! udbrød han pludselig og pegede ud paa Gaden — Kan De se *ham* derovre ved Bundtmageren? Nu kigger han ind ad Vinduet! Det er ham med den høje Hat og de opsmøgede Bukser.

— Ja, sagde jeg.

— Nu gaar han igen! ... Op ad Amagertorv til.

— Ja jeg ser ham nok!

— Saa er han altsaa sluppen ud!

— Har han været i Fængsel?

— Næ, men paa Bistrup! ... han kan selv mærke, naar det kommer. Saa gaar han hen til sin Broder Mægleren og siger: Harald, siger han, nu maa jeg vist lidt paa Huset igen. Og saa bliver han sendt derned for en Maaned eller to ... Saa fornuftige skulde vi allesammen være et Par Gange om Aaret! sluttede Bent.

— Naa—aa, sagde jeg — vi er jo da ikke alle ...

— Næ Gudbevares! De er naturligvis Satans normal, kære Ven! Og det er I alle. Men det er netop Tegn paa, at Galskaben er kronisk ... Naa, skidt med det! det er jo det, vi Digtere skal leve af ... Hans, en Absint!

Hans kom springende og skiftede Glas.

— Skal De ikke ogsaa ha' en frisk? spurgte Bent.

— Nej Tak, sagde jeg.

— Hertel er nu storartet! smilede han lidt efter. — Han kom ifjor engang ind hos en Kukkenbager nede i Roskilde og spiste en Masse Kager og drak Portvin. Og medens saa Konditoren et Øjeblik var ude af Butikken, gaar Fyren hen og piller hans Taffelur i Stykker. Og da han saa siden skal klare Regningen, betaler han Manden med Tandhjulene!

Hva'? Er det ikke storartet? Er det ikke genialt? spurgte Bent begejstret. — Skaal! sagde han saa og tømte sit Glas.

— Hør nu, hvor det pripper! smilte han lyksalig og lagde Hovedet ned paa den ene Skulder. — Hvad gi'r De mig nu for ham, den fede Mand med Hatten i Haanden derovre i Skyggen! udbrød han pludselig.

— Hans!

Hans kom flyvende med Servietten bag ud under Armen som en stækket Vinge.

— Kan De se ham den tykke derovre ved Cigarbutikken.

— Jo, Hr. Bent!

— Har De Is?

— Hva'ba'?

— Jeg spørger, om De har Is her paa Kafeen, raa Is?

— Jo vi har, Hr. Bent.

— Har De ogsaa Pose?

— Pose, Hr. Bent?

— Ja, Ispose?

— Nej ... hæ!

— Saa gaa Fa'en i Vold.

Hans trak sig tilbage.

— Giv mig en Absint til!

— Saa gerne, Hr. Bent!

— Jeg elsker fede Mænd! vedblev Bent snakkesalig. — Naar jeg undertiden tager paa Landet, er det ene for deres Skyld. Det er mig en raffineret Nydelse at se en saadan dampende Medborger med Hatten i den ene Haand og en uhyre Svededug i den anden vandre ud ad en støvet, solhed Landevej for at beundre Naturen. Men det er alligevel *det*, der har rokket min Tro paa et Forsyn! ... Særlig var der engang en fed Mand, som hed Halvorsen, han udgav en Kogebog. Du gode Gud, hvor jeg elskede den Mand! Han tog nu aldrig paa Landet, men søgte daglig de svale Buegange nede ved Kristiansborg ... Kære, hvor han svedte! Og saa pustede han som en Nilhest, og saa ha'de han en ganske dejlig Astma, der spillede paa Vandorgel nede i Brystet paa ham ... Jeg forsikrer Dem, at hvis jeg var en rig Mand, saa rullede jeg rundt med min Landauer og samlede fede Folk op ... det vil sige fede Mandfolk, for fede Fruentimmer er jeg ligefrem bange for. Sæt at et sligt begyndte at nære erotiske Tilbøjeligheder for mig! Jeg be'er Dem, hvor vilde *jeg* blive af? ... Hans, mere Absint!

— Kære Bent, forsøgte jeg — har man godt af at drikke saa meget?

— Jeg ved ikke. Skal De maaske ogsaa ha' mere?

— Næ ...

— Naa; jamen er det saa ikke bedst, at enhver er moralsk for egen Regning?

Og Bent fik serveret den fjerde Absint.

— Se nu er det først, nikkede han glad — at Livsglæden skal begynde at spire! Nu har jeg faaet dræbt alle Larverne heroppe (han bankede sig paa Hjernen), og nu skal man til at vande Frøene med Mælk og Honning!

Han drak af sit Glas, strakte Benene fra sig og stirrede drømmende op i det rudede Loft.

— Nu er jeg lykkelig, som min Ven, M. M. siger! fortsatte han — Og nu bryder jeg mig i Grunden ikke mere om Deres Selskab.

— Skal jeg gaa? spurgte jeg.

— Ja Tak, kære! For ser De, jeg er aldrig fuldkommen lykkelig undtagen naar jeg er alene. To og tyve Timer i Døgnet maa jeg være alene. Ser De, jeg søger kun Menneskene som et Middel. Var det ikke saa fjollet at gaa og snakke med sig selv, gjorde jeg helst det! ... Prip, prip! Næmen, ser De; om Aftenen hælder jeg Triple Extrait i syv, otte forskellige Smaakrukker; og saa stiller jeg dem rundt omkring i Værelset: oppe paa Reolen, i Vindueskarmen og foran Barneskelettet paa Skrivebordet. Og saa tænder jeg Ild i dem allesammen. Og de dufter, og de brænder med smaa, hoppende, rødblaa Flammer. Og de vugger og bølger hid og did. Snart ser man et af Billederne paa Væggen og snart et andet. Snart lyser et nøgent Kvindeben frem henne over Døren. snart nikker en af Rafaels Engle til mig fra Væggen over Sofaen. Og snart skinner Skelettet hvidt som Fosfor paa Skrivebordet. Og Mester Vulkans Ansigt paa Velasques store Billede paa Stafeliet i Krogen ser endnu mere hva'satanihedehelvedeagtigt ud! ... Jeg ligger paa Chaiselonguen, og et stort Glas Absint au lait staar paa Gulvet foran mig. Og jeg ryger til Mælken ... og mit Hjerte udvider sig i mit Bryst, det bliver stort og altomfattende ... De dejligste Landskaber glider mig forbi, høje, snedækte Bjærge med Sol paa de øverste Tinder! Søer og duftende Skove og Kornmarker og Enge med Blomster og Køer og brægende Faar ... Og Mennesker ser jeg, gode og venlige

Mennesker, der nikker smilende til mig og til hverandre og ser saa inderlig skikkelige ud i al deres fede Venlighed ... Og jeg tror paa Gud og paa et Liv efter dette ... Og det dufter og lyser omkring mig, og jeg smiler og ler, indtil mine Øjenlaage synker i, og det Hele forgaar i én stor, blød, duftende og lysende Uendelighed ... og saa er jeg lykkelig! ... Der er bare én Larve, én Orm, jeg ikke kan faa dræbt ...

— Og hvad er det for en? spurgte jeg.

— Det er den, at jeg ikke kan stikke Spader Es; og saa *maa* man jo blive sindssyg ...

Bent havde lænet sig tilbage i Stolen, og hans Øjne havde lukket sig.

— Farvel Bent, hviskede jeg.

— Prip, prip! ... prip, prip! sagde han langsomt og taktfast som et gammelt Urværk, og et saligt Smil laa over hans Ansigt.

LIVSGLÆDE

I

DER skulde være Høstgilde paa Tutiput Ladegaard. I fjorten Dage forud havde Madam Kanstrup truffet Forberedelser. Hun havde stukket alt det bedste af Gaardens Forraad til Side.

— Hvor Fa'en er den gode Ost bleven af? spurgte Manden, han maatte døje en vindtør Skorpe til Mellemmaden — og den fede Trillepølse, Sofie? sagde han — Hvad er det for noget Hakkelse-Mad, du byder paa?

— Det er gemt hen til Høstgildet, Ole.

— Hør, Sofie, vedblev Manden indsmigrende — da jeg nu skal tære disse hersens Høvlspaaner og denne hersens røde Hakkelse (han hentydede til Osteskorpen og noget hakket Faarelaar), kunde jeg saa ikke faa en Snaps af Solbærrommen, du ved?

— Jo, til Høstgildet, Ole ... Og saa skal vi ha' tolv Pund Hvedemel og seks Pund Pudder og fire Pund Kandis! remsede hun pludselig op og førte resolut Krigen over i Fjendens Land — og et Pund Rosiner og en Fjerding Sukat og saa Svedsker til Gæssene, naar Søren kører til Bys i Morgen med Svinene. Kaffe og Sukker fik vi i Gaar.

— Er der hellesens ikke andre Smoting? spurgte Ole og huggede Tænderne kraftigt sammen for at knække Osten.

— Jo, der er sgu Lys, nikkede Madammen; hun satte undertiden ved højtidelige Lejligheder en lille Ed i — det ha'de jeg nær forglemt. Og saa et Glas Ansjaaser!

— Fa'en med Ansjaaser! mente Ole — det Skidt er der ingen, der æder alligevel!

— Di ha'de Ansjaaser ovre hos Mikkel Hansens her forleden!

— Naa, ha'de di det! Ja, saa maa du begriveligvis ossensaa presentere di Hajfisk, hihi! Er der saa mere?

— Ikke i Dag, det jeg ved ... Skal I ha' Puns?
— Gu skal vi ha' Puns da!
— Ja, saa er det Rum ... Og saa er det vel osse bedst, at vi faar et Par Pund af denne hersens *Melis*?
— Hør Sofie, jeg spiller Kongkurs!
— Aa—aa ...
— Jo, Fa'en galeme spiller jeg Kongkurs!
— Føj, saadan noget maa *du* ikke bande paa!
— Ja, gi' mig saa en Solbær da, hi!
— Hæ ... sagde Madammen. Men hun rejste sig alligevel og hentede Solbærren.

II

Der var pyntet med Gran oppe i Storstuen, Gran med Asters og Georginer. Stadsen var bunden paa lange Reb og anbragt som „Gvirglangder" oppe under det blaamalede Loft, Stuen rundt. Mellem Vinduerne til begge Sider og Havedøren var der slaaet Lyseholdere op: krogede Grene, der var boret Hul i (de var nu gamle, kunde man se, thi der sad Tælle paa dem fra i Fjor). Og midt under Loftet hang en „Krone", omvunden med Havre-, Byg-, Hvede- og Rugaks. Men Lys kunde der ikke være i Kronen, da Loftet var for lavt.

Under Vinduerne paa hver Side af Stuen stod et Bord, et stort til højre og et mindre til venstre. Som Duge var benyttet nyvaskede Sengelagen.

Marthe, det var Husets Datter, og Johanne, Tjenestepigen, fløj ud og ind fra Køkkenet og „stillede frem".

Marthe, der tjente paa en stor Gaard mange Mile borte, havde for Resten først faaet Lov at komme hjem, efter at Sofie havde sendt følgende Brev til hendes Madmoder:

Tutiput Laegaard, den 24. September 1894.

Fru Winge.

Unskjyl at jeg Skriver til dem det er i Anledning af at Marthe Har Skriven Hjem at hun ikke kan kom Hjem til vort Høstgilde den 28. September, der for beder jeg dem paa Hendes Vegne om at Hun mote faa lov at Reise i 3

Dage Ringere kan hun ikke gøre det Hun skal da Reise Fredag Morgen om Hun skal kom tilig nok.

Jeg hober at di er saa Venlig at lade hende Reise jeg vil da og hobe at di er Saa god at lade Hende faa en 5 kroner af Hendes løn og Reise for uden Penge kan hun ikke Reise her er jaa 14—15 Mil Her Til Vi ville blive meget kjed af det om Marthe bliver det negtet at Reise Hun er det eneste Barn

nu Agter jeg deres Vilighed
Ærbødigst tegener
jeg mig

Sofie Kanstrup,
Marthes Moder.

Marthe fik naturligvis straks Lov at rejse. Hun var kommen til Tutiput Fredag Nat Klokken to. Ole havde været derude med Fjedervognen for at hente hende, skønt Gaarden kun laa en god Fjerdingvej fra Byen. Og saa glad var han over Besøget, at han beredvillig veg Pladsen i den store Ægteseng, „for at Fruentimmerne kunde faa pratet sig ud".

Og nu havde altsaa Marthe og Johanne travlt med at bringe Maden op paa Bordene i Storstuen.

— Der skal være Plads til Oksekødet midt paa Langbordet! raabte Sofie ude fra Bryggerset — det skal Skomager Hansen skære for.

Hun stod og satte Boller paa Suppen, der kogte ude i Grukedlen. Alle Gryderne var for smaa. Hun var færdig med „Trillebollerne", som hun havde rullet i sine hule, melpudrede Hænder, og var nu i Lag med „Stikbollerne", der blev sat paa Suppen med en Ske.

De slæbte ind og slæbte ind, Marthe og Johanne, saa de pustede ved det. Men Sjov var det alligevel.

Ole stod midt paa Gulvet under „Kronen" og saa paa Opdækningen:

— Det var Satans! sagde han og sugede ind paa Mundvandet — sikke Lækretæter!

Der skulde begyndes med Suppe. Og derpaa kom Oksekødet med Peberrodssauce. Og saa var der Kalvesteg og Lammesteg og tre Gæs drysset over med Puddersukker. Og alle Madam Kanstrups syltede Sager var kommen frem: Ribs og Stikkelsbær og Solbær, baade hele og i Gelé. Og

Kvæder var der og sure og søde Asier og Lageagurker og Rødbeder.

— Du faar fortne lidt paa dig, Sofie, for nu begynder di at komme! sagde Ole, han havde været et Slag ude i Porten og kigget op ad Vejen.

— Jøsses! skreg Sofie.

Og ind i Gaarden rullede den første Vogn. Det var Gæsterne fra Tutiput: Skomager Hansen, Skrædder Rasmussen og Snedkermester Baldrian mod Kone og Børn. De havde lejet Vognmand Bruhns store Char-à-banc.

— Goddag, goddag, Kanstrup, hudd, hudd! summede Skomager Hansen, endnu før Vognen holdt.

Skomager Hansen gik ogsaa under Navnet: Humlebien, paa Grund af denne Summen: hudd, hudd!

Goddag, Hansen! ... Goddag, Rasmussen! ... Goddag, Baldrian!

Ole gik rundt og stak paa Næven og hjalp Madammer og Børn ned.

Snedker Baldrian var Kusk. Han sad stiv i høj Silkehat og sorte Handsker, som om han kørte med Lig. Han var Afholdsmand.

Søren Gaardskarl kom galoperende i Søndagstøjet og tog sig af Hestene. Først da steg Baldrian ned fra Bukken.

— Værsgod aa gaa indenfor, sagde Ole til Mandfolkene — værsgod dov!

Damerne lod han skøtte sig selv.

— Dejligt Vejr, sagde Skomager Hansen og gned sig i Hænderne — prægtig Aarstid, hudd, hudd! hverken for kold eller for varm.

Nu kom Vogn efter Vogn rullende ind gennem Porten. Og der kom Gæster til Fods. Parvis eller i Klynger kom de vandrende fra alle Kanter over Mark og Sti. Alle var de i Kisteklæderne, og alle havde de glade, forventningsfulde Ansigter og Maver.

Men Landvæsenselev Benediktsen fra Skaftegaarden kom ridende med Sporer.

Ole stod i Gaarden og bød bogstavelig Velkommen med begge Hænder.

— Her kommer nok Godtfolk til Huse i Dag! sagde Sogneraadsformanden, den tykke Rasmus Nielsen — Jaja, Høsten har osse vaaren god nok!

— Men Priserne er sløje! peb en lille, bleg Bondemand

med et strikket Tørklæde svøbt femten Gange om Halsen.

— *Det* er di, Mads Persen; men det ha'de da vaaren værre, om Kornet ossensaa hade vaaren sløjt!

III

Der var Trængsel i Stuerne. Kvindfolkene stod opstillet i Havestuen og Sengekammeret, Mandfolkene i Dagligstuen og Gangen.

Sofie borede sig af og til ind fra Køkkenet for at byde Velkommen. Og saa borede hun sig ud igen.

— Vi kan godt spise, Ole! sagde hun sidste Gang, hun var inde.

— Naa. Ja, saa værsgod, Karlfolk, værsgod! sagde Ole — kom op i Stuen og ta' en Bid Brød og en Snaps.

Skomager Hansen havde af sig selv fundet op i Storstuen, hvor han stod og summede for Marthe og Johanne. Skomager Hansen satte Kvinden meget højt.

— Aa, værsgod, Madam Rasmussen! Værsgod, Madam Baldrian! værsgod dov!

Det var Sofie, der drev Damerne op i Spisesalen.

Saa satte man sig. Mændene ved det store Bord, og Kvinderne ved det mindre. Suppen blev baaren ind i store Lerfade, og enhver øste op med sin Ske i sin Tallerken. Der laa Skeer til alle, Tinskeer, som var laant hos Købmanden. Men nogle gamle Bønder viklede deres private Træskeer ud af Lommetørklæderne og gav sig stille til at søbe af de store Fade. De var ganske brune og blanke af mange Aars Tjeneste, Skeerne.

Ole gik rundt og skænkede Snapse. Man drak alle af samme Glas. Og da han havde skænket for Mændene, gik han over til Konernes Bord.

— I skal sgu osse smage paa Mosten, Fruentimmer! Det er godt for Mellemgullet.

Og flere af Madammerne sagde: Tak, som byder! og stak Snapsen ud.

Men Snedkermester Baldrian gjorde Korsets Tegn.

Sofie og Marthe og Johanne fôr ud og ind med tomme og fulde Fade. Guderne maa vide, naar de selv fik Mad!

— Værsgod, Madam Hansen! Tag dog enén Skefuld, Madam Rasmussen!

Sofie var særlig omhyggelig for Købstadsdamerne.

Saa begyndte Humlebien at skære Peberrodskødet for.

— Det er *Kyd!* sagde han og jog Gaflen ned i det gule, bævrende Fedt lige til Skaftet — Det er s'gunde Knaldviskelær, hudd, hudd!

Bønderne fniste og puffede hinanden i Siderne: Hør Skomageren! Hansen gik nemlig for at være „grinagtig" og kunde som Følge deraf ikke aabne Munden, uden at man lo.

Kødet blev spist paa den samme Tallerken som Suppen.

Og Ole gik igen med Snapsen.

Saa blev Tallerkenerne tagne ud og vaskede, og man begyndte paa Stegen.

— Er det Andrikker? spurgte Skomageren, da Gæssene blev sat hen for ham for at skæres for.

Selskabet vred sig af Latter, og Madam Hansen sagde, smigret over Mandens Sukces:

— Gui, Teobald, hvor du skaver dig!

Alle skulde smage paa alt, hvad der var paa Bordet; og Tallerkenerne blev fyldt til Randen med Steg, Sauce og Kartofler, Syltetøj, Asier og Rødbeder.

Nogle spiste med Fingrene, som de bagefter tørrede af i Dugen.

Ole gik immer med Snapsen.

Saa kom der Risengrødskage med Rosiner. Den var parteret ude i Køkkenet, og hver tog sin Stump i Haanden og gnavede af den.

Stemningen var bleven oprømt; man talte højt, lo og gestikulerede. Og de gamle Bønder med Privatskeerne ræbede stille.

Og saa var Ole der igen med Snapsen.

— Hudd, hudd! sang Humlebien — længe leve Druesaften!

— Tak! sagde Ole og tog sig selv en Snaps — Er der ingen, der vil ha' mere Kage, Folkens? Værsgod!

Men der var ingen, som havde Plads til mere.

— Ja, saa Tak for Mad da! sagde Ole; han mente velbekomme.

Og saa rejste man sig fra Bordene ...

IV

„Spellekanterne", en Violin og en Klarinet, havde spist i Dagligstuen.

Nu gik der en Mumlen gennem Ungdommen, at Dansen skulde tage sin Begyndelse. Marthe tog allerede nogle Pas ude i Spisekammeret med Gaaseskrogene paa en Lertallerken.

— Gaa du kun ind, sagde Sofie — gaa du kun ind Marthe! Du har dov Lopper i Benene alligevel.

Marthe for op i Storstuen og fik Bordene ryddede ud i en Fart. Seks Veninder hjalp hende.

Henne i det fjerneste Hjørne havde man anbragt et Mæskekar med en Vognbund over. Der oppe paa to Stole skulde Musikken sidde. Den brugte ingen Noder.

Et Par tjenstvillige Koner hjalp Sofie med at sætte til Side i Spisekammeret.

— Hudd, hudd! summede Skomager Hansen og stak Hovedet ind gennem Døren — Levninger til fjorten Barsler!

De andre Mandfolk var gaaet udenfor i Lo og Stald for at se Bedriften. Nogle stod omme i Stakhaven og betragtede de ni toppede Kornhæs. Snedker Baldrian var imellem dem. Han havde igen faaet den høje Silkehat paa og saa stadig ud, som om han var attacheret et Lig.

Men han drak heller aldrig andet end Hvidtøl Nummer tre, sagde han.

Pludselig spillede Musikken op inde i Salen, og den tykke Rasmus Nielsen begyndte at danse rundt med Smed Sørensen ovre i Kostalden.

— Man har jo dog bevaret Elanstisitæten! sagde han.

Men oppe i Storstuen havde Landvæsenseleven fra Skaftegaarden „lagt for" med Marthe. Det var en Galopade, og Skørterne føg om hende. Hun havde paa en eller anden vidunderlig Maade pludselig faaet en „klar" Kjole paa.

Nu kom Skomager Hansen slæbende med Sofie fra Køkkenet.

— Di er da taavelig, Hansen! sagde hun og stred imod. Hun var i opheftet Forklæde og Plysses Morgensko.

Men Skomageren svang hende ind i Dansen.

— Hudd, hudd! sagde han — De danser som en Sypige, Madam Kanstrup!

Manden mente vel Sylfide.

Flere og flere Par snurrede ud paa Gulvet.

Søren Karl havde snappet Johanne, der kom med en Brødbakke fuld af Fintbrød til Kaffen; og nu dansede baade hun og Søren og Fintbrødet Galopade.

— Kaffen koger over! brøler saa pludselig Madam Baldrian ind fra Køkkenet; og baade Madam Kanstrup og Johanne slider sig løs fra deres Kavalerer og styrter ud.

V

I Dagligstuen har de mere alvorlige Naturer slaaet sig ned. Det store Bord fra Salen er flyttet der ind, og man faar sig en „Mis" til to Øre pr. Stik.

Saa kommer Kaffen. Der drikkes Rommer i og spises Fintbrød til. Og midt paa Bordet, mellem Messingstager med tændte Lys staar desuden en Trækande fuld af hjemmebrygget Gildesøl. Den drikker man skiftevis af, idet man omhyggelig stryger sig over Læberne med Bagen af Haanden, forinden man sætter Munden til. Piberne er kommen frem, og Tobaksposen gaar rundt. En tyk, graa, sødlig Piberøg fylder alle Værelser.

Kun Skomager Hansen og Landvæsenselev Benediktsen ryger Cigarer.

Lysene oppe i Storstuen har længe været tændt. Flammerne blaffer rundt i Trækvinden, og Tællen drypper ned ad Ryggen paa de gamle Koner, der sidder langs Væggene og fordøjer og mindes deres Ungdom. Enkelte Karle har trukket Frakkerne af og danser i Skjorteærmer. Violinen jamrer, og Klarinetten snøvler. Der skriges og raabes og les og trampes. Og Madam Skomagermester Hansen danser Tyrolervals med Madam Snedkermester Baldrian.

— Fa'en osse til Uheld En sidder i! bander Rasmus Nielsen inde i Dagligstuen og hugger den knyttede Næve ned i Bordet. Han havde taget Missen i Forhaanden og var bleven bet.

— Op med Søllet! sagde Ole og grinede, saa han rystede ved det. Ole havde vundet hele Kagen, der udgjorde atten Øre — Op med Søllet, Rasmus!

— Jeg har sgu ikke flere! brummede Rasmus og gik til Bunds i Vestelommen.

— Lad ham gi' tilbage paa en Spædekalv, hudd, hudd! foreslog Skomager Hansen, der havde forladt Dansen et Øjeblik for at se paa Spillet.

Hele Stuen skrupgrinede med Undtagelse af Sogneraadsformanden.

— Her er femogtyve Øre, sagde han og viste Mønten frem — jeg skal ha' syv Øre igen!

— Dem kan du faa, naar vi har spillet.

— Gu' vil jeg ej; jeg vil ha' dem straks!

— Tror du vi snyder?

— Næi; men jeg vil ha' dem straks; ellers spiller jeg ikke!

— Naa—aa, du kan da vel nok betro vos syv Øre?

— Næi, jeg vil ha' dem straks! Rasmus Nielsen svedte af Stædighed.

— Hudd, hudd! summede Bien.

— Hvem griner *du* a', din Skomagersnude! brusede Rasmus op og slog igen Næven ned i Bordet, saa Glas og Flasker dinglede — Hva' Fa'en ha' du her at bestille, din Begslikker?

— Naa, naa, naa, Rasmus! sagde Ole mæglende — ta'en nu med Sjemytlighed!

— Jeg spiller ikke, saa længe den Sylepresser er i *Lokalet!*

— Han er jo allerede gaaet, Rasmus!

— *Er* han gaaet?

— Javel er han gaaet!

Rasmus Nielsen rejste sig og saa sig om.

— Jeg vil *tale* med ham! sagde han saa.

— Jamen han er jo inde aa danse nu, Rasmus!

— Jeg vil *li'egodt* tale med ham!

— Naa, Rasmus, sæt dig nu ned! sagde Ole og tog sin Gæst venskabelig under Armen. — Nu ta'r vi en lille hal' Rum til, og saa spiller vi. Det er dig, der skal gi,!

— Jeg vil tale med ham *li'e* med det samme!

— Javel saa! Her er Rummen! Skaal! Gi' saa!

Rasmus tog Kortene og begyndte at give.

— Nej, du gi'r fejl! Det er til venstre! var der en, der sagde.

— Jeg vil gi' til *højre!*

— Jamen ...

— Jeg *vil* gi' til højre! Ellers spiller jeg ikke!

— Naa, Fa'en ... Skal vi la' ham gi' til højre?

— Ja—a, sagde de andre. Og saa gav Rasmus til højre, og Spillet blev fortsat.

VI

Klokken slaar tolv. Rundt om i Stuens Hjørner sidder de ældste Bønder og blunder. De havde mest Lyst til at komme hjem, men vil dog nok have Punsen og Æbleskiverne med. Ogsaa Snedker Baldrian er falden i Søvn. Han sidder stiv og stram op ad Kakkelovnen med et Ansigt blegt og alvorligt som en Votivtavle.

Landvæsenseleven fra Skaftegaarden kom farende ind.

— Hvor er Frøken Kanstrup? Det er Sekstur!

— Frøken? sagde Rasmus Nielsen — *Frøken?* Kalder han hende *Frøken?* ... Jeg spiller ikke mere!

— Aa Sludder, Rasmus! Du er da osse rent krakilsk!

— Sa'e han kanske ikke Frøken, hva'?

— Jo Gu' sa' han Frøken, men hva' rager det dig?

— Hun er ikke mere Frøken end som min den gamle So!

— Næ, vel saa! Men stik nu bare det Es!

— Se *det* er en Frøken! sagde han.

— Hun er s'gu heller ikke a' di ægte! sagde Ole og stak over med Trumfkonge.

— Nu ska' da Satan flytte og føre ...

Ole klukkede og strøg Pengene til sig. Han sad i Held. Han havde vundet over en Krone ...

Eleven var faret ud og havde fundet Marthe i Køkkenet, hvor hun stod og hjalp Sofie med at drysse Melis paa Æbleskiverne.

— Det er Sekstur! raabte han — Det er Sekstur!

Marthe svarede ved at kaste ham en Skefuld Sukker i Ansigtet.

— Nu er Di sokkersød, Benediktsen! lo hun.

— Jamen, kom nu!

— Nej, jeg hjælper Mo'r!

— Maa hun ikke nok gaa med, Madam Kanstrup?

— Jo, gaa du kun, min Pige! Ungdommen skal more sig!

Og Landvæsenseleven galoperede med Armen om Livet paa Marthe ind i Salen.

Der var sat nye Lys i Stagerne derinde. Baade Havedøren og alle Vinduerne stod aabne, saa der var den yndigste Gennemtræk. Men alligevel havde næsten alle Karlene afført sig de unødvendigste Klædningsstykker: Frakke og Vest.

Skomager Hansen sprang Seksturen med den lille Madam Baldrian. De stampede i Gulvet som et Par løbske Heste.

Søren Karl svang Johanne, saa hun hvinede ved det. Og Eleven nynnede halvhøjt i Øret paa den blussende Marthe:

En Sekstur, ak i det lille Ord
En Verden af Fryd og Lyksalighed bor.

Saa hørte man Oles Stemme brøle inde fra Dagligstuen:

— Kommer ikke snart Ponsen, Sofie? Vi er tø'stige!

— Den skal I ha' oppe i *Salen!* svarede Sofie fra Køkkenet.

— Nej, Fanden, la' vos faa vor Part her ind; vi har ikke Stunder til at holde op!

Ole sad stadig i Held. Nu havde han stukket fem Kroner og fem og halvfjerds i Lommen.

Rasmus Nielsen var hvidglødende af Raseri. Han sad hele Tiden og mumlede: Satan! Satan! og havde stillet en tykmavet Skindpung op ved Siden af sig paa Bordet: Om jeg saa skal gaa fra Gaarden! sagde han: Om jeg saa skal gaa fra Gaarden!

Nu spillede de med tolv Øre i Indsats og Beten til seks og tredive.

Det var Ole og Rasmus Nielsen, Søren Buch, Per Klemmensen og Martin Sejersted, der spillede. Rasmus tabte mest, men han var ogsaa aldeles hensynsløs til at tage Missen.

Snedkermester Baldrian laa stadigvæk i Dvale op ad Kakkelovnen. Men han maatte have haft et lyst Øjeblik, thi sin høje Silkehat, sin Hovedhjørnesten, havde han faaet bragt i Forvaring under Stolen. Ogsaa de gamle Bønder med Privatskeerne sov trygt i deres Kroge. De snorkede som Kreaturer i en Fedestald. Det gjorde Baldrian derimod ikke; han mere fløjtede.

— Værsgod, nu er Ponsen bragt op i Stuen! meldte Sofie.

— Vi vil s'gu ha' den her ind! bandte Ole.

— Den staar oppe i Stuen! Vil I ha' no'et, faar I gaa dér op! nikkede Madammen og forsvandt.

Det mindre Bord var igen flyttet op i Dansesalen og stillet midt under „Kronen". Punsen stod og dampede i en vældig Gryde; og rundt om den stod alle Gaardens Spølkummer og Kopper.

Skomager Hansen øste Drikkelsen op af Bollen med en Grødslev.

— Ta' fra! sagde han og langede Kopper ud til alle fire Verdenshjørner — Det er *Kyd*suppe, dette her! det er Fanden vælteme *Kyd*suppe, der er kogt paa en fed, gammel Vinhandler, hudd, hudd! Har I nu allesammen faaet? *Damerne* osse? Saa skal vi ha' en Skaal! Syng med:

O—og dette skal være
Ole Kanstrup til Ære
Hurra ...

— Det er min Skaal! det er min Skaal! sagde Ole, der endnu sad inde ved Spillebordet — Den maa vi sla mig ind aa drikke!

— Spiller vi *Mis* eller spiller vi *Halløj?* spurgte Rasmus Nielsen.

Og Skam faa den som ikke
Ole Kanstrupses Skaal vil drikke,
Hurra, Hurra—a!
den Skaal var bra—a—Hurra!

— Jeg *maa* s'gu derind! Vi kan jo spille siden bagefter! Og Ole rejste sig hurtig fra Stolen og fôr op i Salen.

Ole Kanstrup længe leve,
Hurra—a—a!
I Fryd og Velstand svæve—
Hurra—a—a!

— Tak, Hansen! Tak,Tak!

Gid han maa høste lige saa meget
til næste Aar som i Aar,
Hurra—a—a!

— Tak, Tak!

Og gid vi allesammen maa komme
med til Høstgilde igen,
Hurra—a—a!

— Tak Hansen! Tak, Tak, allesammen! Ole gik bredt smilende rundt og stødte sin Kop mod Gæsternes.

O—og dette skal være
Madam Kanstrup til Ære —
Hurra ...

tog Skomageren fat igen, og Koret stemmede i med.

Madammen paahørte Skaalen med nedslagne Øjne og Punsekoppen i de foldede Hænder foran paa Maven.

— Di skal rigtig ha' saa mange Tak, Hansen! sagde hun og klinkede rundt.

— Mine Damer og Herrer! begyndte Landvæsenseleven fra Skaftegaarden — Vi Agrarer ...

O—og dette skal være
Jomfru Kanstrup til Ære,
Hurra! ...

sang Humlebien paa en frisk og druknede Elevens Tale.

— Fa'en til Skomager! nikkede Ole — sikken en Røst!

Efter Marthes Skaal blev „Ungdommens" udbragt, derpaa Musikkens og saa „de gamles" og endelig „vort Selskabs". Men saa var der heller ikke mere Puns i Gryden ...

VII

— God Nat, Hr. Kanstrup ... De er ... De er min Ven! og Tak for i Aften!

— Hva' Fanden, Baldrian, er Di rigtig i Koløren?

— Jeg maa nødvendigvis ... til mit Hjem ... Hr. Kanstrup!

Snedkermesteren stod stiv og bleg med sin Hovedhjørnesten i Haanden. Han havde ogsaa faaet Handskerne paa.

— Er Di gal, Baldrian? Hva' Fanden vil De hjem efter?

— Jeg maa ... nødvendigvis i min ... Seng! mumlede Snedkeren.

— Gud, Baldrian, du er jo fuld!

Det var Konen, der kom til.

— Ja ... mit Barn! sagde Baldrian og forsøgte at se Madammen stift i Øjnene.

— Jamen, du har jo ikke drukket no'et; du er jo i Afholdenheden!

— Nej, drukken ... no'et, det ... det har jeg ikke ... Putte!

— Jamen, hvor Satan kan De saa bli'e *fuld* da? spurgte Rasmus Nielsen greben af den højeste Forundring.

— Det skal jeg sige Dem, Hr. ... Hr. Nielsen! ... det véd hverken Di eller jeg! Men vil Di ha' ... et Klædeskab ... med Kna ... Knager ... med tre Rækker Knager ...

— Plads! Varsko! lød det fra de unge Karlfolk, da Musikken i det samme spillede op.

En seks—syv Par fôr ud paa Gulvet, og Baldrian blev slynget baglæns hen i en Krog, hvor han sank ned paa en Bænk. To Minuter efter sov han med Hovedhjørnestenen ned om Ørene.

Snedkeren var den eneste, der paa en for Guder og Mennesker ubegribelig Maade var bleven slaget todt af Punsen. De andre Gæster livedes tværtimod op. Om det saa var de ældgamle Privatskeer, der før havde følt Længsel efter Sengen, saa tumlede de hen og gjorde Haneben til en Dame og kørte hende trods Gigt og Ligtorne i sære Slyngninger rundt paa Gulvet.

Musikken var igen sat i med en hvinende Tyrolervals. Violinen trampede Takten med sin jærnbeslaaede Hæl mod Karrets Bund. Det klang som Hovslag over en Bro.

Alle vilde nu ud paa Gulvet. Man puffedes og trængtes og masedes. Der lød Hvin og Skrig og Latter. Rasmus Nielsen dansede med en Dame i hver Arm. Sveden drev ham ned over Ansigtet, og hans Celloluidflip var revnet. Humlebien havde atter faaet fat i Madam Kanstrup og svang hende, saa Hvergarnsskørtet stod om hende som et Storsejl. Lysene blaffede og hoppede som Lygtemænd. Et Par af dem gik ud.

— Jeg orker ikke mere, Hansen! jeg orker ikke mere! stønnede Sofie og segnede om paa Bænken ved Siden af Baldrian.

— Aa Gu', aa Gu'! pustede hun — Men det er nu li'godt alligevel morsomt at more sig!

— Kæde! brølede pludselig Skomageren — Kæde! Ta' fat, ta' fat!

Og han greb igen Madammen ved Haanden og trak hende op fra Bænken.

— Kæde, Kæde!

Rasmus Nielsen tog Sofie i den anden Haand. Og saa kom der ét Par til og ét Par til.

— Op med Jer allesammen! raabte Skomageren, der førte an — Op med hele Klirresiet! Over i Galop, Musik! over i Galop!

Musikken slog over i en strygende Galop, og Hansen fôr rundt med Kæden, saa det knagede i Ledene.

— Ta' dem paa Bænkene osse!

— Næi, næi! skreg de gamle.

— Jo, jo! raabte de unge.

Og de rynkede Morliller, der kun var kommen til Gaarde for at spise og for at mindes deres Ungdom, maatte med, enten de vilde eller ej.

Der var næppe Plads til at røre en Taa længere derinde. Man stod presset sammen som Tangenterne paa et Klaver og maatte nøjes med at hoppe op og ned.

Saa var der pludselig én, der raabte:

— Ud i Haven! ud i Haven!

Og ud gennem den aabne Havedør væltede hele Menneskeklumpen; frem over Dørtrinet, ned ad Stentrappen, ud paa de grusbelagte Gange og brune, halvvisne Plæner.

— Musikken maa med! Musikken maa med! var der saa en anden, der skreg.

Og Musikken kravlede ned af Karret og stillede sig i Døraabningen og hvinede paa Violen og snøvlede paa Klarinetten, saa Spurvene under Straataget fôr ud af deres Reder, og Lænkehunden ovre i Porten begyndte at gø.

Der var ingen Orden mere i Rækkerne, ingen Kæde. Man tog hinanden om Livet eller i Skuldrene og valsede rundt; eller man dansede tre—fire i Klynge.

Over Gange og Plæner og Blomsterrabatter fôr man under Latter og Glædeshyl.

Ole Kanstrup og Rasmus Nielsen rokkede rundt i tæt Omfavnelse og tilsvor hinanden evigt Venskab.

Humlebien polkerede under ustandselig Summen foran

Madam Skrædermester Rasmussen, der var bleven hængende i en Stikkelsbærbusk.

Tre unge Piger snurrede med hinanden i Haanden rundt om en halvfjerdsindstyveaarig Bondemand, der saa ud, som var han søsyg.

Madam Hansen og Madam Kanstrup sad paa deres Haler midt i et Astersbed og lo, saa de var ved at revne.

Og henne under Lindetræet slog Landvæsenseleven fra Skaftegaarden Armene om Halsen paa Marthe og kyssede hende tre Gange paa Munden, inden hun kunde faa sagt, at han skulde la' være ...

VIII

Men inde i den tomme, støvede Storstue sad, støttet op mod Væggen, i ensom Højhed, Afholdsmanden, Snedkermester Kristian Baldrian — den Dumrian!

GLADE JUL, DEJLIGE JUL ...

JULEAFTEN havde vi været til Træ hos Larsens.

Det var ellers ikke Bestemmelsen. Vi skulde have fortæret vor Gaas i Ensomhed og spillet Tremands L'hombre med Romtoddy og Havannacigarer; og jeg havde fattet det vanvittige Haab muligvis ad den Vej at kunne fremskaffe de halvfjerdsindstyve Kroner, jeg skulde betale den første Januar Klokken tolv præcis.

Men saa var der om Formiddagen kommet Bud ned fra Familien oven paa, om vi ikke havde Lyst til at komme op og se paa Juletræet Klokken seks, der kom en Del Børn.

Jeg stemte for L'hombren; men de to andre, der er dybere Gemytter, holdt paa, at vi skulde tage Juletræet og Børnene med. Og derved blev det.

Klokken slog seks, og vi begyndte at lette paa os. Vi havde taget Gaasen til Middag Klokken fire og derpaa lagt os med Kaffe og Kognak; en paa Sofaen, en i Gyngestolen og en paa Chaiselonguen i Hjørnet under Oldemoders Billede.

— Aa Gud ja, ja, ja! sagde den ældste, der er Jurist, og i hvis Hjem vi var — her er rart i det lille Danmark! og saa gabede han og strakte sig, saa det ligefrem knækkede i Ledemodene paa ham.

— Gu' er der saa! sagde jeg og sukkede ved det.

Men den yngste, der er Baandhandlerkommis, sagde ingenting, for hans Kæreste sad i Rødby.

Saa hørte vi en af Gutterne oppe fra trimle ned ad Trapperne, og Døren blev vrikket op:

— Nu tænder de, nu tænder de! raabte Drengen og tog mig i Haanden og trak af Sted med mig. Op ad Køkkentrappen maatte vi, ind gennem Køkkenet og Sovekammeret og ind i Spisestuen. Dér stod en seks—otte Børn stive og forventningsfulde.

— Derinde tænder de! hviskede Drengen og pegede paa Portieren, der var trukken for ind til Dagligstuen.

Nu kom Juristen og den Forlovede. Juristen lod sig straks dumpe ned i en Lænestol og tog en lille Pige paa Skødet og begyndte at dikkedikke hende paa Halsen, saa Barnet hvinede af Glæde. Den Forlovede stillede sig op i en afsides Krog og smilede blegt ud over Forsamlingen.

Portieren blev slaaet til Side. Og dèr stod Træet med alle sine Lys tændte, saa det skar mig i Øjnene. Jeg vilde fugte dem lidt med det Øjenvand, jeg altid gaar med i Lommen, men inden jeg vidste et Ord af det, havde man taget mig i begge Hænder, og rundt gik det om Juletræet.

— Halløj! tænkte jeg — det er ellers ikke Meningen. Men rundt maatte jeg. Og saa begyndte Børnene at synge:

— Glade Jul, dejlige Jul ...! sang de.

— Ja, I kan sagtens, tænkte jeg — I skal ikke betale halvfjerdsindstyve Kroner den første Januar Klokken tolv præcis!

Juristen var svært i sit Es.

— Syng med! nikkede han til mig og pustede med sit røde Ansigt.

— Jeg mangler Midler, sagde jeg — og jeg er hæs.

Lidt efter standsede Toget, og man gav sig til at rapse af Træet.

— Om der nu var halvfjerdsindstyve Kroner til dig! tænkte jeg, medens jeg stod og fortærede en kandiseret Blomme. Og jeg kiggede over til Juristen, der for mig repræsenterede Kapitalen. Jeg havde skrevet til ham om min store Nød og sendt ham Brevet pr. Post Lillejuleaften; men han havde ikke talt et Muk om det hele den lange Dag. Nu stod han og blinkede polisk med det højre Øje over til mig, medens han bandt en Sløjfe under Hagen paa en Dukke i rødt Tarlatan, som en af Smaapigerne havde faaet. Jeg fattede Haab.

— Hvis der nu er en Pakke med halvfjerdsindstyve Kroner i, tænkte jeg — hvor skal jeg da synge!

Den Forlovede opholdt sig stadig i Hjørnerne. Nu stod han klemt inde mellem Bogskabet og Klaveret og rev Konvoluten af et stort Brev i Kabinetsformat. Hans Aasyn lyste med en mild Glans. Og da han havde faaet Papiret fjernet, kyssede han stille det, der laa indeni. Han ænsede ikke Omverdenen længere.

— Herregud, tænkte jeg — det er vist fra Rødby! Hvem

der var ung som han! Og jeg blev vemodig stemt ved al den Glæde omkring mig og ved Smerten i mit eget sønderrevne Indre.

— Her er noget til dig! raabte pludselig en Stemme ved Siden af mig. Og min lille Ven fra før rakte mig en Pakke.

Jeg følte nervøst paa den. Den var blød. Det kunde godt være Tikronesedler. Jeg saa over paa Juristen. Han blinkede nu polisk med begge Øjnene.

— Glade Jul, dejlige Jul! sang det indeni mig, da jeg begyndte Udpakningen. Der kom noget blaagraat til Syne.

— Det er Tikronesedler, det *er* Tikronesedler! tænkte jeg, og Livsglæden blussede heftig op i mig. Jeg følte pludselig det kønne i denne gamle Skik med Juletræ, Sang, Knas og Pakker . . . Men hvad Fanden var *det!* Det var jo ikke Papir det graa, det var Uld!

Jeg kiggede igen over paa Juristen. Han ligefrem gnistrede af indvendigt Humør.

Jeg halede Genstanden ud af Papiret, halede og halede. Og alt som jeg halede, blev mit Ansigt længere og længere. Og jeg tror nok, jeg fældede en stille Taare, da jeg omsider stod med et Par Knævarmere i Haanden, et Par graa Uldgarns Knævarmere med blaa Borter!

Juristen rev dem fra mig og ilede rundt til Husets Damer med dem.

— Dem har jeg selv bestilt, Fru Larsen!

— Nydelige! sagde Fru Larsen — og med hæklede Borter!

Og alle Damerne beundrede Arbejdet, medens Børnene glemte deres Legetøj, og selv den Forlovede nærmede sig efter at have stukket Pigen fra Rødby i Brystlommen.

Men jeg stod fortabt. Og jeg syntes, at Lysene paa Juletræet kædede sig sammen og skrev med Flammeskrift oppe under Loftet: *Første Januar Klokken tolv præcis!*

— Er du ikke glad for dem? spurgte Juristen, da han kom tilbage med Knævarmerne.

— Jo, sagde jeg og smilte som et Svøbelsesbarn, der har Mavekneb — jo, ganske overordentlig fornøjet!

— Du fryser jo altid paa Knæene, siger du?

— Ja væmmelig!

— Paa Knæene? spurgte han igen, og jeg syntes, at han blinkede.

— Nederdrægtig paa Knæene! sagde jeg med Overbevisning.

— Jamen er du nu ogsaa rigtig glad for dem?

— Ved Gud! sagde jeg og rev mig ud af mine triste Tanker — *det* er jeg! Jeg er voldsom glad for dem! Tak skal du ha', gamle Ven, jeg skal aldrig glemme dig denne Overraskelse!

Juristen smilte. Og jeg tror virkelig, at han gjorde saa hastigt omkring og gik bort fra mig for at skjule, hvor heftigt han gottede sig — — den Prokuratorsnude!

Jeg kunde have visket ham om Næsen med hans infame Knævarmere! Og var han ikke gaaet, jeg tror, jeg havde gjort det!

— — —

Klokken otte en halv var Stadsen forbi, og vi gik ned til os selv og satte os til at spille L'hombre.

Men først vilde Juristen absolut hale Bukserne af mig for at se, hvordan Knævarmerne klædte. Jeg lod ham gøre det for muligvis at blødgøre ham ved min Føjelighed; thi jeg havde endnu ikke opgivet Haabet om Ressourcer ...

Naamen vi spillede altsaa L'hombre, og vi drak Romtoddy, og vi røg Cigarer; og Temperaturen steg. De uldne Knævarmere irriterede og kradsede, og de halvfjerdsindstyve Kroner legede Tagfat i min Hjerne. Juristens Øjne lyste som et Par Glødelamper, og hans Overskæg vippede af Velvære. Den Forlovede trak imellem Stunder sin Genstand op af Brystlommen og henfaldt i Beskuelse. Men jeg lavede Toddy og lavede Toddy og drak og drak paa Fædrelandets Vel, paa en forbedret Retspleje, paa Jærnbane til Rødby og paa alt mellem Himmel og Jord. Og det lykkedes mig virkelig lidt efter lidt, om end ikke helt at glemme de halvfjerdsindstyve Kroner, saa dog at skyde den første Januar ud i en uoverskuelig Fremtid. Men til sidst maatte ogsaa Juristen og den Forlovede tage mig under Armene og ved fælles Hjælp lægge mig ind paa mit Smertensleje ...

Saa gik jeg Morgentur ude paa Landevejen, der fører fra Byen op over nogle Bakker og langt, langt ud i Verden.

Der var Sne overalt. Hele Jorden var en eneste hvid Flade; og Himlen var graa, og jeg havde Hovedpine.

Det vil sige, det var ikke saadan egentlig Hovedpine; men det stod bare ikke rigtig til deroppe. Der var noget, der

skulde huskes, men som jeg ikke kunde faa frem i Forgrunden.

Imod mig kom gaaende to smaa Bønderdrenge i lyseblaat Vadmelstøj og med Træsko paa. Man kunde næsten ikke høre dem i den bløde Sne; og saa var de saa ganske overordentlig smaa, disse Bønderdrenge, syntes jeg; og midt imellem sig bar de en uhyre Kurv, op af hvilken der stak Hovedet af et Vildsvin.

— Uf! nu er der igen en Storborger, der skal mæskes! tænkte jeg.

— Glædelig Jul! sagde Bønderdrengene og lettede paa Huerne. Jeg sagde ingenting, thi mit Humør var daarligt. Jeg kunde ikke forklare mig hvorfor. Men ved at kaste et Blik ned af mig opdagede jeg, at jeg ingen Bukser havde paa. Jeg gik i bar Skjorte og med Knævarmere rundt i Sneen.

— Saa er det sgu ikke saa underligt! tænkte jeg.

Der lød Skridt bag ved mig.

Det var en lang Mandsperson, som snart kom mig op paa Siden.

— Glædelig Fest! sagde han.

— Pas Dem selv! sagde jeg og vilde til at skælde ud; men han var allerede forbi og gik videre med Ryggen mod mig.

Og jeg kom til at le, thi hans Ben var meget lange og forsynede med skotskternede Benklæder. Og dertil var han hjulbenet, som Hovedet paa en Knibtang. Hans Skødefrakke naaede ham ikke længere end til midt paa Bagen, og ud af den ene Baglomme ragede der en vældig Pibespids. Han havde et stort, blaastribet Uldtørklæde om Halsen. Enderne af Tørklædet hang frem under Frakken foran, og i Rundingen mellem de hjulede Ben saa jeg to blaagraa Kvaster dingle som Lodderne paa et bornholmsk Stueur; og Pibespidsen syntes mig Viseren.

Pludselig faldt det mig ind, at det i Grunden var knusende uforskammet af denne latterlige Person at tiltale *mig;* og jeg skyndte mig efter ham. Men han kilede ogsaa paa, saa Afstanden mellem os forblev lige stor.

— Halløj, Kammerat! raabte jeg. Men Manden forstod mig ikke.

— Hvad er Klokken? raabte jeg igen.

Og nu blev jeg Vidne til et Fænomen, der for Resten slet

ikke vakte nogen Forundring hos mig: Pibespidsen bevægede sig langsomt hen over hans Bagdel og standsede først da den stod lodret mellem Knapperne paa Skødefrakken. Derpaa hørte jeg tolv dumpe Lyde.

— Allerede saa mange! tænkte jeg — Saa er det vist bedst, at du ser at komme hjemad!

Og jeg gik hjemad. Det arbejdede endnu inde i min Hjerne, det jeg ikke kunde huske. Jeg gik med Hovedet bøjet og saa ned paa mine nøgne Fødder, der traadte i den hvide Sne.

— Underligt, at du ikke fryser! tænkte jeg — Det maa være Tøvejr.

Jeg indhentede en gammel Kælling, der rokkede af Sted med en vældig Kyse over Ansigtet.

— Glædelig Fest! mimrede hun, idet jeg gik forbi.

— Gamle Skohorn! mumlede jeg og satte Fart paa. Men hun greb mig i Skjorten og holdt mig fast.

— Madam, sagde jeg oprørt — De krænker min Blufærdighed!

— Jeg er en fattig Kone ...

— Ser De ikke, at jeg er omtrent blottet for Beklædning?

— En lille Skilling?

— Morlille, sagde jeg med Patos — tror hun, jeg gaar med Smaamynt i Knævarmerne?

Og jeg forsøgte at rive mig løs; men hun havde haget sig ordentlig fast med sine krogede Fingre.

— Slip mig!

— En gammel Kone ...

— Hvor gammel?

— Halvfjerdsindstyve! grinede hun.

— Halv ... gentog jeg, og der fôr en Gysen igennem mig — halvfjerdsindstyve, den første Januar?

— Ja ...

— Klokken ... Klokken tolv præcis?

— Ja, ja! nikkede hun ivrig; og Kysen gled bort, og jeg saa et Mandfolkeansigt med en Pen i Munden og en stor kroget Næse.

Jeg skreg himmelhøjt og rev mig løs. Men Mandfolket fik igen fat i mig; og vi sloges.

— Jeg skal lære dig! skreg han og dunkede mig i Hovedet med sine Knokkelfingre — Jeg skal lære dig!

Men jeg greb ham om Livet og spændte Ben for ham. Og vi tumlede begge i Grøften. Jeg underst. Og jeg mærkede, hvorledes den kolde Sne lagde sig omkring min Krop. Jeg slog fra mig; men han trykkede mit Ansigt ned i Sneen, saa jeg var ved at kvæles. Da samlede jeg mine sidste Kræfter og skreg hæst og fortvivlet:

— Isaksen, Isaksen, De skal nok faa Deres Penge!

Da forsvandt han. Og jeg rejste mig over Ende og gned mine Øjne og tørrede det vaade af mit Ansigt.

Og foran min Seng stod Juristen med et tomt Vandglas i Haanden.

— Den er nok højbenet! sagde han.

— Er det dig? spurgte jeg.

— Gu' er det mig, ja! ... Hva' Fanden, har du Knævarmerne paa i Sengen? Nu kan man da se, at du er glad for dem!

— Vi drak nok .. drak nok ... noget i Aftes?

— Det gjorde vi nok! ... Og du vandt i L'ombre!

— Gjorde jeg? spurgte jeg lysvaagen — Hvor meget?

— Halvfjerds ...

— Kroner?

— Næ, næ: Øre, gamle Dreng, Øre! sagde Juristen, vendte Hovedet bort og gik ud af Soveværelset.

Jeg blev siddende oprejst i min Seng og tænkte, at Livet var meget, meget, meget trist at leve, Menneskene forstod mig ikke ...

Men lidt efter aabnedes Sovekammerdøren paa Klem, et Par Øjne blinkede polisk ind gennem Sprækken, og en dyb Bas deklamerede:

Op, gamle Dreng, alt Solen skinned længe ...
Isaksen, Isaksen, her har De Deres Penge!

Og der kom en aflang, trivelig Konvolut flyvende hen i Sengen til mig.

Da jeg havde overbevist mig om, hvad der var i den, tænkte jeg paa Træet i Aftes og nynnede stille:

Glade Jul, dejlige Jul,
Jurister gøre godt i Skjul!

SLIPSET

KLOKKEN var vel et—to om Natten, da han kom hjem fra Fødselsdagsgildet hos Nikolaj. Det var om Lørdagen; altsaa Dagen efter, at han havde taget det.

Han var kommen smaanynnende op af Trappen og havde famlet sig frem over Loftet uden at tænke paa noget særdeles. Men saa var det, at lige idet han aabnede Døren til Værelset, hørte han nogen rejse sig fra Stolen henne ved Sengen. Han kunde ingenting se naturligvis, for det var jo mørkt; men han vilde alligevel have bandet paa, at der var en fremmed derinde.

Om han skreg? Nej, det gjorde han ikke; han huggede bare Døren i igen, saa Vinduerne klirrede.

Og saa stod han ganske stiv af Rædsel.

Han rystede ikke, han rørte sig ikke; men inden i ham var det, som om han skulde dø, og alle Tanker var borte.

Saa hørte han en Stemme inde fra Værelset spørge i en søvnig Tone:

— Er det dig, Paul?

Og i samme Øjeblik lo han næsten højt og blev pludselig helt lind i alle Lemmer igen: Herregud, hans Broder laa jo derinde! Det var naturligvis ham, der havde rørt sig i Sengen.

Han aabnede dristig Døren og gik ind.

— Er det dig, Paul? spurgte Stemmen igen.

Og han strøg en Tændstik og holdt den op i Vejret: Ja, der laa jo Drengen henne i Sengen, rødkindet og søvnig!

— God Aften, Axel!

— God Aften! ... Hvorfor slaar du saadan med Døren?

— Aa, det var ... det var Blæsten. Sov du bare videre!

— Er Klokken mange?

— Næi! Sov du bare!

Og Drengen vendte sig om paa den anden Side og sov ind.

Paul gik hen og tændte Lyset paa Vadskebordet og begyndte at klæde sig af:

Det var nu alligevel noget underligt noget med denne Lyd før! Han havde ganske tydelig hørt En rejse sig. Det var en Dame. Han var aldeles sikker paa, at det var en Dame. Det var en Kjole, der havde raslet ... Sludder! det var Axel, der havde rørt sig henne i Sengen.

Nu havde han faaet Jakke, Vest og Støvler af og stod og fingererede ved Slipset, et lille Humbug af lysebrunt, tykt Atlask. Det vilde ikke slippe Kraveknappen. Han blev hidsig og ruskede i det; og saa gik det af.

Saa stod han et Øjeblik med det i Haanden og stirrede tankeløst paa det.

Da var det pludselig, som om han følte Haarene rejse sig paa sit Hoved, og der trillede ligesom en kold Skilling ned langs hans Ryg:

Det var hende, der havde været inde paa Kammeret for at hente sin Sløjfe!

Han smed Slipset fra sig langt hen paa Gulvet, som om han havde brændt sig: Aa, aa, aa, hvad er dog dette her, hvad er dog dette her!

— Men Paul dog, lød det saa igen henne fra Broderens Seng — hvad er der i Vejen?

Han tog sig sammen og begyndte at knappe Selerne af:

— Ingenting, Axel ... Sover du ikke endnu?

— Nej, jeg kan ikke, klynkede den lille — naar du gaar og gør saadan et Spektakel!

— Nu skal jeg nok være rolig ... nu skal jeg ...

Han satte sig paa Stolen foran sin Seng og trak Benklæder og Strømper af. Og saa tvang han sig pludselig til at gaa hen og tage Slipset op fra Gulvet og lægge det hen paa det store Bord under Vinduet; han gik paa bare Fødder for at være rigtig flot:

Han skulde dog nok vise, hvad Ka'l han var! Bange? h-næi! Han havde maaske drukket for meget Puns henne hos Nikolaj, det var det hele! ... Hi, hi, da den lange Carstensen havde holdt Tale for Damerne! ... Den Diskenspringer havde ikke engang Præliminæreksamen! Og sikken et Overskæg! Nej vent bare til en anden En blev nitten Aar, saa skulde Verden faa Overskæg at se ...

Han sad paa Sengekanten og strøg sig med begge Hænder ned ad sine hvide, velformede Ben. Han syntes, det var rart. Men saa løb der en Kuldegysen igennem ham, og han drejede sig med et Ryk rundt paa Halen, lod sig dumpe baglæns om i Sengen og trak Dynen op under Hagen:

Lyset? skulde han slukke Lyset? ... Næi, det kunde godt brænde lidt endnu! ... Mon Axel var falden i Søvn? ... Ja-a, han kunde høre ham trække Vejret ... Fanden til Dreng til at sove! ... Det var godt, det var Søndag i Morgen, saa kunde han da ogsaa slibe sig en ordentlig Skraber ...

Han gabede og vred søvnig Kroppen rundt under Dynen:

Saa var det vel bedst at slukke det Lys der, ellers brændte det nok ned i Papiret ...

Hvor *var* han dog søvnig! Øjnene sank i, og han var ganske tung oppe i Hjernen ... Det var vist den Puns ... Døren? ... mon han havde husket at lukke Døren? ... Den Gang jeg drog af Sted, min Pige ...

Der snurrede nogle sorte Ringe paa gul Grund rundt for hans Øjne. Og der stod pludselig et Lys foran ham, et sort Lys ogsaa, med sort Flamme. Han pustede til det, og det sluktes. Og saa sov han.

Men et Øjeblik efter ... ja det kan ogsaa gerne være, at det var en hel Time efter, det vidste han ikke ... saa spærrede han pludselig lysvaagen Øjnene op:

Det var der igen — *det var der igen!* Det sad paa Stolen lige foran Sengen!

Han var bleven vækket ved, at Døren havde knirket. Men han havde ikke hørt, at nogen var gaaet hen over Gulvet, kun denne svage, uldne Støj, denne lille, dumpe, bløde Lyd, der lyder, naar En i et stille Værelse forsigtig sætter sig paa en Stol:

— Axel!

Han turde ikke rejse sig, turde ikke gøre den mindste Bevægelse. Han havde en Følelse af, at hvis han strakte Armen ud for at faa fat i Tændstikæsken, der stod paa Natbordet, saa vilde han røre ved det, der ... ved det, der sad der foran ham. Maaske vilde han faa fat i en Haand ... eller et Ansigt! ... Han vilde maaske komme til at røre ved Tænderne, eller komme til at stikke Fingrene ind i de tomme Øjenhuler ...

— Axel!

Hvad var nu det! nu rejste hun sig! Det var den samme stille, skurende Lyd som af en Kjolekant, der støder mod Gulvet ... Han syntes, han følte Lufttrykket af En, der bøjede sig frem over ham ... og Pustet af en Mund; men et iskoldt Pust.

— Aa Herregud, aa Herregud, jeg skal nok bringe det tilbage ... lille, gode Dame, jeg skal nok bringe det tilbage! ... Axel dog! Axel dog!

— Men Paul, Paul! er du syg?

Aa, nu var Axel vaagen! Gudskelov, at Axel var vaagen!

— Er du syg, Paul?

— Nej, nej ... men ... men her er En herinde ... der sidder En ved min Seng! Tænd Lys ... Aa tænd Lys, hva'? tænd Lys, tænd Lys!

— Ja, nu skal jeg! ... Men hvor er Tændstikkerne?

— Det ved jeg ikke ... Jo ... jo, de staar vist her paa Bordet!

— Jamen, Paul ...

— Ja ...

— Jeg tør ikke ...

— Hvad er *du* da bange for?

— Jeg er bange .... fordi du er bange!

— Aa, det er noget rent Sludder! sagde Paul pludselig brydsk — der er ikke saadan noget til!

— Jamen, du sagde jo ...

— Jeg er ikke bange! jeg har bare drømt. Vi fik saamegen Puns at drikke henne hos Nikolaj.

— Jeg synes, du skulde tænde Lyset alligevel, Paul ...

— Det kan jeg sgu gerne!

Og han rejste sig paa Knæene og famlede efter Tændstikkeæsken. Først greb han med Fingrene om den kolde Messingstage og gyste. Saa fandt han Æsken og tændte Lyset. Det skinnede til at begynde med ganske svagt som en Stjerne eller en St. Hansorm. Saa blaffede det op med en høj Flamme og gik saa pludselig ud igen. Og samtidig lød der en tydelig Knirken og Knagen af Døren.

— Her er vist Nogen inde alligevel, Paul ...

— Aa, Vrøvl, Dreng! sagde Paul og strøg en ny Tændstik af. (Han rystede paa Haanden og kunde næppe faa Lyset tændt.) — Det er bare Døren, jeg har glemt at lukke!

Og da Lyset endelig brændte klart og roligt, saa de, at Døren ud til Loftet stod et helt Kvarter aaben.

— Kan du saa se, sagde Paul triumferende — at det var Døren?

— Ja ...

De sad paa Hug hver i sin Seng og stirrede blege og forskræmte rundt i Værelset, særlig hen i Krogene, der laa i Skygge bag Klædeskabet og Kakkelovnen.

— Skal Døren ikke lukkes, Paul?

— Naa—aa, det synes jeg egentlig ikke behøves! nu ved vi jo, hvad det er.

— Jo—o, hva' ...

— Ja, saa kan du jo selv gaa hen og lukke den!

— Jamen, Paul, jeg ...

— Men du maa skynde dig lidt, inden Lyset brænder ud!

— Jamen ....

— Ja, jeg *kan* ikke! Det er farligt, ser du ... *Doktoren* siger, det er farligt at staa op af Sengen, naar man har drukket meget Puns og er bleven varm ... man kan blive syg! ... Jeg er lige glad, om Døren er lukket eller ej ... Men er du bange, saa ...

— Ja, nu skal jeg ...

Axel havde stukket det ene Ben ud af Sengen, men sad endnu tøvende og stirrede hen mod Døren.

— Skynd dig nu lidt! sagde Paul nervøs — Naa! Naa! ... Nu er der gaaet Ild i Papiret! ... Men ... tag mit Slips, du ved, det lille brune, som Maren syede i Gaar! Det ligger henne paa Bordet under Vinduet. Du ved, det lille, brune Slips! ... Tag det med og kast det ud paa Loftet ... langt ud, lige saa langt, du kan! Men skynd dig, hører du!

— Jamen, hvorfor skal ...

— Det skal du nok faa at vide! Tag det bare ... tag det bare! Nu gaar Lyset ud! nu gaar Lyset ud!

Ilden var naaet ned til Papiret i Lysepiben, det fængede og flammede op, medens den smeltende Stearin sydede og kogte.

Axel tog pludselig Mod til sig, sprang ud af Sengen og løb hen til Bordet.

— Jeg kan ikke finde Slipset! sagde han — Det ligger her ikke!

— Jo, jo, jo! ved Siden af Kraven! ... til højre ... nej til *højre,* Dreng! Har du det?

— Ja .. nej ... jo her er det!

— Naa, naa! (Paul næsten rejste sig op i Sengen.) Kast det saa! .... Og luk Døren! luk saa Døren!

Axel havde taget Slipset og slyngede det af al Magt langt ud paa det mørke Loft. Derpaa sparkede han til Døren, saa den fløj i med et Brag.

— Kom saa hen hos mig! sagde Paul hurtig — kom her hen ... her i min Seng! Det er ikke værdt, du ligger alene ... du, du kan godt ligge her ... for du er jo ... du er jo en Kryster ... du er jo en lille Kryster.

Axel løb hen til Broderen, der allerede havde slaaet Dynen til Side, og krøb ned ved Siden af ham.

Og saa gik Lyset ud.

De laa en Stund klyngede tæt op til hinanden og med Øjnen fast lukkede.

— Paul ...

— Ja ...

— Jeg er saa glad, fordi jeg maa ligge hos dig!

Paul kyssede hans Kind. Man hørte det store Ur slaa nedenunder.

— Klokken er allerede fire, sagde han — saa bliver det snart lyst.

— Bare det var lyst nu!

— Er den lille bange?

— Næ—æi, ikke naar jeg ligger her!

De talte med hviskende Stemmer, og Ansigterne tæt inde ved hinanden paa Puden.

— Hvad var det saa med det Slips, Paul?

— Aa, det var ikke noget! Det var bare noget Vrøvl.

— Maren sagde, at det lugtede, ligesom det havde ligget i Jorden ...

— Det ... har det ogsaa!

— *Har* det?

— Sov nu, Axel!

— Ja ... Godnat ...

— Godnat.

— Vil du ikke bruge det Slips mere, Paul?

— Nej! ... nej aldrig! ... I Morgen bringer jeg det hen i Kirken igen.

— Har du fundet det i Kirken?

— Ja ...

— Er det en af dine Kammeraters?

— Nej ... det er en Dames.

— En *Dames*?

— Naa, ti nu stille, Axel og hold Mund! Jeg vil sove!

— Ja ... nu skal jeg.

Og de tav begge. Den lille (han var tolv Aar) havde lagt sin ene Arm hen over Broderens Skulder; han laa ganske stille og var træt og søvnig. Men hver Gang, han var lige ved at slumre hen, blev han pludselig igen lys vaagen og stirrede med store Øjne ud i Mørket.

Ogsaa Paul laa rolig. Han følte sig saa tryg nu, han havde Broderen hos sig. Blot det at høre hans regelmæssige Aandedrag lige ved Siden af sig, var en Beroligelse:

Hæ, sikke noget Sludder med det Slips! Han vilde sgu ikke gaa hen med det i Kirken igen! Gud ved, hvor langt det var kommet ud paa Loftet? Axel havde ordentlig hevet til, det lille Skind! Maren og Sofie gik naturligvis og fyldte ham med saa mange Røverhistorier; men dem skulde han nok faa pillet ud af ham ... Hys! hvad var det? Mus? Ja, for der var nu Mus ude paa Loftet, han havde hørt dem før; ogsaa om Dagen, den Gang han sad heroppe og læste til Præliminæreksamen ... Hør, hvor de kradsede! Jamen ... det var jo ... det var jo her inde, henne ved Døren! Det var nogen, der gik! Det var et Menneske! ... Aa, nu kom hun vist igen, nu kom hun vist igen, nu kom hun vist igen!

Han laa og lyttede. Øjnene havde han spærret vidt op, og han turde næppe trække Vejret for bare at lytte:

Der var hun! (han hørte tydelig Kjolens smaa, bløde Slag mod Gulvet). Nu stod hun ved Stolen! ... Ja, vent du bare, vent du bare! (Han anede ikke, hvad han vilde gøre ved hende). Nu bøjede ... nu bøjede hun sig ned over ham! Han syntes, han følte en Haand famle ved sin Skjorte oppe ved Halslinningen, hvor Slipset skulde sidde: — A—a—a, væk, bort!

Han fôr over Ende i Sengen og slog om sig med Armene. Og saa sikker var han paa at ramme noget, noget fast, noget, der vilde gøre Modstand, at han næsten blev endnu mere angst ved at føle den tomme Luft mellem sine Fingre.

— Hvad er der Paul? Hvad er der dog?

— Hørte du ikke noget, Axel?

— Nej ... nej, jeg gjorde ikke, sagde den lille grædefærdig — Nu maa du ikke begynde igen, Paul! ... nu maa du ... ikke ... begynde ... igen!

Paul drog et dybt Suk:

— Aa, bare det var Morgen! sagde han. — Du maa ikke sove, Axel, saa skal jeg ... saa skal jeg fortælle dig det hele ... altsammen. Men du maa ikke blive bange, for det er bare noget Vrøvl! men ... men jeg tror, at det er rigtigt, at jeg fortæller dig det, for saa kan *du* maaske ogsaa høre det, og saa er det maaske ikke andet end Musene alligevel! ...

— Nej, sagde Axel og trykkede sig forskræmt ind mod Broderen — nej, jeg skal nok la' være! ... Men læg dig ned, Paul, ellers bliver du jo syg!

Paul sank dødtræt om i Sengen og lukkede Øjnene:

— Det er underligt, mumlede han — for jeg tror jo ikke paa den Slags Ting! Det er bare gamle Kællinger, der tror paa Spøgelser.

— *Har du set Spøgelser, Paul?*

— Nej ... men jeg har hørt dem; og det er næsten meget værre.

— Hvad har du da hørt?

— Du maa ikke fortælle det til nogen, Axel, for saa griner de bare af mig!

— Nej, jeg skal nok la' være!

— Det var i Gaar henne paa Arbejdet ...

— Henne i Kirken?

— Ja ... Nikolaj Skrøder, som ogsaa skal være Arkitekt, du ved ham, jeg har været til Fødselsdag hos i Aften! ... han og jeg arbejdede nede i Hvælvingerne; der var noget Puds faldet af, og det skulde vi klaske op og kalke ...

— Hvor turde I være dernede, Paul?

— Turde? hæ! hvad skulde dér være at være bange for?

— Var der *Kister?*

— Ja—a, Masser! De stod stablede op ovenpaa hverandre, og vi maatte flytte dem for at komme til. Saa var der en, hvor Laaget sad løst, der var bare en Skrue i det ene Hjørne. Saa sagde Nikolaj, at det var en fæl Bestilling den at gaa og rode mellem døde Mennesker. Men jeg sagde, at jeg turde godt ta' Laaget af Kisten og se efter, hvad der var i den. Og saa vilde han ikke stikke op for Bollemælk, men sagde, at hvis jeg turde, saa turde han ogsaa.

— Og gjorde I det saa?

— Ja begribeligvis!

— Og hva' ... hva' var deri?

— Der var naturligvis et Kadaver! ... Det var en Dame;

hun var balsameret; helt brun! Hun havde vist ligget der i mange, mange Aar!

— Havde hun ikke noget Tøj paa, Paul?

— Jo—o, en hvid Kjole med Sløjfer; de var ogsaa brune ligesom hendes Ansigt. Hun laa og gabede, vi kunde se alle Tænderne. Og saa havde hun hvide Handsker paa; men de var helt gule og plettede. Og da jeg rørte ved den ene, saa ... saa faldt Haanden af!

— Uh, Paul dog!

— Ja, og Nikolaj blev ogsaa saa bange, at han løb helt op ad Trappen og skreg, den Kryster! ... Nu synes jeg, det begynder at blive lyst, Axel; kan du se henne paa Gardinet?

— Ja; ... det er godt!

— Naa—aa, for mig maa det for Resten gerne være mørkt, saa kan man bedre sove!

— Naa ... og hvad saa, da Nikolaj løb op ad Trappen?

— Ja, saa kom de andre jo rendende, for de troede, at der var sket en Ulykke, saadan skreg han. Men da de saa hørte, hvad det var, saa grinede de bare og sagde, at Nikolaj Var en Tøsedreng og Skørteprins, og at han hellere skulde sidde hjemme under Kakkelovnen ... Og saa var der ham Mortensen, Handlangeren, ham de kalder Kartoffelbillen, fordi han altid har kolde Kartofler med til sin Mad ... han er saa grinagtig! han sagde, at han vilde spise sin Vesperkost dér nede, for saa havde han *Dame*selskab!

Og gjorde han saa det?

— Ja, naturligvis! og vi andre ogsaa! Men saa var det, at Mortensen satte en af sine Kartofler ind i Munden paa Damen og sagde: tyg, min Tøs, det er vist længe siden, du har smagt en dansk Ka'tøffel! Og vi andre lo. Men saa kom Formanden og sagde, at vi værsgod skulde lægge Laaget paa Kisten, for man skulde have Respekt for de døde. Og saa maatte vi jo lægge Laaget paa igen.

— Det var ogsaa rigtigt, Paul!

— Naa—aa, de døde er jo døde! Men han Formanden, han hedder Meyer, han har jo aldrig lært noget, han er bare en ganske simpel Arbejdsmand, der har gaaet paa Kommuneskolen; og der lærer de jo ikke andet end Religion og Danmarkshistorie og den Slags, ikke hverken Fysik eller Naturlære, som man har til Præliminæreksamen. Den Klasse Mennesker er saa overtroiske!

— Se, nu er det næsten helt lyst udenfor, Paul.

— Ja—a, nikkede Paul og saa glad smilende hen mod Vinduet, hvor Dagslyset skinnede ind langs begge Sider af det nedrullede Gardin — Naa, men saa var det jo, da vi skulde gaa hjem om Aftenen, saa ved jeg ikke rigtig, hvordan det kom; men Nikolaj sagde da, at jeg turde ikke tage en af Sløjferne, der sad paa Damens Kjole, og gaa med i Lommen i tre Dage. Men jeg bad ham jo rende og hoppe! hæ, troede han, at jeg var bange! Hvis han vilde gi' mig seks Cigarer til halvtreds, saa skulde jeg tage en af Sløjferne og møde med den som Slips til hans Fødselsdag!

— *Og det gjorde du!*

— Ja, hva' Fanden! man er da ingen Pi'epatte ... Nikolaj blev staaende oven for Trappen, mens jeg gik ned og lettede Laaget paa Kisten og rev en Sløjfe af ... Hæ, det manglede bare!

Lyset voksede mere og mere i Værelset, og Pauls Mod voksede med det. Han laa nu lunt og hyggeligt i Sengen og snakkede frejdigt løs, som om der aldrig var noget, der havde heddet Mørke.

— Og det var den, Maren syede et Slips af? spurgte den lille.

— Ja ... begribeligvis!

— Det skulde hun bare ha' vidst, saa ha'de hun ikke syet det!

— Nej, det kunde sgu ligne de Fruentimmer!

— Jamen, Paul, du sagde jo selv i Nat ...

— Aa, Fanden! i Nat! ... Man var vel fuld! Vi drak godt!

— Vil du da ikke hen med Sløjfen igen?

Paul gabede og strakte sig.

— Hæ, sagde han saa — vil Madammen derhenne ha' den, saa kan hun jo selv hente den! ... Men hør Axel, nu vil jeg sove! Gaa hen i din egen Seng, hva', Du ta'r saa meget Plads op ... Nu er du vel ikke bange mere?

— Næ—æ ...

— Skrup saa af med dig da, din lille Kryster!

Axel smuttede ud af Broderens Seng og hen i sin egen.

Og saa skudrede Paul sig velbehageligt til Rette og trak Dynen op under Hagen:

— Godnat, Axel!

— Godnat ... men hvis hun nu kommer igen i Nat ...

— Sludder Dreng! Sov nu!

Den lille tav og lukkede pligtskyldigst Øjnene. Solen skinnede klart udenfor, og Morgentummelen var begyndt at lyde op fra Gaden. Men den generede dem ikke, de syntes begge at være falden i Søvn.

Saa rejste Paul sig pludselig op paa Albuen og saa over mod Broderens Seng:

— Axel?

— Ja.

— Hør lidt!

— Ja ...

— Vi kan jo godt gaa en Tur efter Middag, og saa kan vi jo ta' det tossede Slips med! ... *Mig* er det nu for Resten lige meget, for voksne Mennesker tror jo ikke paa den Slags længere!

EROTIK

En Forelskets Optegnelser.

3. Juli.

Alt Galanteri er Kønsdrift, siger Herbert Spencer, hvilket imidlertid turde være en Overdrivelse, al den Stund jeg gør kraftig Haneben til en fyrretyveaarig Gærdestav med Overskæg og 200,000 i Medgift.

11. Juli.

I Gaar friede jeg, og hun svarede ved at knække midt over i mine Arme. Altsaa er den Ting afgjort.

12. Juli.

Hun har ogsaa en Moder, en ældre Mumie med Strikke- og Snakketøj.

20. Juli.

Vi skal snart have Bryllup. Det er hende, der har Hastværk. Gud maa vide, hvordan den Historie vil spænde af.

Juli 23.

Jeg holder paa Raad- og Domhuset, Kvinderne holder paa Kirken. Nu faar vi se, hvem der er stærkest!

28. Juli.

Kvinderne naturligvis! — — Kirkebryllup! nu be'r jeg Dem!

2. Aug.

Min Svigermoder mener, at jeg bør købe mig en høj Hat. Vel, saa køber jeg mig en høj Hat. Jeg hader høje Hatte!

6. Aug.

Nu stiger den! Middag i Koncertpalæet! Og jeg, som afskyer og foragter Bryllupsmiddage! Men hvad gør Tysken ikke for Penge!

10de Aug.

I Dag om tre Uger skal Dommen eksekveres. Hellige Sebastian bed for mig!

Aug. 11.

Hun var nedringet i Dag ved Middagsbordet! Ach Du lieber Augustin, alles ist væk, væk, væk!

Aften.

Jeg tror sgu jeg stikker af, gør jeg!

12. Aug.

200,000 paa Rente giver 8000 om Aaret. Assistent paa næstyngste Gage giver 1200 om Aaret. Jeg bliver og sætter min Lid til Influenzaen.

13. Aug.

Hun er rent tosset efter at kysse nu. Alle gode Magter, hvem der havde lidt Udslet i Mundkrogene.

14. Aug.

Tolv Retter Mad og syv Slags Vin. Jeg ved nok, hvem der bliver kraftig beruset!

15. Aug.

Skulde jeg alligevel ikke absentere mig? — Kunde jo stille en Vikar.

16. Aug.

Nu vil Svigermoder Gud hjælpe mig ogsaa kysse!

18. Aug.

Tror, jeg vil forsøge paa at faa Delirium *inden* Brylluppet.

21. Aug.

Ak ja, ak ja, ak ja! hvo ved, hvor nær En er sin Ende!

22. Aug.

Næ!!!

23. Aug.

„Min Alfons" sagde hun i Aftes, da jeg forlod hende: „God rolig Nat, min Alfons!" Og saa trykkede hun en stridhaaret Tandbørste mod min Pande ... Pføj!

24. Aug.

Mon man dog ikke kan købe Guld for dyrt? Om otte Dage — Heil Dir im Siegeskranz, *om otte Dage!*

25. Aug.

Alle mine Bekendte lykønske mig paa den infameste Vis.

26. Aug.

Min Svigermoder vil bo hos os!

Aften.

Skulde man ikke med lidt Fornuft kunne leve ganske lykkelig af 1200 om Aaret?

27. Aug.

To ældre Slægtninge med Hængekrøller taler om at logere sig ind hos Familien ovenpaa. — Nu ved jeg snart, hvad jeg gør!

28. Aug.

En gammel Onkel med Polyper i Næsen og Ligfald over det hele har set paa Lejlighed i Stuen!

29. Aug. Morgen.

Har forsøgt Oprør, men blev ynkeligen undertrykt.

Middag.

Min Svigermoder sagde for en Time siden, at *hun* nok skulde ordne det hele.

Aften Kl. 6.

Danmark, dejligst Vang og Vænge — nu gaar jeg til Hamborg.

31. Aug.

Ankommen til denne kraftige Hanseby afsendte jeg følgende Telegram:

Frøken *Elvira Kaspersen,*
Solitudevej 101,
København.

Paa Grund af ændret Livsanskuelse bedes De undskylde mig ved Festen i Morgen.

Alfons.

EN HISTORIE OM EN PELS OG EN KRONE

(Af en „Viveurs“ Dagbog.)

Jeg — — — —

Jeg anskaffede mig i Gaar en Pels.

Det var hundekoldt, og iført Pelsen og en dertil svarende lodden Hue vandrede jeg ned ad Byens Hovedgade. Jeg hilste paa de forbipasserende ved at slaa aimabelt ud med Haanden, eller, naar det var en mere velsitueret Borger, jeg mødte, ved at løfte Fingrene op til Huens Skindkant og trække i den, medens jeg samtidig bøjede Hoved og Krop til en ret eller stump Vinkel, alt efter vedkommende Persons Rang og større eller mindre Skatteevne.

Uden for Boghandlerens Vindue, foran hvilket jeg altid plejer at standse op for at holde mig à jour med Literaturen, det jo ligefrem fyger med Digtere! stod et Par Proletarer, en yngre Mandsperson og et ditto Fruentimmer i Samtale. Hun var barhovedet og bararmet og tjente rimeligvis i et af de omliggende Huse. — Han var, trods Aarstiden, i Sommerdress. Hænderne havde han begravet dybt i Bukselommerne, Frakkekraven var smøget op, og Hovedet sad ham helt nede mellem Skuldrene. Sammenkrøben stod han, skrutrygget og med krumme Knæ. Øjensynlig gjorde han sig Umage for at gøre sig saa lille som mulig i den Hensigt at frembyde den mindst mulige Overflade for Kulden at virke paa.

— Og hvor skal du nu hen? spurgte Pigen.

— Jeg gaar til Rømming; kanske der er Arbejde at faa.

Hans Ansigt var *hvidt* af Kulde. Og man saa hans magre, kantede Ben inden for de tyndslidte Sommerbukser, der forneden hang i Frynser og Laser omkring et Par gamle Fjederstøvler uden Fjedre, og saa smaa til hans Fødder, at hans Hæle sad oven for de nedtraadte Bagkapper.

Dog, hvad kom *det* mig ved!

Jeg svøbte Pelsen tættere omkring mig og gik.

Ud gennem Byen gik jeg, og ud ad den nøgne Landevej, hvor Østenvinden skar ind fra Havet som Knive.

Men jeg trak bare Huen længere ned om Ørene, stak Hænderne i Pelsens Ærmer og skridtede af Sted med min sølvknappede Stok under Armen.

Det begyndte at mørknes. Klokken var halv fem, og Solen havde forlængst puttet sig bag Bakkekammen mod Vest.

Ude over Havet hang nogle store, sorteblaa Skyer, der saa ud, som om de havde ondt i Sinde. De gled stille, lurende højere op paa Himlen. Det endte vel med Snestorm.

Dog jeg maatte jo ud til det røde Hus, det daglige Maal for mine Eftermiddagsspadsereture. Lige ud for en Lem, der sidder i Gavlen af dette Hus, plejer jeg at gøre omkring og vandre hjemad glædende mig til Cigaretten og Absinten før Dineren.

Vejen laa øde og tom med sine forkrøblede, vejrbidte Smaatræer langs Grøftekanterne. Ingen Mennesker var der at se, ingen Køretøjer at høre. Kun Telegraftraadenes klagende Jamren og det dumpe Brus af Bølgeslaget ude fra Havet lød uhyggeligt omkring mig.

Og jeg forstærkede mine Skridt for hurtigst muligt at naa det røde Hus.

Da lød der paa én Gang slæbende Trin bag mig.

Jeg drejede nervøs Hovedet om.

Det var Fyren, jeg havde set staa og tale med Pigebarnet inde i Byen.

Jeg slap uvilkaarlig Hænderne ud af Pelsærmerne og greb kraftigt fat om min sølvknappede Stok. Man ved sig jo aldrig sikker for den Slags forsultne Eksistensers dyriske Brutalitet.

Den franske Revolution med dens udskregne fraterni- liber- og égalité, Socialistkongresserne, Attentaterne paa de kronede Hoveder, Sardindaaser og Anarkistbomber og Mordet paa Præsident Carnot myldrede mig rundt i Hjernen, medens jeg ilede fremad mod det famøse røde Hus, som jeg allerede begyndte at skimte ret forude i Skumringen.

Jeg kunde jo ha' vendt om straks eller være veget ned ad en Bivej?

Paa ingen Maade! Aldeles ikke! Man skal ikke lade sig terrorisere af Underklasserne!

Det manglede sgu bare, at en velklædt og bosiddende Mand, der punktlig betalte sin Husleje, skulde mirnix, dirnix

vige ned ad en Bivej for enhver skævhælet, frynsebukset Lazaron af en Landstryger, som den ene Nat sov i en Halmstak, den anden i en Vejgrøft og den tredje Nat maaske slet ikke sov! Hæ!

Nej, hvis man virkelig levede i et velordnet Samfund, burde Øvrigheden, der betaltes af os Skatteydere, aldeles ikke tillade disse Knægte at færdes ude efter Mørkets Frembrud!

Den burde tage dem i Forvaring Klokken henad fire—fem og først slippe dem løs igen ved Solopgang! ...

Nu havde jeg naaet Huset, stod midt for Lemmen og gjorde højre om.

Banditten var ikke at øjne. Jeg lyttede: Jo, jeg hørte dog hans slæbende Trin. Og der kom han selv ud af Mørket.

Herregud, hvor han i Grunden saa mig skikkelig ud! Armene var boret ned i Lommerne til Albuerne, og han syntes endnu mindre, end da jeg før saa ham inde i Byen. Og hvor Bukserne dog blaffede ham om de tynde Ben! Gad overhovedet vidst, om der i det hele taget fandtes Kød og Knogler inden for Tøjet!

Hu, ha, hvor han maatte fryse!

Havde man endda haft et Glas Madeira dry eller en Flaske Chambertin at hælde i ham! — Og nu begyndte det oven i Købet at sne med smaafine Isnaale ...

Han skumplede af Sted paa sine nedtraadte Støvler langs Grøftekanten med Kraven oppe om Ørene og de sløve Øjne stirrende mysende frem af det blege Ansigt. Han havde Blæsten og Islaget lige imod sig ...

Pludselig skraaede jeg over til ham.

— Den skal De have, sagde jeg og rakte ham en Krone, som jeg havde fisket op af Lommen — Den skal De have, fordi De ikke har sprængt mig i Luften!

Fyren saa paa mig med store, uforstaaende Øjne. Men han strakte dog Haanden frem og tog Pengestykket.

— Tak, Herre, Tak! mumlede han — og Gud velsigne Dem!

— Det gør han nok! sagde jeg, men var allerede langt henne ad Vejen. Det sneede stærkere og stærkere, og jeg skyndte mig hjemad; thi det er meget ubehageligt, naar Ens Pelsværk bliver vaadt .....

SELMA TORNHJELM

Det var en Aften i forrige Uge. Jeg var gaaet ud Klokken syv og vendte hjem Klokken henad ni.

Som sædvanlig kiggede jeg ind ad Glasset i min Brevkasse for at se, om det vidunderlige skulde ligge der.

Og det laa der virkelig i Form af noget hvidt.

Jeg gik ind paa mit Værelse, tog Overtøjet af og hængte det op; og tændte derpaa Lampen.

Jeg gav mig i det hele god Tid. Jeg ligesom forhalede Nydelsen. Thi naar det vidunderlige først ligger i Brevkassen, er man det jo sikker nok.

Og jeg stoppede langsomt min Pibe og tændte den med Omhu; tog saa endelig Nøglen til Brevkassen og gik ud og aabnede.

Det var bare et Visitkort.

— Jeg tænkte det, sagde jeg resigneret til mig selv — jeg tænkte det nok! Livet er ikkun én eneste lang Kæde af Skuffelser!

Saa lukkede jeg Brevkassen i med et Smæld og gik ind.

— Formodentlig Tante Stine, tænkte jeg — hun har jo længe svævet i Horisonten. For Resten er det da en underlig Tid for en ældre, enligstillet Kvinde at gøre Visit paa. Naa, men godt var det, at du ikke var hjemme!

Og jeg gik hen til Lampen for at læse min gamle Tantes Navn paa Tryk. Kortet var et af disse mærkelige Kort, der ligner en stille Vandflade, man har kastet en Haandfuld Smaasten ud i: en Masse Centre, hvorfra der udgaar Ringe til alle Sider. Marmorerede Kort kalder man dem nok. Og dette havde Guldsnit.

— Pokkers saa den gamle opper sig! tænkte jeg — Men det tærer paa Arven!

Og jeg vendte Kortet:

SELMA TORNHJELM

stod der.

— Selma, tænkte jeg stille — Selma? Du kender jo ingen Selma! Selma Tornhjelm ... Hvorfor mon der ikke staar: Selma van Tornhjelm? Det vilde se endnu flottere ud. Selma ... (Jeg blev arrig.) Ja men hvem Fanden *er* Selma? Hvor kan det falde det Fruentimmer ind at komme herop og lægge sit Kort i min Kasse? ... Selma Tornhjelm ... Tornhjelm? det er et kønt Navn. Fru Wied, født Tornhjelm ... jojo, det lod sig høre! det smager af svensk Adel. T-o-r-n-h-j-e-l-m, stavede jeg ... Men saa kastede jeg pludselig Kortet paa Bordet, lagde en Bog ovenpaa og satte mig til at læse.

Lidt efter havde jeg det imidlertid i Haanden igen. Jeg vilde se, om der ikke skulde staa skrevet noget paa det. Jeg vidste godt, at der ingenting stod, men jeg vilde se efter alligevel.

Guldsnittet glimtede i Lampelyset og skar mig i Øjnene. Det var i Grunden et grimt Kort og smagløst ogsaa, ordinært!

Og jeg stak det ind under Blækhuset, saa langt det kunde komme.

— Mon det ikke er fra en Vadskerkone? tænkte jeg. — Eller en Strygejomfru, eller en ... noksagt? ... Nej, saa ha'de der vist staaet en Adresse paa? ... Jamen staar der ikke ogsaa en Adresse paa?

Jeg halede Kortet frem igen: Der var ikke andet at se end Guld og Marmor og Selma Tornhjelm.

Nu lo jeg og kastede Kortet ned i Papirkurven. Jeg bankede min Pibe ud, stoppede den og tændte den igen og satte mig magelig til Rette i Sofaen og gav mig til at tænke over det Arbejde, jeg for Tiden er optagen af ...

Der var saa hyggelig lunt i Stuen. Den røde Skærm sad over Lampen; Gardinerne var trukket for, og Bregnerne skinnede lysegrønne henne i Hjørnet ...

Men hvad var det! Gik der ikke nogen ude paa Gangen? Jeg lyttede ... Nej! Jamen jeg kunde dog gaa ud og se efter ... Naa—aa, hvorfor skulde jeg det? Var der nogen, saa bankede de vel!

Og jeg faldt igen i Tanker:

Jeg var sammen med skønne Kvinder i oplyste Sale. Men især var der én, en lille, spinkel én med sort Haar og blaa Øjne. Hun og jeg sad i en afsides Sofa under nogle store Ørnebregner. Og hun hed Selma ...

Nu puslede det ved Døren igen! Jeg stirrede derhen, som

om jeg ventede at se nogen træde ind. Saa rejste jeg mig og gik hen og lukkede op:

Naturligvis var der ingen. Jeg bøjede mig ud over Trappegelænderet: Intet uden Gasblus og Trin og Trin og Gasblus lige ned til Bunden. Jeg vendte mig. Glasset i Brevkassen skinnede og blinkede, som om det kaldte paa mig. Da jeg gik ind ad Døren, satte jeg Øjet helt ind til det: Laa der ikke noget hvidt? ... Jeg satte det andet Øje til: Jo saa minsandten laa der da noget!

I en Fart kom jeg ind efter Nøglen. Da jeg fik aabnet Kassen syntes jeg alligevel ikke, at der var noget. Men saa stak jeg Fingerspidserne derned og fik fat i et Papir.

Jeg trak det op.

Det var en lille, bitte Pakke i et kvart Ark Skrivepapir med Streger.

Jeg følte paa den. Den var blød. Men det var, som om det, der laa indeni, kradsede paa og vilde ud. Jeg blev ganske underlig til Mode. Og idet jeg lukkede Kassen, kom jeg til at tabe Pakken.

Jeg rev en Tændstik af, for jeg turde rent ud sagt ikke tage den op i Mørke. Den laa paa Maatten foran Dørtrinet; og da jeg bukkede mig ned efter den, syntes jeg, at den var bleven større. Papiret havde løsnet sig. Jeg satte Pegefingeren ned paa den og trykkede til. Blødere var den ogsaa bleven. Og Papiret skrattede, da jeg trak Fingeren tilbage.

Nu greb jeg forsigtig Pakken med to Fingre, bar den ind paa Skrivebordet og lagde den lige hen under Lampen. Saa stod jeg og saa paa den. Hvad Pokker kunde det være? Mon det var noget, Selma havde puttet i Kassen tillige med Kortet? ... Jeg puffede til Pakken. Papiret begyndte at aabne sig. Jeg stirrede og stirrede, og Pakken svulmede mere og mere op. Jeg syntes at høre en kradsende Lyd.

— En Snog! sagde jeg til mig selv — Du bedste Gud, en Slange!

Og Papiret vedblev at aabne sig langsomt. Det ligefrem vred sig i Folderne for at komme op. Jeg vil ikke nægte, at jeg ventede det værste.

Og jeg tog forsigtig Lampen og flyttede den hen paa et andet Bord, i Tilfælde af, at den mystiske Pakke pludselig skulde faa i Sinde at eksplodere.

Men nu blev den ganske stille, Papiret rørte sig ikke mere.

— Det *maa* være en Slange! tænkte jeg — Krybdyrene rører sig jo kun i Lys og Varme.

Og jeg flyttede forsøgsvis Lampen tilbage igen. Straks begyndte det at krible og krable i Papiret.

— Herre min Gud, sagde jeg højt — hvad er dog dette!

Og jeg tog en Lineal og prikkede lidt til Uhyret. Formodentlig har der været et Læg i Ombøjningen, som har været fastere end de andre, og det stødte jeg vel nu ud af sine Folder; thi pludselig aabnede Papiret sig og bredte sig ud til begge Sider.

Og foran mig laa en Haarlok.

Eller den maatte maaske snarere kaldes en Tjavs. Halvandet Kvarter var den. Den havde været rullet sammen til en Krølle; og derinde i Papiret havde den saa ligget og anstrengt sig for at indtage sin naturlige Stilling à la Kosteris. Jeg maatte le af mig selv.

— Gud bevares, sagde jeg — hvad vi Menneskenes Børn dog i Grunden er for nogle Skrællinger!

Jeg tog Lokken i den ene Ende og holdt den op i Vejret. Den hang lodret ned som en Pind. Den var sort, og midt paa var den omvunden med et lyseblaat Silkebaand.

Jeg strøg ned ad den, den var glat som Silke. Jeg viklede den om en Finger, den var saa blød, saa blød. Det var i Grunden noget Sludder, at jeg havde kaldt den en Tjavs og et Kosteris! Det var en nydelig, silkeblød Haarlok, var det; ihvorvel den ganske vist ikke kunde kaldes en Krølle.

Stuen var hyggelig og lun. Den røde Skærm sad over Lampen. Gardinerne var trukket for ... Jeg stod der foran Skrivebordet og faldt i Tanker ...

Masser af skønne Kvinder saa jeg, men hun var den mindste og den yndigste ... saa lille og slank og sorthaaret! Vi sad sammen i Hjørnet under Bregnerne. Jeg listede hendes Haand ind i min; men hun sad og saa ned til Siden og sagde ingenting. Jeg løftede ganske stille hendes Fingre op til mine Læber og kyssede dem. Men hun rørte sig ikke, hun vendte bare Hovedet endnu mere bort. Jeg lagde min Arm om hendes Nakke og drejede hendes Ansigt om mod mit ...

Da, ja jeg ved ikke, hvordan det gik til, men mine Øjne gled pludselig hen over Skrivebordet og op ad Væggen, og jeg stirrede lige ind i Ansigtet paa det grinende Dødningehoved, jeg har hængende der; et Dødningehoved med to store Terninger som Øjne.

— Fordømte Tjavs! sagde jeg og smed Haarlokken hen ad Bordet — hvad er dette her for noget nederdrægtigt Kogleri?

Men Lokken vred og vendte sig et Par Gange og laa saa ganske stille fladt ud henne foran Blækhuset. Jeg saa paa den og rystede paa Hovedet.

— Er du nu der igen, sagde jeg til mig selv — er du nu der igen med dine tossede Nerver? Du bliver saamænd aldrig til noget, hvis du ikke lægger dem paa Hylden!

Og jeg rakte Haanden ud og tog Lokken paa ny. Jeg snoede den ind imellem mine Fingre, og jeg syntes, at det hvide Kød og det sorte Haar klædte hinanden.

Men lige i samme Øjeblik kom jeg til at tænke paa en gammel Bondemand, jeg som Barn havde kendt. Hans Næse var hvidgul, og Pigerne derhjemme sagde, at den var begyndt at visne paa Grund af en Sygdom, han gik rundt med; og ud af denne underlige hvide Næse stak der lange, sorte Haar ...

Jeg skreg af Væmmelse ved disse Tanker og vilde kyle Lokken fra mig. Men da jeg havde snoet den ind imellem mine Fingre, hang den fast og vilde ikke slippe. Den var ogsaa pludselig bleven saa fedtet, syntes jeg, saa klæbrig. Mine Nøgler sad i Skrivebordsskuffen, og med en af dem rev jeg Haaret ud, saa det faldt paa Gulvet ind under Bordet.

Jeg ligefrem segnede om i en Stol, og Sveden sprak fra min Pande. Hvad var det for et Helvedes Kvindemenneske, der havde bragt mig dette Djævelskab til Huse! Den gamle Bondemand og hans væmmelige Næse laa under Jorden for mange Aar siden og havde ikke været i mine Tanker, siden jeg gik i Skole og mødte dem paa Landevejen omtrent ud for Postpeters Hus. Og nu laa der i Aften en Haarlok i min Brevkasse og trak frem af min Hjerne en saa modbydelig Erindring!

Jeg skævede ind under Bordet og rejste mig. Min Lampe begyndte at gaa ud. Jeg tændte et Lys for at hente Petroleum. Jeg vidste godt, hvor Flasken stod, og havde ofte taget den i Mørke; men i Aften maatte jeg nødvendigvis have Lys med. Da jeg gik forbi Entredøren, hørte jeg listende Trin paa Trappen. Jeg standsede og lyttede; men der var fuldstændig roligt i Huset. Kun saa jeg, at min Overfrakke bevægede sig frem og tilbage og gned sig ind mod Tapetet henne under Krogen, hvor den hang. Jeg havde rimeligvis stødt

til den, da jeg gik forbi. Nu blev ogsaa den stille, og der var ikke en Lyd at høre. Saa hentede jeg Flasken og fyldte Petroleum paa Lampen. Og da den igen blussede klart op, syntes jeg, at det hele var en latterlig Affære. Jeg tror endogsaa, at jeg smaalo, da jeg slukkede Lyset og bar Flasken ud paa sin Plads i Køkkenet.

Og jeg satte mig igen i Sofaen og følte mig hyggelig til Mode. Jeg tændte en Cigaret, og mine Øjne fulgte den graa Røg, til den forsvandt oppe under Loftet. Mit Hoved sank ned mod Sofaryggen, og jeg vuggede det blidelig frem og tilbage og begyndte at hviske halvhøjt for mig selv:

— Selma, mumlede jeg — Selma Tornhjelm, kan en enkelt Lok af dit Haar sætte min Sjæl i saa heftig en Svingning, hvad vil saa ikke hele din yndige, lille Person kunne udrette? Tro ikke, hvad onde Mennesker fortæller om mig! Aa, vidste du, hvor trofast jeg er (her kom jeg til at nyse. Det var Cigaretrøgen, der gik mig op i Næsen. Men jeg vedblev:) vidste du, hvor ofte jeg har længtes efter den sande, den ægte, den store Kærlighed! vidste du det, Selma Tornhjelm, du vilde banke paa min Dør, og den skulde oplades og i hinandens Arme ...

Yndige Syner drog mig forbi; og i dem alle var hun Primadonna, den lille mørkhaarede med de blaa Øjne! Hun vinkede og kaldte, og jeg fulgte hende. Igen sad vi under Bregnerne i Krogen. Musikken bruste, og Dansen gik. Men vi dansede ikke, vi sad stille Haand i Haand. Og jeg spurgte hende, hvad hun hed, og hun svarede: Selma! Og jeg spurgte hende, hvad hun vilde mig, og hun slyngede Armene om min Hals og løftede sit Ansigt op imod mit ...

Da saa jeg igen Dødningehovedet for mig (jeg sad endda med Ryggen mod det), og jeg saa Terningerne i de tomme Øjenhuler; og bag mig hørte jeg Latter og Lyd som af klaprende Tænder, der slaar sammen i Kulde.

Hurtig drejede jeg mig om. Billedet hang stille henne over Skrivebordet, og Terningerne gloede dødt frem for sig.

— Begynder det nu igen, tænkte jeg — begynder det nu forfra igen? Det er nok bedst, vi gør Ende paa det i Tide! Nu har det forheksede Fruentimmer længe nok drevet sit Hokuspokus!

Og jeg rejste mig og hentede Visitkortet op og lagde det ved Siden af Papiret, hvori Lokken havde været svøbt. Men Lokken selv kunde jeg ikke finde. Jeg flyttede Skrivemappen og Blækhuset og søgte og søgte. Og jeg syntes atter, at Død-

ningehovedet paa Væggen grinede ondskabsfuldt. Men jeg holdt mig tapper.

— Det er sandt, sagde jeg ganske højt, for at Hovedet kunde høre det — Du rev jo Haaret paa Gulvet før!

Og jeg satte mig paa Hug og søgte under Bordet. Med den flade Haand strøg jeg hen over Gulvtæppet. Det kildrede mig i Fingerspidserne; men jeg fandt ingenting.

Saa bøjede jeg mit Hoved ned for bedre at se efter. Og medens jeg sad saaledes med Hovedet bøjet halvt ind under Bordet, anede jeg, at noget vilde ske.

Og pludselig mærkede jeg ogsaa, at en Finger strøg mig hen over Nakken lige under Haaret, hvor Halsen begynder. Det rislede igennem mig, og mine Hænder rystede. Men jeg rejste mig rolig op og gik hen og tændte Lyset.

— Bare ikke gi' dig, sagde jeg til mig selv — bare ikke gi' dig, lille Ven! Vi lever da vel i Slutningen af det nittende Aarhundrede!

Da jeg vendte mig om med det tændte Lys i Haanden, saa jeg straks Haarlokken: den hang ned fra Nøgleknippet, jeg havde kastet fra mig paa Skrivebordet, og det var den, der havde kildet mig paa Halsen før, da jeg sad paa Hug.

Et Øjeblik steg Raseriet op i mig. Men jeg betvang mig. Man skal aldrig stille sig blot overfor et Fruentimmer; og jeg følte mig aldeles overbevist om, at Selma sad et eller andet Sted i Værelset og iagttog mig; eller kanske hendes Øje lurede i Nøglehullet derhenne i Entrédøren ... listede der ikke nogen af Sted paa Hosesokker derude? Jeg syntes, jeg hørte en undertrykt Fnisen! Jeg fo'r hen og rev Døren op: Ingen!

— Naa, *det* kalder du at bevare Kontenancen? sagde jeg haanlig til mig selv — Jo, du er mig en kraftig Herre!

Lyset blæste jeg saa ud og gik hen og løste Lokken fra Nøgleknippet. Jeg lavede den igen til en Krølle, lagde den tilbage i Papiret og pakkede det sammen. Visitkortet lagde jeg ovenpaa Pakken:

Selma Tornhjelm stod der! Det var i Grunden net trykt! Typerne var smaa, slanke og fine og forlængede sig ud i smaa elegante Kroge baade foroven og forneden.

— Mon du nogen Sinde vil faa opklaret denne underlige Historie? spurgte jeg mig selv — Hun kommer maaske herop i Morgen for at hente Lokken og Visitkortet. Rimeligvis skulde hun ha' været op i Huset ved Siden af, eller kanske ned paa Salen nedenunder. Maaske har hun en lille Ven

dernede, ham, den lyslokkede Maler, „den blonde Murillo!“ Pyt, jeg skal sgu nok stikke ham ud! ... Jeg vilde blive hjemme hele Dagen i Morgen. Og naar hun saa kom bly og forlegen, vilde jeg byde hende indenfor ... Og hun vilde sætte sig i Sofaen derhenne. Og jeg ... ja ... ja først vilde jeg blive staaende støttet til en Stol; men naar vi saa var bleven lidt nærmere bekendt med hinanden, vilde jeg sætte mig hen ved Siden af hende og fortælle, spøgende naturligvis og med et tækkeligt Glimt af Selvironi, hvor rent fjollet hendes Lok og hendes Kort havde gjort mig. Og saa ... ja saa vilde jeg tage hendes fine, lille Haand i den brune Barnehandske og betro hende, at hun og jeg havde siddet saaledes sammen før ... at der havde været Musik og Lys og Dans ... men vi havde ikke danset, vi havde siddet ganske stille med hinanden i Haanden ligesom nu ... Og saa havde hun ... og saa havde jeg ...

Mine Fingre var begyndt at lege med Visitkortet foran mig; og nu tog de Pakken og vippede den op og ned; den gled fra mig og faldt ned paa Bordet med den flade Side opad ...

Det var ikke langt fra, at jeg havde udstødt et Skrig!

Thi paa den hvide opadvendte Flade var der med Rødkridt eller med Vandfarve tegnet et grinende Dødningehoved, og neden under dette stod der med store gloende Bogstaver: Ha, ha, ha!

Ikke andet, bare disse tre: Ha, ha, ha!

Jeg kastede uvilkaarlig et Blik op til Dødningehovedet paa Væggen, det smilede. Og Dødningehovedet paa Bordet smilede ogsaa: Ha, ha, ha!

Da kunde jeg ikke mere. Jeg rev en Skuffe op og kylede baade Pakke og Visitkort derned, tog mit Overtøj, fo'r ud af Døren, ned ad Trappen, ud af Huset, ud i Natten ...

Men Lampen lod jeg staa og brænde paa Bordet, for at der kunde være lyst i Værelset, naar jeg kom tilbage.

Og efter et Par Timers Vandring vendte jeg hjem rolig og fattet. Jeg krammede en stor Avis sammen og puttede den i Kakkelovnen, og ovenpaa Avisen lagde jeg ligeledes rolig og fattet, hin Haarlok og hint Kort; hvorpaa jeg ved Hjælp af en Pægl Petroleum og en Tændstik foranstaltede en flammende Autodafé ...

Men møder jeg nogen Sinde Selma Tornhjelm paa min Vej, da ve denne Kvinde!

HØNSERIANA

(En Lignelse).

DER var engang en Hønsegaard, hvor Hanerne spankede stolte omkring med Kam og Sporer og andre mandlige Prydelser og elskede trofast deres Høner i Flæng, som Haner skal. Fandt de paa deres Vej nogle lækre Smaakorn, spiste de sig naturligvis selv mætte først, thi det var jo dem, der havde Arbejdet og Ulejligheden. Men blev der saa noget tilovers, stillede de sig op og galede og kaldte paa deres Hustruer og Børn og sagde til dem: Se dette har vi fundet til Eder! Og Hønsene kom pilende fra alle Kanter og fyldte Kroen og takkede og nettede Fjerene og gjorde sig lækre og var misundelige og hakkede hverandre og skreg og sloges o. s. v., hvad nu Høns saadan fra Arilds Tid har plejet at slaa Dagen ihjel med. Men de hyggede dog om deres Reder og lagde deres Æg og rugede deres Kyllinger og følte sig forholdsvis lykkelige paa Jorden, idet de anerkendte den gamle Naturlov: Hanen er Hønens Hoved!

Se det var *den*gang! ...

Moster Meyer kaldtes en ældre, perlegraa Høne af et noget kolerisk Temperament.

Allerede længe havde hun paa Grund af sin tiltagende Alder følt sig lidt tilovers i Hønsegaarden, og derfor var Kraasen, det vil sige: Galden vokset i hende. Og naar hun saa en yngre varmblodet Høne give sig hen med Fjer og Dun til en Hane, saa sagde hun vel ikke ligefrem, at det var Svineri, thi hun kunde da endnu, særlig i Foraarsmaanederne, dunkelt mindes sin egen Ungdom; men hun kaglede dog halvhøjt noget om, at Hønsene burde vide at holde paa deres Værdighed og paa ingen Maade finde sig i, at Hanerne saaledes behandlede dem efter Forgodtbefindende.

— For, sagde hun og satte Næbet lodret — naar det kommer til Stykket, er der i Grunden kun en ubetydelig Forskel paa Høne og Hane, og den stikker for det væsentlig-

ste i det rent ydre Apparat: Kammen, Sporerne og ... og saa videre!

Saaledes talte hun, og flere og flere jævnaldrende Hønseben begyndte at lytte til hendes Ord.

Og hun blev greben af hellig rabies. Først gik hun ensomme Ture med enkelte særlig modtagelige Høns, omme paa Brakmarken bag Vognskuret. Saa holdt hun lukkede Seancer i Huggehuset og Kostalden, og endelig berammede hun offentlige Møder under Hyldebusken og paa Plænen lige midt ude i Gaarden.

Og hun lagde aldeles ikke længere Skjul paa, at det var Hanerne, hun vilde til Livs.

Det var saa yndigt at se Tilhørerindernes Opmærksomhed ved disse Møder, de lagde deres smaa Hønsehoveder melodisk paa Siden og saa tænksomme ud. Og de baskede henrykt med Vingerne, hver Gang hun kaglede noget rigtig graverende om det andet Køn.

— Hvad er Hanerne, sagde hun haanligt og fortrak Næbet — at de bilder sig ind at være Skabningens Herrer? Hvad Fortrin besidder de i Grunden frem for os?

— Ja, de er da fri for at lægge Æg og ruge, ved jeg! peb sygt en mager og forpjusket sort Høne med femten Kyllinger.

— Ruge! skreg Moster Meyer — Ruge! (og Fjerene rejste sig paa hende som Piggene paa en fornærmet Pindso) — Ruge! Altid stikker man os denne Rugning i Næbet! Men det er dog vist til syvende og sidst noget, vi selv bestemmer!

— Ja—a! kaglede Tilhørerinderne — det er noget, vi selv bestemmer!

De fleste af dem var jo som sagt ældre tørre Høns, der kun følte Afkomslængsler lige i de varmeste Dage i Maj Maaned ...

Og Oprørets Aand bredte sig mere og mere indenfor Hønsegaarden. Og Moster Meyers Popularitet voksede til Kanonisering, da det Rygte begyndte at fæstne sig, at hun ikke engang lagde Æg mere. Thi at hun sagdes paa længe ikke at have haft Omgang med Haner, kunde jo ligesaa godt skyldes Brist paa Evne, som Overmaal af Vilje.

Hun blev højbenet af al denne Virak. Og naar hun stod paa Stakittet omkring Møddingen eller paa Kanten af Svinetønden og holdt sine Brandtaler, da var der en saadan Energi

i hendes Foredrag og en saadan fanatisk Ild i hendes Øjne, at man undertiden kunde fristes til at tro, at der var gaaet Bræk paa hendes lille Hønsehjerne.

Og saa var der tilmed det underlige ved hende, at bedst som hun kaglede op, kunde hun pludselig blive saa sælsomt urolig, trippe saa løjerligt paa Fødderne og klippe saa nervøst med Øjnene, neje og forsvinde. Hun forlod Talerstolen og gik afsides. Enten det nu var ned i Laden, eller op paa Høstænget eller ud i Stakhaven, vidste man ikke, thi hun tillod aldrig nogen at følge sig. Godt ti Minutter efter kom hun saa tilbage rolig og fattet og fortsatte sit Foredrag.

Og da hviskede hendes frommeste Tilhængere hemmelighedsfuldt og højtideligt noget om, at hun havde været i sit Lønkammer for at styrke sig ved Bøn og Paakaldelse.

Og højere og højere steg Modet indenfor Oprørsskaren! Man grundede et Blad med Titlen: „Hvad vi Høns vil". Og man stiftede en „hønselig Fremskridtsforening". Og under uhyre Kaglen blev Moster Perlegraa valgt til Formand for „Styrelsen" (et Ord man selv opfandt og ansaa for en uhyre Forbedring af Modersmaalet), medens man formaaede en gammel, rødgul Hane udenfor Nummer, og som led af Podagra og Fordøjelsessmerter til at beklæde Posten som Dirigent og Viceformand.

Nu steg Modet til Overmod. Ja, det hændte endogsaa et Par Gange om Aftenen, naar de yngre Haner var fløjet til Pinds, at Moster M. i Spidsen for Fordøjelsessmerterne og den øvrige „Styrelse" (alle Høns med Næb og Klør) trængte ind paa dem med Haans- og Skældsord, saa at Hanerne, der dels ikke havde Kagletøjet saa vel smurt og dels var ved at revne af Latter, maatte vige Pinden og tilbringe Natten i Halmen i Krogene sammen med de unge, varmblodede Smaahøns.

Naa, men dér kunde de jo for Resten ogsaa ha' det meget rart! . . .

Saa kom den store Dag, som begge Parter havde imødeset med uhyre Spænding.

Hønsefremskridtsforeningen havde indvarslet et Massemøde under Motto: Op med Fjervingen!

Midt i Gaarden stod en tom Høstvogn, hvis Agebrædt var lagt hen over Baghjulene. Dette skulde tjene som Talerstol. Styrelsen skulde anbringes nede paa Vognbunden og Talerne og Formanden paa Agebrædtet, medens Dirigenten for at

kunne holde Øje med Mængden skulde placeres paa det venstre Baghjul, og Tilhørerne samles paa Grønsværet rundt paa Pladsen. Mødet var berammet til Klokken tre Eftermiddag.

Allerede Klokken to begyndte Publikum at strømme til. Det var Foreningens Medlemmer og Moster Meyers ivrigste Tilhængere. De stillede inderst i Kredsen og havde i Dagens Anledning hvæsset Næbene i Tilfælde af Gemæng.

Derpaa kom de mere blakkede Sjæle, Høns, der hverken vidste ud eller ind.

Og yderst stod de unge Haner med deres smaa, varmblodede Damer, der glattede paa Fjerene og kniksede til højre og venstre og smaaklukkede.

Præcis tre tonede Formanden frem i Spidsen for den samlede Styrelse.

Processionen bevægede sig uden om Mængden og hen til Vognstangen, hvor den blev modtagen af Dirigenten, der gjorde Haneben, saa godt han formaaede.

Derpaa steg man op langs af Stangen og indtog sine Pladser under Forsamlingens endeløse Kaglen.

Det kostede en Del Anstrengelse at faa Dirigenten anbragt paa Hjulet, da han absolut vilde staa paa et Ben, men ikke havde Kraft nok dertil. Allerede lød der Fnisen og Tilraab fra de yderste Rækker, da den gamle Herre omsider paa Styrelsens indtrængende Forestillinger gav sit Minde til at dirigere paa to.

Ordet blev først givet til Moster, der saaledes i sin dobbelte Egenskab af Formand og Taler befandt sig solo paa Agebrædtet.

En umaadelig Kaglen hilste hende fra Foreningens Medlemmer. En enkelt Piber hørtes, men overdøvedes. Og efter at Dirigenten ved tre energiske Gal atter havde bragt Ro til Veje, tog hun fat:

Mine Høns og Haner!

Da jeg for et Aars Tid siden begyndte min Agitation i Hønsesagen, hilstes jeg med Hovedrysten og Haankaglen ikke alene af det saakaldte „stærke Køn", men ogsaa af Flertallet i min egen Lejr.

Dog tabte jeg ingenlunde Modet!

Thi De erindrer naturligvis alle, hvad Stuart Mill siger i sit verdensberømte Værk „Hønens Underkuelse?" Saa snart der blot fremstaar én eneste energisk Høne, siger han, med lidt Ben i Næbet, og som vil løfte Frihedens Fane tilstrække-

lig højt, da vil snart Tusinder følge hende til Kamp og Sejr!

Og det skete, hvad denne kolossale Hane havde forudsagt: Fra en liden Hob af misfornøjede er vi vokset frem til en Magt i Samfundet, en Stat i Staten, en Frihedens Hær, *der breder sig over alle Lande!* (Jubelkaglen af Styrelsen med Anhang.)

Og hvad er det, vi kæmper for, mine Høns? Vi kæmper for at afryste dette utaalelige Aag, som de overmodige Haner i Aartusinder har dynget paa vor Nakke. *Men vi vil ikke længere anerkende deres Suprematí!* (Nej! Nej!) thi kun i Kraft af en temmelig dubitativ (ved disse to fremmede Ord skelede Styrelsen af Henrykkelse) *meget* dubitativ, siger jeg, Overlegenhed i fysisk Styrke har de hidtil holdt os nede! Skomager, bliv ved din Læst, er et Ord, de fortrinsvis ynder, naar det angaar os, og i Kraft af dette tarvelige Sprikwort, har de stedse søgt at indskrænke vor Gøren og Laden til Hjemmet alene, til Hygningen af Reden, til Æglægningen og Opfostringen af Kyllingerne. At de tillader os at blive Skuespillerinder, Sangerinder og Balletdanserinder, nævner jeg kun som en Anklage imod dem, thi denne Tilladelse er kun dikteret af deres Sanser. De betragter os kun som Legetøj! *Men vi vil ikke længere taale dette Tyranni!* (Nej! Nej! Ned med Hanerne!) thi hvilke legemlige og aandelige Fortrin besidder i Grunden disse indbildske Kræ fremfor os? ... (Her galede Dirigenten paa det kraftigste: han maatte bede den ærede Taler moderere sig en Smule! Han hørte selv til det andet Køn og kunde paa ingen Maade lade Betegnelsen „Kræ" sidde paa sig; det var intet parlamentarisk Udtryk! — Taleren blev rød i Kammen, og hendes Stemme dirrede, da hun spidst fortsatte): Det var aldeles ikke min Hensigt at fornærme den højtærede Dirigent, og jeg gør ham derfor min Undskyldning! Samtidig vil jeg mortificere Ordet og ændre det til: *Fjerkræ!* (Vanvittige Begejstringskluk fra Meningsfællerne. Hurra! Bravo! Moster er vittig! — Kykliky—y! fra Dirigenten: Ro.) Altsaa spørger jeg igen: Hvilke Fortrin, legemlige eller aandelige, besidder dette *Fjerkræ* fremfor os? Der er kun en lille Forskel (Hurra for den lille Forskel!) Kam og Sporer er kun Kønsmærker af anden Rang ligesom Horn og andre Pandesmykker (Uro blandt Hanerne). Og Dogmet om Hønsenes Underlegenhed er bleven en Trivialitet! Den skal jo bestaa i nogle færre Hjernevindinger og en overtallig Halehvirvel samt i en svagere legemlig Konsti-

tution foranlediget af Æglægning, Rugning o. s. v., hvad dertil hører. Men, mine ærede af begge Køn, dette med Æglægning, Rugning e. t. c., e. t. c., *er til syvende og sidst noget vi selv bestemmer! Jeg har siden Foreningens Stiftelse ikke lagt et eneste Æg!* (Hurra—a! Moster Meyer leve! Fa'en tro hende! Det er Fødsel i Dølgsmaal)! Er der nogen, der drager mine Ord i Tvivl (Ja—a! Næ—i! Jo—o!), eller tror at kunne bevise det modsatte, saa træde han frem, værs'artig!

Der blev et Øjebliks Stilhed i Forsamlingen. Overalt stak man Hovederne sammen og hviskede. Men Foreningsmedlemmerne og Styrelsen saa sig triumferende omkring og kaglede sejersstolte.

Saa lød der pludselig Stemmer fra de yderste Rækker:

— Frøken Hvid ønsker Ordet! Frøken Hvid ved noget! Lad Frøken Hvid komme frem!

Rækkerne aabnede sig, og en lille hvid Høne med Top og paillegule Slagfjer trippede frem. Hun stirrede bly og beskeden ned i Jorden og holdt Vingerne klemte tæt ind til Kroppen.

— Jeg vilde bare fortælle, begyndte hun og rødmede helt op i den øverste Tak af Kammen — at da jeg i Morges ...

— Op med hende! Vi kan ikke høre! Hun skal op paa Talerstolen! skreg Mængden.

Dirigenten galede:

— Tør jeg bede Frøkenen ulejlige sig her op! bad han med et affabelt Vingeslag.

Den lille Frøken balancerede op ad Vognstangen og hen forbi den samtlige Styrelse, der knejsede værre end en Kat med et Aalehovede og laante hende rædsomme Blikke.

— Jeg vilde bare, begyndte hun igen, da hun var naaet helt ud paa Kanten af Vognbunden — jeg vilde bare ...

— Hun skal *højere* op! skreg Forsamlingen — Hun skal op ved Siden af Moster!

Men den lille Lurifaks af en Høne lagde beskedent Hovedet paa Siden og trykkede Vingerne fastere ind til Kroppen:

— *Saa* højt kan jeg ikke flyve! sagde hun med et fint Smil.

— Bravo! Bravo! skreg Oppositionen.

— Til Sagen! Til Sagen! kaglede Foreningshønsene. Og Moster Meyer sendte den unge Dame et Kyankaliums Blik.

— Naa, saa paa 'en igen da! raabte pludselig en yngre

Hane, hvis Stemme var i Overgang. Og alle Smaahønsene saa paa ham og smilte og klukkede og fandt, at han var sød.

Og for tredje Gang tog nu Frøken Hvid fat:

— Jeg vilde bare fortælle, sagde hun — at da jeg i Morges gik Tur omme i Stakhaven med min Forlovede (Fnisen og Gratulation!), saa vi pludselig Fru Meyer komme ud af en af Stakkene. Vi blev naturligvis meget forskrækkede for, at hun skulde se os sammen (Natyrlig, ja!) og gemte os inde under de store Skræpper paa Diget. Og der stod vi saa og kiggede ud, for vi var naturligvis meget nysgerrige (Begribeligvis, Frøken!) Og saa saa vi, at hun tittede sig forsigtig omkring, og da hun ingen Høns opdagede i Nærheden, gjorde hun Tegn med Næbet ind i Reden, og saa ... og saa ... (Naa, frisk Mod, lille Jomfru!) og saa kom en rødgul, ældre Hane, der meget lignede vor ærede Dirigent, listende frem. (Den er god! Hurra—a! Hys, lad os høre videre!) Og de skyndte sig at dække Hullet til og gik saa hver sin Vej ind i Gaarden. (Ha—ha—a!) Jeg var naturligvis meget nysgerrig (Natyrlig! Det har vi hørt!) og løb hen og kradsede Halmen væk fra Hullet, og der fandt jeg en Rede med to Snese Æg i! (Hurra! Kykkeliky—y! To Snese! Leve Moster Perlegraa! Vorder frugtbare og mangfoldige! Det var den stiveste! Hy—it! Leve Dirigenten! Ned med Madam Meyer!)

Der blev et forfærdeligt Røre i Forsamlingen: man raabte og skreg i Næbet paa hinanden, Hanerne galede, Hønsene kaglede, og Dirigenten, hvem det under Frøkenens Afsløring efter megen Besvær var lykkedes at komme til at staa paa ét Ben for at imponere Rakket, faldt igen ned paa to.

Moster Meyer selv havde faaet et af sine gamle Uroligheds anfald: hun trippede paa Fødderne og vippede med Vingerne og klippede med Øjnene og indgød sine Disciple alvorlig Bekymring.

Men pludselig var der en af Styrelsen, der gik lige ind paa Brystet af den lille Frøken Hvid, som endnu stod med Vingerne presset tæt ind til Kroppen:

— De har jo intet Bevis! raabte hun med flammende Øjne og funklende Kam — De har jo intet Bevis! Det kan jo have været en anden Høne! De kan jo have set fejl!

Da opløftede Frøkenen som besværgende sine Vinger mod Himlen; og frem under dem, ned over Forsamlingens Hove-

der, dalede en Regn af perlegraa og rødbrune Dunfjer i sød Forening!

— Disse har min Forlovede og jeg pillet op i Reden! sagde hun stille — Og Æggene var spraaede, der var Kyllinger i dem!

Virkningen af denne Meddelelse var uhyre:

Et Sejersgal og et Klagekagl bruste hen over Gaardspladsen, thi Fjerene stammede umiskendeligen fra Moster Perlegraas og Fordøjelsessmerternes platoniske Bryster.

Foreningsmedlemmerne stod tavse med hængende Næb. Oppositionen jublede. Og Dirigenten var forsvunden.

Selv henlaa den arme, gamle Moster Meyer besvimet paa Talerstolen. Og da man varsomt løftede hende op for at bære hende ned i en Droske, fandt man, at hun i sin dybe Sjælekvide atter havde bragt et Æg til Verden.

Men denne Gang var det et Vindæg.

HVA' SATAN SKAL VI MED STÆREN?

SOLEN hang som en stor, hvidglødende Kanonkugle lige over Damperen, saa der stod en Duft af Tjære og Tovværk fra For til Agter.

Fire halvnøgne Matroser sjappede rundt med Slanger, Spande, Koste og Svabere og spulede Dæk. Man var mestendels nødt til at sætte det ganske Fartøj under Vand i disse gloende Septemberdage her paa Middelhavet, at ikke alt Træværket skulde revne og sprække og brændes til Støv og Aske af denne Guds Velsignelse af en Helvedes Sol.

Havet laa fedt og dovent og lignede tyktflydende, halvstørknet Olje, der med en mumlende, fornærmet Skvulpen slæbte sig langs Damperens Sider, medens den arbejdede sig fremad. Ja, Skuden selv syntes mest tilbøjelig til at indstille al Virksomhed og opgive det hele, thi den dirrede og pustede og stønnede og slyngede store, arrige Mundfulde Røg skævt ud af sin Skorsten ligesom en plaget Familiefader i tredive Grader Réaumur.

Uden at mæle et Ord vadede Matroserne med Skjorten uknappet om Kroppen og Benklæderne smøget op til højt over Knæerne. Havde det ikke været for Disciplinens og den Mennesket siden Syndefaldet iboende Blufærdigheds Skyld, havde de vel helst spanket splitternøgne omkring; men nu dyede de sig og svedte med Anstand og gjorde deres Pligt, idet de øste Vandet ud over Dækket, saa at det nærmest kom til at ligne et lille Indhav. Men de udførte Arbejdet uden det sædvanlige Humør. Det var nemlig paa den fjerde Dag, siden de havde forladt Messina, og denne evige livskraftige Sol, der stegte ned fra denne evige blaa Himmel paa dette evige blaa Hav gjorde dem dumme og sløve. Og saa gik de desuden alle som en og tænkte paa de seksten lange Nætter og Dages Sejlads, som forestod, forinden de

igen fik Land under Fødder og Kvindekød mellem Hænder; og navnlig det sidste Savn er lige haardt nok for en varmhjertet Gut, der farer med en Fragtdamper paa Middelhavet, hvor man er vant til at komme i Havn mindst hveranden Dag. Seksten lange Etmaal forinden de naaede hjem til Danmark! Og maaske atten, tyve, femogtyve — for naturligvis fik de Modvind i Biscayerbugten og Storm og Taage i Kanalen og paa Nordsøen!

Ikke en eneste lille Douche havde Straalemesteren, Jakob, som dirigerede Slangen, rettet mod den tykke Letmatros Peter, der gik svedende og krumbøjet og daskede mat med den vaade Svaber paa Dækslugerne for ogsaa at forfriske Sejldugen, der var spændt over dem. Ikke saa meget som et eneste lille Sprøjt havde han muntret ham med; og netop i Dag kunde Peter vist trænge til en Afsvaling, thi i hans svulmende Ben og Bag syntes Solen i en fortrinlig Grad at have forelsket sig; hans Benklæder var ved at sprænges, saaledes havde Solen udvidet disse Legemsdele.

Første Styrmand kom gaaende forbi, standsede et Øjeblik og saa' op og ned ad Fyren:

— Hør, du, Peter, sagde han saa — du kommer sgu vist til at laane Kaptejnens Støvleknægt i Aften for at faa hevet de Bukser af dig!

Peter lo ikke af denne Morsomhed; og ingen af Kammeraterne lo. Ja, de trak ikke engang paa Smilebaandet, hvad de dog ellers altid høfligst plejede, naar Styrmanden oplod sin høje Mund. De bøjede bare Hovederne dybere under Solens Straaler og spulede løs. Det var, som om denne Plasken og Rislen af Vandet omkring dem gjorde dem endnu sløvere. Eller ogsaa skyldtes maaske deres tilsyneladende Optagethed af Arbejdet kun den Omstændighed, at de ligefrem ikke *gad* gøre en Pause.

Nu dukkede oppe paa Mellemdækket anden Maskinmester op fra Maskinen. Sveden randt ham ned over Ansigt, Hals og Bryst som Dug af Ruden. Han tørrede sig med sin fedtede og sodede Svededug, sendte et mat, taagesløret Blik ud over Havet og op mod Solen, af hvilken han truede med knyttet Haand, og sank saa med et langtrukkent, selvopgivende: Puhh! ned paa Nordsiden af Hønseburet, der kastede en knap halv Alens Skygge hen ad Dækket. Idet han faldt, tørnede han saa kraftigt mod bemeldte Bur, at det rystede i sine Fuger; men Hønsene derinde ænsede det ikke; de sad

paa deres Pinde, tykke af Hede, med gabende Næb og elegisk blinkende Øjne, en Besvimelse nær.

Og vildere og vildere stegte Solen ned over Skibet. Og kom der end af og til et enkelt lille Pust ind fra Søen, saa var det ingenlunde nogen forfriskende Luftning. Langt snarere var det at fornemme som et kvælende hedt Sciroccokys ovre fra „Afrikas brændende Lande", hvis Kyst man skimtede i Horisonten mod Syd som en bleggraa, varmedirrende Taagestribe.

Lidt efter at Styrmanden var forsvunden bag Døren ned til sit Lukaf, havde Matroserne dog alligevel en efter en besluttet sig til at holde et lille Hvil. Deres Ansigter var glødende som den opstaaende Fuldmaanes Ansigt, og deres Lemmer var tunge som Bly. Men de *følte* ikke længere Varmen, den generede dem ikke nu som straks, da de tog fat paa Arbejdet; de vilde bare med Fryd og megen Glæde have ofret deres halve Maanedsgage for at turde lægge sig plat ned paa Dækket saa lange og tykke de var — og den hele Maanedsgage for uforstyrret at kunne tage sig en Lur med Piber og Trommer og prustende Damp ud af alle Snorkeventiler.

Til at begynde med stod de og skævede hen efter Styrmandens Lukaf for ikke at lade sig overraske, om han pludselig skulde dukke frem igen. Men intet foruroligende viste sig, alt levende syntes at være indgaaet til den evige Hvile. Man hørte kun Maskinens dumpe Drøn og Rorkædens skurende Hamren, naar Rattet langsomt drejedes.

Og saa sank først den tykke Peters Hoved til Ro med Hagen ned mod hans blottede af Varmen rødprikkede Bryst; han aabnede Munden, smaskede et Par Gange med Tungen, udstødte en gurglende Lyd og var borte. Og Jakob og Søren og Lars saa paa hinanden og saa paa Peter, missede med Øjnene, kløede sig og faldt hen. Den ene stod støttet mod Lastlugen og med Hovedet bøjet bag over; den anden havde Ansigtet skjult i Hænderne og Albuerne hvilende paa Lønningen; den tredje sad til at begynde med ret op og ned paa en Tovrulle, men gled lidt efter lidt ned ad den, indtil han endte i en Pøl Vand paa Dækket, hvor han laa og smilede bredt og saligt og drømte, at han laa paa en mildt tempereret Ø midt i en køligt rislende Bæk.

Og saa blev der en Stund Dødsens stille paa Skibet, der, et flydende Krematorium lig, syntes at glide frem gennem

Skærsildens brændende Luer med sin slumrende Besætning ...

Indtil der paa én Gang klang en fløjtende klar Kvidren hen over Hovederne paa de sovende:

— Hy—it, hy—it, hy, hy, hyy, tit, tit, tit!

Matroserne for med et Sæt op af deres Dvale og saa sig forvildede omkring.

— Det er Stæren! sagde den tykke Peter, som først vaagnede til Bevidsthed.

— Ja, det er Fanden galeme osse Stæren! sagde Søren og sprang op fra sit Flodleje. — Føj for Satan! lagde han til, da han fornam, hvor han havde ligget.

— Er det Stæren? spurgte Jakob og gned Søvnen af Øjnene.

— Gu' er det Stæren! sagde Lars og pegede.

Og det var virkelig ogsaa Stæren. Den sad henne paa Mellemdækket ved Hønsehuset og kiggede lækkersulten ind mellem Tremmerne til Brødsmulerne, som laa paa Gulvet derinde. — Den var blæst om Bord i en Byge for et Par Dage siden, og den ganske Besætning havde flere Gange sprunget Halløj for at fange den; men Dyret havde været Menneskene for vævert og snydt dem. Og saa i Gaar havde den slet ikke vist sig. Og nu var den der pludselig igen.

— Nu kan vi nappe den! sagde Peter, og al Træthed og Ugidelighed var som veget ham af Kødet. — List du dig om paa den anden Side af Buret, Jakob, saa napper vi den!

Og Jakob, der ogsaa var bleven fuldstændig vaagen lige paa en Studs, listede af Sted som en Hankat paa Musejagt. Han sneg sig forsigtigt op ad Trappen til Overdækket: Fingrene holdt han udspilede som til Greb, Tungespidsen var synlig mellem hans Læber, og han balancerede fremad helt oppe paa Spidsen af sine brede, flade Tær.

Men da Stæren saa ham komme, stak den af. Den svirrede flot hen over Hovederne paa Lars og Søren og slog sig ned paa Lønningen henne Agter.

— Snup den, Søren, snup den!

Søren tog Dækket i tre Spring og hævede allerede Haanden for at gribe Fuglen. Men med et lille forskrækket: Hy—it! svang den sig i en Bue udenom Masten og dalede ned næsten lige for Fødderne af Lars.

— Smid dig, Lars, smid dig! saa har du den! skreg Jakob. — Den er mat!

Og Lars smed sig, saa lang han var, ned paa det vaade Dæk. Men Stæren fik han da ikke. Han bare klaskede begge sine store, begede Hænder ned i Vandet, saa det sprøjtede ham om Ørene.

— Den Kvajidiot! skældte Peter, — det skulde bare ha' været mig, jeg skulde sgu nok ha' faaet den!

— Jamen du er jo osse li'saa let i Skinkerne som en Springgaas! riposterede Lars.

— Ja, jeg har da gu'sketak lidt mere Kyd paa Knoglerne end dig, dit forsultne Spøgelse, grinte Peter ilde.

— Naa—aa, jeg skulde da ellers med en vis Ommelethed transportere Hovedet ned i Maven paa dig, nikkede Lars og satte Hænderne til Rette.

— Saa maatte han sgu' da da først stuve Bukserne a' sig, for ellers kom det nok til at knibe med Lastrum, mente Jakob dybsindig.

— Der er den igen! Der er den igen! skreg Søren pludselig og pegede hen mod Hønseburet, paa hvis Top Stæren atter havde taget Plads.

Og øjeblikkelig glemte man Kævlet og begyndte Jagten paa ny!

Man spredte sig over Dækket og for som besatte efter den arme Fugl, der var for træt og for udsultet til at turde forlade Skibet og derfor maatte indskrænke sig til at flyve fra For til Agter og fra Agter til For og redde sig saa godt, den kunde, op i Vanter og Ræer. Men stadig blev den forfulgt af sine blodtørstige Fjender, og mere og mere udaset blev den. Den fløj nu dinglende og usikkert af Sted og gabede af Angst og Hede, ja, man kunde ligefrem høre dens Aandedrag. Men jo mattere Dyret blev, desto mere Fut kom der i Jagtherrerne. De syntes ganske at have glemt Sol og Scirocco, og Træthed og Lede. Snart saa man den tykke Peter sidde overskrævs paa en Raa, hvor han kun holdt sig fast ved at klemme Benene sammen, medens han med fremstrakte Hænder og Øjnene paa Stilke gramsede efter den arme Stær, der havde søgt Tilflugt yderst paa Raanokken. Og snart saa man Lars og Søren ligge paa Maven paa hver sin Side af en aaben staaende Luge og samtidig jage Hænderne ind i den for at gribe Dyret, der imidlertid smuttede væk over Hovederne paa dem.

Men endelig var det lykkedes Matroserne at løbe Dyret saa træt, at det ikke mere formaaede at flyve ordentligt; det kunde bare, baskende med sine udspilede Vinger, flygte hen over Dækket. Og nu havde de indesluttet det i en Kreds henne ved Agterlugen. De havde faaet Kahytsdrengen og anden Maskinmester, som de havde vækket bag Hønseburet, stærkt interesserede for Sagen; og hele Kompagniet stod opstillet rundt om Fuglen, der sad ganske lille og sammenkrøben midt iblandt dem og plirede med Øjnene af Rædsel. — Nu skulde den ikke undslippe dem! Der var kun en Post henne ved Trappen til Mellemdækket, som ikke var besat. Men det gik nok, naar bare de var lidt raske i Vendingen. Saadan en fjollet Stær, der havde holdt dem saa længe for Nar! Nu skulde de krebse ham! Maskinmesteren skulde tælle: en, to, tre! og saa skulde de alle fare frem og nappe Dævelskabet!

— Hva' Fa'en er det, I ta'r Jer for? lød saa pludselig en spids, skrattende Stemme, der skar som en Kniv midt gennem Jægernes Spænding og Optagethed. Det var Tømmermanden, der stod oppe paa Mellemdækket og saa ned paa de ivrige Matroser med et halvt arrigt, halvt spottende Grin om Munden. Han havde et lille gulladent, spidsnæset Ansigt, samme Tømmermand, og han blev paa én Gang frygtet og set op til af Kammeraterne, thi han var „begavet", hed det sig; og saa var hans Kone løbet væk med en „Beridere".

— Det er Stæren, Tømrer! Vi er lige ved at fange Stæren! sagde den tykke Peter og gjorde nogle mystiske, hyssende Tegn med Hænderne.

— Vi er lige ved at nappe ham! nikkede Jakob.

— Kan du se, Tømrer, der sidder Kakkelorussen! pegede Søren.

— Hyss! hviskede Kahytsdrengen, han var saa ivrig, at han rystede over sin ganske Krop.

— Nu tæller jeg! sagde Maskinmesteren — Pas paa!

Alle Mand rettede sig, Musklerne i deres Ansigter og Fingre spændtes, og deres Øjne var som troldbundne af det arme, lille bævende Dyr foran dem.

— En! talte Maskinmesteren.

— Stil dig hen ved Trappen, Tømrer! hviskede Lars stakaandet. — Stil dig hen ved Trappen, ellers slipper han kanske den Vej!

— To! talte Maskinmesteren. Og nu var der nogle af Matroserne, der saa Blod for deres Øjne.

Men lige idet Maskinmesteren skulde til at sige: Tre! spurgte Tømrerens kolde, skrattende Stemme med en arrig Lyd, som naar man river et Stykke Shirting midt over:

— Jamen hva' Satan *skal* vi med Stæren?

Og i samme Nu sank Jægernes Hænder ned langs Buksesømmene, og de blev alle ganske linde og flove i Knæene. Maskinmesteren glemte at tælle Tre! og alle gloede de skiftevis paa Tømmermanden og paa hverandre med store, dumme Øjne:

— Ja, hva' Satan i hedeste Helvede skulde de i Grunden med Stæren!

EN NYTAARSVISIT

Det var Nytaarsmorgen med Rimfrost og Sne og Solskin over alle Gader og Veje.

Bønderne kom kørende til Kirke i Vogn og Slæde. Smældfede, klumpfodede Heste stampede uafladelig over Broen ved Bomhuset. Det lød som Torden og Jordskælv, og der stod en bølgende Em om Dyrene som fra en Vadskerkedel i Funktion.

Nu tog Kirkeklokkerne paa at kime. I Dagens Anledning blev der sat to i Gang. Men de holdt ikke Trit. Naar den ene tog et langt Skridt, tog den anden to korte. Man blev ganske stakaandet af at høre paa dem. Paa mig i det mindste havde det samme Virkning, som naar jeg gaar Tur med min langbenede Fætter. Jeg maatte standse en Gang imellem og virre med Hovedet og slaa afværgende ud med Haanden og hente Vejret dybt nede fra.

Men hele den lille By blev netop sat i behagelig Stemning af denne selv samme Klokkeringning. Og med guldsnittet Salmebog under Armen og gravitetisk Ansigt under Hatten vandrede den til Kirke.

Ogsaa jeg vandrede, men ved Toldbodbygningen gjorde jeg højre om og fulgte den ensomme Sti langs Baghaverne ved Noret.

Her laa Sneen højt mellem Hækkene, og kun i Midten havde Byens promenerende Damer trippet en smal Gaasegang. Hvert Øjeblik var jeg nødsaget til at træde ud i Sneen. Og saa havde Garver Lauritzen tilmed spilet nogle Kalveskind op paa sit Plankeværk; de stank rædselsfuldt i Solen.

Atter gjorde jeg omkring, og denne Gang tog jeg Vejen ud ad Havnen til. Der kunde jeg da pruste ud. Jeg gik hen og saa paa de tre havarerede Skonnerter, som Damperen havde slæbt herind efter Stormen.

Den ene var halet paa Bedding.

— Hun kunde lige knibes herop af tre Spil og atten Mandfolk, sagde Tømreren i Gaar, da jeg talte med ham.

— Er De her, Schmigelow? raabte jeg; men der var ingen Schmigelow at se.

De to bageste Master af Skonnerten var kappet.

— De maatte jo hugge dem, sagde Schmigelow — for hun begyndte at danse Fandango.

Jeg gik nærmere hen til Skibet. Der hang en Rebstige ud over Siden ned til Jorden.

— Den bruger de til at krybe op ad, tænkte jeg — Mon det skulde være saa vanskeligt? Hvor er dog den Tømrer! Jeg kunde have Lyst til at komme om Bord ... Schmigelow! kaldte jeg — Schmigelow! Glædeligt Nytaar, Schmigelow!

Ingen svarede. Kirkeklokkerne havde ophørt at ringe, og der var ganske stille omkring mig, ingen Mennesker og ingen Vogne.

— Schmigelow! raabte jeg igen og dunkede med min Stok paa Siden af Skibet, for Manden kunde jo være indenbords — Schmigelow, er De der?

Ikke en Lyd at høre. Jeg saa bare en Graaspurv lette fra en af de kappede Master og stikke ud over Noret.

— Han er i Kirke, tænkte jeg — Hele Byen er i Kirke, saa du kan godt gaa derop; du skal da ogsaa ha' dig en Fornøjelse!

Og jeg begyndte at kravle op ad Rebstien. Det gik ikke saa let endda; jeg maatte bruge begge Hænder, og Stokken maatte jeg lade falde.

Omsider naaede jeg da saa vidt, at jeg fik Hovedet over Rælingen; og der sad jeg saa og gloede som en Frø paa Kanten af en Mergelgrav. Alting paa Dækket, Lugerne, Spillet i Forstavnen, Karrene, Tønderne og Spandene, var malet lysegrønt; og over Farven havde der lagt sig Rim. Altsammen saa det ud, som om det var lavet af kandiseret Græskar.

Jeg vendte mig og kastede et Blik ud over Pladsen: Tom! Jeg saa hen mod Bomhusbroen: Ingen Vogne! Jeg spejdede op ad Gaden: Ikke en Mors Sjæl!

Da tog jeg en kraftig Beslutning og svingede Benene ind over Rælingen.

— Medens den ganske By synger Salmer og tænker paa

Middagsmad, sagde jeg til mig selv — kan du i Ro og Mag tilfredsstille din Erkendelsestrang!

Jeg var nu ikke fuldt saa modig, som jeg gerne vilde give det Udseende af. Thi der var jo Kaptajnen!

Jeg havde kun set ham et Par Gange, for han sad gerne oppe i Byen og drak; men jeg var lidt angst for ham, hvad enhver vil medgive, at jeg havde Grund til. Jeg stod nemlig en Dag hernede ved Skuden og talte med min Ven Schmigelow, da Fyren pludselig staar ved Siden af mig, griber mig haardt i Armen, stirrer mig ind i Ansigtet og siger: Føj for Satan, hvor De ligner Fanden! Og saa kravlede han op i sit Skib.

Schmigelow søgte at berolige mig og sagde, at jeg skulde ikke bryde mig om Kaptajnens Vrøvl, for han var en Fantaniker og havde Dilerium.

Og jeg gik jo ogsaa til Schmigelow og talte med ham, naar jeg havde Lyst. Men der sad mig dog en mystisk Skræk i Blodet, og hver Gang „Fantanikeren" saas i Farvandet, lagde jeg Roret om og lettede.

Men sæt han nu netop i Dag sad nede i Kahytten!

Det rullede saa underlig forblommet i Skibet, da jeg gik hen over Dækket, og et Øjeblik forekom det mig, at jeg vist gjorde bedst i at vende om.

Men saa satte jeg Fødderne haardt i Plankerne og skred videre: *Schmigelow* kunde jo være nede i Kahytten!

— Schmigelow! kaldte jeg — Schmigelow! Er De der nede?

Ikke en Lyd, ikke den mindste Puslen! Havnen laa øde og tom, og Guds Sol svævede over Vandene.

Jeg vandrede rundt og besaa Inventariet: Spandene og Tønderne og Ankerspillet og Tovværket. Solen havde taget svært paa Rimen, Kandiseringen løb af Græskarret. Og de enkelte Sneklumper, der laa hist og her paa Dækket, løb ud i Smaabække. Henne foran Kahytsdøren var der endogsaa en lille Vandsamling i en Sænkning. Jeg blev reven hen af en Foraarsstemning og kom til at tænke paa Vandpytter og Fuglesang og Skovsøer og Smaapiger. Jeg satte mig paa en Tovrulle og hengav mig til mine Fantasier. Men snart gik der en Gysen igennem mig. Termometret stod paa flere Graders Kulde vist, og Sommerfantasier og Vinterfrakker formaar ingenlunde at holde os den kolde Virkelighed fra Livet.

Jeg rejste mig for at gaa fra Borde. Men idet jeg kastede et Afskedsblik ud over Dækket, bemærkede jeg en lille hvid Mus, der sad og labede Vand i sig ved Pytten henne ved Kahytsdøren. Jeg syntes ligefrem, jeg kunde høre, hvor den slubrede. Jeg listede mig derhen ad paa Tæerne. (Dyrenes Liv og Færden har altid interesseret mig, den minder saa meget om Menneskenes, synes jeg.) Musen løftede Hovedet og plirede koket op mod mig med sine søde, smaa Øjne. (Det maa være en Hunmus, sagde jeg til mig selv.) Saa tog den sig en sidste Slurk, rystede sine Forpoter, der var bleven lidt vaade, og forsvandt i Kahytten.

Da jeg naaede hen til Døren, saa jeg, at Musen havde ladet den blive staaende paa Klem. Jeg tog det som en Invitation, tøvede ikke et Øjeblik, men lukkede den helt op og steg ned, idet jeg forsigtig trak Døren til efter mig.

Fem Skridt tror jeg, at jeg steg ned. Der stod et Bord midt i Kahytten samt en Stol. Midt paa Bordet sad tre hvide Mus og gnavede af en Tvebak. Nede paa Gulvet ved det ene Bordben stod en fjerde paa Bagbenene og bestræbte sig forgæves for at kravle op. Det var den samme lille Gavstrik, der havde blinket til mig oppe paa Dækket; jeg kendte den paa Øjnene. Jeg bøjede mig ned og greb den forsigtig mellem to Fingre og satte den op paa Bordet (det *var* en Damemus), hvor den øjeblikkelig gav sig i Lag med Tvebakken.

— Allerkæreste lille Dame! sagde jeg og strøg hende ned ad den hvide Ryg med min Guldbrand. Og hun vendte Snuden op mod mig og smilede ... og kløede saa løs paa Tvebakken igen.

Solen skinnede ind gennem Koøjet til venstre, og Straalerne spillede hen over Bordet og Musene. Der saa i den Grad hyggeligt ud dernede, at jeg besluttede at slaa mig lidt til Ro. Der var ganske lunt, Ilden i Kakkelovnen maatte først nylig være gaaet ud.

Jeg saa mig om: Henne paa Væggen hang der et Spejl, og foran det stod der paa en Hylde en Lertallerken med Vand i og med haarblandet Sæbe paa Kanterne. Skilderier hang der. Navnlig var der et, som tiltalte mig. Det forestillede to halvfulde Matroser, der Arm i Arm konverserede en lyserød Skønhed, der sad ved et Stuevindue i et langt blaat Hus med grønne Persienner. Køjen, der stod langs Væggen til højre, saa ud, som om nogen lige var hoppet ud af den; Tæppet var slaaet til Side, og Underlagnet var gledet ned

fra Hovedbøllen og hang ned paa Gulvet. Ved Fodenden af Køjen stod en grønmalet Skibskiste med store, sorte Jærnbeslag. Paa Kisten laa en opslaaet Bog, gammel med gule Blade og store, grove, gotiske Typer.

Jeg tog Bogen; men tabte den i samme Øjeblik stiv som en Staalorm af Skræk; thi en skrattende Stemme raabte dirrende af Arrigskab:

— Rider Satan dig, din Flynder!

Jeg sank ligefrem sammen til min halve Højde, og mine Lægge dinglede af Nervøsitet. Forvildet stirrede jeg hen til Musene, men de sad rolig og aad paa deres Tvebak.

— Lille Fa'er, lille Fa'er! lød Stemmen igen, men i en forholdsvis blød og indsmigrende Tone.

Nu løftede jeg Hovedet. Og henne over Kakkelovnen, helt gemt inde i Krogen, saa jeg i et Bur en stor, græsgrøn Papegøje.

— Puh! sagde jeg ganske højt og tog mig til Hovedet — det infame Dyr havde nær skræmt Livet af mig.

Jeg bøjede mig ned og tog Bogen op fra Gulvet.

— Sukker, Sukker! skreg Papegøjen.

— Du skal ha' Fanden! sagde jeg — og ikke Sukker! og nu var det mig, der var arrig.

— Din haardkogte Flyvefisk! lød det fra Papegøjen.

Nu gik jeg hen og trak Lagenet af Køjen for at brede det over Buret.

— Rider Satan dig, rider Satan dig! skreg Dyret rasende.

Men jeg tog ikke mere Notits af dets Skrig, lagde Lagenet dobbelt (det var for Resten ikke ganske purt) og bredte det over Buret.

— Lille Fa'er, lille Fa'er! klynkede Papegøjen omme bag Lagenet og det i en saa angergiven Tone, at jeg blev blød om Hjertet og fik Medlidenhed med den. Jeg tog et Stykke af Musenes Tvebak.

— Kan han saa være en god Dreng? spurgte jeg og løftede en Flig af Dækket til Side.

Fyren sad oppe paa den øverste Pind og skelede „fantanisk" ned paa mig.

— Se her! sagde jeg og kastede Tvebakken ind i Buret. Fuglen entrede langsomt ned, tog Maden og kilede i Trav op paa Pinden igen.

— Er vi saa gode Venner, lille Poppemand? sagde jeg,

og der var virkelig baade Varme og Forsonlighed i min Stemme.

— Hold Kæft! svarede Asenet, og Munden havde han fuld af Tvebak.

Da opgav jeg enhver Diskussion og lod Forhænget falde.

Og saa satte jeg mig paa Stolen foran Bordet og saa paa Musene. De havde ædt sig mætte og laa med Snuderne boret ind i hinandens Pels og sov Middagssøvn. Det var et nydeligt Syn at se Solstraalerne spille hen over de slumrende Smaadyr. Jeg blev ganske sentimental af at se derpaa. Der er noget vist rørende ved Dyrs, Kvinders og Børns Søvn; og saa er de smukkest, naar de sover — og omgængeligst ... Ogsaa Papegøjen syntes at være falden til Ro. Der var ganske stille i Kahytten. Jeg kunde høre mit Ur dikke i Vestelommen.

Bogen, jeg havde lagt fra mig paa Bordet, tog jeg igen i Haanden, aabnede den paa maa og faa og læste:

Naar *Rouchefoucault* siger: Tout est *fortuit* dans la vie, même *la naissance*, il n'y a que *la mort* qui soit *certaine* — da har han vel herudi Ret. Og ikke mindre rigtigen udtrykker Abbed *Testy* sig, naar det hedder: C'est un arrêt du Ciel, il faut que l'homme meure — — — Mennesket skal altsaa *døe;* det vil sige: den immaterielle *Aand* skal skilles fra det grove, materielle *Legeme* ...

— Det er sandeligen ikke saa underligen, at den Kaptajn er bleven vanvittig! tænkte jeg — Hvad i Himlen er dette for en Bog!

Og jeg slog op paa Titelbladet og læste:

Om
Gjenfærd og Gjengangere
filosofisk-historisk betragtet.

— Det er noget for mig, tænkte jeg, satte mig til Rette ved Bordet med Hovedet støttet i Hænderne, slog op i Bogen, det var netop paa Side 70, og læste videre:

Endnu (i Aaret 1795) lader man sig andægtigen fortælle, hvorledes Herr *Michel Petersen* fra *Oddis*, som henimod Slutningen af det sextende Aarhundrede var *Sognepræst* i *Stendrup*, i det *Haderslebske* fordum *manede Hjorte* og *Hinder* og ved en af Bymændene, navnlig *Biørn*, har givet *Stævningsseddel* til *Sælhundene*, som

fordærvede hans *Fisker-Garn*; og hvorledes han om Aftenen, da han kom fra *S...v*, og det blev ham sagt, hvor *skinbarligen den lede Djævel gik der henne i Mosen* og kaldte ham en *Cathechismus-Dreng*, stod han straks op og gav sig i Kast med den *fæle Aand*. Haardt stod det længe, men da han vidste Raad derfor, og *kastede en Skilling i Satans gloende Gab*, fik han Bugt med ham, og — hedder det — slog ned paa Stedet en Pæl, som staar der endnu den Dag i Dag. Og fortæller *Rohde* om samme Herr *Mikkel*, at han ikke var bange for om *Natten* at se sig om paa eenlige Steder *for at slaas med Spøgelser*. Men — hedder det videre — *hans Kone straffede ham derfor*.

Hvori Straffen egentligen har bestaaet, taler Herr *Rohde* intet. Heller ikke kan man see, om denne Straf var, *enten* fordi hun som en kerlig *Mandinde* ikke vilde udsætte *Manden* for Fare, *eller* fordi hun ej skøttede om at forstyrres i sin Nattero, *eller* — maaske fordi hun ei torde ligge alene; men rimeligvis har det sidste været Tilfældet; thi Nogle vilde endog sige, at naar Præstekonen skændte aller heftigst, skal han dog med Blidhed og Sagtmodighed have svaret hende: *Brum ikke, aller kjereste Engel! Du er jo aldrig alene; thi min Sjæl er stedse hos dig*" ...

Jeg fordybede mig mere og mere i denne højst belærende Bog. Og alt som jeg læste om gloende Drager, om Lygtemænd og skjulte Skatte, om vandrende Benrade og fugtige Linklæder, glemte jeg Verden omkring mig: Musene paa Bordet, Papegøjen i Krogen, alt lige til Stedet, hvor jeg befandt mig. Jeg hørte Stemmer og Lyd af Fodtrin, men det gled sammen med det, jeg læste, og jeg ænsede det ikke.

Indtil pludselig Kahytsdøren blev sparket op, og jeg saa et Par trannede Søstøvler staa paa det øverste Trappetrin.

— En Pigelil paa Knæet, federom, federom, federombombom! nynnede en dyb, grødet Stemme, og Støvlerne begyndte at stige ned ad Trappen.

— Fa'er, lille Fa'er! skreg Papegøjen inde bag Lagnet, og Musene vaagnede.

Jeg kastede hurtig Bogen tilbage paa Skibskisten og rejste mig.

Saa stod Manden nede i Kahytten. Det var Kaptajnen, Fantanikeren! En stor, svær Mand var han, i blaat Tøj og

med et rødt, skinnende Ansigt, glatragede Kinder og Hageskæg. Og han var kniplende fuld.

— Der er han! sagde han, da han opdagede mig — der er han! og hans Øjne skinnede af Had og Frygt, medens han hævede min Stok, som han stod med i Haanden, truende imod mig.

Jeg indsaa, at der maatte gøres noget i en Fart, hvorfor jeg greb med to Fingre paa hver Haand i Slaget paa min Kappe, løftede den i Vejret og raabte med tordnende Røst:

— Ich bin der fule Geist! Ich bin der skinbarligen Teufel!

Kaptajnen traadte et Skridt tilbage; men Armen holdt han endnu løftet.

— Tout est fortuit dans la vie, vedblev jeg og gik frem imod ham, idet jeg saa ham stift i Øjnene — Og du er beskænket og tilhører derfor mig med Hud og Haar, thi Mennesket skal visseligen dø!

— Hva' ... hva' ... hva' ... stammede han.

— Coelestem adspicit lucem! sagde jeg — Giv mig dit Værge, og du skal faa Lov at leve femten Aar endnu!

Han rakte Stokken hen imod mig. Jeg tog den hurtig. Og nu hævede jeg den mod ham og tordnede:

— Saa du vil forgribe dig paa Helvedes kronede Fyrste, din Drukkenbolt! Ve dig, naar du sidder i evig Ild til Halsen! Ve, ve, ve! ...

Jeg havde manøvreret saaledes, at jeg stod med Ryggen mod Trappen. Nu steg jeg baglæns op paa det nederste Trin og sagde:

— Paa Knæ!

Han tøvede.

— Paa Knæ, siger jeg! eller jeg ta'r dig med i denne Stund.

Manden tumlede paa Knæ.

— Og lov mig saa i dette forfærdelige Nu, vedblev jeg — at du herefter vil ophøre med dit afskyelige Drikkeri! ... Coelestem adspicit lucem! og jeg hævede paa ny Stokken.

— Ja, ja! mumlede han hurtig — jeg skal ikke drikke mere!

— Godt! Men i Dag om et Aar vil jeg atter vise mig for dig, og da: ritsch! jeg frembragte en rislende, susende, sydende Lyd som af Flammer og Ild, der slaar sammen om sit Bytte.

Da tog jeg hastig min Tændstikkeæske op af Lommen, strøg en Tændstik og blæste den ud igen, og lod den derpaa, gloende som den var, falde ned paa hans Hals bag til under Flippen.

Og med et Skrig og en djævelsk Latter sprang jeg op ad Trappen og slog Kahytsdøren i efter mig, saa Skuden skjalv paa sin Bedding ...

Og man har senere fortalt mig, at Manden gik ind i en Afholdsforening.

REGNVEJR

MARIE satte Kaffen ind i Dagligstuen.

Udenfor sivede Regnen fed som en Fernis ned ad Verandaens Stolper og dryppede tungt fra Vildvinens bladløse Stængler.. Graaspurvene sad og smaaskændtes tykke og arrige inde under Bjælkerne. Og ovre i Bryggerset pryglede Mejeriforpagterens Kone sine Børn, fordi de havde glemt at tørre Fødderne paa Dørmaatten.

— Gud Fader! sagde der Alte, som laa og strakte sig i Lænestolen — Gud Fader, for al den Væde!

— Gud Fader, klynkede die Mutter, der trippede rundt og kom Fløde i Kaffekopperne — Gud Fader, min Storvadsk!

— Dud Fader, sagde den lille Mogens, der stod henne ved Vindueskarmen og legede Krig med tre Korkpropper og en rødbroget Træsko — Dud Fader! sagde han — Men saa dror Tartoflerne! nikkede han dybsindig og kiggede ud i Haven.

— Aa jajaja! gabede der Alte, saa det knagede i Kæbehængslerne.

— Kom nu! kaldte die Mutter og gik foran med en Kaffekop i hver Haand.

Og saa gik de to gamle ind i Kabinettet for at fordøje Kernemælkssuppen og Rødspætterne med Smørsaucen og Persillen.

— Gaa ud og hjælp Marie med at vadske op! sagde jeg til Mogens.

Og Mogens forlod sin Hærstyrke og gik ud for at hjælpe Marie med at vadske op.

Og der blev ganske stille i Stuen.

Men uden for sivede og sivede Regnen ned, og Draaberne

spillede paa Vandorgel i Tagrenderne! Dryp—drøp!, dryp—drøp, sagde de.

— Aa Gu' ja! sukkede jeg og stirrede tungsindig op i Loftet — Men saa dror jo Tartoflerne!

Det rørte sig henne paa Chaiselonguen.

Det var min Vært Proprietæren, der drejede sig om paa Siden, fordi han var træt af „at staa paa Ryggen", som han kaldte det. Derpaa sagde han med mørk Røst:

— Der gives Dage, kære Ven, i det menneskelige Liv, hvor man føler Trang til at ta' sig en umanerlig Rus!

— Ja det ved Gud, der gør! sagde jeg — Har De for Resten noget i Huset?

— Cognak, Portvin og svensk Banko!

— Gode Varer?

— Prima Varer!

— Frem med dem!

— Vil De virkelig? spurgte han oplivet og rejste sig paa Albuen — De kan jo ellers ikke taale noget, De Skrælling!

— Kom bare hid med Varerne! sagde jeg — Jeg foretrækker alt muligt for det nærværende.

Han kom hurtig paa Benene og gik hen til det lille Hjørneskab.

— Hvad vil De drikke? spurgte han.

— Alle tre Dele, sagde jeg.

— Det er rigtigt! nikkede han glad — i dette hersens Vejr ved man sgu heller ikke, hvad der er bedst! ... De er for Resten et rart Menneske, vedblev han saa — men man skal lære Dem lidt nøjere at kende.

Jeg rejste mig op fra Sofaen og ryddede Bøgerne bort af Bordet foran den.

— Vi spiller vel Skak til?

— Ja vel, smilede han, for det kunde han lide. — Verden er sgu slet ikke saa gal, sagde han lidt efter, bare man forstaar at ta' paa den! ... Her er Spirituosaen!

Og han stillede tre Flasker og seks Glas op paa Bordet. To store Glas til Banko, to mindre til Portvin og to endnu mindre til Cognak.

— Kaffen maa vi sgu ogsaa ha' herhen! sagde han.

— Og Cigarerne!

— Og Cigarerne, ja! De kan staa her paa Stolen.

Jeg havde imidlertid stillet Brikkerne op paa Brædtet.

— Det er mig, der skal begynde, sagde jeg — Jeg tabte i Gaar. (Jeg tabte nu for Resten altid).

— Først et Bæger! sagde han — det styrker Krediten! Og vi klinkede i Cognak.

— Hvad vilde gamle Per Væver Dem i Morges? spurgte jeg.

— Han vilde laane Tyren en Dags Tid eller to ... Pas paa Deres Springer!

— Kan den saadan laanes ud? spurgte jeg og garderede Springeren.

— Ja, hva' Fanden, her paa Landet er vi tjenstvillige Folk. Jeg laante hans Kone i Fjor, da Marie var syg. Skaal!

— Skaal! Det var en rar Portvin! Ta'r vi saa til Østerskovgaard i Morgen?

— Da 'nte i det Vejr. Skak! sagde han pludselig og tog en af sine egne Bønder med min Løber.

— Allerede? spurgte jeg og prikkede ham med Fingeren paa Panden.

— Aa Sludder, kom ikke med den! Det var bare et Fejltræk. Skal vi smage paa Bankoen?

Og vi smagte paa Bankoen.

— Om vi nu ha'de et Par Smaapiger til at skænke i for os! sagde jeg.

— Smaapiger! sukkede min Vært — Aa Gud hjælpe vos alle tretten! Jeg har Gu' straffeme ikke set et Kvindfolk i de to sidste Aar! ... Det er Dem, der skal trække!

— Ypperlig Portvin! sagde jeg og skænkede i.

— Næ men den Gang En gik paa Landbohøjskolen! nikkede Proprietæren og smækkede med Tungen.

— Skak! sagde jeg.

— Hva' Fanden, nu kniber det nok! sagde han og tog mit ene Taarn.

— Det er ikke Spil! busede jeg ud.

— Gu' er det Spil!

— De slagter jo!

— Ellers maatte *jeg* da være Idiot!

— Ja men det er ikke Spil!

— Sludder! Træk nu bare!

— Ja men jeg maa slaa fast, at det er ikke Spil! ... Maa jeg ta' en Cigar?

— Ta' væk! ... Pas nu paa Springeren der!

— Jamen det er ikke Spil! sagde jeg.

— Aa Vrøvl, jo Gu' er det Spil! Man ta'r sig da den Fordel, man kan. Maa jeg klinke med Dem?

— I hvad? spurgte jeg arrig.

— I Cognak.

Og saa klinkede vi igen i Cognak.

— Jeg synes, det begynder at klarne? sagde Landmanden og saa ud gennem Vinduet.

— Skak! meldte jeg.

— Er De nu der igen!

— Det er sgu mat! sagde jeg triumferende, jeg opdagede det først nu — Det er sgu Fanden gale mig mat!

— Ja min Salighed! sagde Landmanden — er 'et ikke det da! Maa jeg bevidne Dem min Højagtelse!

Og saa klinkede vi i Portvin.

— Paa 'en igen! sagde han og stillede sin Hær op paa ny.

— Hvem faar De Deres Banko fra? spurgte jeg og tømte Glasset.

— Fra Frølund & Comp.

— Den er god!

— Det er ogsaa Udstillingsbanko ... Skak!

— Ikke saa hidsig, gamle Kvægopdrætter! sagde jeg og flyttede — Hvad hedder Møller Kristiansens Datter heroppe i Svendsmarke?

— Mariane. Pige med Sving, hva'! ... Skak og Tour!

— Nydelig ja! Og sikken Gang Ben! ... Der røg den Springer!

— Kalder De *det* Spil, højstærede?

— Det var Dem selv, der har lært mig det ...

— Skak igen da, for Satan! ... Nu skinner min Salighed Solen!

Og Proprietæren pegede over sin Skulder ud paa Verandaen, hvor Regndraaberne lyste paa Vinstokkens Kviste i røde, blaa og gule Farver, medens Graaspurvene gladeligen sang dertil.

— Ja, sagde jeg — Skaal for Solen!

Og saa klinkede vi i Kaffe.

— Nu maa jeg sgu ha' mig en Cigar! sagde Værten — „Den skær jo immer mere homerestisk ve' Damp!"

— Det var Ret, sagde jeg — citer Deres Klassikere! ... Madame!

— Haa, haa! Rolig med de unge Heste!

— Skak og Madame!

— Det er nok, hvad man kalder „Bukser"! Djævelsk saa De spiller i Dag, Fætter!

— Her er knusende varmt! sagde jeg og tog mig en Cognak.

— Maa jeg klinke med Dem? sagde Landmanden og skænkede i sit Glas.

Og saa klinkede vi i Cognak.

— Jeg fik da Roserne fra Korsør i Gaar, nikkede han — Her Majesty, Gloire Dijon og Maréchal Neil.

— Mat! meldte jeg triumferende — mat igen!

— Fa'en heller da!

— Jo, værs'god og se!

— Jeg har den dybeste Veneration for Dem og Højagtelse! Maa det være mig tilladt at drikke et Glas med Dem?

Og saa drak vi i Portvin.

— Hvor har De navnlig sat Roserne, Proprietær?

— Sat? jeg har sgu'nde sat dem endnu ...

— Ska' vi, la' vos, ska' vi ikke ... begyndte jeg, men anede ikke Fortsættelsen.

— Jo, la' vos det! sagde Landmanden energisk.

— Ja, for vi kan sgu godt!

— Gu' kan vi saa!

— Skaal, gamle Mand!

— Skaal! sagde han — Skaal og skidt være med det!

— Hvor mon Fanden Regnen blev af! sagde jeg og gik hen og aabnede et Vindu for at søge efter den.

— Den er gaaet i sin Fa'er igen.

— Skak! sagde jeg — De blev ganske stille Skak to Gange, gamle Agrar!

— Fa'en med det! sagde han og lagde en Arm om min Hals — for jeg kan fuldkommen godt lide Dem!

— Jeg holder ogsaa rigtig meget af Dem, sagde jeg rørt — rigtig inderlig meget!

— Vil De være min Ven?

— Det vil jeg!

— Og ingenting skal skille vos?

— Ingenting paa Guds Klode! sagde jeg.

— Og nu gaar jeg om og henter en Spade, nikkede min Vært — Og saa graver vi Roserne ...

— Ja, saa graver vi Roserne, sagde jeg — Gu'bevares, hvor vi skal gra... ave, grave dem ...

Og Landmanden gik.

Og medens jeg sad og ventede paa ham ude paa Verandaen, for der var jeg pludselig kommen ud, skinnede Solen, og Graaspurvene sang som Drosler og Nattergale, og Vinstokken stod grøn med store, rødblaa Druer ...

Det mærkeligste var dog, at Svendsmarke Mølle havde faaet otte Vinger, for ved Frokosttid havde den kun haft fire. Men hvad kan der ikke ske i Regnvejr!

DA BABY SKULDE PAA HOTEL

EN LILLE KOMEDIE I TRE AKTER

AGERENDE

HERREN
FRUEN
KOLUMBINE

FØRSTE AKT

Handlingen foregaar i en Villaby uden for en mindre By. Formiddag. Et hyggeligt Herreværelse med Sol og Bøger og Billeder og Skrivebord. I et Hjørne en Sofa med et Bord foran. Herren ved Skrivebordet med et aabent Brev i Haanden. Fruen i Sofaen bødende paa en Barnestrømpe.

HERREN. Tager Du saa med, lille Ven?

FRUEN. Jeg vilde jo gerne ...

HERREN. Saa gør det da!

FRUEN. Men Drengen, Hans?

HERREN. Ham sender vi ind til Fru Clasen; hun vil jo saa gerne ha' ham.

FRUEN. Ja—a ... Men vi skal vel blive paa Skovgaard om Natten.

HERREN. Det skal vi!

FRUEN. Saa skal han altsaa ligge alene paa Hotellet!

HERREN. Kære, der er jo Fru Clasen og to Døtre, og der er en Kokkepige og en Stuepige; og saa er der jo ogsaa Clasen selv og Kristian Kusk og maaske et Par Handelsrejsende; du kan vist godt faa dem alle sammen til at ligge inde hos ham!

FRUEN. Nu skal du være alvorlig, Hans! Du ved jo godt, hvad jeg mener.

HERREN. Nej, det ved Gud den almægtigste, Grete, jeg gør det ikke!

FRUEN. Jo, for han er jo altid vant til, at jeg selv giver ham Flasken om Natten, naar han vaagner; og pusler ham...

HERREN. Og gi'er ham „tørt" paa ...

FRUEN. Ja ...

HERREN. Og nu er du vel bange for, at Fru Clasen skal made ham op med ... Soya, eller Estragoneddike, eller hvad det Stads hedder? og svøbe ham ind i en Dug og tolv Servietter og kvæle ham?

FRUEN. Du elsker ikke dit Barn, Hans!

HERREN. Knusende, Grete!

FRUEN. Saa vilde du tage det paa en anden Maade!

HERREN. Jeg skal ved Gud i Himmelen tage det paa hvad Maade, du ønsker, min Pige; naar du bare vil sige mig ordentlig Besked, saa at jeg kan svare paa Indbydelsen.

FRUEN. Synes du, jeg kan?

HERREN. Kan ...?

FRUEN. Ja, jeg mener ... synes du, jeg skal?

HERREN. Ved alt, hvad der er mig helligt: Ja!

FRUEN. Tror du, at Kolumbine kan vaagne?

HERREN. Hun er vaagnet hidtil, Grete!

FRUEN. Ja, for Kolumbine er jo vant til at passe ham; saa hun kunde jo tage med ind paa Hotellet.

HERREN. Det var en brilliant Ide, min lille! Du er en Stadspige! Saa skriver jeg altsaa til Johan, at vi kommer?

FRUEN. Ja—a ... nej ... for jeg ved jo ikke, Hans, om Kolumbine kan vaagne! Og tænk, om Drengen skulde ligge der og skrige sig fordærvet, medens vi er borte!

HERREN. Kald paa Kolumbine, Grete!

FRUEN. Jamen, Hans ...

HERREN. Kald paa Monstrummet, Grete! Hun er vel hjemme?

FRUEN. Ja, hun er ovre hos Drengen.

HERREN. Kald paa hende! Fruen gaar til Døren og kalder. Kolumbine kommer ind. Hun er en radmager, opløben seksten—syttenaars Pige i blaastribet Bomuldskjole og lyserødt Forklæde, der har en stor, vaad Plamase paa Midten. Hun har Stumpnæse, vandblaa Øjne, hørgult Haar og næsten ingen Øjenbryn.

FRUEN. Sover Drengen?

KOLUMBINE. Ja, han gør, Frue. Jeg har li'e gi'et ham tørt paa.

HERREN pegende. Ja, det kan kan man se paa din ... Garniture!

KOLUMBINE fniser stille. Kolumbine fniser altid, naar Herren taler til hende. Hun synes nemlig, at han er noget af det latterligste paa Jorden.

HERREN og FRUEN samtidig. Hør Kolumbine ...

HERREN til Fruen. Pardon!

KOLUMBINE fniser igen.

FRUEN med Fruehøjhed. Hør Kolumbine, min Mand og jeg tager maaske bort paa Tirsdag og kommer først tilbage om Onsdagen. Tror du, at du kan passe Drengen alene saa længe?

KOLUMBINE. Jo—o, det tror jeg nok; men jeg tør da'tte være alene med ham her i Huset!

HERREN. Nej, baade du og Drengen skal bo inde paa Clasens Hotel.

KOLUMBINE knækker sammen af Latter. Pi—i—i ... paa Clasens Hotel!

HERREN arrig. Ja, Gu' skal I bo inde paa „Clasens" Hotel.

KOLUMBINE. Hæ—næi!

HERREN fortvivlet. Grete, Dyret tror mig ikke! Tal til hende!

FRUEN. Jo, min Mand og jeg har bestemt, at I skal bo derinde, for at du kan have Hjælp ved Haanden.

KOLUMBINE fuldstændig rolig. Naa; ja for jeg tør da'tte være alene med ham her i Huset.

FRUEN. Nej, vist saa! Men tror du nu ogsaa, at du kan passe ham om Natten?

HERREN inkvisitorisk. Kan du vaagne?

KOLUMBINE knækker sammen paa ny. Prut, hit, hit, hit! Herren spør', om jeg kan vovne!

HERREN yderst ophidset. Ja, dit skrupgale Fruentimmer, er det noget at grine af?

FRUEN tysser paa ham. Saa, Hans, Hans! [Til Kolumbine.] Ja, Herren mener, om du tror, at du kan høre, naar Drengen skal ha' sin Flaske om Natten?

KOLUMBINE. Ja—a! jeg kan jo osse faa en af Clasens Pi'er til at ligge inde ved mig om Natten.

FRUEN oplivet. Ja, — og maaske kan du faa Lov at faa dem begge to, Kolumbine!

KOLUMBINE. Ja, maaske jeg ossensaa ka' faa Lov aa faa dem begge to, det ka' s'men godt være.

FRUEN. Naa; ja saa kan du godt gaa over til Drengen igen; saa skal jeg komme over at tale med dig.

KOLUMBINE gaar hen mod Døren, men standser pludselig halvkvalt af

Latter. Pyhh, hit, hit, hit! Herren sidder og børster sit Ovenskæg med en lille Børste! (Farer ud.)

HERREN løfter sine foldede Hænder mod Fruen. Grete, jeg beder dig, tag denne Kalk fra mig og lad hende skifte til November!

Tæppe.

ANDEN AKT

Aften. Samme Stue. Tændt Lampe. Herren sidder i en Gyngestol og læser en Avis. Fruen sidder i Sofaen og noterer tankefuldt noget op paa et Stykke Papir.

FRUEN. Hvornaar skal vi af Sted til Skovgaard i Morgen?

HERREN læsende. Klokken fire kommer Vognen.

Pause.

FRUEN i Tanker. Hvor mange Bleer mon jeg skal ta' med?

HERREN lader forfærdet Avisen synke Bleer! ... Naa—aa, du mener, naar du tager ind paa Hotellet med Drengen! Aa, en tres—halvfjerdsindstyve Stykker vel! [Læser videre og siger:] Nu er saamænd Justitsraad Schmalberg i Odense død.

FRUEN distrait. Saa—aa? Det var da morsomt!

HERREN ser lidt overrasket op. Aa, ja!

Ny Pause.

FRUEN. Jeg har bedt Clasen selv komme herud og hente Drengen.

HERREN læsende. Naa!

FRUEN. Og tage Kusken med ogsaa.

HERREN som før. Vil du køre firehændig?

FRUEN slaar efter ham. Aa, dit Vrøvl! Det er naturligvis til at hjælpe til at læsse paa Vognen.

HERREN lægger Avisen fra sig. Ja, det er sandt, ja. Hvad har du for Resten tænkt at tage med?

FRUEN. Vi maa da ha' alt hans Nattøj ...

HERREN. Selvfølgelig!

FRUEN. Og saa Badekarret og Sengen ...

HERREN. Skulde det muligvis ikke kunne tænkes, at der fandtes en ledig Seng paa Hotellet?

FRUEN. De er alt for store.

HERREN. Jamen saa er de jo brillante at vokse i!

FRUEN. Og saa skal vi ha' alle hans Dyner med, og Flaskerne og Høkassen til at holde Maden varm i og ...

HERREN. Det er sandt, Gretemor — undskyld, jeg afbry-

der dig! — men tror du, at Drengen kan taale at blive badet i Clasens Vand derinde?

FRUEN usikker. Ja—a, det ved jeg ikke ...

HERREN. Jamen for ellers kunde vi da saa nemt tage et Par Oksehoveder med ude fra Pumpen, og saa et Tusind Tørv af vore egne til at varme det med.

FRUEN. Uf, Hans, somme Tider er jeg lige ved at blive vred paa dig!

HERREN. Fy, fy!

FRUEN. Ja for du er altid saa ... Man kan rigtignok mærke, at du ikke er Drengens Mor!

HERREN. Nej ... næ, det er jeg ikke! Men forhaabentlig hans Far?

FRUEN rejser sig. Nu gaar jeg, Hans!

HERREN. Naa, naa, lille! ... Hvad er det for et Stykke Papir, hun staar med der i Haanden?

FRUEN mut. Aa, det bryder du dig vist slet ikke om at se!

HERREN. Jo det ved Gud, jeg gør! ... Skal han maaske ogsaa ha' sin Døbeattest med?

FRUEN stamper i Gulvet. Nej, nu e r du for slem! (Vil smutte ud af Stuen, men indfanges af Manden, der hurtig er sprungen op af Gyngestolen.)

HERREN. Vil du stande kvar, din Arrigbøsse!

FRUEN. Slip mig, Hans!

HERREN napper Papiret og læser: 4 Par Strømper, 6 Skjorter ...?

FRUEN overvundet. Det er en lille Liste, jeg har lavet for ikke at glemme noget.

HERREN stryger hende smilende ned ad Kinden. Aa, du er en allerkæreste, lille Honningkage! Maa jeg læse den?

FRUEN. Ja; men du maa ikke gøre Nar, Hans.

HERREN. Jeg skal være ligesaa alvorlig som en udstoppet Frø! (Læser:) 4 Par Strømper, 6 Skjorter, 2 Natdragter ... to Natdragter?

FRUEN. Ja, hvis den ene skulde blive f o r vaad, ser du.

HERREN læser. 12 Bleer ... t o l v Bleer! han skulde sgu mulkteres for Vandspild! ... 1 Seng med Dyner, 3 Tæpper, 1 Rangle, 1 Stk. Violrod, 1 Gumlering ... Gumlering? skal der ikke staa G u m m i r i n g?

FRUEN. Nej, det er for Tænder.

HERREN. Jamen han har jo ingen!

FRUEN. Nej, men han faar snart! Har du ikke set den

lille, søde, hvide Tip, der er ved at bryde igennem i Overmunden?

HERREN. Saa—aa? ... nej ...

FRUEN. Saa skal du faa Lov til at se den i Morgen!

HERREN. Tak! [Læser:] 1 Badekar, 1 Svamp, 4 bløde Haandklæder, 2 rigtige ... fire bløde Haandklæder, to r i g t i g e? Naa ... 1 Høkasse, 1 Kat ... en K a t!

FRUEN. Ja, for han holder jo saa meget af at lege med Katten, ved du!

HERREN. Godt! ... 1 Kat, 1 Natlampe, 2 Teskeer, 1 Røromske ...

FRUEN pludselig lyttende. Jeg synes, Drengen græder?

HERREN ligeledes lyttende. Næi ...

FRUEN aabner Døren. Jo—o! (Løber ud.)

HERREN ene, afsluttende Læsningen. 1 Røromske, 1 Flaske Blyvand og 1 Daase Pudder ... (Lægger Papiret fra sig. Gaar hen og stopper sig den længste Pibe. Tænder den og gentager stille og blødt ud i Luften, medens han staar midt paa Gulvet og damper løs.) En Røromske, en Flaske Blyvand og en Daase Pudder ... En Røromske, en Daase Blyvand og en Flaske Pudder ... En Røromdaase, en Flaske Skedevand og en ...

KOLUMBINE stikker pludselig sit Ansigt ind ad Døren. Jeg skulde hilse aa spørre fra Fruen om ... (Knækker overvældet sammen.) Huu, hit, hit, hit! Herren staar li'e ret op og ned paa Gulvet aa ry'er a' en lang Pive! (Smælder hurtig Døren i og forsvinder, medens Herren slynger to Stole, et Pund Tobak og de udkomne Hefter af Salmonsens Konversationsleksikon efter hende.)

Tæppe.

TREDJE AKT

Villaens Entré. Kolumbine sidder paa Høkassen i lysegraa Havelock, sorte Traadhandsker og gul, opkrammet Straahat med Strudsfjer og fire Kolibrier i Pullen. (Da det først er gaaet op for hende i sin fulde Klarhed, at hun virkelig skal ligge paa Hotel med Baby, har hendes Forstand lidt et ubodeligt Knæk, og hendes Hjerte er blevet opfyldt af Hovmod; hun fniser ikke mere, hun anser det for under sin Værdighed.) Hun sidder med Baby paa Skødet og tillader ingen andre at røre ham. Det vil sige, hun paastaar, at det er Baby, thi intet menneskeligt Øje formaar at klassificere ham, i den Grad er han emballeret i Sjaler, Overstykker og Hestedækkener; man hører kun af og til en svag Grynten trænge sig ud fra Forhængene.

Fruen er ved at iføre sig sit Overtøj.

Herren er i Skjortærmer beskæftiget med ved Hjælp af en ny og udførligere Liste at optælle de langs den ene Væg opdyngede omhyggeligt nummererede Kolliers Antal.

Et Enspænderkøretøj ruller frem for Døren. Det er Clasen med sin Kusk.

HERREN kigger i Listen. Nr. 23, en Høkasse! Hvor er Høkassen? Sidder d u og breder dig paa Høkassen, Kolumbine?

KOLUMBINE uden at røre sig. Det kan Herren vel se!

CLASEN ude fra Vognen. Goddag! Goddag! Her er vi efter Stamherren!

HERREN. Kom indenfor, Clasen!

CLASEN. Tak, Tak! (Kravler med Besvær ned af Vognen. Han vejer 280 Pund levende Vægt.)

FRUEN. Goddag, Clasen! ... Er der lagt i?

CLASEN. Goddag! Goddag! Jo, ellers Tak, lille Frue! man har jo da faaet sine Morgenbitre og et Par Bajere og no'en andre Delikatesser, hæ, hæ!

FRUEN. Næi ... nej, jeg mener, om der er fyret i Kakkelovnen i Drengens Værelse?

CLASEN. Naa—aa, saadan at forstaa! Jo—o, der er tempereret.

KOLUMBINE rejser sig fra Høkassen. Ja, saa er det vist bedst, at Herren begynder aa bære ud! (Baby grynter bag Omslagene.) Vissevasse, vissevasse, bitte Dengsemand!

CLASEN peger forundret paa Bylten. Er der levende Mennesker der inde?

KOLUMBINE med Højhed. Nej, det er Drengen!

CLASEN. Han ligner guhjælpeme en Jordmor! Kolumbine vender sig forarget bort, saa at Kolibrierne basker med Vingerne. — Mandfolkene læsser paa Vognen, der lidt efter lidt antager Formation af et kraftigt Flyttelæs.

HERREN til Fruen. Hvor vil du sidde?

FRUEN. Ved Siden af Kusken, hvis der skulde ske noget.

HERREN. Og hvor skal Drengen være?

FRUEN. Ham ta'er jeg paa Skødet.

KOLUMBINE. Tror Fruen nu osse, at hun kan passe ham.

HERREN. Og hvor skal Clasen være?

CLASEN. Mig kan Kolumbine jo faa!

KOLUMBINE. Pas Dem sæl, Clasen!

FRUEN. Han skal gaa ved Hovedet af Hesten, hvis den skulde blive sky.

HERREN. Saa er det vel bedst, at jeg ta'r den i Halen?

KOLUMBINE. Herren maa nu'nte tro, at Herren er morsom!

CLASEN. Fa'en saa saadan en Slikaspars kan bruge Snakkekisten! ... Naa, lille Frue, saa op med Siddetøjet da! (Hjælper Fruen op hos Kusken.)

KOLUMBINE. Her er Drengen, Frue, men pas nu godt paa ham! Ta' fat med begge Hænder!

HERREN. Ja, saa kan du godt gaa i Forvejen, Kolumbine.

KOLUMBINE. Mig! Næ Herren kan da rigtig tro, at jeg vil ossensaa komme kørende! (Kravler op bag i Vognen og indtager sit gamle Sæde paa Høkassen, hvor hun slaar en grøn Knækparasol op over Kolibrierne.)

CLASEN henne ved Hovedet af Hesten. Saa gaar 'en vel?

FRUEN. Ja; men endelig forsigtigt! Husk paa Drengen!

CLASEN. Javel! Men Fruen skulde dog alligevel først se efter, om han var der!

KOLUMBINE paa Høkassen. Fruen skal ikke svare paa Herrernes Flovser!

HERREN. Saa kommer du straks tilbage, Grete, at vi kan være færdige til Klokken fire!

FRUEN. Ja—a! Farvel, farvel! kan Dengsen sige Farvel til Far! Kom hen og kys ham, Hans! (Herren gaar hen og kysser ømt to Sjaler og et Hestedækken.)

CLASEN. Saa gaar Toget! Kristian Kusk slaar et Knald, Kolumbine udstøder et Hvin, og Vognen sætter sig i Bevægelse.

Men pludselig begynder Kolumbine at fægte rasende med Arme og Ben og Knækparasol og det hele og raaber:

Katten, Katten, vi har glemt Katten! Mis, Mis, Mis—miav!

Herren styrter sig ind i Huset og gennemsøger alle Værelser, hvor han omsider finder Missen sovende oven paa sin nystrøgne Manchetskjorte. Han griber Dyret i Halen og slynger det ud gennem Døren og lige op paa Kolumbines Hat, hvor Rovdyret øjeblikkelig kaster sig over den fedeste af de værgeløse Kolibrier. Og medens Vognen saa paa ny sætter sig i Bevægelse, falder

Tæppet.

„KYDDET“

Vi kom gaaende ved Middagstid ude i Bredgade, min Broder Pastoren og jeg. Han var kommen til Byen for at søge et Kald ovre i Jylland i den fede Egn nede ved Vejle. Ministeren havde modtaget ham naadigt, og Pastoren var i saa inderligt godt et Humør, som kun en Pastor kan være det. Han gned sig uophørlig i Hænderne og gentog, som kun en Pastor formaar at gentage:

— Nu gaar vi ud i Langelinies Pavillon og tager en liden Rype, Broder Johannes, og tager en liden Rype, en liden Rype med Tyttebær ...

Der kom to Nonner glidende imod os. Den ene ældre og tyk og kødrig som fedet til Eksport. Den anden ung, bleg og slank og med et Aasyn som en Paradisets Engel.

Idet de drog os forbi, vilde de begge skjule deres Øjne. Men det lykkedes kun for den slanke. Den fede derimod sendte mig fra Siden under de sænkede Øjenlaag et halvt vredt, halvt forfærdet Blik.

— Det var dem! sagde jeg og greb min Broder i Armen.

— Hvem? spurgte han.

— Ja, nu skal du høre, nu skal du bare høre! Det er en Historie, der vil faa selv dine hellige Tænder til at løbe i Vand! ... Du kender vel Smedelinien!

— Jo, der sad jeg ofte ved Solfaldstid, den Gang jeg var i Hans Majestæt Kongens Tjeneste. Der er saare ensomt.

— Men dog saare mange Ammer.

— Ikke i min Tid, kære Johannes, sagde Pastoren ivrig — *ikke* i min Tid!

— Jo, ser du, begyndte jeg — det var i Fjor Foraar, at jeg opdagede Smedelinien. Der er saa rart ensomt derude, som du meget rigtig bemærker, og saa er der Fuglesang og Svaner og Nonner. Nonner, du! lange, sorte Rækker af Nonner ligesom Stenkulsperler paa en Snor. En gammel Nonne

og en ung, ved Siden af hinanden, eller to gamle og en ung, eller to unge og en gammel; men aldrig to unge alene. Fristelserne er jo saa mangfoldige for Ungdommen, ved du, og ...

— Ja sandelig, ja! sukkede min ærværdige Broder — og Kødet er skrøbeligt.

— Naa „Kyddet!“ vrængede jeg (thi jeg var meget ung den Gang) — Kyddet! Det er sgu ikke værre med Kyddet end med alt det andet!

— Jeg vil ikke disputere med dig om den Slags Emner.

— Nej, det er meget rigtigt! ... Der vandrer altsaa Nonner derude paa Smedelinien. Morgen, Middag og Aften vandrer de der oven paa Maden. Og de taler allesammen Fransk, den ene værre end den anden! ... Jeg var netop paa dette Tidspunkt optaget af en Korrespondance, jeg førte med Häckel ... Du kender vel Häckel?

— Er det ikke ham, Darwinisten?

— Jo, det er netop ham, „Darwinisten“, jo! Jeg havde skrevet til ham om, hvorvidt man, naar man parrede et Menneske med en Orangutang, turde vente at faa et levedygtigt Afkom ... Nej, nej, afbryd mig nu ikke, Thomas ... levedygtigt Afkom, og i Tilfælde deraf, om dette da ikke vilde være det eklatanteste Bevis for disse to Væseners Udspring fra samme Urrod. Sagen interesserede mig i højeste Grad, og jeg lagde derfor sjeldent Mærke til, hvem der passerede mig forbi, naar jeg sad derude paa Smedelinien fordybet i Tanker ... Saa var der en Dag, hvor jeg netop havde modtaget Brev fra Jena. Häckel skrev, at bortset fra selve Eksperimentet: dessen Ausführung auf *grozsen* Schwierigkeiten stoszen würde (dette er hans egne Ord), troede han for sit Vedkommende ikke, selv om levedygtigt Afkom præsteredes, at man kunde sige at være kommen Sagens Kerne nærmere. Naa, heri var jeg nu fuldstændig uenig med ham, og jeg ...

— Kære Johannes, afbrød min Broder mig og lagde en dæmpende Haand paa min Arm — jeg vil da for din egen Skyld meget haabe, at du i dette Øjeblik giver stærkt efter for din digteriske Fantasi!

— Nej, det ved Gud jeg ikke gør! Du kan godt faa Brevene at se hjemme hos mig!

— Et Menneske og en Orangutang!

— Tja—a, Forskellen er jo ikke større ...

— Det er at bespotte!

— Saa—aa? jeg stillede mig endogsaa selv til Disposition.

— Lad nu den Spøg fare! afbrød Præsten mig strengt.

— Jamen, kære, forstaar du da ikke, at Videnskaben ...

— Jeg ønsker *ikke* Emnet uddybet!

— Godt, som du vil! ... Jeg sad altsaa og tænkte paa disse Sager midt i Solskinnet henne ved det lille Hus, du ved, ved den første Omdrejning fra Grønningen. Flere Afdelinger af Nonner var allerede draget mig forbi; men jeg havde ikke faaet andet Indtryk af dem end noget ubestemmelig sort, der gled lydløst hen over Grusgangen ... Saa blev jeg med ét reven ud af mine Tanker ved at høre en Stemme sige: „Og derpaa drog han fra Kong Antiokus i Syrien, langs Middelhavets østlige Kyster for endnu en Gang at ...“ Det var ikke saa meget Ordene, som Stemmen, der fik Tag i mig. Hvilken Stemme, du! Den lød saa troskyldig, saa barnlig, saa naiv, saa ... som Fuglesang blandt Bøgeløv i Maj! Jeg løftede Hovedet og saa to hellige Søstre gaa forbi, en ung og en gammel. Den gamles Ansigt kendte jeg: blegfedt, uden Øjenbryn og med smaa, stikkende, brune Øjne. Den unge havde jeg derimod aldrig set før. Aa, Gud, hvor var hun dejlig! Men de havde allerede passeret Bænken, inden jeg fik min Forstand igen, og gik nu med Ryggen imod mig ... Jeg forsikrer dig, Thomas, jeg var lige ved at gi' et Hvin fra mig bare for at faa dem til at vende sig. Men jeg opgav det. Jeg kan aldrig handle lige straks. Beslutningen maa altid først ligesom lagres i mig. Men saa plejer den jo rigtignok ogsaa at eksplodere med et Knald!

— Hvordan saa hun da ud, den unge Pige? spurgte Præsten interesseret.

— Ja, det kunde jeg ikke straks huske; jeg saa bare hendes Mund for mig. Men saa rejste jeg mig og gik efter dem. Og glemt var Häckel, og glemt var Orangutængerne! Mennesket staar dog, naar alt kommer til alt, Mennesket nærmest! ... Ved Enden af Stien vendte Nonnerne om og kom imod mig. Gud forbarme sig, hvor jeg rystede! Jeg maatte sætte mig paa en Bænk og lade dem passere. Jeg saa slet ikke paa den gamle; men jeg slugte den unge. Jeg magnetiserede hende med mine Øjne, og hun slog Blikket op, *hun slog Blikket op, du!* Aa, kukkelukkeluk, kukkelukkeluk!

— Hvad er det dog, hvad er det dog, Johannes? spurgte min Broder bekymret.

— Hvad det er, kære; det er Henrykkelse! For at udtrykke de store Følelser maa man ofte tage sin Tilflugt til Ursproget (for Resten ogsaa et Bevis for Darwinismen!) ... Forestil dig det yndigste lille Ansigt indrammet af et hvidt Nonnelin: Lange, sorte Øjenhaar ned mod bløde, matgule Kinder; for hun sænkede straks Blikket igen. Og saa Munden, du, *Munden!* aa Thomas, Thomas! ...

— Sagde du noget til dem?

— Nej, næ—æ! jeg stirrede bare paa denne Mund!

— Hvordan var den da?

— Et Hyben, du! to Hyben, fuldmodne, røde, truttende ud lige til at kysse! Umm, umm, umm, dejlig, dejlig!

— Du kyssede hende da vel ikke? spurgte Præsten med vidtaabne Øjne og Sved paa Panden.

— Nej. Men jeg bandede paa, at jeg *vilde* kysse hende! En saadan Mund er skabt til Kys og ikke til Bønner!

— Man bør *beherske* slige Lyster! sagde min ærværdige Broder pludselig og slog i Fliserne med sin Stok.

— Javel ja, naturligvis! Jeg laa saamænd ogsaa og beherskede mig en hel Eftermiddag paa min Chaiselongue! ... Nej, lille du, det eneste, der er at gøre, naar man faar en slig uafviselig Lyst, er at tilfredsstille den jo før jo hellere, før faar man ikke Ro.

— Sæt, du nu fik Lyst til ... til at *dræbe* dig selv? indskød Pastoren dybsindigt.

— Aark, det har jeg saamænd haft mange Gange!

— Men ...? spurgte han haanligt.

— Og jeg har ogsaa forsøgt det! Jeg har drukket Opium to Gange; men det har øjensynligt ikke været tilstrækkeligt. Skønt sidste Gang tog jeg tre Gange saa meget som første.

— Kære Broder Johannes, begyndte Præsten. Men jeg afbrød ham og fortsatte:

— Det var for Resten morsomt sidste Gang! Jeg sov i fjorten Timer, tror jeg, og kastede op i tolv. Hver Gang en Sælgekone ude paa Gaden gav sig til at raabe, eller en Dreng begyndte at fløjte, eller en Dør i Huset blev slaaet haardt i, var jeg saa sensibel, at jeg maatte vomere! Og rent galt blev det, da Studenten ovenpaa gav sig til at spille paa Pikkolofløjte, for saa kunde jeg ikke holde op igen. Jeg laa

i over en halv Time og kastede op paa Melodi af: Du gamla, du friska, du fjälhöga Nord ... Men det var Historien, vi kom fra!

— Jeg vil ikke høre mere! sagde Præsten patetisk.

— Jo, kære da, ellers kan du jo ikke dømme mig! ... Jeg *vilde* altsaa kysse, og jeg *maatte* kysse for at faa min Sjælero tilbage. Hjemme paa min Sofa havde jeg ligget og ruget en Plan ud. Og saa en Dag, jeg saa Nonnerne komme henne i Omdrejningen ved Kastellet, lagde jeg mit Ur med Kæde midt paa Stien. Den gamle fandt det, og jeg kom ilende til og takkede hende i et langt, udmærket fransk Foredrag. Men den lille ved Siden af saa slet ikke paa mig, ikke en eneste Gang. Hun stod rimeligvis og tænkte paa Kong Antiokus. Og tale til hende turde jeg ikke. Men jeg stirrede paa hendes bløde Kinder og paa hendes Øjenhaar og paa Munden, især paa Munden! Jeg forsikrer dig, det endte med, at jeg blev aldeles fjollet! Og da jeg saa skulde til at sige Farvel, faar jeg mit Bæst af en Stok ind mellem mine Ben og maatte meget mod min Vilje danse en Stump Mazurka foran Damerne. Den gamle smilede bredt; og jeg saa en ganske lille bitte, skælmsk Trækning i den unges Mundvige. Det var mig et godt Varsel. Hun var altsaa ikke helt opslugt af Middelhavets østlige Kyster! ... Men saa hilste de; og borte var de!

— Haa, haa, haa! lo Præsten skadefro.

— Du griner for tidligt, lille Thomas, sagde jeg arrig — Du griner alt for tidligt! Historien er ingenlunde forbi endnu, min Dreng! ... Da jeg gik hjem den Dag, svor jeg nemlig højt og dyrt, at Pigebarnet *skulde* kysses, selv om jeg ogsaa kom paa Vand og Brød i fem Gange seks Dage derfor!

— Jamen ...

— Ti nu bare stille, for nu kommer det! ... Det var i Middagsstunden en tre— fire Dage senere. Jeg sad paa min sædvanlige Bænk og stirrede hen mod Kastellet. At hun vilde komme den Dag, vidste jeg; og at jeg vilde kysse hende den Dag, vidste jeg ogsaa. Det regnede saa smaat, saa jeg sad med Kraven smøget op og med Hatten ned i Øjnene — (Saaledes tænker jeg mig Kuguaren sidde i Urskoven!) Der var næsten ingen spadserende paa den Tid. Jeg sad og rystede; jeg vilde gerne være løbet min Vej ...

— Det skulde du sandelig have gjort!

— Saa maatte jeg jo bare ha' begyndt forfra igen!

— Jamen ...

— Stille! ... Pludselig gav det et Ryk i mig. Jeg havde faaet Øje paa to sorte Skikkelser henne ved Omdrejningen. Den ene gik med en Paraply holdt skraat ind over den anden. Det var den gamle, der bar Paraplyen. Hun gik nærmest over mod mig. Jeg tænkte et Øjeblik paa at springe tværs over Vejen og stille mig bag et Træ for derfra at styrte løs paa mit Bytte, eller kravle op i Træet og springe ned paa hende. Men jeg blev siddende. Og jeg saa hendes Ansigt komme nærmere og nærmere. Jeg saa hendes fine, dunede Kinder, hendes kyske Øjne og hendes Mund, og til sidst kun hendes Mund! Den var som det Fyrtaarn, der trækker Albatrossen til sig! ... Nu var hun lige ud for mig. Jeg rejser mig langsomt, og .....

— Johannes! raabte min Broder uvilkaarlig og greb mig i Armen. Men jeg fortsatte, hed af Erindringen:

— Og jeg tager et langt Skridt frem forbi den gamle med Paraplyen; og jeg griber den unge med disse begge mine Hænder om Hovedet (jeg ser endnu mine Fingre mod det sorte Nonneslør, og jeg ser hendes forskræmte Øjne, store og blaa!). Og jeg bøjer min Mund ned til hendes og kysser hende, og kysser hende, og kysser hende, som var jeg gal, kysser hende, saa hun segner om i mine Arme. Og jeg bærer hende hen paa Bænken og sætter mig ved hendes Side og kysser hende igen og igen! Og du, Thomas, *hun besvarer mine Kys!* Jeg kunde ha' siddet der med hende til Dagens Ende, hvis ikke ...

— Kom der nogen? spurgte Præsten aandeløs.

— Nej; men jeg blev reven ud af min Ekstase, ved at nogle Ord atter og atter blev skreget tæt ved Siden af mig. Jeg rejste Hovedet og saa mig om. Og der stod saa den gamle Nonne, stiv som Loths Hustru foran Sodoma, med Paraplyen i den oprakte Haand og gentog med hvinende Stemme:

— Mon dieu, mon dieu, que faites-vous donc, monsieur? que faites, faites, fai—aites, vous-donc???

Og jeg saa ned paa hende, der laa i min Arm, saa hendes blege Ansigt og hendes lukkede Øjne, og, vidunderligt at sige, jeg syntes ikke, at hun var nær saa dejlig, som før jeg havde kysset hende. Og saa ... ja, saa er der ikke mere! ... Jeg løb min Vej!

— — —

Vi var kommen et godt Stykke ud af Langelinie, min Broder og jeg, og vi gik en Stund tavse ved hinandens Side.

— Naar han nu oplader sin Mund, er det for at fordømme dig! tænkte jeg.

Og pludselig løftede Pastoren Hovedet.

— Saa hun kyssede dig virkelig igen? spurgte han med et drømmende Blik over mod Refshalen.

Da smilte jeg tryg og glad. Hvorpaa vi gik op i Pavillonen og bestilte Ryperne.

AT KREPERE KAMMERHERREN

Hun stod ældgammel, graa og krumbøjet lænet op til Gavlen af sit Hus en Dag i Midten af Maj, da jeg gik forbi ude paa Vejen for at komme hen i Skoven, hvor Anemonerne og Bøgen var i Spring.

Hun stod og støttede sig med begge Hænder til en tyk, halvtafbarket Hasselkæp og stirrede med sine udslukte Øjne ind i den lysende Sol. Hendes Ansigt var rynket og furet og støvgraat i alle Folder. Det korte, graagrønne Haar stak i stride Tjavser frem under Huen. Og hendes kolignende Fingre krummede sig krampagtigt om Stokkens Haandgreb.

— Go'dav! sagde hun.

— Goddag, Maren.

— Nu har vi faaet Solskin, sagde hun igen.

— Ja, sagde jeg.

— Kom nærmere, a ka' itte drage Kjendsel paa Dem!

Jeg skraaede over Vejen og blev staaende foran hende mellem de to storhovede Piletræer, der strakte deres tusindfingrede Grene op mod den blaa Himmel og bad om Sommer, rigtig Sommer med Regn og Sol og Tordenbyger og saa mere Sol igen.

— Naa a tøt nok, te det var Dem, nikkede den gamle — a har set Dem gaa forbi her i Vinter inde fra Sengen. A har lagt hele Vinteren, det gør a hver Vinter. Men saa fornam a i Daw, te a' Solen hun skinnede saa varmt, aa saa krøw a ud. — A maa jo osse sæl skjøtte Faarene nu! lagde hun arrigt til.

Og hun slog ud med Stokken hen mod Brakmarken, hvor der gik et Par sammenkoblede Faar og græssede efter Recepten: Søger, skulle I finde!

— Hun er jo rejst i Gaar, det Svin! vedblev Maren i samme Tone — saa a er jo jenne om det nu!

— Saa hun *er* rejst? sagde jeg og anede ikke hvem.

— Ja Gu' er hun rejst da! Aa a er glad ved det, for hun var den værste beskidte So siden Verdens Skavelse! — Han, Kammerherren, som di kalder ham, ska' jo sætte mig en Kone i Huset til Hjælp, men han flyr mig altid det værste Krammerasie bare for aa pine den Smule Liv væk, der sidder i mig. Hun stjal, gjore hun, Rakkeren, osse! Hun sku' jo malke Marie for mig, ser Di; for a ka' jo ikke længer krumme Ryggen; aa saa hadde hun en Trepæleflaske her bag paa Rumpen under Skjørtet, og den fyldte hun saa, og tyllede i Ungerne, for der var jo ingen Fortjeneste for Manden i Vinters.

— Saa hun var gift?

— Næ Gu' var hun'de gift! Di ligger bare saadan aa dasker sammen! — Næi, han *maatte* junde gifte sig, ser Di, for han hadde jo faaet Fattighjælp her, den Gang hans første Kone døde.

— Vil de da giftes?

— *Vil?* ja det vil di sgu gerne! Men naar det nu stri'er imod Lovene? Han ska' jo først betale Hjælpen; men hvor Fa'en ska' han kunne det, naar di leverer en Unge hvert Aar?

— Næi saamænd! Men saa kommer der jo aldrig Ende paa den Historie.

— *Ende?* Næi, di ender sgu li'e lukt i Helvede, naar Lovene ska' overholdes. Men det er sgu godt nok til *dem!* — Vil Di'nne med ind aa se al det Skidt og Møj, hun har ladt ligge efter sig?

— Jo—o Tak, sagde jeg — det kunde jo være morsomt nok!

Og nu gik vi ind gennem en faldefærdig Port, hvis Fløje hang hullede og skidne af Snavs og Vejr og Vind paa deres Hængsler.

Næsten hele Gaardspladsen var opfyldt af en stinkende Mødding. Huslængernes Kalkpuds var afskallet, og Leret og Stolperne grinede frem, og Straataget hang i Laser.

— Det var en svær Mødding, De der har, Maren, sagde jeg.

— Ja; men hun har heller ikke vaaren kørt ud i tre Aar.

— *I tre Aar?*

— Ja, hvad Fa'en! a ka' da junde *slæve Møjet* væk! sagde

den gamle stadig arrig. — Aa di, der *skal*, di gør 'et itte!

— Er det da ikke Deres eget Sted?

— Gu' er 'et saa, saa længe a lever! — Kom nu med ind, saa ska' a vise Dem Dokkementet!

Inde i den stenbelagte Forstue var en Dør til højre og en til venstre.

— Der boede *hun* inde, pegede Maren — Kom nu, skal Di se, hvodden hun er rejst fra det hele, den Møjso!

Vi gik ind ad Døren til venstre.

Der var to Stuer med lerstampet Gulv, tilspigrede Vinduer og Bjælkeloft, som hang En næsten ned paa Hjernen.

— Ka' Di se! Ka' Di bare se! ivrede Konen og pegede med Stokken paa de Halmstumper, Fjer, Murbrokker og skidne Klude, som laa spredt over Gulvene — Den Svinemær! sagde hun og satte Stokken haardt ned — Aa se nu Grukedlen, vedblev hun i Ekstase og løftede Laaget af en stor, indmuret Gryde, der stod i Hjørnet ved den aabne Skorsten — Har Di set no'et værre siden Verdens Skavelse? Men hun kogte da osse baade Skidt og Suppe i den! Hun sku' sgu bedømmes til at *slikke* den ren! — Men kom nu over ve' mig ...

Ovre „ve" Maren paa den anden Side Gangen, var der ogsaa to Stuer.

Jeg havde jo efter Konens kraftige Udtalelser maattet vente, at der derovre var rent og nyvadsket som hos en Vallødame. Men da hun aabnede Døren, maatte jeg i Hast snuppe mit Lommetørklæde op og holde mig det for Næsen for ikke at kvæles af den ubeskrivelige Stank, der pressedes mig i Møde fra de indelukkede Rum.

— Værs'god aa sæt Dem!

Jeg satte mig paa en Træstol lige over for Sengen, hvis fede, plettede Dyner og gulgraa Lagen laa hulter til bulter mellem hinanden.

Der stod et malet Træbord under Vinduerne. Og i det ene Hjørne var der en lavstammet, tykmavet Kakkelovn med Kogehul. Paa de kalkede Vægge hang Fotografier i Glasrammer, samt et stort Træsnit klippet ud af et Billedblad og forestillende: *Gambettas Jordefærd.*

— Ka' Di se den hvide Klat der paa Gullet? spurgte Maren.

Jeg drejede Hovedet og saa noget som Kalk eller Flødeskum ligge henne i Hjørnet bag Bordet.

— Ja, sagde jeg — hvad er det?

— Det er mit Mellemgul'svand.

— Hva' for no'et?

— Jo, for a faar somme Tider saadan en fæl Trykken for Brystet, aa saa ta'r a no'et a' denne hersens Flaske. Aa saa tapløver Vandet ud a' mig. Men det linner. Det har Dokteren skreven op til mig. For a vil itte dø!

— Hvor gammel er De egentlig, Maren?

— A er ligefrem toogfi's den syttende Juli. Og nu har a vaaren Enke i femogtredve. Min Mand og mig hadde ikke uden fem Rigsdaler, da vi holdt Bryllup. Han var Væver, aa vi gik paa Arbejde. Aa saa kjøbte vi det her Sted for elve Hundrede Rigsdaler. Det vil si'e, der var ingen Hus paa Lodden, forstaa Di, det byggede vi sæl. Vi fik Matrejalerne ude i Byen, aa saa byggede vi. Aa vi hadde betalt hele Kaven ud saa nær som paa hundrede Rigsdaler, da Manden døde!

— Men hvor fik De dog alle de Penge fra?

— Penge? gentog Maren. — Vi vævede den Unde lyneme naturligvis baade Dav og Nat! Men se saa døde han jo, aa saa var 'et, a' di fik min Søn narret til aa sælge Stedet til Kammerherren, som di kalder ham, for han var da kun Jægermester den Gang. Og saa en Daw ligger der en død Hare ude paa Mødningen, som var skudt udenfor Jagttiden, og den faar di mig til at gaa til Byen med til Herredsfogden, for di maa junde skyde, naar di 'nde *maa!* Aa han si'er saa til mig: A tøt, te hun ser saa klejnmodig ut, bitte Mutter, hva' er der i Vejen? Aa a fortæller ham jo saa, hvodden det er, a' min Søn har solgt Stedet til Kammerherren. Det har han sgu'nde Lov til! si'er saa Herredsfogden til mig, aa vil Di ha' det, bitte Mutter, saa skal a faa Kammerherren til aa betale flere Tusinde Dalers Mul't, fordi han har handlet med en umyndig. Næi, si'er a saa til Herredsfogden, det vil a da itte. Aa hvorfor itte? si'er han til mig. Næi, si'er saa a til ham, for Stedet ligger jo li'e ved Skoven, aa a vil da saa gjerne ha' Lov aa sanke et Par Pinde. — Saa kommer a jo op til Kammerherren; og Forvalteren vil jo saa ha', a' a ska' skrive Skjødet under. Nej, det gjør a itte, si'er a, uden paa Betingelser. Hvor er hun bleven saa klov fra? spø'r saa han. Den, der ligger et godt Ord paa min

Mund, ham slaar a ikke paa hans Kjæft! si'er a, aa a skriver itte Skjødet under uden paa Betingelser. Aa saa kommer Kammerherren: Naa, si'er han aa slaar ud, det var jo det Skjøde, bitte Mutter! Ja det skriver a itte under uden som paa Betingelser, Hr. Kammerherre! Betingelser? si'er saa han, det er Fandens saa hun er bleven klov! Hvem har oplært hende i det? Ja det kommer ikke Sagen ved, si'er saa a, aa den, der ligger et godt Ord paa min Mund, ham slaar a ikke paa hans Kjæft, Hr. Kammerherre, si'er saa a. Hva' er saa det for Betingelser? si'er saa han, for Stedet vil a sgu ha', det ligger midt i mine Jor'er, bitte Mutter! Jo—o, Hr. Kammerherre — eller den Gang var han da kun Jægermester — a vil sidde i Huset til min Dødeda* ... Men nu ska' Di sæl se Dokkementet!

Og den gamle rejste sig fra Sengekanten, hvor hun havde siddet og holdt sin Tale, og rokkede ind i det forreste Værelse og fremtog af den øverste Skuffe i en rødbroget Dragkiste et gulnet, fire Gange sammenlagt Papir, som hun flyede mig.

Og jeg læste paa Papiret, at Kammerherren forpligtede sig til aarlig, saa længe hun levede, at levere Enken Maren Hansen, Vævers kaldet: Et Lispund Smør, tre Lispund Ost, to mellemstore Skinker o. s. v., o. s. v., samt lade vadske for hende og sørge for, at Huset blev vedligeholdt ude og inde, holde en Kone „i den anden Ende" til at passe hende og sysle om hende. Og til syvende og sidst sørge for, at hun fik en hæderlig Begravelse „efter Egnens Skik og Brug".

— Ja, det er jo meget redeligt altsammen, sagde jeg og leverede Dokumentet tilbage.

— Ja—a, sukkede Maren og blinkede med sine matte Øjne — det er jo rele nok, hva' der staar i Papiret, men han holder s'men itte no'et a' 'et! Nu var 'et i Onsdaws fjorten fulde Dawe siden, a' den svenske So hun rejste — for hun var svensk osse, Svinet! — med Ungerne. Aa a har skikket det ene Bud efter det andet op paa Gaarden, a' a sat alene aa ku' itte malke Marie begrundet paa a' a ka' itte krumme min Ryg længer. Men se om han sender mig en anden Kjælling! Aa Vadsken har a sæl maattet besørre i mange Herrens Aar. Hva' ka' det saa nytte, a' det staar i Papiret? A ka' jo ligge her alene om Natten aa omkomme i mit Mellemgul'svand, uden a' no'en Mors Sjæl saa meget som nyser a' 'et!

— Jamen Sønnen ... Deres Søn, kommer han ikke og ser til Dem?

— Orknej! han har jo ha't den Profit a' mig, som han *ka'* faa, aa a ser ham aldrig! ... Næi, di eneste, der trøster mig, det er saamænd di umælende ... Vakker? Vakker? begyndte hun pludselig at kalde med kælen Stemme.

Og frem af de fede Dyner kom kravlende en lille, brun Hund ikke større end en god Rotte.

— Det er min Kjærrest, nikkede hun og klappede Dyret, der slikkede hendes snavsede, klolignende Haand — Aa saa har a lært ham til, vedblev hun, og det var første Gang jeg saa noget i Retning af et Smil oplyse hendes Dødningeansigt — Aa saa har a lært ham til a' hoppe op i Vinduet aa halse a' Kammerherren, naar han kommer her forbi, hæ, hæ! Det kreperer ham jo! ... Aa saa har a jo ossensaa Kamilla ... Kamilla—a.

— Mjav—av! svarede det borte under Kakkelovnen.

— Ja kom saa da lille Milla, kom saa, lokkede Maren — a' den fremmede Herre ka' se dig!

Men Milla sagde bare: Mjav—av! én Gang til og blev, hvor den var.

— Aa ka' han handle saadan mod mig, naar a lewer, nikkede Maren videre — hva' ka' han saa'nde hitte paa, naar a er død?

— Sønnen? spurgte jeg.

— Næ Kammerherren sgu! sagde hun arrig — Sønnen? hæ, ham har a sgu slaaet a' Tanker for længe siden! ... Di saa jo nok, der stod i Papiret, a' a sku' ha' en passende Begravelse; men den snydder han mig nok for!

— Naa—aa ...

— Jov! Men snydder han mig, saa ska' a Fanden lyneme snydde ham igen! nikkede hun, og der glimtede i hendes slørede Øjne som et Lyn bag en Sky.

— Det er rigtigt! sagde jeg — Men hvordan vil De bære Dem ad med det, Maren?

— Ja, det bli'er min Sav, lo hun ilde — det bli'er min Sav! ... A ska' lewe saa læ'e, saa læ'e, som a paa no'en Maade ka' driwe det til! A kjøwer Mellemgul'sdraaver for hver en Skilling, a ka' skrave sammen. En er da En sæl nærmest!

— Naturligvis! Men hvor gammel er det, De er?

— Toogfi's ... Men det er ingen Alder! Min Mor blev syvoghal'fems og døde tre Gange, inden di fik Livet a' hinde!

— Saa—aa?

— Ja, for hver Gang, di troede, te hun var død, saa rejste hun sig op og spiste Hvidkaalssuppe.

— Det har været en kraftig gammel Dame! sagde jeg.

— Ja, fordi En er gammel, er En sgu ikke saaden li'e til aa kjøre paa Mødningen!

— Nej Gud bevares! sagde jeg og stod op fra Stolen — Men nu maa jeg af Sted, Maren!

— Naa ... Vil Di 'nne æde en Ævleskive, a har her i Skuffen? Hun begyndte at trække Bordskuffen ud.

— Næ Tak, Tak! Jeg har nylig spist!

— Naa, saa ka' den jo ligge til næste Gang, Di kommer ... For Di kommer da igjen. Det vil krepere Kammerherren, a' Di har Deres Gang hos mig!

— Ja Tak, jeg skal nok komme! ... Naa, Farvel, Maren!

— Fa'wel, aa Tak!

— Sæl Tak, Maren!

— Hør ku' Di 'tte gjøre mig en Villighed? spurgte hun pludselig og famlede efter min Haand, som hun nys havde sluppet.

— Jo—o, sagde jeg.

— Ka' Di 'tte malke Marie for mig?

— Malke? ... Nej, det kan jeg ikke!

— Jow vist ka' Di saa! Aa nu har hun staaet med Mælken i to Dawe ... Ku' Di 'tte prøwe paa det, hva'? Hun lidder saa fælt ved det ... A ka' junde krumme Ryggen.

— Jamen jeg har aldrig malket før ...

— Aa, Di ka' sgu allenfals gøre 't li'saa godt som den svenske So! Di ska' bare saaden hive op og ner i Patterne.

— Enfin, sagde jeg — godt, Maren: saa malker jeg Marie!

— Jøsses Kos, smilede den gamle og gottede sig — Jøsses Kos, hvor det vil krepere Kammerherren, a' saadan en fin En har hjulpet mig!

Og hun rokkede sjæleglad ud og hittede en Spand frem og en Malkeskammel; og jeg gik over i Kostalden og malkede Marie.

Maren stod ved Siden af, støttet paa sine Kæppe. Hun kluklo helt nede fra Maven og mumlede og mumlede:

— Aa Jøsses Kreste Kos, det sku' Kammerherren se! Aa Jøsses Kreste Kos, det sku' Kammerherren se! Det vilde krepere ham! Det vilde krepere ham!

DEN YDERSTE TERMIN

(En mystisk-hypnotisk Selvoplevelse).

De kender jo allerede Bent, den lille, nervøse Forfatter, der drak Absint au lait i denne lystige Bogs første Historie.

Han er det prægtigste Menneske under Solen, forsikrer jeg Dem. Men hans Nervøsitet kan imellem Stunder overgaa al Forstand. Og da er han farlig, for da smitter han. Jeg har selv maattet lægge Nerver til engang. Ingen kender sin Besøgelses Tid.

Vi mødtes i sin Tid hver Eftermiddag paa „Bernina" for at drikke vor Kafé, som Opvarternes Ypperste kaldte det. Vi sad da gerne inde i det bageste Lokale i den Sofa, der vender Ryggen til Køkkenet.

I Sofaen lige over for plejede et løjerligt Individ at slaa sig ned: en Mandsling af næsten ængstende smaa Dimensioner. Al hans Livskraft syntes at være strømmet ham til Hovedet. Den øvrige Skabning er derimod utilladelig forsømt.

Naar han ved Hjælp af Arme og Ben har kastet sig tilbage i Sofaen, kan Fødderne ikke naa Gulvet, men hænger da bestandig og pilker efter det.

Det ser ud, som om en jævn Vind uophørlig for ham igennem Benklæderne.

Eller som om han var evig fordømt til at træde Bælgen paa et usynligt Orgel.

Ogsaa han drikker Kafé.

Naar det er besørget, betjener han sin Næse med Omhu. Derpaa lægger han sin højre Arm bag Nakken, lukker Øjnene halvt til og falder hen.

Venstre Arm hænger slapt ned langs Siden. Haanden rolig, Fingrene udspilede. Men lidt efter lidt krummer de sig sammen i Vifteform og begynder at bevæge sig med voksende Hastighed. Det er, ligesom han tilvifter et eller andet brændende Punkt paa sit venstre Laar en forfriskende Kø-

lighed. Og Benene gaar op og ned, op og ned uophørlig. Luften støder han ud gennem Næsen med regelmæssige Mellemrum.

Han synes at sove ved Damp. Hvert Øjeblik venter man at se Sofaen sætte sig i Bevægelse, retlinet som paa Skinner, frem gennem Panelet, ind gennem Buffetværelset, ud af Døren og væk!

Og saa Ansigtet!

Jeg kendte for et Par Aar siden en ung Pige. Nydelig! Men saa en skønne Dag begyndte Øren, Næse og Øjne at vokse ud paa hende, forlænge sig, svulme ...

Det var rædselsfuldt!

Jeg fik Kvalme, naar jeg saa hende. Og Børn skreg, bare hun viste sig i en Døraabning.

Det var „Elefantsyge", hun led af. Den ytrer sig netop deri, at alt fremstaaende paa et Menneske forlænger sig.

Aldrig har vist denne Sygdom naaet et højere Kulturtrin end hos Manden i Sofaen.

Ørene kan endda gaa. Men Næsen! Og Øjnene — især Øjnene.

De ligger og vipper ude paa Kinderne. Og saa er de gule i Kødet med stærkt røde Aarer ...

Ja ikke sandt, det er modbydeligt? Men jeg vilde gerne, De skulde indrømme, at under disse Omstændigheder var det intet Under, at Bents sensible Natur følte sig rystet.

Straks den første Aften mærkede jeg da ogsaa, at Fænomenet gjorde Indtryk paa ham. Dog ikke i nogen overvældende Grad forøvrigt. Han talte ganske rolig om det, da vi kom ned paa Gaden.

Og ved det andet og tredje Møde syntes han endogsaa slet ikke at ænse Genboen. Kun da jeg et Par Gange tilfældigvis saa op fra min Avis, fangede jeg hans Øjne, der uroligt flakkede om i Ansigtet derovre.

Jeg lagde imidlertid ikke videre Vægt derpaa.

Men da vi naaede den sjette Aften, gik det med ét Slag op for mig, at der var Fare paa Færde.

Bent havde tiet. Tiet uafladelig, lige fra vi satte os. Jeg var sprunget fra det ene Emne til det andet. Bestandig ikke et Ord! Saa tog jeg fat paa at tale om hans sidste Drama. Det plejer at oplive ham. Jeg var netop ved at fortælle, hvad en af mine Bekendte om Formiddagen havde fortalt, at en

bekendt Kritiker skulde have ytret, at Bents psykologiske Analyse mindede ham stærkt om Henrik Ibsen ...

Da han pludselig lægger Haanden paa min Skulder og siger:

— Vil du rafle?

— Hva' siger du? siger jeg.

— Spille Tærninger?

— Ja, gerne!

— Men det skal være en Gudsdom! hviskede han hemmelighedsfuldt — og den, der taber, skal gaa over og ...

Her krummede han højre Langfinger op bag Tommelen og lod den derpaa svippe løs lige foran Næsen paa mig.

— Men Bent dog, sagde jeg irriteret — hvad Fanden skal de Narrestreger til!

— Bare rolig! tyssede han saa — bare rolig! Og saa smilede og nikkede han og sagde: Kære, gamle Dreng! som om vi ikke havde set hinanden i fem Fjerdingaar.

Men straks efter rejste han sig og gik uden at sige Farvel.

— — —

Saa oprandt den niende Aften.

I to Dage havde Manden med Hovedet ikke vist sig. Jeg følte mig umaadelig lettet. Ogsaa min Ven var bleven den gamle igen; kun med en Understrøm af Vemod.

Jeg tror, Gud forlade mig, at han inderst inde savnede Elefanten. Savnede noget at blive irriteret over!

Han var mod Sædvane mødt op før jeg, denne famøse Aften. Jeg havde været nødt til at køre i Sporvogn nemlig, da det var et nederdrægtigt Vejr, Regnen faldt som fra et Styrtebad.

— Er Bent kommen?

— Tjo, siger Overopvarter Casper og betragter min nye Hat med et bekymret Blik — Tjo, Hrr. Bent er kommen. So vaat, vaat! siger han — Schrechlich Ver! ... En Kafé!

— Ja.

— Kafé, Glas Vand! meldte han til Værten ved Buffeten.

— Kafé, Glas Vand! gentog denne vendt mod Køkkenet.

— Kafé, Glas Vand! lød et svagt Ekko af en kvindelig Røst hinsides Ekspederingshullet.

Jeg gik ind.

Bent sad paa vor sædvanlige Plads. Men han saa mig

ikke. Foran sig holdt han udbredt et Dobbeltnummer af „Politiken".

— Godaften, hilste jeg — schrechlich Ver!

— Godaften, gentog han mekanisk og stirrede stift hen for sig.

Uvilkaarlig fulgte jeg Retningen af hans Blik:

Alle Magter, der laa Elefanten!

Jeg maatte holde mig i Sofaryggen.

— Vidste det! sagde Bent — Han kom i Aftes, efter at du var gaaet.

— Bent, stammede jeg — lad os være Mænd i Frihed og under Ansvar!

— Ja, værs'god! mumlede han og gjorde Plads til mig i Sofaen.

— Lad os beherske os! vedblev jeg.

— Og saa er han oven i Købet forkølet med *den* Næse! lød det fra Bent, der sad og krammede saa løjerligt med Avisen.

Med en overmenneskelig Anstrengelse sagde jeg:

— Har du set at Vat-Jensen er bleven udnævnt til Herredsfoged i Fennesløvlille?

Bent svarede ikke, men satte Ansigtet helt ind til Bladet og lukkede det venstre Øje.

— Hvad er der i Vejen? Er du bleven nærsynet? spurgte jeg — Det staar jo der, øverst oppe mellem Udnævnelser!

Min Ven smilede djævelsk, og hans højre, ubeskyttede Øje syntes at vokse.

— Der, for Fanden, sagde jeg lidt arrig og bøjede mig frem for at vise ham Stedet.

Da saa jeg til min Rædsel, at han med Fingeren havde boret et Hul i Papiret. Og gennem det sad han nu og iagttog Manden i Sofaen lige over for.

Det gav et Ryk i mig. Jeg indsaa, at der maatte gøres noget, noget radikalt, men ...

— Bent, begyndte jeg, og denne Gang i en forholdsvis let henkastet Tone — Bent, min Bygmester (Jeg kaldte ham saaledes paa Grund af hans Produktions Indflydelse paa mit Sjæleliv — og saa fordi han altid plejede at oplives af Ibseniske Citater.) Min Bygmester, lad os engang se Forholdene stift i Øjnene!

Bent fo'r sammen ved de tre sidste Ord. Men jeg gentog langsomt og med Vægt:

— *Lad os se Forholdene stift i Øjnene* ... Oprigtig talt, hvad mærkeligt er der nu egentlig ved vor Genbo? Hans Næse er lidt rigelig, det er sandt. Men uden at ville fornærme dig: din Onkel Severins kan efter mit Skøn ... naturligvis er det kun et Skøn, og jeg kan muligvis ta' Fejl! ... men jeg mener, at den magelig vil kunne ta' Têten med en halv Hestelængde! Hva' siger du!

— Og sikken han saa ligger og savler med Benene! mumlede min ulykkelige Ven.

Jeg opgav imidlertid ikke Ævred:

— Du er Forfatter, vedblev jeg — Du er Symbolist og Mystiker, og snart gaar du vel over til Katolicismen ... Nykatolicismen. Men jeg respekterer dig glatvæk gennem alle Grader! Kunde du ikke, som den Aand du er, afvinde ...

— Og saa lugter han! lød det fra Bent.

— *Hva' gør* han? spurgte jeg overrasket.

— Han lugter ... som knuste Bombarderbiller.

— Ja, jeg maa tilstaa, jeg har aldrig været videre stiv i den komparative Zoologi! — Men hvoraf ved du for Resten, at han lugter?

— Jeg har snuset til ham! sagde han og blinkede snedigt.

— Hva' *har* du!

— I Gaar Aftes, da du var gaaet, listede jeg mig over og snusede til ham.

— Bent, sagde jeg (og nu begyndte jeg ved Gud i Himlen at svede!) — er der ... er der ikke noget ... ønsker du ikke uvilkaarlig en Forfriskning?

— Se! se bare! hviskede han og greb mig i Armen, medens han pegede frem for sig med en Haand, hvis Fingre foretog nogle underlige, edderkoppelignende Bevægelser i Luften.

Elefanten var sunken til Bunds i Sofaen. Kun Hovedet stak op over den hvide Bordplade.

Som et Lyn for den bibelske Servering af Johannes Døberen gennem min Hjerne: Munden aaben, Øjnene halvt dækkede af Laagene, brustne, gule i Kødet ...

Pludselig rejste Bent sig og slog haardt i Bordet med Teskeen.

Kaféens yngste kom styrtende.

— Hans, siger min Ven med et vindende Smil — kan De knipse?

— Hva'? siger Drengen.

— Jeg spørger, om De vil tjene fem Kroner?

Hans gned sig paa Albuen og fniste.

— Lad være at staa der og grin! siger min Ven hvast — Vil De tjene fem Kroner, eller vil De ikke?

— Hijo—o!

— Naa. Saa gaa over og knips ham derovre. Et Sted i Hovedet, lige meget hvor; men De maa ta' Fingerbøl paa!

— Hvem skal jeg ke—nipse? spurgte Drengen revnefærdig.

— Ham der ovre i Sofaen!

— Kammerraaden!?

— Naa, det er han ogsaa! ... Jeg gi'er ti Kroner!

Hans eksploderede og forsvandt med Servietten et godt Stykke nede i Halsen.

— Idiot! sendte Bent efter ham. Hvorpaa han sank mat tilbage i Sofaen og pressede Hænderne om Hovedet ...

Nu kom der et langt tyndt Mandfolk med Polkahaar og skidengule Bukser og slog sig ned ved Midterbordet under Gaskronen. Han forlangte Te med Citron og Berlingske Aftenavis. Saa trak han en Kniv frem og gav sig i Lag med at rense Negle. Da Teen og Berlingeren kom, puttede han Kniven i Lommen.

Et Øjeblik efter laa den paa Gulvet.

Han bøjede sig frem og tog den i Øjesyn: Jo, det var hans! Saa fiskede han den op og lod den smutte ned i en anden Lomme.

Lidt efter lød der et Klask, og Kniven laa der igen.

Manden sendte et knusende Blik rundt i Lokalet for at æske Rolighed!

Da faldt hans Øje paa Instrumentet, der laa foran ham ude paa Gulvet: Hva' Satan, det var sgu paa ny osse hans!

Han saa sig skulende omkring, bøjede sig, tog Kniven op og puttede den i Baglommen.

Skøderne hang ud under Stoleryggen ... og tredje Gang laa Kniven paa Gulvet!

Dette var Mystik, dette! Og et Symbolum! Symbolum paa den lidende og forgæves arbejdende Menneskehed.

Jeg kiggede til Siden om til Bent, vis paa at møde varm og begejstret Forstaaelse.

Men hans Øjne var dumme, og han sad stiv og stille med Slaphed i Mundkrogene.

— Skal vi gaa? spurgte jeg.

Han missede nervøst med Øjnene, de blev store og runde; det var, som han vaagnede.

— Underligt, hvad man kan ligge og drømme! begyndte han langsomt, som om han ledte Ordene frem, et efter et — Netop som jeg i Aftes havde lagt mig og var falden til Ro, kom han der ovre ud af Kakkelovnen ... Grinagtigt for Resten ... sikken en Gang Ben ... lige som en drukken Frø! Han havde en lang, hvid Kappe paa og foldede Hænder ... Han gik vist og holdt en trøsterig Tale for En, der var endnu mindre end han selv, for han rokkede stadig af Sted med bøjet Hoved og nikkede nedad og smilede med bøjet Hoved og nikkede og smi ... hæ! naa! ... Da han kom nærmere, syntes jeg aldeles bestemt, jeg skulde kende ham. Men jeg ved ikke rigtigt, om det var Erkebispen af Bremen eller en hvidfødt Paafugl ... Kan du ikke sige mig det? Hva'? hva'?

Jeg stammede og vidste ikke, hvad jeg skulde svare. Haarene tog til at rejse sig ganske langsomt et for et paa mit Hoved og i mit Skæg. Og jeg saa mig uvilkaarlig om efter en Opvarter.

— Hvorfor svarer du ikke? sagde Bent, og Vreden begyndte at flamme op i ham — hvorfor svarer du ikke, din Snyltegæst? min Kaffe kan du sidde og bælle i dig, men svare gider du ikke!

Jeg stammede nok en Gang og sendte ham et bedende Blik.

— Du tør ikke, din Parasit! blev han ved mere og mere rasende.

— Jeg skal gerne betale, forsøgte jeg ...

— Hold Mund! hvæsede han og bøjede sit Ansigt helt ind til mit — Ikke et Ord vil jeg høre! Jeg skal dog vise dig ... Naa saa det var Øjnene, han ikke turde komme frem med, hva'? ... Gilding!

Jeg aabnede paa ny Munden for at protestere; men han kom mig i Forkøbet.

— Jo, det var! sagde han — Det var Øjnene! ... Men nu skal jeg sige dig ...

Her brød han pludselig af og lagde sig tilbage med Hovedet mod Sofaryggen.

Han blev mørkerød i Ansigtet. Jeg bøjede mig over ham; thi jeg troede, at han var bleven syg.

Men da opdagede jeg, at han lo!

Han laa og klukkede ganske tyst, medens hele hans Krop rystede af denne infame, uhørlige Latter, som man kender fra Dostojewsky.

Og saa smittede han.

Thi efter et Par Sekunders Forløb lo jeg med. Jeg kunde ikke lade være. Jeg stred imod, men jeg maatte le.

I flere Minutter sad vi der og grinede, saa vi var ved at revne. Ingen kunde høre det. Ingen kunde se det paa os. Opvarterne gik os forbi paa Tæerne. Rimeligvis troede de, vi sov ligesom Uhyret hinsides.

Jeg blev greben af et afmægtigt Raseri mod dette slumrende Monstrum, der var Skyld i hele Fadæsen. Jeg vilde over og kvæle ham. Men jeg kunde ikke selv tage Initiativet. Det var en Guds Lykke, at Bent ikke opfordrede mig dertil, thi jeg havde upaatvivlelig gjort det, og saa var det sidste i Sandhed blevet det værste.

Pludselig sagde min Ven uden Spor af Latter i Stemmen:

— Hva' Fanden er det egentlig, vi sidder her og griner af!

I samme Nu holdt jeg ogsaa op med at le.

— Lad os gaa ... gaa! stønnede jeg.

— Det var noget med Øjnene ... vedblev han eftertænksom — noget de ligner ... Nu har jeg det! raabte han med et, og Latteren tog til at døne i ham paa ny.

— For Gud i Himmeriges Skyld, Bent, begynd nu ikke igen!

— Nu har jeg det! gentog han — Gamle, hæderkronede Ungdomsven, nu har jeg det! og han gav sig pludselig til at omarme mig.

— Bent, Bent! sagde jeg og søgte at komme løs — Ikke den megen Kærlighed! sagde jeg. Thi jeg begyndte rent ud sagt at blive lidt bange for ham.

Men han tog ikke længere noget Hensyn til mig og fortsatte stødvis, afbrudt af Latter.

— Kan du huske ... Blommetræet hjemme paa Plænen ... lige mod Syd? ... Det er dem, Øjnene ligner ... Katrineblommer ... revnede ... gule i Kødet .. puhh ha, ha, ha! lige mod Syd ... lige ... mod ... Syd ...

Han havde lagt Haanden op mod Panden og vrikkede

frem og tilbage med Hovedet, medens han gentog de tre sidste Ord.

Men *jeg* bøjede resigneret min Isse, slog Kors for mig og indstillede al Tænkning; thi det bares mig for, at Aander af første Klasse drev deres Spil med os.

— — —

Kaféen var nu næsten tom. Ogsaa Symbolet med Kniven var forsvundet. Hver Gang en Gæst absenterede sig, sneg en Opvarter sig hen og slukkede Gassen over det Sted, hvor han havde levet og nydt (ogsaa et trist Symbol!). Mørket bredte sig mere og mere. Inde i det forreste Lokale sad to og spillede Domino. Brikkernes Raslen lød irriterende. Det var som en Vals af Dødningeben ... Pludselig hørtes En gabe oppe over vore Hoveder. Jeg løftede mine Øjne: Det var Hans, der kvalte en Abekat paa det øverste Trin af Køkkentrappen. Hvad er vi Mennesker?

To Minutters Dødsstilhed.

Man hørte Folk udenfor paa Gaden vade af Sted i Regnen. Saa kom der en Omnibus. Saa en raslende Herskabsvogn. Saa en Droske. Saa en Gig. Saa en Mergelkasse. Saa en Trillebør. Vinden klirrede med Trækruderne. Et Barn græd. En Jordemoder hostede. En Kat sov. To Glas inde paa Buffeten puffede lidenskabeligt hinanden i Siden. Dominospillerne samlede nervøst deres Knogler sammen og gik. Døren slog haardt i efter dem ... Handlingen foregaar i en norsk Fjordby.

Ny Stilhed.

Bent løftede Hovedet og saa paa mig med et stikkende Blik.

— Rejs dig, Slave! sagde han saa.

Jeg gyste. Lokalet forekom mig koldt. Jeg frøs som i Forudfølelsen af noget uanet.

— Skal vi drive lidt op ad Strøget? spurgte jeg.

— Rejs dig, Helot! sagde Bent.

Det gav et Ryk i mig, men jeg klamrede mig fast til Sofaens Arm.

— Rejs dig! lød det for tredje Gang.

Og ved de evige Guder, jeg gjorde, som han sagde.

Det vil sige langsomt, reagerende. Men jeg gjorde det!

Bestandig holdt hans Blik mig i Domino ... i Skak! Mine Tanker forvirredes. Jeg vred mig. Jeg vendte det hvide ud af Øjnene. Jeg vilde trodse. Men Magnetisøren fik Magt over

mig. Jeg var et Medium. Gud har givet os forskellige Gaver ...

Ogsaa Bent havde rejst sig.

Vi stod stive som Støtter paa hver sin Side af Bordet.

— Det er vist bedst, vi ta'r Støvlerne af! sagde han ufattelig rolig.

Jeg skar Tænder. Jeg vilde ikke lystre. Jeg rejste Børster ... Men af med Støvlerne maatte jeg. Det var Snøresko.

— Saa gaar vi!

Og vi gik.

Langsomt, men sikkert og uden at nyse gled vi frem paa Strømpefødder over det kolde Gulv.

Jeg haabede (thi jeg kunde endnu haabe!), at Opvarterne skulde se os og standse os. Men de var naturligvis forsvundne, som det altid plejer at gaa ved saadanne Lejligheder. Og jeg haabede videre, haabede paa de tusinde Mirakler! Bad til Aanderne, at Gulvet maatte revne og vi begge styrte neden under, jeg til Konditoren, Bent til Jernhandleren, hvor Malmet ligger i haarde Klumper ... Og jeg tryglede om Gaseksplosioner, Dynamitbomber, Hungersnød, Oversvømmelser og Græshopper ...

Thi sæt, at han befalede mig at myrde Elefanten!

Men vi var bestandig gledet fremad i to rette Linier; parallelle, fjernet fra hinanden saa meget som Bordets Længde. Jeg havde flere Gange forsøgt paa at knibe ud. Forgæves! Jeg var som kædet til Bent. Min Bane syntes afstukken.

Da ser jeg, at der midt paa Bents Vej staar en Stol. Jeg fatter Haab. Muligvis vil denne Stol være en Frelsens Engel. Rimeligvis vil ...

Men Bent bøjer sig forover. Griber fat i Stolen. Svinger Overkroppen til højre. Alt som paa Tælling. Og giver Stolen fra sig lydløst, uhørlig paa min Vej.

— O lad mig brække alt, hvad ... begynder jeg.

Men i samme Øjeblik bøjer jeg mig forover, griber fat i Stolen, svinger Overkroppen til højre. Alt som paa Tælling. Og sætter Stolen fra mig lydløst, uhørlig ...

Hvor glide vi hen!

Jeg vilde tale, sige noget, spørge om Meningen. Men ikke et Ord kan jeg faa frem. Dog Bent maa have læst mine Tanker (Cumberland), thi han lægger for anden Gang Langfingeren om bag Tommelen og lader den svippe løs ud i Luf-

ten. Og saa smiler han. Hæsligt! Jeg ser alle Tænderne og Hullet, hvor den forreste Kindtand mangler. Og han holder ikke op med at smile. Læberne bliver hængende, som om nogen havde trukket i en Snor og glemt at slippe ...

Jeg følte den mest brændende Lyst til at stikke ham en Lussing!

— Gustav, aandede han pludselig ud gennem den aabentstaaende Mund. — Gustav, du taber dine Bukser!

En glohed Istap fo'r mig ned langs Rygraden, medens mine Hænder samtidig søgte mine Seler.

— Haa, haa, haa! lo han haanligt og med en Lyd som fra en Tønde ...

Knuden strammedes.

Vi var naaet hen til Sofaen!

Jeg vilde holde Bent tilbage. Raabe hans Navn. Det pressede paa og pressede paa nede i Halsen paa mig. Men det blev siddende. Og kun inde i min Hjerne lød det regelmæssigt hamrende som i Svingninger, der blev reguleret af et Pendul: Bent ... *Bent!* Bent ... *Bent!*

Nu bøjede han sig frem over Elefanten. Langfingeren krummedes op bag Tommelen ...

— Bent ... *Bent!* Bent ... *Bent!* dikkede det løs inden i mig og uden om mig. Selv Uret henne over Buffeten raabte angstfuldt: Bent ... *Bent!* Bent ... *Bent!*

— Giv Agt! sagde Bent; og saa begyndte han at tælle.

— En! sagde han.

Og vore Hænder løftede sig samtidig op i Højde med Elefantens Øjne.

— Herre Jesus! skreg det et eller andet Sted inde i mig — lad det blive ved Næsen!

— To! sagde Bent og tog Sigte paa Offerets højre og jeg paa dets venstre Øje ... gule i Kødet ...

Da styrtede paa én Gang Verden sammen omkring os i et umaadeligt Kaos!

Det lød som Jordskælv, som Rumlen af umaadelige Cylindre, som underjordisk Torden, som Kamp mellem talløse Fustager ... Gulvet tog til at gynge. Gaskuplerne dansede paa deres Stilke. Glas og Flasker gik hinanden ind paa Livet. Ruderne klirrede, Vinden peb. Raab lød der og Skrig og Klokkeringning og Trasken af Menneskeben og Hyl af Hunde og Katzenjammer og rumlende Dampsprøjter: Brand! Brand! Brand!

Det var den yderste Termin!

. . . . .

Jeg vaagnede, og i mit Øre klang et svindende Kor af Barnerøster:

Hæng i, hæng i, hæng bare i!

Og jeg greb min Ven i Skulderen (han sad og slumrede sødelig ved min Side), og sagde med bevæget Stemme:

— Bent, jeg tror, at Maren har redet os!

— Ja, mumlede han — ja, Krykken flyder!

„H. C. ANDERSEN“

(1897)

BRØDRENE GRØN

Der var engang to Frøer, de var Tvillingbrødre og Pebersvende og hed Qvabbe og Krabbe.

Helt nede paa Bunden af et dybt Hul ved Siden af den store Mergelgrav ude i Brakmarken havde de deres Hus. Og dernede sad de den ganske Dag i hver sin Krog og sagde ikke et Muk. Men naar Aftenen kom, og Solen var gaaet ned, saa kravlede de op af Hullet og gemte sig inde under nogle store Skræppeblade, der voksede oppe paa Kanten af Mergelgraven; og der laa de saa paa deres fede Maver og lurede efter, om noget spiseligt skulde vise sig; for det, de satte højest her i denne Verden, det var Mad; hvad jo ogsaa er en god Ting, naar den nydes med Maade. Men de havde nu i saa mange Herrens Aar fyldt sig til den Grad, at deres Maver hængte dem helt ned paa Knæene, og deres Øjne stod over en halv Tomme ud af Hovedet paa dem. Jo, de var virkelig et Par smukke Kavalerer. Og saa var de tilmed saa vigtige og selvkloge, at de flere Gange havde været lige ved at revne af Arrigskab, naar nogen havde sagt dem imod. Men ét maatte man lade dem: de holdt sammen; og var den ene fornærmet, var den anden det ogsaa.

— De skulde se at finde Dem hver en lille Kone, mine Herrer! sagde Pindsvinet en Aften, det kom ned til Vandet for at drikke — En Kone fryder Hjertet og forsøder Livet! Og saa Børnene! sagde han, og Pindene strittede paa Ryggen af ham af Glæde — og saa Børnene!

Pindsvinet var nemlig Ægtemand og Fader, og det var nu *han* glad ved.

— Pas Dem selv! sagde Qvabbe, den sad med en Regnorm hængende ud af den ene Mundvig — Der er ingen, der har forhørt om Deres Mening!

Og Krabbe skød sine Øjne endnu længere ud af Hovedet, skulede hen til Pindsvinet og sagde:

— Det er ellers vores Vand!

— Gudbevares og om Forladelse! sagde Pindsvinet, der var en høflig og godmodig Fyr — det vidste jeg ikke! Men jeg faar vel nok Lov at tage en Mundfuld? Jeg er saa tørstig!

Ingen af Brødrene svarede; de gad ikke; de havde begge to vendt Ryggen til og sad og gloede begærligt op efter en dejlig, grøn Flue, der gik og spadserede oppe under et af Skræppebladene; den ene var bange, at den anden skulde faa den. Men lige idet Krabbe skulde til at nappe den for Næsen af Broderen, saa fløj den:

— Fik I mig? sagde Fluen; og væk var den.

— Man er ikke altid lige hedlig! bemærkede Pindsvinet deltagende; han havde nu slukket sin Tørst og syntes, at han burde sige noget til Gengæld, fordi han havde faaet Lov at drikke.

— Gid De vilde gaa Deres Vej! sagde Qvabbe.

— Der er ingen, der har haft Bud efter Dem! sagde Krabbe.

— Ja saa Godnat da! Og god Fangst! nikkede Pindsvinet høflig; og saa luntede han af.

— Naalepude! mumlede Qvabbe og vendte sine Stilkeøjne om efter ham.

— Spidstryne! sagde Krabbe.

Men de var nu alligevel halvvejs kede af, at Pindsvinet gik, for de kunde i Grunden godt lide at have nogen at lade deres Galde gaa ud over.

Saa sad de en Tid lang tavse, og der kom ingen Føde forbi, og de blev arrigere og arrigere, Underkæben hang dem helt ned paa Brystet, og de svedte grønt af Arrigskab.

— Jeg syntes, Pindmaskinen talte om, at vi skulde gifte os? brummede saa Qvabbe.

— Hø, ja! surlo Krabbe — Naar Folk er kommen i Ulykke, saa vil de gerne trække andre efter sig. Selv ligger han med hele Reden fuld af Unger!

— Kan de spises?

— Ja, Kragerne holder meget af dem.

— Gid saa Kragerne vilde ta' dem da! sagde Qvabbe — Det er væmmeligt med alle de Unger, der sættes i Verden! Mad skal de ha' alle sammen. Der bliver snart ikke Fugls Føde til os andre!

— Det er da vist og sandt, Bro'r! sagde Krabbe.

— Og det er den megen Kærligheds Skyld!

— Og den megen Gifterage!

— Der er ikke mange, der er saa kloge som vi!
— Nej, det er et sandt Ord!
— Vi passer os selv!
— Det gør vi!
— Og vi kommer ingen for nær!
— Næi, naar bare de andre kan la' os være i Fred!
— Ja ... Kan du se no'en Fluer?
— Næi, jeg har ingen set i den sidste halve Time.
— Jeg heller ikke. Hvor er de bleven af alle sammen?
— Det er de andre, der ta'er dem!
— Til os bliver der ingenting!
— Vi maa gaa sultne i Seng!
— Det maa vi jo altid!
— Bare jeg var saa stor, at jeg kunde æde al den Mad, der er i Verden, sagde Qvabbe.
— Ja, og saa jeg kunde hjælpe dig! sagde Krabbe.

Saadan sad de og snakkede og mumlede og brummede, de to kære Brødre, til langt ud paa Natten; og snart snappede de en Flue og snart en Natsværmer og snart en Myg og smaskede dem i sig med deres brede Kæber, saa det lød, som naar man slaar et Par vaade Handsker imod hinanden; men mætte blev de ikke, sagde de, og først henad Morgenstunden, naar det begyndte at blive lyst, kravlede de hen til Hullet og lod sig dumpe ned paa Bunden af deres Hule. Og der sad de saa, fra Solen stod op, til Solen gik ned, og sov og fordøjede og gloede og stangede Tænder. Og mørkt var der dernede og klamt og trist; og det syntes de netop godt om.

Men ovenfor, oppe i det klare Solskin, var Liv og Lys og Fryd og Glæde! Ude over Vandet sværmede Sommerfugle og Guldsmede og satte sig snart paa den ene Blomst og snart paa den anden; smaa nydelige Fisk svømmede rundt i Vandskorpen og slog med Halerne og legede Tagfat. Oppe paa Markerne hoppede Haren i det friske Græs og tog sig en Mundfuld hist og en Mundfuld her; og højt i Luften kredsede Svaler og Stære og nød Udsigten og saa ned paa det Hele og paa Storken, der gik og vadede i sine langskaftede, røde Støvler henne i et Hjørne af Mergelgraven; den løftede Fødderne saa højt og forsigtigt og satte dem ganske stille ned igen for ikke at gøre Larm.

Lige paa én Gang fik den Øje paa et rundt Hul, der var i Mudderet oppe i Vandskorpen:

— Gud ved, hvem der bor? tænkte den og gik derhen. Og da den stod ved Siden af Hullet, lagde den Hovedet paa Siden og kiggede derned.

— Tag Dem i Agt, tag Dem i Agt! raabte i det samme en Sommerfugl, som kom flyvende forbi. Men inden Storken kunde faa spurgt: Hvorfor? var den borte.

— Er De tosset, er De tosset? skreg en Guldsmed, der sad og solede sig oppe paa Spidsen af et Siv — Er De tosset, er De tosset? Og en lille, blaagrøn Flue, der kom sejlende forbi paa et Aakandeblad, skreg ogsaa: Er De tosset? og var ved at gaa paa Hovedet i Vandet af Skræk.

— Men Gudbevares! sagde Storken og blev ganske betænkelig til Mode — Hvem bor da nede i Hullet?

— Brødrene Grøn! sagde Guldsmeden og slog Vingerne i Kors bare ved at nævne Navnet.

— Brødrene Grøn! raabte Fluerne under Skræppebladene — De to værste Uhyrer i hele Verden!

— Brødrene Grøn! peb Regnormen — I Aftes aad de min Kone!

— Tør jeg spørge, hvad Dyreklasse hører de til? spurgte Storken.

— Frøer, Frøer, Frøer! lød det rundt omkring fra.

— Naa—aa! sagde Storken — Ikke andet! Saa kan de vel ta'es!

Og han jog ganske ugenert hele Næbet ned i Hullet lige til Øjnene.

Dybt, dybt dernede paa Bunden sad Tvillingerne og sov i hver sin Krog. Krabbe til venstre, og Qvabbe til højre, for han var den ældste. Og han sad netop og drømte, at han lige skulde til at nappe en dejlig, fed, glinsende Hesteigle:

— La' være, Krabbe! sagde han arrigt, da nogen i det samme rørte ved ham — Iglen er min! Jeg saa den først! Den næste kan du faa!

— Hallo! tænkte Storken — der har vi nok Uhyret! Og han greb Qvabbe om det ene Bagben og trak ham frem — Hvad er du for en Størrelse? spurgte han saa og satte Frøen paa Jorden foran sig.

— Jeg er Qvabbe! sagde Tvillingen — Lad mig være i Fred! Jeg holder ikke af at komme op i Lyset! Og saa vendte han Ryggen til Storken og vilde kravle ned i Hullet igen.

— Nej, holdt! sagde Storken — Saadan spiller vi ikke i Leipzig, gode Ven! Og han tog et Tag i Ryggen paa Frøen og holdt ham tilbage.

— Uforskammede Person! hvæsede Qvabbe, og Fedtet svulmede paa ham — Hører han ikke, at jeg vil ned til min Broder!

— Ja, det er sandt, du har jo en Broder! sagde Storken — Nu skal jeg hente ham!

— Slip mig! skældte Qvabbe og sprællede — Jeg vil ned! Solen skær mig i Øjnene!

— Ja, nu skal du komme ned! sagde Storken — Vent bare lidt! Og saa lukkede han Næbet saa højt op, som han kunde og slugte Qvabbe.

— Nu har jeg aldrig set saa galt! sagde Guldsmeden, der endnu sad paa sit Siv — Sikken en Mundfuld!

Men Storken svarede ikke, den stak igen Næbet ned i Hullet lige til Øjnene og søgte rundt.

— Hva' er der? spurgte Krabbe, som vaagnede ved Uroen — Skal vi op?

— Ja, vi skal! sagde Storken og halede ham frem ved Bagbenet, ligesom den havde gjort ved Broderen — God Middag, Deres Velbaarenhed!

— Hvad er du for en Fisk? spurgte Krabbe indædt og satte Øjnene paa Stilke for at se imponerende ud.

— Jeg er ingen Fisk, jeg er en Fugl! sagde Storken.

— Du keder mig! hvæsede Krabbe og svedte grønt.

— Tak i lige Maade! sagde Storken — Men skal vi saa lade det være nok med Komplimenter og skride til Forretningerne!

— Jeg har ingen Forretninger med dig!

— Naa—aa, det kunde dog være ...

— Jeg vil ned til min Broder, og det straks!

— Der kan du saamænd tids nok komme!

— Hvor er han henne?

— Ikke ret langt borte. Kunde du ha' Lyst til at se ham?

— Vel kunde jeg det! sagde Krabbe.

— Ja saa vent lidt! nikkede Storken og gav sig til at vride paa Halsen — Nu kommer han straks! ... Her har du ham! sagde den saa og gylpede Qvabbe op paa Jorden foran sig.

— Puv! sagde Qvabbe og nyste — det var dog en væmmelig Tur!

— Det kalder vi at gaa igennem Suezkanalen, oplyste Storken.

— Den Rejse skal jeg vist ikke gøre to Gange! sagde Qvabbe.

— Nej, næste Gang skal du faa Lov at blive der! sagde Storken.

— Uforskammede Knægt! skreg Krabbe rasende og gik Storken ind paa Livet — Er det en Maade at behandle en ældre Herre paa? Sikken min Broder ser ud!

— Gør mig ondt! beklagede Storken — Men det er nu min Metode. Enhver har sin.

Qvabbe saa unægtelig noget underlig ud efter sin Rejse, saa mærkelig tynd og langstrakt var han bleven, og Benene slappe, og Øjnene sløve; og Munden var vredet ham helt om paa den ene Side. Og saa hikkede han hele Tiden, som om han skulde til at kaste op. Krabbe kravlede rundt om ham og saa paa ham fra alle Sider og puffede til ham med Snuden; men Broderen rørte sig ikke, sad og gloede sløvt hen for sig og mumlede bare engang imellem:

— Lad være, jeg er søsyg!

— Naa? spurgte Storken, der havde benyttet Tiden til at staa paa eet Ben og tænke sig om — Er I saa færdige?

— Du har redt ham godt til! sagde Krabbe og pegede paa Broderen — Han bliver aldrig til Menneske mere!

— Er I færdige? spurgte Storken igen — Hvem af Jer er den ældste?

— Ingen af os, sagde Krabbe næsvist — For vi er Tvillinger.

— Nu sluger jeg Jer! sagde Storken pludselig — Jeg kan ikke længere styre min Madlyst!

— Sluger? spurgte Krabbe, og Vorterne paa hans Krop tog paa at rejse sig af Skræk — Vil du æde os?

— Det er Meningen, ja! Hvem er den ældste?

— Der er jo saa mange andre Frøer, sagde Krabbe, og Modet sank i ham — Der er jo saa mange andre Frøer! Unge og smukke og lækre!

— Først Jer og saa Desserten! nikkede Storken, og det Øje, der vendte hen mod Brødrene, tog paa at lyse uhyggeligt.

— Vi er saa gamle, saa gamle, skreg Krabbe i sin Angest — og saa sejge og saa magre!

— Aa, I glider nok! I ser ikke ud til at have lidt Nød!

— Det er Vattersot! skreg Krabbe — Jeg forsikrer Dedes Højbenethed, det er den rene og skære Vattersot! ... Sig dog noget, Qvabbe!

— Jeg er søsyg! sagde Qvabbe, og andet var det ikke muligt at faa ud af ham.

— Lille, kære Stork, klynkede Krabbe, og al hans fordums Storhed var borte — lille, kære, gode Stork, vi vil fange ti Hesteigler til Dem, hvis De vil lade os slippe!

— To Frøer i Maven er bedre end ti Hesteigler i Vandet! sagde Storken.

— Ja, æd dem bare! lo Guldsmeden oppe paa sit Siv — æd dem bare! Det har de godt af! De har aldrig haft Medlidenhed med os!

Men ligesom den havde talt, kom der en Graaspurv flyvende og snappede den.

— Velbekomme! sagde Storken — Nu skal jeg ogsaa til det! Hvem af Jer er den ældste, ham vil jeg ta' først? spurgte den saa og kiggede ned paa Krabbe, der laa fladt ned paa Maven og rystede.

— Det er ham! sagde Krabbe hurtigt og pegede paa Broderen.

— Godt! nikkede Storken — En, to ...

Men lige idet den skulde sige: tre og hugge Næbet i Qvabbe, sprang Krabbe op, satte sig paa sin Hale, stak den ene Finger i Vejret og sagde:

— Vi ved en Pindsvinerede!

— En Pindsvinerede? spurgte Storken og løftede Hovedet.

— Ja, ja! nikkede Krabbe ivrigt.

— Hvor meget er der i den?

— Seks Unger!

— Er de fede?

— Som Bagerbørn!

— Har de Pinde?

— Nogle ganske smaa, som ikke vil genere!

— Er det langt herfra?

— To Skridt henne paa Marken!

— Jamen de gamle?

— De gamle er ude; det er de altid paa denne Tid!

— Hvoraf ved du det?

— Jo, for det er vores bedste Venner!

— Godt! sagde Storken afgjort — Vis mig Huset! Og

behager Maden mig, skal I slippe! Lad os skynde os! Pindsvineunger er min Livret!

— Først et lille Papir! smiskede Krabbe, der nu havde genvundet en Del af sin Fatning — Først et lille Papir, Deres Højbenethed.

— Behøves ikke mellem os! sagde Storken — I har jo mit Ord!

— Bevares vel! sagde Krabbe høfligt — Og det er naturligvis tilstrækkeligt! Men et lille Papir for Liv og Døds Skyld, som det hedder!

Og Storken maatte rive en Fjer ud af sin Hale og skrive paa et Skræppeblad, at han forpligtede sig til at lade være med at æde Brødrene Q & K. Grøn, dersom de viste ham den omtalte Pindsvinerede, og dersom Ungerne ikke var for magre.

— Nej, det er de ikke! sagde Krabbe ivrig — Her har næsten ikke været Føde at opdrive, saadan har de gamle skrabet sammen til dem! Det er væmmeligt, saa nogen skal fylde sig med alt, hvad de ser!

— Var *den* mødtet paa mig? spurgte Storken.

— Aldeles ikke! sagde Krabbe og bukkede helt ned til Jorden — Absolut ikke! Paa ingen Maade! Det kunde aldrig falde mig ind!

Og saa tog han Qvabbe under Armen, og de gik alle tre hen til Pindsvinereden.

— Her er det! sagde Krabbe og bøjede Græsset til Side. Og der laa ganske rigtig de seks lækreste, smaa Unger og sov med Snuderne boret ind i Siderne paa hinanden.

Storken fik Taarer i Øjnene, da han saa dem:

— Det er næsten Synd, sagde han — for Forældrene!

Men i samme Øjeblik sad der ham allerede en Unge helt nede i Halsen:

— Meget godt, meget godt! sagde han — Jeg har smagt værre Sager! Og saa tog han en Mundfuld til og lod den glide ganske langsomt ned.

— Gud, hvor De maa ha' Fornøjelse af Føden! sagde Krabbe misundelig — Med den Hals De har!

— Klager ikke! sagde Storken, han stod midt i Nummer tre.

— Og Maden er efter Ønske?

— Udmærket!

— Piggene kradser ikke?

— Kan slet ikke mærke dem!

— Ja, saa vil vi ønske Dem Velbekomme til Resten! sagde Krabbe og tog igen sin Broder under Armen.

— Nej vent lidt! sagde Storken og traadte i Vejen for dem — De maa først hilse pa min Kone!

— Deres Kone?

— Ja, det vil more hende!

— Husk Papiret! sagde Krabbe og svedte paa ny grønt.

— Ja, *jeg* skal saamænd ikke røre Dem! bedyrede Storken og lagde sin lange, bøjelige Hals bagover langs hen ad Ryggen og knebrede med Næbet, saa det gav Ekko langt borte fra.

— Det var en væmmelig Lyd! mumlede Qvabbe, han havde ikke lukket Munden op i den sidste halve Time.

— Ja-a, sagde Storken — men den er nyttig! Og der har vi Madammen!

I det samme susede det i Luften; det var Storkemor, der kom flyvende. Hun kredsede et Par Gange rundt over Stedet, strakte Benene fra sig og dinglede med dem for at faa Fodfæste; og saa stod hun der. Men inden hun var naaet saa vidt, havde Storkefar slugt Resten af Pindsvineungerne; han skyndte sig i den Grad, at han nær havde faaet den sidste forkert i Halsen.

— Spiser du? spurgte Mutter og saa skarpt paa ham.

— Aa en ren Ubetydelighed! sagde Fatter — Men maa jeg ikke præsentere: Min Kone ... Brødrene Grøn!

— Aha-a, hvilke vakre Herrer! smilede Fruen.

— Ja, jeg tænkte nok, det vilde more dig at gøre deres Bekendtskab, min kære! nikkede Storken.

Men Tvillingerne sagde ingenting. Qvabbe sad stadig sløv og udeltagende og gloede frem for sig med stive Øjne og hængende Kæber; Farten gennem Suezkanalen havde ganske berøvet ham Evnen til at opfatte, hvad der foregik omkring ham. Og Krabbe, det Skrog, kunde med sin bedste Vilje ikke faa et Ord frem. Han var krøben helt hen ved Siden af sin Broder og trykkede sig i sin Angest tæt op ad ham; og „Kontrakten" holdt han i Vejret som et Skjold.

Men lidt efter var Brødrene forsvundne: Storkemor havde ædt dem!

— En Mand kan ikke være ansvarlig for sin Kones Handlinger! sagde Storkefar, han stod paa eet Ben og plirede med Øjnene og saa filosofisk ud.

Og i det samme tog Vinden fat i „Kontrakten", flagrede af Sted med den og kastede den ud i Mergelgraven.

SKOMAGER MUNTER

SKOMAGER *var* han, men han hed nu egentlig Hansen, for det var han døbt, og det maa man respektere. Men alle Mennesker i Byen kaldte ham Skomager Munter, fordi han var saa fornøjelig. Fra den tidligste Morgen sad han paa sin trebenede Stol og hamrede og syede paa sine Støvler og Sko og sang og fløjtede, saa det kunde høres langt nede i Gaden paa begge Sider. Og han hed Viktor til Fornavn, og det betyder Sejrherren.

— Nu er Klokken seks; Munter fløjter! sagde Genbokonen til sin Mand Snedkeren og puffede ham i Siden med Albuen; og Snedkeren brummede og strakte sig og var vred, men op maatte han.

— Godmorgen Mester! nikkede Munter, da Snedkeren med Nathuen ned om Ørene stak Hovedet ud af Vinduet — Hy-hyteli-hy!

— Um! sagde Snedkeren, han var morgengnaven.

— Dejligt Vejr i Dag! sagde Munter — Tralala-la!

— Kunde du ikke holde op med det Spektakel, Munter? spurgte Snedkeren.

— Nej, jeg kan ikke! sagde Munter.

— Saa gaar jeg til Politiet! sagde Snedkeren.

— Værsgod! nikkede Munter — Hy-hyteli-hy-faldera! Politiet kan ikke forbyde en at være glad! Og saa stemte han op med en Sang, saa Snedkeren smældede Vinduet i og gav sig til at skælde sin Kone ud, fordi hun ikke havde Kaffen færdig; det var en rigtig gammel Gnavpotte, den Snedker!

Uden for Skomagerens Hus var der den nydeligste Have med Blomster og Køkkensager og et dejligt, stort Lindetræ med en Bænk under; og oppe i Træet hang en Kasse med et Hul og en Pind, og der boede Stæren med sin Kone og sine to ganske yndige, smaa, bitte skaldede Unger. Naar

det blev altfor varmt inde i Værkstedet, flyttede Skomageren sine Sager ud paa Bænken, og sad saa der og arbejdede, og oppe paa sin Pind sad Stæren og fløjtede og sang, og Skomageren stemte i med; de søgte at overdøve hinanden; og sommetider blev de saa ivrige i deres Musik begge to, at de var lige ved at gaa baglæns ned i Kartoflerne!

— Fatter, Fatter! sagde Madam Munter, der kom ud i Døren for at ryste sin Støveklud. — Jeg tror engang, du gaar i Stykker i Halsen!

— Saa kan du jo komme hen og kysse mig! sagde Skomageren — saa tier jeg da stille saa længe.

Men Konen slog efter ham med Støvekluden og gik ind for at klæde Børnene paa.

Det var de dejligste Skomagerbørn, der nogen Sinde var født paa Jorden; en lille Dreng og en lille Pige, rigtig et Par Ønskebørn, buttede og trinde var de og røde og hvide og søde og bløde, akkurat ligesom de var fostret op med Mælk og Nøddekerner. Alle Mennesker sagde, at hvis der nogen Sinde blev en Børneudstilling, saa vilde de baade faa første Præmie og hæderlig Omtale; og naar Byens fine Damer kom for at faa Maal af nyt Fodtøj, saa skulde de altid klappe den lille Dreng paa Haaret og have den lille Pige paa Skødet; det var en Glæde for Forældrene; Madammen lo og smilede og kniksede, og Munter fløjtede og sang saadan paa sin trebenede Skomagerstol, at det ligefrem knagede i den.

— Gudbevares, sagde Stæren oppe paa sin Pind — hvor de Mennesker dog er fornøjelige! Jeg er lige ved at blive misundelig ligesom Snedkeren derovre! Men den blev det ikke, for den var en nobel Karakter.

Og Foraaret gik, og Sommeren begyndte; der kom Feriegæster til Byen. Hver eneste Morgen, naar Posten rullede op gennem Gaden, sad der en ny Gæst inde i Vognen, ja somme Tider sad der hele to; og alle sammen nikkede og smilede de ind til Skomageren, som de kendte saa godt fra forrige Sommer og holdt saa meget af.

— Hvor de dog er graa i Huden, de Stakler! sagde Madam Munter. — Aaret har rigtignok taget paa dem!

— Ja, de er ikke saa godt gift, som du! sagde Skomageren. — De er ikke saa lykkelige! Tak du Vorherre for den Mand, du har! Og saa tog han sin Kone om Livet og dansede Polka med hende rundt om den lille Plæne midt i Ha-

ven; og alle Feriegæsterne klappede i Hænderne og raabte Hurra; og de kom alle sammen ind og bestilte sig hver et Par nye Sko.

Kors, hvor Mester Munter fik travlt; han syede og syede fra Morgen til Aften, saa Naalen blev ganske gloende; men det gjorde ikke noget, han sang saa det klang lige op mod den straalende Sommerhimmel; men Snedkeren i Genbohuset brummede og skændte, og skændte og brummede af bare Misundelse; for selv kunde han ikke synge; og saa var han Ligkistesnedker, og det tager paa Humøret.

Hele Ugen igennem, fra Mandag Morgen til Lørdag Aften, sad Skomageren paa sin Stol og arbejdede og sang, medens Madammen fejede og gjorde rent og lavede Mad og puslede om Børnene; det var et velsignet Liv, syntes de; og saa blev det Søndag.

Næsten ikke mere end en Time efter at Skomageren var gaaet i Seng Lørdag Aften, sprang han op igen og løb i den bare Skjorte hen for at kigge ud af Vinduet.

— Herregud, sagde Madammen med Dynen helt oppe under Næsen — kan du dog ikke blive liggende! Du vækker jo Børnene!

— Det bliver det dejligste Vejr i Morgen! sagde Munter. — Maanen skinner, og der er ikke en Sky paa Himlen! Hy-hytelihy-faldera!

— *Har* jeg ikke sagt, at du ikke maa fløjte om Natten! skændte Madammen.

— Jeg kan ikke lade det være! sagde Munter — Og jeg kunde saamænd have den største Lyst til at blive oppe med det samme! Men det gjorde han dog ikke, han hoppede i Seng igen, gav sin Kone et Godnatkys midt paa hendes røde Mund, krøb ned under Dynen og faldt i Søvn.

Og han vaagnede ikke, førend Solen tittede ind gennem Vinduet og kildede ham i Næsen med sine Straaler; men i det samme stod han rigtignok ogsaa lysvaagen midt ude paa Gulvet.

— Nu har jeg aldrig kendt Mage, sagde han — sikken et Murmeldyr jeg er! Og han løb hen og trak Gardinet til Side og slog Vinduet op.

Nej for et Vejr det var! Himlen var høj og blaa, og Solen skinnede ned over alle Byens smaa, røde Tage, saa de glitrede ved det; og oppe paa Pinden foran sin Gadedør sad Stæren og nikkede og fløjtede og sagde: Godmorgen! Det

er Søndag, det er Søndag! Skynd dig ud i den dejlige Skov, hvor Fuglene synger og Hjortene springer Buk! Skynd dig, skynd dig!

Og det kan jo nok være, Skomageren skyndte sig! Han var lige ved at glemme at tage sine Bukser paa, saadan et Hastværk havde han med at komme ud i Gaarden og hen under Posten for at vadske og plaske sig og blive rigtig søndagsren; men da han saa var færdig med Toilettet, saa skinnede han jo rigtignok ogsaa som en nyslaaet Toskilling! lidt Beg sad der ham ganske vist paa Fingrene, men det følger med Professionen, og saa er det en ærlig Sag.

Inde i Stuen havde Madammen faaet Børnene pyntet i deres fineste Stads: De lignede Kongebørn; og Skomageren tog dem paa Armen og kyssede dem forsigtigt for ikke at krølle Pynten. Og da de havde drukket Morgenkaffen, tog Madam Munter den klare Kjole paa med de smaa, nydelige Rosenbuketter, og saa var de færdige.

Det kan nok være, det vakte Opsigt, da de rullede ned ad Gaden med „Kongebørnene" i Barnevognen! Madammen skød Vognen af Sted med den ene Haand, og i den anden holdt hun den nydeligste Parasol oppe over sin hvide Straahat med Rugaksene og de store, røde Valmuer. Og Munter var i den sorte Bryllupsfrakke og den høje Hat og fin Spadserestok; og paa venstre Arm bar han Spaankurven, der var helt fuld af det dejligste Smørrebrød; ja det var rigtignok et storartet Optog; alle Naboer og Genboer sad ved Vinduerne og smilede og nikkede og sagde: Farvel, farvel! og god Fornøjelse! og oppe i Træet sad Stæren og strakte Hals og vilde gerne have været med, men den maatte ikke for sin Kone. Og Munter og Madam Munter raabte Hurra, og „Kongebørnene" kyssede paa Fingeren; nydeligt var og blev det. Der var bare ét Menneske, der ikke kunde taale at se paa al den Glæde, det var Snedkeren; han gik ud i sit Værksted og krøb ned i sin allerstørste Ligkiste og lod sin Kone lægge Laaget paa; og der laa han saa lige til Middag; det var nu hans Søndagsfornøjelse.

Men Skomageren og hans Familie rullede rask af Sted ud gennem Byen, og Solen skinnede, og Fuglene sang. Ude paa de grønne Marker stod Køerne i Græs til Knæene og aad sig tykke og fede, og Hestene gik rundt i deres Tøjr og svandsede stoltelig med Halerne ligesom fornemme Damer. Længere og længere ud paa Landet kom Familien, og

Solen steg og steg; Fatter Munter maatte trække Frakken af og gaa i Skjorteærmer, saa varm blev han; og Mutter Munter pustede og stønnede bag ved Barnevognen som et helt lille Lokomotiv; men saa satte Skomageren sin høje Hat bag ad Nakken og gav sig til at fløjte Melodien til „Den tapre Landsoldat"; og saa naaede de Skoven.

Derude var der svalt og den dejligste Skygge, Solen tittede bare ned mellem de grønne Blade og legede Smut hen over Græs og Blomster; og Vinden spillede paa Orgel i Trætoppene, og Fuglene sang Salmer, det var yndigt at høre; og Dyrene derude stod da ogsaa og lyttede med Hovedet paa Siden og havde Vand i Øjnene, saa betagne var de; men saa snart de bare hørte Menneskene komme, vips saa gjorde de omkring og satte ind i Tykningen i lange, elegante Hop, som om de havde Gummibolde under Fødderne.

Ja, der var rigtignok storartet derude; og da Familien naaede ned til Havet, det store, prægtige Hav, som rullede sine Bølger lige ind under Skoven, blev Skomager Munter saa rent ellevild af Glæde, at han pludselig gav sig til at staa paa Hovedet med Benene lige i Vejret, medens han samtidig sang „Danmark dejligst Vang og Vænge" med saa høj og klar en Stemme, at Fiskene kom svømmende mange Mile fra for at høre paa ham; og Madammen sang med, og „Kongebørnene" slog Takt med deres Rangler; det var en lykkelig Familie; og saa skulde der spises.

Naada, hvor Skomageren klappede i Hænderne, da han saa, hvad der var i Kurven: over tyve Stykker Franskbrød og Sigtebrød med Æg og Ansjoser og salt Kød og Rullepølse! Og til Børnene var der de dejligste flækkede Hveder med Sirup og Kanel paa og en hel, stor Flaske nymalket Mælk; det var rigtignok en Kone og en Moder, den Madam Munter! og hendes Mand sagde da ogsaa, at han vilde ikke bytte hende væk for alt det Guld, der var i Verden og en hel Skæppe Tiører oven i Handelen.

Da Børnene nu havde spist deres Hveder og drukket al den Mælk, der var i Flasken, blev de søvnige, som rimeligt var, og Madammen lagde dem hen i det friske, grønne Græs, stak dem hver en lille, hvid Pude under Hovedet, lagde et Tæppe over dem, og saa faldt de i Søvn; de saa ved Gud i Himlen saa allerkæreste ud, som de laa der med deres sunde, røde Kinder og deres smaa, sammenknyttede, buttede Hænder, at Fatter Munter uvilkaarlig igen maatte staa en

lille Omgang paa Hovedet og absolut vilde have, at hans Kone skulde gøre det samme, men det vilde hun ikke indlade sig paa, for hun var en Dame.

Saa tog de hinanden i Haanden og gik ned til Havet og satte sig i en dejlig stor, tør Tangbunke og saa ud over det blaa Vand; hvor var der smukt dernede, og hvor var der friskt, og for en Mængde Skibe! Munter gav sig til at tælle dem og fik toogtyve; men hans Kone, der ogsaa havde talt, paastod, at der var treogtyve; og saa lo han af hende og kyssede hende og sagde, at hun havde regnet sig selv med, for hun var den yndigste og lækreste og mest appetitlige lille Skude i hele den vide Verden! Og saa gav de sig til at tale om deres Forlovelsestid. Kan du huske, kan du huske, sagde de; og hvad den ene ikke kunde huske, det kunde den anden!

Hun havde staaet som Jomfru i Byens fineste Bagerbutik, og han var kommen hver Morgen ganske tidlig for at købe sig et Stykke frisk Wienerbrød til sin Kaffe; det var livsalige Dage. Han havde kigget paa hende, og hun havde kigget paa ham, og de havde ganske stille syntes rigtig godt om hinanden, for de var glade og skikkelige Mennesker begge to, og de skal nok finde hverandre. Og oftere og oftere kom han i Butikken; saa snart han bare havde fem Minutters Fritid, saa var han der og købte Wienerbrød; han levede i de Dage slet ikke af andet end Wienerbrød; til Slut havde hun da ogsaa let af ham og sagt, at han var en forskrækkelig Slikmund, og han havde let igen og fløjtet en af sine lystigste Melodier og svaret hende, at det kunde hun have Ret i, han holdt ganske forfærdelig meget af Slikkeri! Og lige i det samme, inden hun vidste et Ord af det, var han sat i et højt Spring ind over Disken, havde slaaet sine Arme om hendes Hals og givet hende saadan et rigtigt varmt Trykkys midt paa hendes røde, svulmende Jomfrumund: Vil du ha' mig, saa ta' mig og grin ikke a' mig, vær'sartig her er jeg! — Først var hun naturligvis bleven forskrækket, som sig hør og bør; men saa havde hun kysset ham igen og sagt „ja"; og saa var de bleven forlovede, og han havde af lutter Fryd staaet paa Hovedet for hende oppe paa Disken midt imellem alle de dampende Boller; Gud i Himlen hvilken Lyksalighed!

Og saa var de bleven gifte og havde faaet to smaa Kongebørn, som laa derhenne i Græsset og sov og drømte de dej-

ligste Drømme; og selv sad de nu her i en Tangbunke med hinanden i Haanden og saa ud over det skinnende blaa Hav under Guds varme, straalende Sommersol og var saa glade, saa glade og syntes, at ingen Mennesker paa Jorden havde det saa godt som de! —

Og der vil vi lade dem blive siddende, for vi synes, det er Synd at forstyrre dem.

TO KRONER OG HALVTREDS

(1901)

TO KRONER OG HALVTREDS

AGERENDE

BARONEN
FORVALTEREN
VOGNMANDEN
TJENEREN
SEKS LEVENDE HUNDE

FØRSTE AFDELING

Formiddag paa en jydsk Herregaard; Baronen, Forvalteren og Vognmanden, „Drengen" kaldet, kommer tavse og højtidelige vandrende nede fra Ladegaarden op over Vindebroen og op i Borggaarden. De har været nede at besigtige to Treaarsplage, som Drengen ønsker at købe. De skuler lurende og usikkert til hverandre; thi Prisen paa Dyrene er endnu ikke fastslaaet. Ved den høje Stentrappe, der fører op til Midterfløjens Forhal, standser de.

BARONEN veksler et hurtigt Blik med Forvalteren og siger derpaa til Drengen:

De drikker vel et Glas Vin med, Sørensen?

DRENGEN gemmer Øjnene. Ja, aaja, mange Tak, Hr. Baron ... Men det er jo da ellers lidt tidligt paa Morgenkvisten!

FORVALTEREN der sprutkoger indvendig paa Grund af Drengens vidt bekendte „Lurendrejerier". Sludder, Sørensen! Bild vos ikke den ind! Di er sgu vant til at tyre Mosten paa ethvert Klokkeslet!

BARONEN slaar et dundrende Slag med sin Stok paa Gongonen, som hænger uden for Døren.

EN TJENER kommer springende tværs over Gaardspladsen fra Kavalérfløjen. Han er i grønt Liberi, noget mager og ligner en stor Græshoppe.

BARONEN. En Flaske Madeira ind paa Kontoret!

GRÆSHOPPEN springer tilbage, samme Vej han er kommet. Hvorpaa

DE TRE KOMBATANTER gaar op ad Trappen og ind i Forhallen. — Baronen og Forvalteren veksler paa ny forstaaende Øjekast.

ANDEN AFDELING

Baronens Kontor. — Stort Vindue ud mod Haven. — Sol ind gennem Ruderne. — Billeder og Vaaben paa Væggene. —

Seks levende Hunde af forskellig Race spredt rundt paa Gulvtæppet: Puddel, Hønsehund, Mynde, Grand Danois, Gordon Setter og Grævling. — De lugter ikke af Rosenolie.

BARONEN, DRENGEN OG FORVALTEREN kommer ind.

HUNDENE farer op med seks Brøl.

BARONEN. Stille! Læg Jer!

HUNDENE lægger sig.

BARONEN. Værsgod at ta' Plads, Sørensen!

DRENGEN. Tak, Tak ... Bliver staaende.

BARONEN kaster sig i en amerikansk Gyngestol. — Han bærer Laksko og udsyede Strømper. Værsgod at ta' Plads!

DRENGEN. Tak, Tak, Hr. Baron ...

FORVALTEREN som staar ret op og ned foran Kaminen, hvisker rasende og med knyttede Hænder. S æ t Dem for Satan dow, Menneske!

BARONEN smiler bag Skægget.

DRENGEN daler ned paa en Stol lige inden for Døren.

BARONEN. En Cigar, Sørensen?

DRENGEN stadig paa Post ved al den megen Venlighed. Tak, Tak, Hr. Baron ...

BARONEN til Forvalteren. Aa, Krogh, byd Cigarer! — Tag selv en med!

FORVALTEREN byder Cigarer og tager selv en med.

BARONEN. Og sæt Dem saa ned, Krogh ... De er saa lang!

FORVALTEREN river et surt Smil af ... Hø ... Sætter sig. Pause. Røgen vugger i store Puder under Loftet. — Solen spiller fro ind gennem Vinduerne. — Tre Hunde lopper sig.

BARONEN slaar det højre Ben over det venstre og begynder i en konverserende Tone. Har De haft godt med Kørsel i Aar, min gode Vognmand?

DRENGEN. Jo, aajo ... det slæber jo a' ...

FORVALTEREN stadig rasende. Ja, D i er jo aldrig tilfreds!

BARONEN. De tjente vel godt paa Snelicitationen?

DRENGEN. Ja—a, aaja ... det var sgu da ellers fint nok da ...

FORVALTEREN der bliver mere og mere indædt. Sludder! Der har jo næsten ingen Sne vaaren i Vinter!

GRÆSHOPPEN springer ind med Madeiraen. Skænker og byder og springer ud igen.

BARONEN løfter Glasset. Skaal, Deherrer! Der drikkes.

DRENGEN smasker. Det er sku sjældent nok, a' man faar d e n Slags Olje ...

FORVALTEREN. Aa—aa, Di drikker vel Rødvin hver Dag til Middag! — Det er sgu Vognmændene, der nu om Stunder skummer Kagen!

DRENGEN. Ja, aaja ... Ny Pause. Der dampes kraftigt paa Cigarerne og stirres metafysisk ud i Luften.

BARONEN vipper sig blidt frem og tilbage i Gyngestolen ved Hjælp af den ene Fodspids. — Ser hen mod Forvalteren, der nikker umærkeligt til Svar. Naa, Sørensen?

DRENGEN farer sammen, thi nu nærmer Skæbnen sig. Javel, Hr. Baron ...

BARONEN. Lad os høre et Bud!

DRENGEN hvem Plagene ikke et Sekund har været ude af Hovedet. Bæsterne er gode nok ...

FORVALTEREN farer op. — To Hunde bjæffer. Gode nok! — Di faar Fandenlyneme ikke bedre Kram herfra og til Hjallerup!

DRENGEN uforstyrrelig. — Han negligerer Forvalteren. Bæsterne er gode nok ...

BARONEN. Saa gør et Bud, gode Vognmand! — Aa, Krogh, ta' og sæt Dem ... De er saa lang!

FORVALTEREN daler brummende ned paa Stolen. Men han sidder som paa en Fjeder, der ved første given Lejlighed kan „slaa op" igen.

DRENGEN. Bud ...? Næi, det tilkommer da Baronen at sige, hva' Di vil ha'!

BARONEN. Naa, godt, Sørensen! — De skal faa Dyrene for 1150.

DRENGEN ryster vemodig paa Hovedet. Nej, aanej, det kan da aldrig være Baronens Mening ... en fattig Mand som mæ ...

FORVALTEREN slynges i Vejret. — Puddelen og Hønsehunden farer løs paa Vognmanden. Fattig! — Di har jo to Millioner i Sparekassen!

BARONEN. Stille, Hunde! Lad os saa høre et Bud da, gode Sørensen! — Aa vær saa venlig at sætte Dem ned, Krogh.

FORVALTEREN sætter sig. — Og

HUNDENE lusker paa Plads.

BARONEN. Naa, Sørensen ...?

DRENGEN stønner som under et Anfald af Nyresmerter. Ja, aaja, Hr. Baron ... se A ha'de jo saa smaat tænkt mæ ... 1050.

BARONEN kaster sig tilbage i Stolen. Ha! — Tror De, at jeg plukker mine Plage paa Træerne!

DRENGEN. Nej, aanej ... Men A mener da ellers, a' det er et godt Bud ...

FORVALTEREN med knyttede Næver. Vil Di ikke heller ha' Penge til for a' ta' dem ... hva', hva' ... vil Di ikke heller ha Penge til?

BARONEN med en Haandbevægelse mod Madeiraflasken. Skænk, Krogh!

FORVALTEREN rejser sig og skænker. — Det koster ham øjensynlig stor Selvovervindelse at fylde Drengens Glas lige saa bredfuldt som de to andre.

BARONEN løfter sit Glas. Skaal, Deherrer! Der klinkes og drikkes.

Pause.

BARONEN tager sit Guldremontoirur frem og ser paa det. Naa? Har De betænkt Dem, Sørensen? — Jeg skal til Byen.

DRENGEN vrider sine Hænder i stille Jammer. 1075 ...

BARONEN gentlemanlike. Ja, saa vil jeg ogsaa vise mig imødekommende! — De skal faa Dyrene for 1100.

DRENGEN i yderste Nød. Nej, aanej, Hr. Baron: 1075 ...

BARONEN vrisser med Hovedet. — Der vibrerer atter et lille diminutivt Smil bag hans blonde Moustache. — Saa rejser han sig og løfter en Pegefinger bedyrende i Vejret. Godt! De gjorde det første Skridt før! Nu vil jeg gøre det! — Men læg vel Mærke til, gode Sørensen, at nu bander jeg! ... Har De hørt mig bande før?

DRENGEN. Nej, aanej ...

BARONEN. Well! — Men nu bander jeg altsaa: De skal faa Plagene for 1090, og Fanden skal annamme mig, om De faar dem en Øre billigere!

DRENGEN sidder et Øjeblik og tygger paa sin Cigarstump. — Saa skæver han prøvende op mod Baronen og siger: 1085 ...

BARONEN gravalvorlig. Har jeg bandet, eller har jeg ikke bandet, min gode Vognmand?

DRENGEN dukker sig som for et Slag. Jo, aajo ...

BARONEN. Godt: 1090! Og ikke en Øre under!

DRENGEN. Jamen ...

BARONEN. Vil De ha' Plagene til Prisen, eller vil De ikke ha' Plagene?

DRENGEN usikker. Bæsterne er gode nok ...

FORVALTEREN begynder at „fjedre". — Hans Øjne er blodunderløbne.

BARONEN. 1090! — Og dermed Basta!

DRENGEN vrider sig gudsjammerligt. Skal vi halvere da? Saa gi'er A 1087 og 50 ...

BARONEN griber Vognmanden i Frakkeopslaget. — Grand Danois'en knurrer. Stille, Bismarck! — Jeg spørger Dem endnu engang, Sørensen: har jeg bandet, eller har jeg det ikke?

DRENGEN. Di har bandet, Hr. Baron ...

BARONEN slipper Frakken. Godt! Drejer sig bort paa Hælen.

DRENGEN drager et uhyre Suk. Ja, saa kommer vi vel ikke til at handle denne Gang, Hr. Baron ...

FORVALTEREN eksploderer i et hvislende Haanfnis — det lyder, som naar man slaar Spunsen op paa en Tønde surt Øl.

BARONEN gør flot omkring igen. Very well, min gode Vognmand Sørensen! — Men De vil blive til Latter, naar Folk hører, at der kun har været os 2 Kroner og 50 imellem!

DRENGEN resigneret. Ja, aaja ... det vil A vel ...

FORVALTEREN. Ja, det vil Di sgu! Men det har Di godt a' Di ... Gnauserhas!

DRENGEN ser usikkert op. Skal vi halvere dem ...?

BARONEN med Højhed. Har jeg bandet?

DRENGEN dukker sig. Jo aajo ... Ja, saa bli'er der vel ikke no'et a' Handelen da ...

BARONEN 1090 — eller ingenting!

DRENGEN. Næ—i ... nej, aanej ...

FORVALTEREN som ud af en Hyldebøsse. Filekat'ket!

BARONEN gør paany omkring og gaar smaanynnende hen til Døren og trækker i en Snor. — Gongongen buldrer. Og

GRÆSHOPPEN springer ind.

BARONEN. Dogcarten om en halv Time! — Og Hr. Sørensens Vogn herop straks! — Og læg saa mit graa Formiddagssæt frem i Toiletværelset!

GRÆSHOPPEN springer ud.

TREDIE AFDELING

Stentrappen foran Hoveddøren.

Baronen og Forvalteren staar paa det øverste Trin. — Alle seks Hunde sidder omkring dem paa deres Haler. — Man har sagt Farvel, og Drengen slaar et Knald og ruller bort over Vindebroen.

FORVALTEREN kniber det ene Øje sammen. Han kommer igen, Hr. Baron, han kommer igen! Jeg har det paa min Fornemmelse! Og virkelig: Da Drengen er naaet midt ned i Ladegaarden, vender han Køretøjet og kommer tilbage.

BARONEN uden at fortrække en Mine. — Slaar ud med Haanden. Hvad godt nyt, min gode Vognmand?

DRENGEN holder Hestene an. — Gemmer Øjnene. Ja, aaja, hva' det var A vilde si'e ... Ku' vi ikke bli'e enige om, Hr. Baron, a' gi' en fattig Kone di 2 Kroner og 50 ...?

BARONEN sluger et Smil. Hvorfor pludselig saa ødsel, min bedste Vognmand? — Det ligner Dem ikke!

DRENGEN. Nej, aanej, det ... men ...

BARONEN. En fattig Kone! — Paa ingen Maade! Jeg

kan aldeles ikke akceptere Deres Forslag! — Man skal ikke lefle med Proletariatet.

FORVALTEREN pruster ud. En fattig Kone, hø!

BARONEN. Har De ikke et andet Forslag?

DRENGEN vrider sig. Jo, aajo, kanske, men ...

BARONEN. Naa! Frem med det!

DRENGEN. Vi ku' jo osse gi' Staldka'len di Penge ...

BARONEN. Staldkarlen? — Aa ja, det lader sig bedre høre! — Men hvorfor ikke lade m i g faa dem?

DRENGEN næsten tryglende. Aa nej, det vilde A da saa grumme nødig ...

BARONEN rækker Haanden frem. Godt! De skal sandelig ikke finde Grund til at bebrejde m i g noget, min gode Vognmand!

— Gi'er De min Staldknægt de 2 Kroner, thi ejheller j e g er nogen Ynder af Ødselhed, — og mig de 50 Øre, saa gaar Handelen i Orden! — Er det et Ord?

DRENGEN modtager Baronens fremstrakte Haand, udstøder et Suk, saa Duerne paa Taget flygter, synker ganske og aldeles tilintetgjort om i Agestolen og stønner ud: I Gu'ses den Almægtiges velsignede Navn da!

Tæppe.

MANDFOLK

AGERENDE

HOTELVÆRTEN KAMMERRAADEN
LÆREREN

Søndag Formiddag. — Sommer.

Skænkestuen i Hotel „Harmonien" paa Torvet i den lille danske By „Tutiput". Hotelvært Jørgensen, Kammerraad Fenger og Lærer ved Borgerskolen, Andersen, sidder ved et Bord foran Vinduet med hver sin Kaffepunch.

De stirrer sløvt ud over det solbelyste Torv og sveder stille. — Det er 28° Reaumur i Skyggen.

— —

En Mandsperson skraar over Torvet og synes at stile hen mod Hotellet. — Men han bøjer af i Tide og gaar ned ad en Sidegade.

VÆRTEN ser slukøret efter ham. Nej, der er sgu ingen Bid i Dag!

Ny Sløvhed.

Paa een Gang tegner der sig et lille fornøjet Smil paa Lærer Andersens gule, „indeklemte" Ansigt. — Han har netop siddet og regnet ud, at de tre tilstedeværende Herrer akkurat tilsammen vejer tre Sekstaller! — De blev vejet før ude paa Decimalvægten i Forstuen, og Værten androg godt 261, Kammerraaden 285, og Andersen selv smaa 120 — hvilket tilsammen udgør 666. — — Og Læreren skal lige til at publicere denne interessante Opdagelse, da den lange, vindtørre Politifuldmægtig Hermansen kommer gaaende forbi Vinduerne.

VÆRTEN med en mat Haandbevægelse. Der gik „Hanen" ...

KAMMERRAADEN grynter indvendig. Hø, hø ... ja!

LÆREREN nysgerrig. Hvorfor kalder I ham „Hanen"?

VÆRTEN. Véd De ikke det?

LÆREREN. Nej ... Jeg er jo ny i Byen!

KAMMERRAADEN belivet. Hø, Hø! Det er sgu da ellers en god Historie.

VÆRTEN til Læreren. Vil De ha' den? — Saa gaar den Tid med det.

LÆREREN ivrig. Ja, ja!

KAMMERRAADEN. Nej, la' heller mig, Jørgensen!

VÆRTEN. Hvorfor det? Jeg ka' den sgu li'saagodt!

KAMMERRAADEN. Jamen, det var sgu da paa min Gaard, det skete!

LÆREREN høflig mod Rangspersonen. Ja, saa tror jeg nok ogsaa, at Kammerraaden kan bedst!

KAMMERRAADEN. Begribeligvis!

VÆRTEN stødt. Ja, Gudbevares! Jeg bøjer mig altid for mine Gæsters Viljer!

KAMMERRAADEN. De gør Fanden, gør De!

VÆRTEN slaar utaalmodig en Næve i Bordet. I Kongens og Lovens Navn: begynd!

KAMMERRAADEN mod Læreren. Ja, De kender jo da Hermansen?

VÆRTEN. Det gør vi!

KAMMERRAADEN. Hold Mund, Kroholder! Ellers bli'er De smidt ud af Deres egen Beværtning!

VÆRTEN ser ned ad sine Lemmer. Det skal der uvilkaarlig mejet store Drenge til.

KAMMERRAADEN driver ham et Slag over Armen.

VÆRTEN rolig. Pas paa, De ikke støder Dem! — Og fortæl saa! „Piskeren" er ved at revne. En „Pisker" er i Tutiput den populære Betegnelse for en Skolelærer.

LÆREREN ivrig. Ja, fortæl, fortæl! — Hvorfor kalder I ham saa for en Hane?

KAMMERRAADEN gotter sig ved Tanken. Hø, hø, ... det skal jeg sgu sige Dem! — Manden holder meget af Fruentimmer. — Naa, det er han vel for Resten ikke ene om!

VÆRTEN. Aa nej ... Vi er vel allesammen Mandfolk — for Vorherre da!

KAMMERRAADEN. Det er vi! — Men saa gale som Hermansen tror jeg nu li'godt ingen af os andre har været! — Hos ham er det vist ligefrem blevet til en Sygdom. Han kan Guhjælpeme ikke se et kønt Kvindfolk, uden at han straks er paa Tæerne! — Her i Byen skal han nok nære sig, si'er de, for han er svært bange for Principalen ... Men naar han kommer ud paa Landet til Auktioner, eller Udpantninger eller den Slags, saa maa vi passe godt paa vore Fruentimmer ... særlig da, naar det begynder at mørkne!

VÆRTEN utaalmodig. Cyclen.

KAMMERRAADEN. Ja, jo! — Her for et Par Aar siden fik han sig jo en Cycle — Jeg tror sgu bare, det var for bedre at kunne komme omkring og se paa Pi'erne, hæ!

LÆREREN ligner en Spidsmus. Tror De?

KAMMERRAADEN. Gu' gør jeg saa! Hva' Jørgensen?

VÆRTEN. H-ja-a! — Han kunde begriveligvis ikke faa nok i Skridtgang!

KAMMERRAADEN. H-næi! — Og saa rullede han jo rundt ude paa Vejene om Aftnerne, naar Kontoret var lukket.

Bedst som En gik der og saa' paa Sæden, saa kom han strygende forbi! — Godaften, Fuldmægtig! Hvorhen gælder Rejsen? — Jeg kører en Tur, sa'e han saa, for min Mave! — Og væk var han!

VÆRTEN dybt. Han k u n d e jo ogsaa nok, Fenger, se ud til at lide a' haardt Liv!

KAMMERRAADEN. Aa, ja! — Men mødte han et Kvindfolk, saa stoppede han op og gav sig i Snak med hende. — Det var ham li'saa umuligt at la' være som at krybe til Maanen!

LÆREREN sædeligt. Det er f o r f æ r d e l i g t, naar det kommer saa vidt med et Menneske! — Men man har jo dog en V i l j e!

KAMMERRAADEN. D e t har man! — Det vil sige vi andre! — Hans...

VÆRTEN. M e j e r s k e n!

KAMMERRAADEN. Ja, ja! Nu kommer hun, De... Giftblander! — — Til Læreren. Ja, se, jeg ha'de jo her i Fjor en Mejerske ... et Satans kønt Stykke Fruentimmer ... hvid og rød som en Dukke...

LÆREREN med glinsende Øjne. H a r De hende endnu?

KAMMERRAADEN. Nej; hun er rejst til Majdag. — Men Fuldmægtigen rullede jo saa tit forbi min Gaard den Gang og saa' hende ude paa Marken, naar de malkede; og inde i Bryggerset og nede i Mejeriet. Og han blev jo naturligvis straks betændt! — Men hun vilde sgu ikke ha' noget med ham at gøre, hvor meget han end krissemissede og strakte Hals! — Det var lige knap og nap, at hun vilde hilse Godaften paa ham end sige da høre paa ham og svare ham! — Og han saa' sgu saa forfærdelig slukøret ud, naar han igen krøb op paa Cyclen og trampede af Sted! — Jeg saa' ham jo saa tidt inde fra Kontorvinduet og ha'de til Tider næsten ondt a' ham ... Men g r i n e maatte jeg naturligvis ogsaa!

VÆRTEN. H ø n s e g a a r d e n!

KAMMERRAADEN pikeret. Hold nu Mund, Jørgensen! Er det m i g, der fortæller Andersen Historien, eller er det D e m? Til Læreren. Ja, se vores Hønsegaard ligger uden for Mejeribygningen ud mod Landevejen. — Jeg har ladet slaa et Staaltraadsnet paa Træerne langs Grøftekanten; det er halvtredje Alen højt; saa Hønsene kan ikke komme udenfor. — Jeg var ked af at ha' dem rendende ude i Gaarden og Haven, ser De! Men de kan jo ogsaa ha' det rart nok,

hvor de er, for der er baade Sol og Skygge ... og et lille Vandhul har jeg ladet grave henne i den ene Side. Skuler til Værten, der har udstødt nogle knurrende, utaalmodige Lyde. — Og Fuldmægtigen var saa tit kravlet af Cyclen og ha'de staaet og set paa Putterne ... Det vil sige, det var vel Fa'en ikke de Putter, han brød sig om, hæ! Det var Mejersken, som gik og puslede der inde bag Vinduerne i Mejeriet, der trak ham!

VÆRTEN. Tremmerne!

KAMMERRAADEN ivrig. Ja, det er sgu sandt! — For ikke at Hønsene skulde flyve ind i Bryggerset, naar Vinduerne stod aabne ud til Aflukket, saa ha'de jeg sat Tremmer for, saa at de ikke kunde komme igennem. Og naar Mejersken var der inde bag Stængerne, saa blev hun ligesom mere modig. Hun nikkede ud til Fuldmægtigen og smilte helt venlig. — Men saa prøvede jo Lurifaksen et Par Gange paa at gaa ind til hende og bede hende gi' sig lidt at drikke. Men saa var hun stram igen og lod en af Bryggerspigerne besørge ham og gik selv ind paa sit Værelse. Og naar han saa var kommen op paa sin Cycle og skulde til at fare af Sted, saa stod hun ved Vinduet og nikkede til ham og smilte og kyssede paa Fingeren!

LÆREREN dybt. Ja, Kvinden er en Gaade ...! — Og hva' saa?

KAMMERRAADEN. Ja, saa kørte han jo! — Men han har vel tænkt sig, at naar bare han holdt ud, saa gav hun sig nok!

VÆRTEN. Hanen!

KAMMERRAADEN gotter sig til Historiens Pointe. Hanen, ja! kø, hø! Nu kommer vi til den! — Se, gaa ind og bede om Drikke turde jo Hermansen ikke mere. Pigerne grinte a' ham; de vidste jo nok, hva' der puslede! — Men hver eneste Aften, naar Vejret var til det, kørte han forbi — Landevejen er jo for alle! Og saa var 'et en Aften, da han igen saa langeligen kigger til Vinduerne, at han ser en stor rødbroget Hane sidde med den halve Krop ud mellem Tremmerne fra Bryggerset — Fanden maa vide, hvordan den var kommen derind! Den hængte med Halsen og Hovedet ned a' Muren og gloede helt melangtrist ned til Hønsene. Den sa'e ingenting, for det kunde den vel ikke; men den var ganske sprutrød i Kammen af bare Klemmelse! Og saa gik det jo paa een Gang op for Fuldmægtigen, at Fyren sad fast mellem Tremmerne, og at han nu havde en rigtig god Grund

til at vove sig ind i Mejeriet! Og han ein, zwei, drei ned af Cyclen og ind i Bryggerset! Mejersken staar jo lige inden for Døren ned i Kælderen og slaar en Drittel Smør til. Men da hun ser Urias, lægger hun Hammeren og vil gaa. Men saa faar han jo forklaret hende det om Hanen, der er ved at kvæles; og de op a' Trappen og op i Bryggerset. Og dér hænger han! — Fuldmægtigen hjælper hende jo med at faa Dyret los; og hvordan det saa gaar og ikke gaar, det ender da med, at Jomfruen inviterer ham ind paa sit Værelse og gi'er ham et Glas Mælk. — Men saa véd jeg ikke, hvad han har sagt til hende eller prøvet med hende ... men et Kvarterstid efter kommer hun styrtende over i Borgestuen og siger, at der er et Mandfolk paa hendes Værelse, og at Karlene maa komme og fange ham! Døren ha'de hun slaaet i Laas, siger hun, og han var derinde! Og de af Sted derover allesammen! Og Forkarlen, der var gode Venner med hende, fik Nøglen og lukkede op! — — Ja, man kan jo tænke sig, hvad det maa ha' været for en Kattepine for Hermansen at sidde derinde og høre hele Regimentet komme marcherende gennem Bryggerset!

VÆRTEN ryster sin tykke Haand i Luften, som om han havde brændt sig. Ja, føj for Satan! Den har været ulden!

LÆREREN med stive Øjne. Og nappede de ham saa?

KAMMERRAADEN. Næi.

LÆREREN. Nappede de ham ikke?

KAMMERRAADEN. Næi ... for han var der ikke! Spøgelset ha'de slidt et Par Tremmer løs fra Vinduet og var hoppet ned i Hønsegaarden ...

VÆRTEN slaar begejstret en Haand i Bordet, skønt han har hørt Historien talrige Gange. I Kongens og Lovens Navn, ha-a-a!

KAMMERRAADEN .... Og derude fra hørte de jo saa et ukristeligt Spektakel; for Fuldmægtigen var smuttet ind i Hønsehuset, da han troede, at han kunde slippe den Vej ud! — Og derinde fangede de ham saa; for Døren var laaset udvendig fra.

LÆREREN. Gjorde de no'et ved ham?

KAMMERRAADEN. Næi, de halede ham bare frem og lod ham løbe ... han er jo Herredsfuldmægtig. — Men Gud forbarme sig, hvor var han flov, da jeg traf ham næste Gang! Og han holdt sig da siden fra den Hønsegaard! — Men om han er bleven kureret saadan over det hele, det véd jeg ikke.

VÆRTEN. Gu' er han ikke nej!

LÆREREN. Næ—æ, jeg troer det heller ikke ...

KAMMERRAADEN. Ja, jeg sgu heller ikke!

LÆREREN sædeligt. Det er forfærdeligt, at et Menneske kan nedværdige sig saa dybt!

VÆRTEN. Ja—a ...

KAMMERRAADEN. Ja—a...

Pause,

i hvilken der lidt efter lidt arbejder sig en stille Mindets Latter op i

KAMMERRAADEN som pludselig eksploderer. Hø, hø, hø! Jeg har sgu engang ligget under en Seng en stiv halv Time!

VÆRTEN. Ha—a, ha, ha! — Og jeg har staaet i et Klædeskab!

KAMMERRAADEN. Hø, hø, hø—hø! Det maa da saa ha' været et Dobbelt-Klædeskab! — — Og De, Andersen?

LÆREREN sidder og vrider sig lidt. — Men da han begynder at kunne skimte Foragt i de to andres Ansigter, fniser han frem. Hi, hi! Ja ... Og jeg har siddet to Timer i en Puf!

VÆRTEN gasser og kror sig. Ja, vi er sgu da Gudskelov ikke rene Muhamedanere!

Tæppe.

DØREN

AGERENDE

LARS
MARIANE
NIKOLAJ
HENRIK
KAROLINE
LILLE MARIANE
SMEDEN
} deres Børn

SMEDEKONEN
MEJERISTEN
FORKARLEN
MARIE VÆVERS
STINE HVEDEBRØD
MARIUS TRÆSKOMAND

FØRSTE AFDELING

Tidlig Sommermorgen. — Søndag.

I den store „Tospænder"-Seng ligger Lars Konradsen med Kone, Mariane Hendriksdatter, og slumrer.

Foran Sengen ude paa Gulvet en rødmalet Trævugge, hvori Lille-Mariane (5 Mdr.).

Under Vinduerne en ligeledes rødmalet „Slagbænk" med Nikolaj (4 Aar), Henrik (3 Aar) og Karoline (2 Aar).

De sover alle til den store Guldmedalje. —

Solen begynder at titte frem mellem Genbohusene paa den anden Side af Landevejen: og Blomsterpotterne i Vindueskarmene tegner sig som mørke Silhuetter bag de grønstribede Forhæng. —

En Brøddevogn larmer forbi ude paa Vejen, og en Hund gør rasende.

LARS rejser sig med et pludseligt Ryk over Ende i Sengen; stirrer forvildet hen mod de sollyse Ruder og tumler søvndrukken tværs over Konen og ud paa Gulvet.

MARIANE gnikker Øjnene. Men Lars dow ... Hvor skal Du hen, Lars ... Det er jo Søndag!

LARS der skynder sig i Klæderne. Det er Døren, Mariane! — Jeg skal jo hente Døren!

MARIANE lysvaagen; smiler glad. Ja, Døren! Ja, det er jo sandt! Men ska' jeg ikke lave Dig en Taar Kaffe først?

LARS. Næi—den ta'er jeg, naar jeg kommer igen! — Farvel saa længe! Tænder Piben og forsvinder.

MARIANE sidder et Øjeblik tankefuld og missende. Hun burde maaske staa op med det samme, nu hun er vaagen. — Men det var jo ogsaa yndigt at „slibe" en lille halv Time endnu ... særlig da hun har hele Sengen for sig selv! — Hun titter hen til Børnene i Slagbænken og ned til Lille-Mariane i Vuggen: De sover, som de var i Paradis! — Saa lader hun sig dumpe om i Dynerne, breder Krop og Lemmer rigtig bekvemt ud og daaner hen. —

Pause

med stille Snorken og Blæsen. Saa rejser

NIKOLAJ der har hele den ene Ende af Slagbænken for sig selv, sig op paa Albuen og gnikker Øjnene. Mutter ... Mutter ... Mutter!

MARIANE i Halv-Søvne. Ja, hva' s k a d e r Dig, Dreng?

NIKOLAJ. Er Fatter kørt efter Døren?

MARIANE. Ja—a, han er! — Sov Du kun! Men saa vaagner HENRIK der, ligesom han slaar Øjnene op, bare siger det ene Ord: Kaffe!

MARIANE staar med et Spring midt ude paa Gulvet. Ih, Guforbarmese, ja det har Du da nok Ret i, Dreng! Og her ligger jeg og snuer endnu! Hiver en Klokke om sig og farer ud i Køkkenet.

NIKOLAJ stirrer stift hen paa Broderen. Fatter er kørt efter den nye Dør!

HENRIK ælter med begge Hænder rundt i sine Øjne. Naa ... Kigger derpaa ned mod Søsteren, der ligger sprutrød og snorkende ved Siden af ham. Taroline sover!

NIKOLAJ. Spark til hende!

HENRIK borer øjeblikkelig meget energisk sine smaa tykke Tær ind i Karolines Kød.

KAROLINE kravler fortumlet over Ende. — Haaret staar om hende som en Kragerede. — Naar hun har sundet sig lidt, langer hun Henrik en knyttet Næve lige midt i Ansigtet og siger: a 'være, din Pejs!

HENRIK hyler og slaar løs paa hende.

NIKOLAJ melder hen mod Køkkendøren. Mutter, di smaa slaas!

MARIANE fra Køkkenet. Vil I se, I d y e r Jer! Nu vaagner.

LILLE-MARIANE i Vuggen og sætter i med et hvinende U—væ—æ—æ...!

KAROLINE snøftende. Nu ... straaler ... Lille-Majane ... osse...

STORE-MARIANE fra Køkkenet. Vug hende, Nikolaj!

NIKOLAJ kravler ud af Slagbænken og giver sig til at vugge.

HENRIK til Søsteren. Fatter er tørt efter den nye Dør!

KAROLINE energisk. Nej!

HENRIK. Jo!

KAROLINE. Nej—i—i! Haandgemæng.

NIKOLAJ lakonisk mod Køkkendøren. Mutter, nu slaas di smaa igen!

STORE-MARIANE hurtig ind fra Køkkenet. Ka' I forli'es! Griber med et kraftigt Tag Karoline i Skuldrene og sætter hende hen i Nikolajs Ende af Slagbænken. Nu bli'er Du d e r!

KAROLINE stikker i Hyl og roder sig i sin Fortvivlelse hele Kragereden ned i Øjnene. Samtidig stemmer

LILLE-MARIANE Tonen betydeligt op, skønt

NIKOLAJ vugger hende, saa at hun skvulper rundt i Dynerne som en Pølse i Kattegattet.

HENRIK filosofisk Lille-Majane ta' straale højere end Taroline!

KAROLINE dybt forurettet. I—nej—i—i!

LILLE-MARIANE er nu blaa af Skrig.

STORE-MARIANE haler hende op af Vuggen. Men Tøs dow! Er Du da rent fra Snøvsen! Trækker sin Særk ned og lægger Barnet til Brystet. Æd saa, din Igle!

LILLE-MARIANE borer Munden til. Mum—mum—mum ...

NIKOLAJ er gaaet hen til Forstuedøren og staar nu og tripper og vrikker paa Laasen.

STORE-MARIANE. Nu skal jeg! Gaar med Iglen paa sig hen og aabner. Skrub ud I andre med det samme!

HENRIK OG KAROLINE kravler hurtig ned af Slagbænken og hjuler sammen med Nikolaj ud gennem Forstuen og om bag Husets Gavl. — Alle er de i stumpede Skjorter og paa bare Fødder. — Og alle hjuler de af i samme Ærinde.

Tæppe.

ANDEN AFDELING

Uden for Huset.

STORE-MARIANE kommer farende ud af Døren. Hun har gennem Vinduet set Børnene løbe alt, hvad Remmer og Tøj kan holde ned ad Landevejen. Herrejøsses render di ikke der alle tre midt ude paa Vejen, som Vorherre har gjort dem! Raaber. Henrik, Nikolaj og Karoline, hvor ska' I ... Opdager Lars, der kommer noget borte med Døren paa en Trillevogn. — Da Børnene naar ham, standser han og sætter dem alle tre op paa Vognen.

NIKOLAJ opdager Moderen. — Klapper i Hænderne og sparker ud med Benene. Mutter, Mutter, her er Fatter med Døren!

STORE-MARIANE gaar Toget imøde. — Da hun ser Døren, der er hvidlakeret med forgyldte Lister og Hornhaandgreb, slaar hun Hænderne sammen, betaget af dens Skønhed. Nej, men Lars dow!

LARS nikker fornøjet. Ja, hva', Mutter! — Det er Kram, hva'? Slaar en Næve ned i Pragtstykket. Dukketøj!

STORE-MARIANE føler paa Døren. Og saa glat den er!

LARS lader Haandgrebet smække. Og hør Laasen! Den ligefrem synger! — Ska' vi sætte den i straks?

STORE-MARIANE. Næi, kom nu først ind og faa den Taar Kaffe! — Kom Unger! Men Ungerne erklærer, at de er ikke sultne. De vil blive udenfor og passe paa Døren.

LARS OG MARIANE gaar ind i Huset. Der bliver Røre i alle Nabo- og Genbohusene. — Først stikker

SMEDEN Hovedet ud af Vinduet ligeoverfor paa den anden Side af Vejen og raaber: Er 'et Døren? Da ingen svarer, forsvinder han fra Vinduet og kommer lidt efter ud af sit Hus og skraaer tværs over Landevejen med lang

Søndagspibe paa. Ja, det er Fandengaleme Dør! siger han og standser op ved Vognen. Saa kommer

MEJERISTEN halsende fra Fællesmejeriet. — Han er i grønne broderede Morgensko. Naabel!

SMEDEN. Ja, hva'!

MEJERISTEN. Naabel! Saa kommer den fede

SMEDEKONE der altid er bedrøvet, fordi hun ingen Børn faar. — Hun ser bebrejdende paa sin Mand og siger: Aa, Herregu', Jens, saadan en Dør ku' Du da osse gerne faa fat i!

SMEDEN. Tror Du, det ku' hjælpe, Mor? Saa kommer Jeppe Henriksens langbenede.

FORKARL, han har Harmonika med, thi han er al Tid ulykkelig forelsket. — Han tager et Par dystre Toner oppe i Bassen og sukker: Det er en hel Brudedør! Og den skæve, ondskabsfulde Marie Vævers kommer løbende. Og Stine Hvedebrødskone og Lars Træskomand.

LARS OG MARIANE er færdig med Kaffen og kommer ud igen.

BØRNENE stimler sammen om dem.

MARIE VÆVERS, der altid skal blande sig op i andres Sager, peger paa Ungerne og siger: Ska' di'nne klæ'es paa i Daw, det er Søndaw?

MARIANE. Hva' rager det Dig! Du ka' vel ellers passe Dig sæl, ka' Du! Og

KAROLINE gaar pludselig hen og stikker sin Næse lige op i Ansigtet paa Væverkonen. Du ta' vel passe dig sæl, dit Stidt!

NIKOLAJ OG HENRIK i Kor. Du ka' vel passe Dig sæl, dit Skidt!

MARIANE strengt. Naa, Unger!

LARS, hvem Smeden hjælper med at hugge den gamle Dør ud af Karmhullet, driver af al Kraft til med Buløksen. Det raadne Møj!

HVEDEBRØDS-STINE samler omhyggelig Træstumperne op og putter dem i sit Forklæde. Dem faar jæ vel ta'?

LARS flot. Væ'sgod!

FORKARLEN sidder paa Grøftekanten og trækker elegisk paa Harmonikaen.

MEJERISTEN tænder en Tre-Øres Cigar. Det er rigtig, Jørgen! La' vos faa en Overtyre!

FORKARLEN intonerer: To Drosler sad paa Bøgekvist ... Pludselig bryder det ud af

TRÆSKO-LARS, som hidtil har forholdt sig tavs: Satans osse, a' ma'nne sæl var paa den A'ksjon i Torsdaw!

LARS klukker fornøjet. (Det var nemlig paa denne Auktion, at han erhvervede Døren for ni Kroner med Kredit til Mikkelsdag.) Du ka' bidde Dig i Næsen, ka' Du!

VÆVER-MARIE, hvis Høge-Øjne har opdaget et Par Steder paa Døren, hvor Malingen er skrabet af. Der er da nu li'godt Huller i'en!

SMEDEN rolig. Skjøt Du dine egne Huller, Kesten Springgaas!

VÆVER-MARIE. Lars sku' sgu heller ha' købt no'en Klæ'er til Ungerne!

MARIANE river hurtig en Kæp ud af Gærdet og vil gaa løs paa Marie. Din Ædderkasse!

LARS beroligende. Naanaa, Mutter! La' hinde bare tømme sig! Hva' vil Du bry'e Dig om d e t! — Ta' heller et Taw med her!

MARIANE lader trevent Kæppen falde og gaar hen og hjælper Lars og Smeden med at sætte den nye Dør ind i Karmhullet.

HENRIK peger paa en af Hængslerne. Det er Duld!

KAROLINE bestemt. Nej, det er Søl'!

HENRIK. Nej, stu' er det Duld!

KAROLINE farer ham i Haaret. Nej—i—i, det er Søl'!

NIKOLAJ melder pligtskyldigst. Mutter, di smaa slaas!

SMEDEN, LARS OG MARIANE bakser med Døren og hører ikke Drengen.

TRÆSKO-LARS OG STINE HVEDEBRØD staar med foldede Hænder, spændt paa, hvordan Døren vil tage sig ud, naar den kommer paa Plads.

SMEDEKONEN OG FORKARLEN sidder Side om Side paa Grøftekanten.

MARIE VÆVERS staar andagtsfuld ude paa Landevejen. Og

MEJERISTEN sidder overskrævs paa en Huggeblok og damper paa Cigaren. Mer Mosik Spellekant!

FORKARLEN intonerer: Bag grønklædte Bakke sad Hjalmar og græd. . .

Døren er faldet til paa Hængslerne.

LARS med lysende Øjne. Nu sidder han!

MARIANE. Ja, nu sidder han!

SMEDEN. Ka' han osse gaa? Prøver.

MEJERISTEN. Gu' ka' han gaa!

TRÆSKO-LARS pludselig. Gi's der'ne en Snaps? — Jeg mener, vi sku' drikke en paa ham!

STINE-HVEDEBRØD smiler bredt. Ja—a, en Sønda'ssnaps!

LARS flot. Skidt! — Har vi Drikkendes, Mutter?

MARIANE lidt uvilligt. Ja—a, en Kende har vi da . . .

LARS. Saa hent det! — Vi faar sgu'nne saaden en Dør h v e r t A a r!

MARIANE gaar ind i Huset og kommer tilbage med Glas og Flaske.

SMEDEN tørrer sig om Munden. Finkeljokum!

LARS holder Flasken op mod Lyset. Der er to til hver og tre til vos andre! Skænker og gaar rundt med Glasset til baade Mandfolk og Fruentimmer.

SMEDEN. Skaal for Døren! — Og gid der til næste Aar maa være Tvillinger bag ham!

MARIANE. Tak, Jens: men vi er da ellers snart nøjt!

SMEDEKONEN klynkende. Du er altid saa flot ved andre, Jens!

LARS til Forkarlen. Drik, Jørgen! Der er sgu Fruentimmer nok!

MEJERISTEN, der har fem Piger i Geshäften. Gu' er der saa!

FORKARLEN tømmer elegisk Glasset og intonerer derpaa: Det er saa yndigt at fø-ølges ad . . . Men ude paa Landevejen staar

MARIE-VÆVERS tørmundet og dirrende af Arrigskab.

LARS, der selv har stukket tre Snapse under Vesten. Kongen sæl har ikke saaden en Dør!

SMEDEN haanligt. Han ka' rende og hoppe.

HVEDEBRØDS-STINE slikker sig om Munden. Nu ku' en Kop Kaffe ellers sma'e!

LARS. Skidt! — Er der flere Bønner, Mutter?

MARIANE. Ja—a . . .

LARS. Saa gaa ind og lav!

SMEDEKONEN opildnet. Jæ gi'er Fløde!

SMEDEN. Og jæ gi'er Vand!

LARS slaar Døren op paa vid Gab. Væ'sgod! Kongeporten er aaben!

MEJERISTEN ned fra Huggeblokken. — Ivrig: Nej, vi marcherer! — Stil Jer op! — Jørgen, Du er Mosikken!

FORKARLEN kravler op af Grøften.

MEJERISTEN. Ta' Damer! Byder Mariane Armen. Ta' Du Nikoline, Lars!

LARS byder Smedekonen Armen.

SMEDEN tager Stine-Hvedebrød.

TRÆSKO-LARS. Hvem ska' jæ ha'? Der er jo ingen til mig!

LARS. Hæ, hæ! Du ka' ta' Karoline! I er jo ungefær li'e gamle!

TRÆSKO-LARS tager grinende en Unge paa hver Arm. Du ka' holde mig i Frakken, Nikolaj! Saa faar jeg slæw!

NIKOLAJ lader sig ikke dette sige to Gange.

MEJERISTEN raaber: Spil op Mosik! Og

FORKARLEN giver sig til at harmonikae: Den Gang jeg drog af Sted

— den Gang jeg drog af Sted ... Toget sætter sig i Bevægelse. Men pludselig standser

HVEDEBRØDS-STINE. Jæ gi'er Brø'!

LARS. Gi'er Du Brø'?

STINE. Ja, jæ gi'er Brø', hvis jæ maa ha' den gamle Dør!

LARS. Hov, hov! Du gaver stort, Bolle-Stine! — Hvor meget Brø' gi'er Du saa?

STINE. En Basse til hver.

LARS. Det er for lidt! — To Basser!

MARIANE hurtig. Osse til Børnene.

LARS. Natyrlig! Osse til Børnene!

MEJERISTEN, der er Regnemester. Det bli'er 22 Basser!

LARS, der heller ikke stikker op. 24! — Lille Mariane er sgu da osse et Menneske!

STINE overvejer lidt. Jæ gi'er dem!

TRÆSKO-LARS misundelig. Det er sgu billigt for en Dør! — Men di ska' vel være friske?

LARS. Natyrlig!

STINE. Næi, det gaar jæ'nte ind paa.

LARS. Friske, eller niks!

STINE vrider sig. — Hun har netop noget gammelt Hvedebrød liggende.

LARS gentager. Friske eller niks?

STINE arrig. I Gu's Navn, saa si'er vi friske da! Slaar til Træskomanden. Din Træskolort!

LARS stikker en Næve frem. Døren er din, Stine!

STINE lægger sin Haand i hans, og

SMEDEN „slaar af".

STINE. Saa løver jeg over og henter dem! Humper af Sted ved sin Stok.

FORKARLEN spiller op igen. Og

TOGET forsvinder i Huset. Men ude paa Landevejen staar stadig

MARIE-VÆVERS. Hun er ædende arrig. — Hun hører Selskabet le og støje inde i Huset. — Tørverøgen begynder at bølge op gennem Skorstenen. — Hun kan ligefrem lugte Kaffen. — Og nu synger de! — Og Gu'minsalighed om de ikke ogsaa giver sig til at danse! — Hun ser tænderskærende ind mod Vinduerne. Det Kryv! mumler hun og spytter: Di Fjolreho'der! At skave sig grasat for en sølle Dørs Skyld! — Li'som den ku' gøre det ...! Det mumler hun, Marie-Vævers — og hun har jo naturligvis Ret! — — Men hun gav dog vist gerne en nyslaaet Tiøre til, at hun havde været med inden for samme Dør!

Tæppe.

ET LILLE MELLEMVÆRENDE

AGERENDE

RASMUS RØGTER NIELS STALDKARL

Yndig dansk Sommeraften med Myg, Edderkopper, Ørentviste, pragtfuld Solnedgang og fjerne Hundeglam. —

Paa en Bænk uden for Gaardporten sidder

RASMUS RØGTER og damper paa sin Pibe. — Han har nylig ædt sin ,,Nadre" — kolde Grødklumper i varm Mælk, og sidder derfor stopmæt og stirrer ud for sig uden Initiativ og uden Tanker. — Af og til knalder han den ene Haand haardt ned mod den anden, eller op mod sin Pande, eller ind mod sin Hals. Det er, naar han myrder en Myg, der bliver altfor paatrængende. — Og hver Gang han har Held med sig i dette sit Forehavende, mumler han tilfreds: Der spanserede d e n Hottentot ind i Evi'he'en!

Edderkopperne lader han derimod rolig kravle rundt paa sig — navnlig de smaa — thi det betyder ,,Lykke".

Og Ørentvistene knipser han blot til. —

Han er Enkemand; lille, mager, graahaaret og i Træsko, hvide Uldsokker, Skjortærmer og en Art Jokeyhue, som han har faaet til Givendes af Forvalteren. — Desuden lugter han betydeligt af Kostald; og for et Par Dage siden er hans yngste Datter bleven ,,sat fast" for Tyveri. —

En Skade flyver skrikkende hen over hans Hoved — det betyder ,,næsvise Fremmede". — Han lader langsomt sine Øjne følge dens Flugt; indtil den forsvinder ind mellem Poplerne paa Havediget. —

Saa spytter han langt efter den og damper videre . . .

Der høres slubrende Træskotrin i Porten, og

NIELS STALDKARL viser sig, opløben, duknakket og ondskabsfuld. —

Han er Ungkarl, skeløjet, fruentimmeruimodstaaelig og har et Barn med Rasmus's forulykkede Datter. —

Ogsaa han damper paa sin Aftenpibe. Men lugter af Hestestald. —

Da han faar Øje paa Rasmus, siger han: Naa, der sidder Du aa ny'er Naturen?

RASMUS som ikke er nogen Ynder af Snak, særlig ikke straks efter et Maaltid, og allermindst med sin quasi Svigersøn, svarer: Ja—a . . .

NIELS. Er det tilladt at plancere sig ved din Si'e?

RASMUS gnubber sig lidt væk paa Bænken. Jæ tænkte sgu nok, Du vilde komme; der var en Ska'e, der skralrede før!

NIELS sætter sig med et ilde Smil. — Hans skæve Øjne slaar formelig Smut over hinanden inde bag Næseroden. Hæ! — En Vogn rumler forbi, og der veksles: Godaften! Det var Lars Hørkræmmer . . .

RASMUS. Det ku' jeg sgu nok se alene!

NIELS der er over en halv Alen højere end Rasmus, skæver ned til ham. Skenerer Grøden Dig, siden Du saaden bider a' En.

RASMUS myrder en Myg. Den skenerer sgu'nne mig mere end som Dig!

NIELS. Hi! — Er Du ka'ske faanærmet over, a' di inde har faaet Kyllingesteg? Med „di inde" menes Herskabet.

RASMUS. Hva' rager det mig!

NIELS. Næi saagu', hi! Men Lugten krivler En da li'godt i Næsen!

RASMUS. Du ka' jo holde Dig fra Køkkenet!

NIELS slaar Smut. Hi! Ja! — Skaaren Væder har godt ved aa præke!

RASMUS hidsig. Du sku' heller svare til, hva' der tilkommer Dig!

NIELS fugter en Finger paa Tungen og rører ved hans Arm. Psss! — Du spøtter!

RASMUS hugger efter ham med Albuen. Jæ gør, hva' jæ vil!

NIELS. Namtyrlig! Det gør vi vel allesammen! — Er det Ma'tine, der kreperer Dig? Nu er hun jo da ellers godt forsørret ... For en Tid da!

RASMUS hadefuldt. Aa nu ska' Du til aa hænge i med Sofie!

NIELS. Hi! — Er han skamlu, gamle?

RASMUS stopper Tobakken ned i Piben. Hø ...

NIELS. Ka' jæ ka'ske for, a' Pi'erne er rent rundtossede efter mig?

RASMUS ser op og ned ad ham. Du er saa s m o k!

NIELS slaar Smut. Hi, hi! Ja det er li'e netop, hva' jeg er! Banker sin Pibe ud mod Kanten af Bænken. — Stopper og tænder.

Pause.

Solen er gaaet ned, og Duggen begynder at falde. — Af og til gaar et Mandfolk eller et Fruentimmer forbi ude paa Vejen. — Der udveksles Hilsener. — Skridtene dør bort.

NIELS pludselig om mod Rasmus. Ka' vi'nne forli'e vos, Rasmus Røgter?

RASMUS. Hvodden sku' d e t gaa til?

NIELS. Vi ka' vel snakke om det ...

RASMUS ser fra Siden prøvende op paa ham. Vil D u ta Kresjan Peder ka'ske? „Kresjan-Peder" er Niels's og Martines forbudne, halvaarige Frugt.

NIELS. Hva' Fa'en sku' j æ med h a m? — Tror Du, han ka' hjælpe mig aa vande Heste!

RASMUS hidsig. Ja hva' ska' j æ med ham?

NIELS. Du har da Bord aa Seng! — Aa Du er da Pi'ens Far!

RASMUS myrder en Myg. Aa Du er da Drengens Far!

NIELS fornærmeligt, tøvende. Ja—a ... det er jæ vel ...

RASMUS. Du har jo da vedgaaet ham!

NIELS. Ja—a ... Forarget. Hva' Fa'en gik hun osse hen der aa stjal efter!

RASMUS undvigende. Vi ka'nne allesammen være li'ego' ...

NIELS. Næi, vel saa ... no'en ska' jo stjæle. — Men hun sku' ha' manvereret lidt snedi'ere, sku' hun! Hva' Saten tilstod hun for!

RASMUS. Di fandt jo Skeerne i hendes Kiste ...

NIELS. Hæ! Det var osse et Sted aa gemme dem! — Ha'de hun kommen til mig, saa ...

RASMUS. Du gik jo der aa valendere med Sofie Kokkepi'e li'e for Næsen a' hende!

NIELS griner fedt ved Tanken om sin Uimodstaaelighed. Hæ, ja! Ser, at Svigerpapas Pibe er gaaet ud. Vil Du stoppe? Rækker en Skindpung med Tobak hen mod ham.

RASMUS banker stiltiende Piben ud. — Stopper og tænder. — Pause. Vil Du saa ta' Kresjan Peder?

NIELS afgjort. Gu', Fa'en vil jæ ej nej!

RASMUS hidsig. Ja, jæ ka' ikke ligge der aa daske med ham!

NIELS. Saa send ham paa Sognet!

RASMUS truende. Ja, det gør jeg sgu! Det ka' Du være evi' vis om!

NIELS rolig. Namtyrlig!

RASMUS. Aa det bli'er en Skændsel for Dig, Niels!

NIELS. La' Du mig om det!

RASMUS. Du taver din Stemmeret!

NIELS griner. Hi! Den er sgu fløjten for længe siden, alle de manne Gange jæ har sat! Ved „sat" forstaaes her: „siddet" Alimentationsbidrag af.

Pause.

RASMUS efter at have grundet dybt. Aa saa har jeg jo haft ham et helt halvt Aar nu hjemme!

NIELS spidser Øren. Ja, det har Du jo.

RASMUS. Aa født ham ...

NIELS grinende. Aa klædt ham!

RASMUS usikker. Naa—aa, Klæ'er har han ju'nde slidt saa manne a' ...

NIELS. Hi! Naa dow'nde d e t!

Pause.

RASMUS prøvende. Gi'er Du mig ti Kroner, saa er vi kvit?

NIELS med Udraab. T i Kroner!

RASMUS hidsig. Du har aldrig betalt en Skilling for ham!

NIELS flot. I ku' jo ha' stævnet mig!

RASMUS. Det ku' Ma'tine ikke faa sig til ...

NIELS haanlig. Men s t j æ l e k'u hun!

RASMUS. Ja—a ... Gi'er Du f e m?

NIELS. Ikke en Øre under dette herre Menisterium! — Hvor Fa'en sku' jeg faa dem fra!

Pause.

NIELS forsøgsvis, langsomt. Vil Du ha' di lange Støvler, Du véd ... a' vi ka' faa Klaring paa det her lille Mellemværende?

RASMUS myrder en Myg. Det er dow Satens, saa Myggene er forhippede paa m i g!

NIELS. Di ka' lugte Køerne ... Vil Du saa ha' di Støvler?

RASMUS tøvende. Di Støvler ...?

NIELS. Ja; di er li'som ny!

RASMUS. Vil Du gi' t r e Kroner?

NIELS kort. Gu' vil jæ ej!

Pause.

RASMUS langsomt. Di brunstribede Søndagsbukser ...

NIELS afbryder. Vil Du ha' Støvlerne? Eller vil D u'n n e?

RASMUS fortvivlet. Jamen, der er jo Huller paa Snuden...

NIELS. Di ka' vel l a p p e s! — Naa?

RASMUS skæver sygt op mod ham; ser, at der er intet Haab, og siger saa resigneret. La' mig saa ta' Støvlerne da ...

NIELS djærvt. Her er min Haand! Slaar den højre frem. Støvlerne er dine!

RASMUS lægger tøvende sin i. Men det er da dem med di lakerede Skafter?

NIELS stærkt forarget. Di lakerede Skafter ...? Namtyrlig! — Man gaar da'nne hen og snyder sit eget Barns Bedstefar!

Tæppe.

DEN HELLIGE AAND

(1906)

MOTTO:

— Du véd ikke, hvor let man skifter Mening, Ole Christoffersen, naar man er kommen paa den rette Vej!

AGERENDE

SØREN FORKARL
OLE ULDKRÆMMER

Søren Forkarl og Ole Uldkræmmer staar ude paa Gaardejer Niels Christensens Gaardsplads, hvor de allerede har staaet henved en Time og snakket.

SØREN ... og li'som han aabner Døren og gaar ud, bli'r han overfalden af en Bisværm, der stikker ham i Hovedet og paa Hænderne og, over det hele, hvor de kan komme til ...! Se, d e t kan jo nok bevise Gu's Almagt; men Gu's Kjærlighed beviser det sgunte!

OLE. Næi, der skal m e r e til! ... Og nu ligger han derinde?

SØREN. Nu ligger han derinde, ja ...

OLE. Og D u staar for Styret?

SØREN. Og j e g staar for Styret.

OLE. Skal Du osse holde K o n e n vedlige?

SØREN. Æ—he—he—he ...!

OLE. Ja, for han er da'nne sæl mægtig ...

SØREN. Æh—he—he—he, næi...! Men hun er h e l l i g!

OLE. Føj for Saten! ... Er han m e j e t daarlig?

SØREN. Det har slaaen sig paa Hjernen, si'er Doktren.

OLE. Saa e r han den! for den Lejemsdel har han aldrig vaaren videre standhaftig i ... Og Børn har de ingen af?

SØREN. Næi ... jo en Dødfødt.

OLE. Du er et godt Fæ, Søren Hansen!

SØREN. Jamen hun er jo h e l l i g ... og jeg er Atenist.

OLE. Det er vi sgu allesammen om Natten!

SØREN. Æ—he—he—he ...!

OLE. Og Gaarden er god?

SØREN. Gaarden er udmærket, ja ... Men hun render til Bønnemøder.

OLE. Saa rend med! ... Og Besætningen?

SØREN. Besætningen er primus.

OLE. Du er et godt Fæ, Søren Hansen!

SØREN tøvende. Jeg har prøvet at snakke med hende ...

OLE interesseret. Naa?

SØREN. Men hun kom straks kørende med den hel-li-ge Aand ...

OLE. Vælt ham!

SØREN. Det kan jeg ikke ...

OLE. Saa vælt hende da!

SØREN. Æ—he—he—he ...!

OLE. Hva' sa'e hun?

SØREN. Hun spurgte, om jeg kendte Jesum ...

OLE. Det gjorde Du vel?

SØREN. Ja-e... Men jeg bekjendte mig til den frie Tanke, sa'e jeg; jeg troede ikke paa hendes hel-li-ge Aand, sa'e jeg; jeg troede, at Livet styredes efter forud ansatte fnysiske Love, sa'e jeg.

OLE. Hmm ... men hvem har ansat dem, Søren Hansen?

SØREN. Det er 'et intet Menneske foreløbigen givet at udgranske, Ole Christoffersen.

OLE. Næi, ser vi det ... Men jeg si'er blot, at ku' jeg faa en Bundegaard ved at tro paa Treenigheden, saa Faeme troede jeg!

SØREN. Det faar ingen mig nogensinde til!

OLE. Du er et godt Fæ, Søren Hansen!

SØREN. Man skal være det, man er, helt og fuldt ud! Og i det foreliggende Tilfælde vilde en Kungpromis mellem mig og den hel-li-ge Aand være en Kungpromis med Akordens Aand!

OLE halvvejs beundrende. Ja, Snakketøj har Du jo!

SØREN. Det har enhver, der er greven af en stor Sag, Ole Christoffersen; og man skal holde fast ved sin Overbevisning.

OLE. Kan Du kjøbe Kunstgjødning for den?

SØREN. Næi ... men man beholder Sælagtelsen.

OLE. Hva' kan det nytte, naar de andre griner?

SØREN. Og saadan en bredbuget Gaardmandskælling!

OLE. Bredbuget ...? Saa Du er osse Socialist?

SØREN. Ja jeg er ... mit Bryst banker for de smaa paa Jorden!

OLE. Hvormejet Kretur holdes her?

SØREN. Tyve.

OLE. Og Heste?

SØREN. Fire.

OLE. Og hva' kommer hun til at skylde i Gaarden?

SØREN. Tredve Tusind.

OLE. Og de staar?

SØREN. I Kreditforeningen til $4^1/_2$.

OLE. Fire Gange tre er tolv, og en halv til er atten ... atten hundrede paa saadan en Gaard, det er jo ingenting!

SØREN. Næi ...

OLE. Du sku' skamme Dig!

SØREN. Jeg sæl-ger ikke min Sælagtelse for en Skæppe Mammun.

OLE. Du sku simpelthen piskes!

SØREN. Jeg vil staa ren og frigjort overfor mine Meningsfæller.

OLE. Du sku ... Du sku ... Du sku sættes fast, Søren Hansen! Du sku ... Du sku uskaeligøres! Samfundet kan liefrem ikke være tjent med, at Du gaar løs!

SØREN. Og Du snakker, som Du har Forstand til, Ole Christoffersen! ... Det er jo netop vos Fremskridtsfolks Opgave at holde vores Svinesti ren, som skreven staar! ... Og skal jeg noentid indlade mig med Kællingen her, saa skal det være som en Martyrium, jeg tar paa mig for at faa Gaarden udstykket til Husmandslodder! ... Og nu har jeg ikke Stunder til at staa længere her og skvadronere med Dig! Adjøs!

(Et Aar senere.)

Søren og Ole staar paa ny ude paa Gaardspladsen og snakker sammen. — Niels Christensen er død; og Søren er bleven gift med Enken.

SØREN ... og li-ge-som jeg aabner Døren og gaar ud, falder jeg om og blir liggende ... Og da jeg kommer til mig sæl igen, er jeg Kristen!

OLE. Det var Satens!

SØREN. Det er li-ge-som med ham Paulum, da han gik til Dasmascum, Ole Christoffersen.

OLE. Og saa tog Du hende?

SØREN. Herren vilde det jo ...

OLE. Du er sgu alligevel ikke saa dum, som Du ser ud til, Søren Hansen!

SØREN. Jeg har været dum.

OLE. Ja, det har Du sgu!

SØREN. Men nu er jeg bleven s e e n d e.

OLE. Og nu gaar Du til Bønnemøder?

SØREN. Nu gaar jeg til Bønnemøder og blander min Lovsang med de andres.

OLE puffer til ham og blinker. Hør, Du Søren . . . vi er jo a l e n e!

SØREN. Menneskene er aldrig a l e n e, Ole Christoffersen!

OLE skuffet. Hum . . . Og hva sier nu dine gamle Meningsfæller?

SØREN. Jeg har ta-get Martyriummet paa mig og lar dem grine.

OLE. Ja, Du sidder jo osse her paa Gaarden som Ejer nu.

SØREN. Ikke som E j e r, Ole Christoffersen, kun som F o r p a g t e r . . .

OLE overrasket. Saa-e!?

SØREN. Er ikke al Ejendom en Forpagtning fra Oven?

OLE. Naa saadan jo! . . . Og d e t Herskav er ikke af de strikseste med Afgiften!

SØREN. Nej det er i-del Kjærlighed!

OLE. Sig mig, Søren, staar Du og gør N a r af mig?

SØREN. Jeg er et li-det Gu's Barn, Ole . . .

OLE. Ja, Du er sgu hverken til at hugge eller stikke i!

SØREN. Den hel-li-ge Aand er kommen over mig . . .

OLE. Saa blev det altsaa h a m, der væltede D i g tilsidst!

SØREN. Han er saa s t æ r k, saa s t æ r k . . .

OLE. Jeg synes ellers, Du sa'e engang, at Du vilde ikke ha noet med ham at skaffe?

SØREN. Du véd ikke, hvor let man skifter Mening, Ole Christoffersen, naar man er kommen paa den rette Vej!

OLE. Næi, jeg har da ikke rigtig vidst det før nu! . . . Saa blir det vel heller ikke til noget med Udstykningen?

SØREN. Med hva for en Udstykning . . . ?

OLE. Du vilde jo udstykke Gaarden her til Husmandslodder, sae Du, hvis Du noentid fik den.

SØREN. S a'e jeg det . . . ? Det maa ha været den Gang, jeg saa paa Livet med kun j o r d i s k e Øjne.

OLE. Ja, Du er sgu Faenhenteme mere durkdreven, end Du t e g n e d e til, er Du!

SØREN. Den som er givet meget skal formere sin Bo til Gu's Ære, Ole Christoffersen; og jeg er netop i Lav med

at afrunde Ejendommen og kjøbe Pe Jensens Gaard her ved Siden af. Du vil derfor indse, at i det foreliggende Tilfælde vilde en Kungpromis mellem mig og de sosjalistiske Ideer være en Kungpromis med Akordens Aand!

OLE. Ja, Snakketøj har Du altid haft!

SØREN. Det har enhver, der er greven af en stor Sag, Ole Christoffersen; og man skal holde fast ved sin Overbevisning, thi kun derved bevarer man Sælagtelsen og holder sin Svinesti ren, som skreven staar.

OLE tæt hen til ham. Kan Du huske ifjor, Søren Hansen, da Bierne hade stukken Niels Christensen, saa han døde a'et, saa sa'e Du, at det kunde maaske tilnød bevise Gu's Almagt, sa'e Du; men Gu's Kjærlighed beviste det ikke, sa'e Du? ... Men jeg synes nu alligevel, at det paa en Maade lisom han bevist Gu's Kjærlighed ... til Dig!

SØREN nikker dybt. Ja, hans Veje ere uransa-ge-li-ge, Ole Christoffersen! ... Men nu maa jeg ind. Adjøs! ... Og den hel-li-ge Aand komme i bredt Maal over vort lille Fædreland! Dette beder jeg inder-li-gen! (Gaar.)

INDHOLD

MENNESKENES BØRN Side

Menneskenes Børn I ... 7
Familieliv ... 12
I Hulvejen ... 19
Et Besøg ... 23
En „Bohéme" ... 28
Digteren ... 37
Christiane ... 45
En Kanetur ... 48
Aviskonen ... 73
I Kupéen ... 75
„En Ditlevsen" ... 79
Omvendelse ... 84
Af et Brev ... 89
Sælhunden ... 94
Børn ... 101
I Drift ... 102
En Situation ... 106
Ruskvejr ... 111
Et Eksperiment ... 115
Helligaften ... 122
Det svage Køn ... 128
Menneskenes Børn II ... 133

LYSTIGE HISTORIER

Spader Es ... 165
Livsglæde ... 171
Glade Jul, dejlige Jul ... 187
Slipset ... 194
Erotik ... 205
En Historie om en Pels og en Krone ... 208
Selma Tornhjelm ... 211
Hønseriana ... 218
Hva' Satan skal vi med Stæren? ... 227
En Nytaarsvisit ... 234
Regnvejr ... 243
Da Baby skulde paa Hotel ... 249

Side
Kyddet 257
At krepere Kammerherren 264
Den yderste Termin 271

H. C. ANDERSEN
Brødrene Grøn 285
Skomager Munter 294

TO KRONER OG HALVTREDS
To Kroner og Halvtreds 303
Mandfolk 309
Døren 315
Et lille Mellemværende 322

DEN HELLIGE AAND 329

GUSTAV WIED

EN HJEMKOMST. Sørgespil i fire Akter. 0,75.

SILHUETTER. Fortællinger. 2,50.

BARNLIGE SJÆLE. Fortællinger. 3,50.

MENNESKENES BØRN. I—II. Novelletter. 3,00.

UNGDOMSHISTORIER. En Fortælling. 2. Oplag. 3,50.

EROTIK. Satyrspil i 3 Akter. 2,50.

LYSTIGE HISTORIER. (Udsolgt).

ADEL, GEJSTLIGHED, BORGER OG BONDE. 4 Satyrspil. 2. Oplag. 3,50.

BEDSTEMODERS MANUSKRIPT. Spredte Billeder af Livet i Aarhundredets Midte. 3,00.

H. C. ANDERSEN. Stemninger og Æventyr. Med Tegninger af VIGGO PEDERSEN. 3,00.

SLÆGTEN. Roman. 4. Oplag. 5,00, ib. 7,00.

LIVSENS ONDSKAB. Billeder fra Gammelkøbing. 3. Oplag. 5,50, ib. 7,50.

DET SVAGE KØN. 4 Satyrspil. 5. Oplag. 3,50.

THUMMELUMSEN. Komedie i 5 Billeder. 2,75.

TO KRONER OG HALVTREDS og andre Skærmydsler. Illustr. af LOUIS MOE. Forf.'s Portræt tegnet af P. S. KRØYER. 3,50, ib. i Shirting 4,75, i Skindbind 5,25.

SKÆRMYDSLER. 2. Udgave. Med Scenebilleder. 1,00.

DEN GAMLE PAVILLON. Skuespil i 4 Akter. 2,75.

KNAGSTED. Billeder fra Ind- og Udland. 3. Oplag. 5,50, ib. 7,50.

HENDES GAMLE NAADE. Skuespil i 5 Akter. 2,75.

ET OPGØR. En lille Komedie i 1 Akt. 1,50.

BYENS STOLTHED. Komedie i 5 Akter. 2,75.

DANSEMUS. Et Satyrspil. 5,50, ib. 7,00.

FAAREPER. Et Liv. 1,00, kart. 1,25.

RANKE VILJER. Satyrspil i 4 Akter. 3.25.

FÆDRENE ÆDE DRUER —. Roman. (Slægten. Opus 2). 3. Oplag. 5.75.

KÆRLIGHED. Fire Idyller. 3,75.

CIRCUS MUNDI. Fortællinger. 2. Oplag. 3,00.

TRE SATYRSPIL. En liden Nytaarsgave. 2,00.

VIDUNDERBARNET. Satyrspil i 4 Akter. 3,00.

FØRSTE VIOLIN. Komedie i 4 Akter af JENS PETERSEN og GUSTAV WIED. 3,50.

ATALANTA eller NAAR PIGER HAR PENGE. Komedie i 3 Akter af JENS PETERSEN og GUSTAV WIED. 0,90.

ÆRTEHALM. Komedie i 3 Akter af KAREN BRAMSON og GUSTAV WIED. 3,50.

CARL PETERSEN'S ENKE

